Χ. ΕΝΙΣΛΕΙΔΟΥ – Α. ΚΕΡΑΜΙΔΑ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1951

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΑΝΑΓ. ΚΡΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΗΣ
ΟΔΟΣ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ 67
ΤΗΛΕΦ. 593-544

18.013

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Χ. ΕΝΙΣΛΕΙΔΟΥ - Α. ΚΕΡΑΜΙΔΑ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ · 1951

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Η **Παλαιὰ Διαθήκη** καὶ ἡ **Καινὴ Διαθήκη** εἶναι τὰ δύο ἱερὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν **Ἁγίαν Γραφήν.** Αὐτὴ πάλιν μαζὶ μὲ τὴν **Ἱερὰν Παράδοσιν** ἀποτελοῦν τὴν **Ἀποκάλυψιν,** ἡ ὁποία εἶναι ἡ πηγὴ τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Διότι ἡ θρησκεία ἡ Χριστιανικὴ εἶναι θρησκεία ἀποκεκαλυμμένη, δηλ. φανερωμένη εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ στόματος τῶν Πατριαρχῶν, τῶν Προφητῶν καὶ κατ' ἐξοχὴν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι:

α΄) Ἡ ἀποκάλυψις τῆς Θρησκείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ διὰ τῶν Πατριαρχῶν, τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Προφητῶν καὶ κυρίως ἡ **ὑπόσχεσις** τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον, Καὶ

β΄) Τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον περιέχει τὴν ἀποκάλυψιν αὐτὴν καὶ τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν. Αὐτὸς διεφύλαξε τὸ βιβλίον αὐτό σὰν τὰ μάτια του, διότι μέσα εἰς αὐτό, μαζὶ μὲ τὴν ἱστορίαν του, καταγράφεται ἡ ἱστορία τῆς Θρησκείας του.

Δι' ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι τὸ **βιβλίον,** τὸ ὁποῖον μᾶς φανερώνει — ἀποκαλύπτει — τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ Κόσμου μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Περιλαμβάνει δὲ τὴν **Διαθήκην τοῦ Θεοῦ,** ἤτοι τὴν **συμφωνίαν** Αὐτοῦ μὲ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς παλαιούς, δηλαδὴ τοὺς πρὸ Χριστοῦ.

Τὴν **νέαν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ,** ποὺ ἔγινε μεταξὺ τοῦ Θεοῦ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ ὅλων τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἔκαμεν ὅταν ἦλθεν εἰς τὸν Κόσμον ὁ **Χριστός.** Αὐτὴ καταγράφεται εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ποὺ λέγεται διὰ τοῦτο **Καινή**, δηλ. νέα, **Διαθήκη** καὶ ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὴν ζωήν, τὴν διδασκαλίαν, τὰ θαύματα καὶ τὸ ὅλον ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι τὸ μόνον θρησκευτικὸν βιβλίον τῶν Ἑβραίων καὶ ἡ πηγὴ τῆς θρησκείας των. Ἀπὸ αὐτοὺς παρελάβομεν αὐτὴν καὶ ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, διότι τὸ ἱερὸν τοῦτο βιβλίον περιέχει τὰς ἀποκαλύψεις καὶ τὸ θέλημα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 49 βιβλία, τὰ ὁποῖα ἔγραψεν ὁ Μωϋσῆς, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυί, ὁ Δαυΐδ, οἱ Προφῆται καὶ ἄλλοι ἱεροὶ συγγραφεῖς, φωτιζόμενοι ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τὰ ἔγραψαν δέ, ὅλα σχεδόν, εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν.

Κατόπιν ὅμως τὰ μετέφρασαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν κατὰ τὸν Γ΄ καὶ Β΄ αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν διάφοροι Ἑλληνομαθεῖς Ἰουδαῖοι. Ἡ Ἑλληνικὴ μετάφρασις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὀνομάζεται **μετάφρασις τῶν ἑβδομήκοντα** (Ο΄), διότι ἔγινεν, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀπὸ ἑβδομήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα δύο, διὰ τὴν ἀκρίβειαν (ΟΒ΄), ἑρμηνευτάς.

3. Τὴν ἱερὰν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γνωρίζωμεν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, διότι εἶναι ἡ ἱστορία τῆς Θρησκείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ τῶν Ἑβραίων, τὸν ὁποῖον λατρεύομεν καὶ ἡμεῖς, καὶ διότι ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία, τὴν ὁποίαν ἵδρυσεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἔχει ὡς ἀρχὴν τὴν Θρησκείαν τῶν Ἑβραίων.

Ἡ Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης προετοιμάζει τὸν Χριστιανὸν νὰ ἐννοήσῃ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς Καινῆς Διαθήκης ἢ τῆς Θρησκείας τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο ὅποιος θέλει νὰ κατανοήσῃ πληρέστερον καὶ εὐκολώτερον τὴν Θρησκείαν τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ καὶ τὴν **Καινὴν Διαθήκην Αὐτοῦ** πρέπει νὰ γνωρίσῃ προηγουμένως **τὴν Παλαιὰν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ.**

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

1. Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΓΕΩΦΥΣΙΚΩΣ

Χώρα εἰς τὴν ὁποίαν ἔζησε καὶ ἔδρασεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς εἶναι κυρίως ἡ Παλαιστίνη. Τότε ἐλέγετο Χαναάν. Οἱ Ἑβραῖοι τὴν ὠνόμαζαν Γῆν Ἁγίαν καὶ Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, δηλ. τῆς ὑποσχέσεως, διότι ὁ Θεὸς τὴν ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Πατριάρχας καὶ τὸν Μωϋσῆ.

Ἡ Παλαιστίνη εἶναι μικρὰ παραθαλάσσιος χώρα, ἡ ὁποία κεῖται εἰς τὰ νότια τῆς Μ. Ἀσίας, μεταξὺ τῆς Συρίας καὶ τῆς Ἀραβίας. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέρη, τὴν παραλίαν τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τὸ ὀροπέδιον τῆς Χαναὰν εἰς τὸ μέσον καὶ τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ πρὸς ἀνατολάς.

Ἡ κοιλὰς αὐτὴ εἶναι πολὺ χαμηλοτέρα ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, εἶναι στενὴ καὶ μακρὰ καὶ ὁμοιάζει μὲ εὐρὺ βάραθρον.

2. Ἡ Παλαιστίνη πρὸς βορρᾶν συνορεύει μὲ τὴν Συρίαν, πρὸς νότον μὲ τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας, πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Χαλδαίαν καὶ πρὸς δυσμὰς μὲ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Παλαιότερα κατὰ μῆκος τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἦσαν ἐγκατεστημένοι οἱ Φοίνικες πρὸς βορρᾶν καὶ οἱ Φιλισταῖοι πρὸς νότον.

Ἡ χώρα αὐτὴ εἶναι γενικῶς ὀρεινή, ἔχει ἔκτασιν 30 χιλιάδων τετρ. χιλιομέτρων καὶ διασχίζεται ἀπὸ δύο ὀροσειράς. Αἱ ὀροσειραὶ αὗται προβάλλονται ἀπὸ δύο μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ὄρη, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς τὰ σύνορα τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας, τὸν Λίβανον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Λίβανος (δηλ. Λευκὸν ὄρος) κεῖται πρὸς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ εἶναι ὄρος ὀνομαστὸν διὰ τὰς πολλὰς καὶ ὡραίας κέδρους του. Ὁ Ἀντιλίβανος εἶναι ὄρος χαμηλότερον καὶ σκεπασμένον μὲ δάση. Συνέχεια τοῦ ὄρους τούτου μέσα εἰς τὴν βόρειον Παλαιστίνην εἶναι τὸ Ἑρμὼν ἢ Ἀερμών, ὄρος δασῶδες καὶ νοτιώτερον τὸ Θαβώρ, ὄρος χαμηλὸν μὲ σχῆμα κώνου.

Νοτιώτερον τοῦ Λιβάνου ὑψώνεται ὁ Κάρμηλος, ὄρος κατάφυτον καὶ γεμᾶτον πηγάς. Παραφυάδες του εἶναι τὸ ὄρος Γαριζὶν καὶ τὰ ὑψώματα τῆς Ἱερουσαλήμ.

Κοντὰ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὑψώνεται τὸ χαμηλὸν καὶ κατάφυτον ἀπὸ ἐλαιῶνας ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, μὲ τοὺς τρεῖς λόφους τῆς Ἱερουσαλήμ, Σιών, Μορία καὶ Γολγοθᾶ.

Μικρὰς πεδιάδας ἡ Χαναὰν ἔχει τὴν εὐφορωτάτην πεδιάδα τοῦ Σάρωνος καὶ βορειότερον τὴν πεδιάδα τῆς Ἀκκὼ καὶ Ἰεσδραέλ. Περίφημος εἶναι ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἡ φάραγξ Αἰλών.

3. Τὰ ὕδατα τῆς Παλαιστίνης εἶναι τὰ ἑξῆς. Ἡ μεγάλη λίμνη Ἀσφαλτῖτις, γεμάτη ἄσφαλτον καὶ λάβαν, λεγομένη καὶ Νεκρὰ θάλασσα, διότι μέσα της καὶ γύρω της δὲν ὑπάρχει ζωὴ (ψάρια καὶ ζῷα καὶ ἄνθρωποι).

Ἐδῶ ἄλλοτε ἦσαν δύο πόλεις, τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα.

Ἡ Λίμνη τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὁποία λέγεται καὶ λίμνη τῆς Γενησαρὲτ καὶ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος.

Τὰς δύο αὐτὰς λίμνας ἑνώνει ὁ Ἰορδάνης ποταμός, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὸ Ἑρμών, διέρχεται διὰ τῆς λίμνης Γενησαρέτ καὶ χύνεται εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν.

Ἡ Χαναὰν ἔχει καὶ πολλοὺς χειμάρρους, ὅπως εἶναι ὁ χείμαρρος Κισσόν, πηγάζων ἀπὸ τὸ Θαβώρ, ὁ χείμαρρος Καν ᾶ, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὸ Γαριζίν, ὁ χείμαρρος Σωρήκ, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὰ ὑψώματα τῆς Χεβρών. Αὐτοὶ χύνονται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Ὁ χείμαρρος τῶν Κέδρων παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ. Αὐτὸς χύνεται εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν.

Τὸ κλῖμα τῆς Παλαιστίνης εἶναι θερμὸν μὲν εἰς τὰ πεδινά, δροσερὸν δὲ εἰς τὰ ὀρεινά. Τὸ ἔδαφός της εἶναι, ἰδίως εἰς τὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πεδινά, εὐφορώτατον, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν, τὴν Περαίαν.

Εἰς ὅλην τὴν Παλαιστίνην εὐδοκιμεῖ ἡ ἄμπελος, οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ ἡ ἐλαία. Ὡραῖοι καὶ πανύψηλοι φοίνικες καὶ διάφορα ὀπωροφόρα δένδρα βλαστάνουν εἰς τὴν εὐλογημένην αὐτὴν χώραν, ἡ ὁποία πράγματι, ὅπως ἔλεγον οἱ Ἑβραῖοι, ρέει μέλι καὶ γάλα.

Οἱ ἐκτεταμένοι λειμῶνες της ἠμποροῦν νὰ τρέφουν πολλὰ ποίμνια.

2. Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΣ.

Πολλὰ χρόνια πρὸ Χριστοῦ τὴν Χαναὰν κατοικοῦσαν πολλοὶ καὶ διάφοροι λαοί, ὅπως οἱ Ἀμαληκῖται, οἱ Ἀμοραῖοι, οἱ Μαδιανῖται, οἱ Μωαβῖται, οἱ Ἰεβουσαῖοι καὶ ἄλλοι, ὀνομαζόμενοι ὅλοι μαζὶ Χαναναῖοι.

Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν περὶ τὰ 2 χιλιάδες ἔτη πρὸ Χριστοῦ ἦλθε καὶ κατῴκησεν ὁ Ἀβραάμ, ὁ Πατριάρχης τῶν Ἑβραίων. Ἐκυρίευσαν δὲ ὅλην τὴν Χαναὰν καὶ κατῴκησαν αὐτὴν οἱ Ἑβραῖοι ὁριστικῶς μετὰ τὴν ἔξοδόν των ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ὅπως θὰ μάθωμεν. Τότε ἐμοίρασαν τὴν χώραν εἰς δώδεκα τμήματα, κατὰ τὰς δώδεκα φυλάς, εἰς τὰς ὁποίας αὐτοὶ ἐχωρίζοντο, Καὶ ἵδρυσαν Κράτος μὲ πρωτεύουσαν τὴν Χεβρών, καὶ ὕστερα τὴν Ἱερουσαλήμ.

2. Ἡ Παλαιστίνη πολιτικῶς ἐχωρίζετο εἰς τέσσαρα μέρη. Τὴν Ἰουδαίαν, τὴν Σαμάρειαν, τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Περαίαν. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ περιελάμβανε καὶ πέμπτον τμῆμα, τὴν Ἰδουμαίαν.

Πόλεις τῆς Χαναὰν ἦσαν αἱ ἑξῆς:

Εἰς τὴν Περαίαν ἡ Ἀβιλᾶ, ἡ Βηθαβαρᾶ καὶ τὰ Σόδομα.

Εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἡ Ναζαρέτ, ἡ Καπερναούμ, ἡ Χοραζίν, ἡ Βηθσαϊδᾶ καὶ ἡ Δάν.

Εἰς τὴν Σαμάρειαν ἡ Σαμάρεια, ἡ Σηλώ, ἡ Βαιθήλ, καὶ ἡ Σιχὲμ ἢ Σιχάρ.

Εἰς τὴν Ἰδουμαίαν ἡ Πέτρα.

Καὶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἡ Χεβρών, ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Βηθλεέμ, ἡ Ραμά, ἡ Ἱεριχὼ καὶ ἡ Γαβαών.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

3. Ἡ Ἱερουσαλὴμ εἶναι ἡ ἐνδοξοτέρα πόλις τῆς Παλαιστίνης. Αὐτὴ ἐκτίσθη ἐπάνω εἰς δύο λόφους, τὸν λόφον Σιὼν καὶ τὸν λόφον Μορία εἰς ὕψος 775 ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἶχεν 120 χιλιάδας κατοίκους. Ἐπὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶχε 50 χιλιάδας καὶ σήμερον μόνον 40 χιλιάδας.

Ἱερουσαλὴμ (δηλαδὴ πόλιν τῆς εἰρήνης) τὴν ὠνόμασαν οἱ Ἑβραῖοι, διότι ἦτο πόλις ὠχυρωμένη καλὰ μὲ τείχη ἰσχυρά. Ἐκεῖ ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἡ πόλις Σαλήμ, τὴν ὁποίαν εἶχε κτίσει ὁ πρῶτος της Βασιλεὺς καὶ Ἀρχιερεὺς Μελχισεδὲκ περὶ τὸ ἔτος 2 χιλιάδες πρὸ Χριστοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι τὴν ἐκυρίευσαν ὁριστικὰ περὶ τὸ ἔτος 1050 π. Χ.

Ὁ Δαυΐδ, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, τὴν ἔκαμε πρωτεύουσαν τοῦ μεγάλου Ἑβραϊκοῦ κράτους καὶ ἀπὸ τότε παρέμεινεν ἡ ἐνδοξοτέρα πόλις τῆς Παλαιστίνης.

Οἱ Ρωμαῖοι τὸ ἔτος 70 μετὰ Χριστὸν τὴν κατέστρεψαν ἐντελῶς. Εἰς ὅλους ὅμως τοὺς αἰῶνας ἡ Ἱερουσαλὴμ παρέμεινεν πόλις ἁγία καὶ διὰ τοὺς Ἑβραίους καὶ διὰ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ διὰ τοὺς Μωαμεθανοὺς ἀκόμη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΝ ΤΗι ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑι

3. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ *(Γενέσ. Α' καὶ Β')*

Τὸ Σύμπαν, τὸ ὁποῖον μᾶς περιβάλλει, ὀνομάζεται Κόσμος. Ὁ Κόσμος αὐτός, τὸ ὡραῖον τοῦτο μεγαλούργημα τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχεν. Ὑπῆρχεν ὅμως ὁ αἰώνιος καὶ παντοδύναμος, ὁ πάνσοφος καὶ πανάγαθος Θεός, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἀγάπην ἐδημιούργησε μὲ σοφίαν τὸν Κόσμον.

Τὴν δημιουργίαν τοῦ Κόσμου μᾶς διηγεῖται τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο ὀνομάζεται Γένεσις. «Ἐν ἀρχῇ, λέγει, ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν. Ἡ δὲ Γῆ ἦτο ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος.»

Εἶπε λοιπὸν τότε ὁ Θεὸς καὶ ἔγινε πρῶτα τὸ φῶς καὶ ὕστερα διέταξε νὰ χωρισθῇ ἡ Γῆ ἀπὸ τὰ ἄλλα οὐράνια σώματα. Κατόπιν εἶπε νὰ φυτρώσουν τὰ φυτὰ καὶ νὰ φανῇ ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες. Ἔπειτα διέταξε καὶ ἔγιναν οἱ ἰχθῦς καὶ τὰ ἄλλα ὑδρόβια ζῷα, καθὼς καὶ τὰ πτηνά καὶ τέλος τὰ ὑπόλοιπα ζῷα τῆς ξηρᾶς. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐδημιούργη-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸ μηδὲν μὲ μόνον τὸν Λόγον. Εἶπε καὶ ἔγιναν.

2. Τελευταῖον ἀπὸ ὅλα τὰ πλάσματα ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον. Αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς τὸ τελειότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ὁρατὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ διὰ νὰ μᾶς παραστήσῃ τοῦτο ἡ Παλαιὰ Διαθήκη λέγει, ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον «λαβὼν χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐμφυσήσας εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς». Τοιουτοτρόπως, λέγει, ἔγινεν ὁ ἄνθρωπος ψυχὴ ζῶσα.

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὠνομάσθη Ἀδάμ, δηλ. Χοϊκός. Ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ ἐδημιουργήθη ἡ Εὔα, δηλ. ἡ Ζωή. Διὰ τοῦτο ὅταν ὁ Ἀδὰμ εἶδε τὴν Εὔαν, εἶπεν ὅτι αὐτὴ εἶναι ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν του καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός του. Μὲ αὐτὴν τὴν ὡραίαν φράσιν θέλει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη νὰ τονίσῃ τὸν στενὸν σύνδεσμον μεταξὺ τῶν δύο πρώτων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην ἐπὶ τῆς Γῆς οἰκογένειαν.

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ὀνομάζονται πρωτόπλαστοι. Αὐτοὶ εἶναι οἱ προπάτορες τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

3. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο συστατικά, ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ ἀπὸ τὴν ψυχήν. Τὸ σῶμα εἶναι ὑλικὸν καὶ θνητόν, ἐνῷ ἡ ψυχὴ εἶναι πνεῦμα ἄυλον καὶ ἀθάνατον.

Ὁ ἄνθρωπος διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὰ ζῷα, διότι ἐπροικίσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ τὸν νοῦν (τὸ λογικὸν) καὶ τὴν ἠθικὴν ἐλευθερίαν. Μὲ τὰ χαρίσματα αὐτὰ δύναται νὰ σκέπτεται, νὰ πράττῃ ἐλεύθερα τὸ ἀγαθὸν καὶ νὰ προοδεύῃ εἰς τὴν ἀρετήν, ὥστε νὰ γίνῃ ὅμοιος πρὸς τὸν Θεὸν εἰς τὴν γνῶσιν, τὴν ἁγιότητα καὶ τὴν δύναμιν. Αὐτὸ τὸ λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μὲ τὴν φράσιν, ὅτι ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον *κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν.*

Ὕστερα ἀπὸ τὴν δημιουργίαν εὐλόγησεν ὁ Θεὸς ὅλα τὰ δημιουργήματά του. Εὐλόγησε δὲ ἰδιαιτέρως τὸν ἄνθρωπον καὶ εἶπεν:

—Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν Γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τοιουτοτρόπως ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸ Σύμπαν. Μετὰ τὴν δημιουργίαν ὁ Θεὸς δὲν ἐγκατέλειψε τὸν Κόσμον εἰς τὴν τύχην του, ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ νὰ προνοῇ, δηλ. νὰ κυβερνᾷ καὶ νὰ φροντίζῃ δι' αὐτὸν ὡς καλὸς κυβερνήτης καὶ φιλόστοργος πατήρ.

Τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς Δημιουργίας καὶ τὴν μέριμναν τῆς Θείας Προνοίας μᾶς διδάσκει καὶ ὁ Δαυὶδ εἰς τὸν ἑξῆς ὡραῖον ψαλμόν του.

Ἀνάγνωσμα

Ὕμνος τοῦ Δαυὶδ πρὸς τὸν Δημιουργὸν

(Ψαλμὸς 103ος. Στίχοι κατ' ἐκλογήν).

Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον.
Κύριε, ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα.
Ἐξομολόγησιν (1) καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω,
ὁ ἀναβαλλόμενος (2) τὸ φῶς ὡς ἱμάτιον.
Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.
Ὁ θεμελιῶν τὴν Γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς,
οὐ κλιθήσεται (3) εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος...
Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν,
ἀναμέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα...
Ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι
καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ (4) τῶν ἀνθρώπων.
Τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς Γῆς,
καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου.
Τοῦ ἱλαρῦναι (5) πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ
καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει...

Ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις,
πέτρα καταφυγὴ τοῖς λαγωοῖς.
Ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς (6),
ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ,

---

1 δόξα, 2 φορῶν, 3 δὲν θὰ σαλευθῇ, 4 διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν, 5 διὰ νὰ κάνῃ φαιδρόν, 6 διὰ νὰ κανονίζῃ τοὺς καιρούς, δηλαδὴ μῆνας, ἑβδομάδας κλπ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ...

Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε,
πάντα ἐν Σοφίᾳ ἐποίησας.

Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος.
Ἐκεῖ ἑρπετά, (1) ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός,
ζῷα μικρὰ μετὰ μεγάλων.

Πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι
δοῦναι τὴν τροφὴν αὐτῶν εἰς εὔκαιρον (2),
δόντος σου αὐτοῖς, συλλέξουσιν.

Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα
τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος.

Ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον
ταραχθήσονται.

Ἀντανελεῖς (3) τὸ πνεῦμα αὐτῶν
καὶ ἐκλείψουσι
καὶ εἰς τὸ χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.

Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμα σου
καὶ κτισθήσονται
καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς Γῆς.

Ἤτω (4) ἡ δόξα Κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας·
εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν Γῆν
καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν,
ὁ ἁπτόμενος (5) τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται.

Ἄσω (6) τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου,
ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω.
Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον.

4. Η ΑΜΑΡΤΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ *(Γενέσ. κεφ. Γ'— Δ')*

Ὁ ἀγαθὸς Θεός, ὅταν ἐδημιούργησε τοὺς πρωτοπλάστους, δὲν τοὺς ἄφησεν εἰς τὴν τύχην των, ἀλλ' ἐφρόντισε διά τὴν τροφὴν καὶ τὴν κατοικίαν αὐτῶν. Ἔθεσεν αὐτοὺς εἰς τὸν Πα-

1 ψάρια, 2 Εἰς πρώτην εὐκαιρίαν, 3 θὰ ἀφαιρέσῃς, 4 ἂς εἶναι, 5 ἐγγίζων, 6 θὰ ψάλλω.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ράδεισον, δηλαδὴ εἰς ἕνα ὡραῖον κῆπον γεμᾶτον ἀπὸ φυτά, καρποφόρα δένδρα, πτηνὰ καὶ ζῷα διὰ νὰ καλλιεργοῦν αὐτὸν καὶ νὰ τὸν φυλάττουν. Ἐκεῖ οἱ πρωτόπλαστοι εἶχον πλήρη ἐλευθερίαν. Ἦσαν εὐτυχεῖς, διότι ἦσαν ἐκ φύσεως ἀθῷοι. Δὲν ἐγνώριζαν δηλ., τί ἦτο τὸ κακὸν καὶ τί τὸ καλὸν ἢ ἀγαθόν.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους, ἐὰν θὰ ἐχρησιμοποιοῦσαν πρὸς τὸ καλὸν ἢ πρὸς τὸ κακὸν τὰ χαρίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς εἶχε προικίσει. Ἠθέλησεν ἀκόμη νὰ γυμνάσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ἀγαθόν, ὥστε νὰ τὸ πράττουν μὲ τὴν θέλησίν των. Διὰ τοῦτο τοὺς ἔδωκε τὴν ἐντολὴν νὰ μὴ φάγουν ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Τοὺς προειδοποίησε δὲ ρητῶς ὅτι, ἐὰν παραβοῦν τὴν ἐντολὴν αὐτήν, θὰ καταδικασθοῦν εἰς θάνατον.

2. Τὴν εὐτυχίαν τῶν πρωτοπλάστων μέσα εἰς τὸν Παράδεισον ἐχαίροντο οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ καὶ μόνον ὁ Διάβολος ἐφθόνησεν αὐτήν. Αὐτὸς ἔλαβε τότε μορφὴν ὄφεως καὶ παρουσιάσθη εἰς τὴν Εὔαν καὶ τῆς ἐπρότεινε νὰ φάγῃ ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Ἐὰν φάγετε, τῆς εἶπεν, ἀπὸ τὸν καρπόν, θὰ γίνετε παντογνῶσται, ὅπως ὁ Θεός. Ἡ Εὔα ἐπείσθη, ἔπεισε δὲ καὶ τὸν Ἀδὰμ καὶ ἔφαγε καὶ αὐτὸς ἀπὸ αὐτόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ προπάτορες παρέβησαν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἡ πρᾶξις των αὐτὴ ἦτο παρακοὴ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔγινεν ἀπὸ τὸν ἐγωϊσμόν των, διὰ νὰ γίνουν καὶ αὐτοί, ὅπως ὁ Θεός, παντογνῶσται.

Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων ἦτο μεγάλη, διὰ τοῦτο καὶ ἡ τιμωρία των ἦτο ἐπίσης μεγάλη. Ἀντὶ δὲ νὰ συναισθανθοῦν αὐτοὶ τὸ ἁμάρτημά των, νὰ μετανοήσουν εἰλικρινῶς καὶ νὰ ζητήσουν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἔρριψαν τὴν εὐθύνην ὁ μὲν Ἀδὰμ εἰς τὴν Εὔαν, ἡ δὲ Εὔα εἰς τὸν ὄφιν.

Τότε ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τὴν Εὔαν, τὸν Ἀδὰμ καὶ τὸν ὄφιν. Πρὸς τὴν Εὔαν εἶπε. — Μὲ πόνους νὰ γεννᾷς τὰ τέκνα σου καὶ νὰ εἶσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνδρός σου.

Πρὸς τὸν Ἀδὰμ εἶπε. — Ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας σου μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου σου νὰ τρώγῃς τὸν ἄρτον σου, ἕως ὅτου τὸ σῶμα σου ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

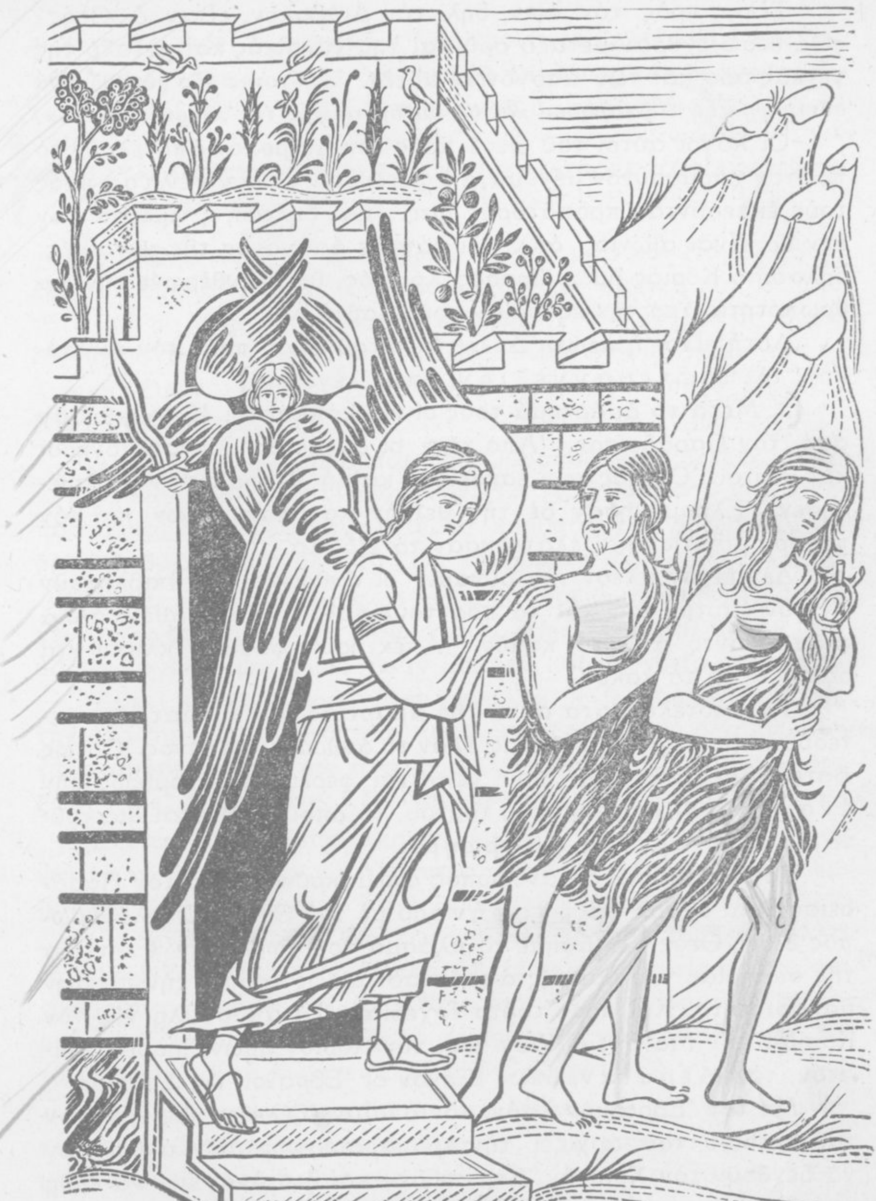

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τέλος πρὸς τὸν ὄφιν, δηλ. τὸν Διάβολον, εἶπεν ὁ Θεός: «Θὰ θέσω ἔχθραν μεταξὺ σοῦ καὶ τῆς γυναικὸς καὶ μεταξὺ τῆς γενεᾶς σου καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτῆς. *Ἀπόγονος τῆς γυναικὸς θὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλήν σου καὶ σὺ θὰ συντρίψῃς τὴν πτέρναν αὐτοῦ».*

Οἱ λόγοι αὐτοὶ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Διάβολον ἀποτελοῦν τὸ πρῶτον χαρμόσυνον μήνυμα, τὸ πρῶτον εὐαγγέλιον πρὸς τοὺς ἐκπεσόντας προπάτοράς μας. Ὅτι δηλαδὴ ἡ τιμωρία των δὲν θὰ εἶναι αἰωνία, ἀλλ' ὅτι κάποτε ἀπόγονος τῆς γυναικός, δηλαδὴ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, θὰ ἠλευθέρωνε τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Διαβόλου.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη Διαθήκη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, τὸ πρωτευαγγέλιον, ὅπως λέγεται.

3. Μετὰ τὸ ἁμάρτημά τους οἱ πρωτόπλαστοι ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ τὸν Παράδεισον. Ἀπὸ τότε οἱ ἄνθρωποι ἔγιναν πονηροὶ καὶ θνητοί. Ὁ νοῦς των ἐσκοτίσθη καὶ ἡ θέλησίς των ἐξησθένησεν. Ἐλησμόνησαν δὲ τὴν θεϊκὴν καταγωγήν των καὶ τὸν προορισμόν των καὶ ἐλάτρευσαν τὰ εἴδωλα.

Δὲν εἶχον πλέον τὴν δύναμιν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐπιβληθοῦν εἰς τὸν ἑαυτόν των καὶ νὰ πράττουν πάντοτε τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ παρεσύροντο ἀπὸ τὸ κακόν. Ἀπέκτησαν φυσικὴν κλίσιν καὶ ροπὴν πρὸς τὸ κακόν.

Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ τῆς ἁμαρτίας τῶν προπατόρων μετεδόθησαν κληρονομικῶς εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Οὕτως ὥστε κάθε ἄνθρωπος ποὺ γεννᾶται φέρει κληρονομικῶς τὴν ἐνοχὴν τοῦ ἁμαρτήματος τούτου, τὸ ὁποῖον λέγεται διὰ τοῦτο προπατορικὸν ἁμάρτημα.

Τοιουτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸν Παράδεισον καὶ ἔχασε τὴν ἐπαφήν του μὲ τὸν Θεόν. Ὁ φιλάνθρωπος ὅμως Θεὸς δὲν ἄφησε τὸ πλάσμα του χωρὶς τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας του καὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς του εἰς τὴν πρώτην μακαριότητα. Καὶ πρὸς τοῦτο ἐσχεδίασε νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν Κόσμον τὸν Μονογενῆ Υἱόν του, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Μεσσίαν, ὅπως ἔλεγον οἱ Ἑβραῖοι, ὡς Σωτῆρα.

Μὲ τὸν Ἑβραϊκὸν λαόν, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξεν ὡς ὄργανον τοῦ σχεδίου του, ἀρχίζει τὴν προπαρασκευὴν τῶν ἀνθρώπων νὰ δεχθοῦν τὸν Χριστόν. Ἔπρεπε δὲ—καὶ ἦτο ἀνάγκη—νὰ ἔλθῃ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὁ Χριστός, διότι ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἀδύνατον νὰ σωθῇ μὲ τὰς ἰδικάς του δυνάμεις, μόνος του, καὶ νὰ ἐπανεύρῃ τὸν δρόμον πρὸς τὸν Θεὸν ἐξ αἰτίας τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος.

5. Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ. Ο ΠΥΡΓΟΣ ΒΑΒΕΛ. Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

(Γενέσ. ΣΤ' — ΙΑ')

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα, ἐξόριστοι πλέον ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ἔκαμαν πολλὰ παιδιά. Ἐπέρασαν κατόπιν αἰῶνες πολλοὶ ἀπὸ τότε καὶ οἱ ἄνθρωποι διαρκῶς ἐπληθύνοντο. Συγχρόνως ὅμως διεφθείροντο. Ἐγίνοντο δηλ. κακοί, διότι ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ τὸ ἅγιον θέλημά του. Διὰ τοῦτο ἔγινεν ὁ Κατακλυσμός.

Ἄνοιξαν οἱ καταρράκται τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἔβρεξεν ἀδιακόπως τεσσαράκοντα ἡμερόνυκτα. Τὰ νερὰ ἔφθασαν καὶ ἐσκέπασαν καὶ αὐτὰς τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς τῶν ὀρέων. Ὅλοι δὲ οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅλα τὰ ζῷα ἐπνίγησαν τότε.

Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐσώθη μόνον ὁ Νῶε μὲ τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ παιδιά του, Σήμ, Χὰμ καὶ Ἰάφεθ, καὶ τὰς συζύγους των, διότι ἦσαν δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς ἄνθρωποι.

Αὐτοὶ κατεσκεύασαν μίαν μεγάλην κιβωτόν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἔβαλαν ἀνὰ τρία καὶ ἥμισυ ζεύγη ἀπὸ ὅλα τὰ εἴδη τῶν καθαρῶν ζώων καὶ ἀνὰ ἓν ζεῦγος ἀπὸ ὅλα τὰ ἀκάθαρτα ζῷα. Ἐκεῖ εἰσῆλθον καὶ ἐκεῖνοι, ὅταν ἄρχισεν ὁ κατακλυσμός.

Ἔπειτα ἀπὸ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἡ βροχὴ ἐσταμάτησε καὶ τὰ νερὰ ἄρχισαν νὰ ὀλιγοστεύουν. Καὶ ὁ Νῶε, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἐστέγνωσεν ἡ Γῆ, ἀπέλυσε πρῶτα ἕνα κόρακα, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κιβωτόν, ἐπειδὴ εὑρῆκε πολλὰ πτώματα διὰ νὰ τρώγῃ. Ἔπειτα ἔστειλεν ἐπὶ τρεῖς φορὰς συνεχῶς μίαν περιστεράν, ἕως ὅτου τὴν τρίτην φορὰν ἡ περιστερὰ ἐπανῆλθε κρατοῦσα εἰς τὸ ράμφος της φύλλον ἐλαίας. Μὲ τὸ σημεῖον τοῦτο ἐνόησεν ὁ Νῶε ὅτι ἐξηράνθη ἡ γῆ.

Ἄνοιξε λοιπὸν τὴν κιβωτὸν καὶ ἐξῆλθε μὲ τὴν οἰκογένειάν του. Τότε ἀντελήφθη ὅτι ἡ κιβωτὸς εἶχε καθήσει ἐπάνω εἰς μίαν κορυφὴν τοῦ ὄρους τῆς Ἀρμενίας Ἀραράτ. Ἡ πρώτη του φροντὶς ἦτο νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν του.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἔκτισε λοιπὸν θυσιαστήριον καὶ προσέφερε εὐχαριστήριον θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

3. Ὁ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν κατῴκησε μὲ τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὸ ὀροπέδιον Παμὶρ τῆς Ἀρμενίας. Ἔπειτα οἱ ἀπόγονοί του ἦλθον καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν πεδιάδα Σεναὰρ τῆς Μεσοποταμίας. Ἐκεῖ ἐκαλλιέργησαν τὴν γῆν καὶ ἄρχισαν νὰ πολλαπλασιάζωνται μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν.

Ὅταν ἔγιναν πάρα πολλοὶ ἔπρεπε νὰ ἁπλωθοῦν εἰς ὅλην τὴν Γῆν. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν, πρὶν ἀποχωρισθοῦν καὶ διασπαροῦν εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῆς Γῆς, νὰ κτίσουν ἕνα ὑψηλὸν πύργον, ἡ κορυφὴ τοῦ ὁποίου νὰ φθάνῃ μέχρι τοῦ Οὐρανοῦ διὰ νὰ γίνουν ἔνδοξοι εἰς ὅλας τὰς μελλούσας γενεάς.

Ὁ Θεὸς ὅμως ἐτιμώρησε τότε τὴν ἀλαζονείαν τους αὐτήν. Καὶ πράγματι. Εἶχον προχωρήσει ἀρκετὰ εἰς τὸ ἔργον των, ὅταν ἔπαθον σύγχυσιν τῆς γλώσσης των, ὥστε ὁ εἷς δὲν ἐνοοῦσε τὸν ἄλλον. Καὶ ἠναγκάσθησαν τότε νὰ παύσουν νὰ οἰκοδομοῦν τὸν Πύργον, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Πύργος Βαβέλ, δηλαδὴ τῆς συγχύσεως τῆς γλώσσης των.

Ὕστερα οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε διεσκορπίσθησαν εἰς ὅλην τὴν Γῆν. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σὴμ λέγονται Σημῖται, τοῦ Χὰμ Χαμῖται καὶ τοῦ Ἰάφεθ Ἰαφεθῖται ἢ Ἰαπετῖται. Ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐκάλεσεν εἰς ἕνωσιν ὁ Χριστός, ὅταν ἔστειλε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Κοντάκιον τῆς Πεντηκοστῆς.

Ὅτε καταβὰς τὰς γλώσσας συνέχεε [1]),
διεμέριζεν ἔθνη ὁ Ὕψιστος.
Ὅτε δὲ τοῦ πυρὸς τὰς γλώσσας διένειμεν [2]),
εἰς ἑνότητα πάντας ἐκάλεσε.
Καὶ συμφώνως δοξάζομεν
τὸ Πανάγιον Πνεῦμα.

[1]) Κατὰ τὴν Πυργοποιίαν, [2]) κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

6. Ο ΑΒΡΑΑΜ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ *(Γενέσ. ΙΑ', ΙΒ', ΙΕ' καὶ ΙΖ')*

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε, μετὰ τὴν διασποράν των εἰς ὅλην τὴν γῆν, ἤρχισαν νὰ λησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύουν τὰ εἴδωλα, δηλαδὴ τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι αὐτὸν τὸν Θεόν.

Ἐλάτρευσαν λοιπὸν ὡς Θεὸν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὴν βροχήν, τὴν ἀστραπήν, τὴν βροντὴν καὶ τὸν κεραυνόν, τὰ ἄστρα, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα, τὰ ὄρη καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς θαλάσσας καὶ γενικῶς τὴν φύσιν καὶ τὰ φυσικὰ φαινόμενα.

Τοιουτοτρόπως προῆλθεν ἡ πίστις εἰς τὴν ὕπαρξιν πολλῶν θεῶν, ἡ πολυθεΐα ἢ εἰδωλολατρία.

Ἡ εἰδωλολατρία μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν καὶ τῶν αἰώνων εἶχε τόσον πολὺ κυριεύσει τὸν κόσμον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὥστε ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ἕνα λαόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεπιστεύθη τὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀληθινὴν θρησκείαν του, ἤτοι τὴν πίστιν εἰς τὸν ἕνα ἀληθινὸν Θεόν, τὸν Παντοκράτορα καὶ Δημιουργὸν ὅλου τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

2. Εἰς τὴν πόλιν τῆς Μεσοποταμίας Χαρρὰν ἔζη τὸ 2.000 π.Χ. ἕνας εὐσεβὴς καὶ δίκαιος ἄνθρωπος, εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ὁποίου ἐλατρεύετο ὁ ἀληθινὸς Θεός. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὠνομάζετο Ἀβραάμ. Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Σήμ.

Τὸν πιστὸν αὐτὸν καὶ ἐνάρετον ἄνθρωπον ἀπεφάσισεν ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ γενάρχην καὶ Πατριάρχην τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ προήρχετο ἀπ' αὐτόν. Παρουσιάσθη λοιπὸν εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε:

—Νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ τὴν γῆν σου καὶ ἀπὸ τὴν συγγένειάν σου καὶ ἀπὸ τὴν κατοικίαν τοῦ πατρός σου καὶ νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν θὰ σοῦ δείξω. *Ἐκεῖ θὰ σὲ κάνω ἔθνος μέγα.* Καὶ θὰ σὲ εὐλογήσω καὶ θὰ κάνω ἔνδοξον τὸ ὄνομά σου. Καὶ θὰ εἶσαι εὐλογημένος. *Καὶ διὰ σοῦ θὰ εὐλογηθοῦν ὅλαι οἱ φυλαὶ τῆς γῆς.*

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐνοοῦσεν ὁ Θεὸς τὴν ἐκ τοῦ Ἀβραὰμ καταγωγὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (Γαλ. Γ' 16).

Ἀφοῦ ἐμάζευσεν ὁ Ἀβραὰμ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Χαρρὰν μὲ τὴν γυναῖκα του Σάρραν καὶ τὸν ἀνεψιόν του Λὼτ καὶ τοὺς ὑπηρέτας του καὶ ἔπειτα ἀπὸ πορείαν πολλῶν ἡμερῶν ἦλθε καὶ κατῴκησεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν. Ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὴν πόλιν Χεβρὼν καὶ ὁ Λὼτ εἰς τὰ Σόδομα.

Τότε ὁ Ἀβραὰμ ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς Χαναναίους Ἑβραῖος, δηλαδὴ ξένος, διαβάτης ἢ περάτης, ἐλθὼν ἐκ τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας, ποὺ ἐλέγετο Περαία. Διὰ τοῦτο μέχρι σήμερον οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραὰμ λέγονται Ἑβραῖοι.

3. Εἰς τὴν Χαναὰν ὁ Ἀβραὰμ ἔγινε πλουσιώτατος. Καὶ ἀπέκτησε μεγάλην δύναμιν, διότι εἶχε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος πάντοτε προστατεύει τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους.

Ὅταν ὁ ἀνεψιός Λὼτ εἰς ἕνα πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἔκαμαν ἐναντίον τῶν Σοδόμων οἱ βασιλεῖς τῆς Χαναάν, συνελήφθη

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

αἰχμάλωτος ἀπ' αὐτούς, ὁ 'Αβραὰμ μὲ τοὺς ὑπηρέτας του καὶ τοὺς συμμάχους του ἐνίκησε τούτους καὶ ἠλευθέρωσε τὸν Λώτ.

'Επιστρέφων τότε ὁ 'Αβραὰμ νικητὴς ἀπὸ τὸν πόλεμον ἐκεῖνον μὲ πολλὰ λάφυρα εἰς τὴν Χεβρὼν ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν πόλιν Σαλήμ. 'Εκεῖ τὸν ὑπεδέχθη ὁ βασιλεὺς αὐτῆς Μελχισεδέκ, ὁ ὁποῖος ἦτο συγχρόνως καὶ ἀρχιερεὺς καὶ ἐπίστευε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

'Ο Μελχισεδὲκ [1]) προσέφερεν εἰς τὸν 'Αβραὰμ ἄρτον καὶ οἶνον, εὐλόγησεν αὐτὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ εἶπε:

—Νὰ εἶσαι εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Ὕψιστον Θεόν, ὅστις ἔκτισε τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν καὶ σοῦ ἔδωσε τὴν δύναμιν νὰ νικήσῃς τοὺς ἐχθρούς.

'Ο Μελχισεδὲκ θεωρεῖται εἰς τὴν 'Αγίαν Γραφήν, ὅτι ἦτο τύπος τοῦ μέλλοντος νὰ ἔλθῃ 'Ιησοῦ Χριστοῦ. Διότι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν 'Ιησοῦς Χριστὸς ἦτο καὶ εἶναι συγχρόνως αἰώνιος ἀρχιερεὺς καὶ βασιλεύς, καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην «*'Αρχιερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.*» ('Εβρ. Ε' καὶ Ζ')

7. ΓΕΝΝΗΣΙΣ, ΘΥΣΙΑ ΚΑΙ ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΑΑΚ. (Γενεσ. ΙΖ' καὶ ΚΑ' - ΚΔ')

'Ο 'Αβραὰμ καὶ ἡ σύζυγός του Σάρρα ἦσαν ἄτεκνοι. Διὰ τοῦτο ἐλυποῦντο πολύ. 'Ο 'Αβραὰμ προσηύχετο εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε μὲ δάκρυα.

—Κύριε Θεέ μου, τί μὲ ὠφελοῦν τὰ πλούτη καὶ ἡ δύναμις, ἀφοῦ δὲν ἔχω τέκνα;

'Ο Θεὸς ὅμως τὸν εἶχε πολλάκις βεβαιώσει, ὅτι θὰ ἀποκτήσῃ τέκνον. Καὶ πραγματικῶς ὁ 'Αβραὰμ καὶ ἡ Σάρρα εἰς πολὺ μεγάλην ἡλικίαν ἀπέκτησαν υἱόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν 'Ισαάκ. Μὲ τὴν γέννησιν τούτου ἔγιναν εὐτυχέστατοι. Τίποτε πλέον δὲν τοὺς ἔλειπεν.

'Αλλ' ὅταν ὁ μονογενὴς καὶ ἀγαπητός των 'Ισαὰκ ἦτο δώδεκα ἐτῶν, ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν των καὶ

---

[1]) Μελχισεδὲκ ἐξηγεῖται βασιλεὺς τῆς δικαιοσύνης. Ἦτο βασιλεὺς τῆς Σαλήμ, δηλαδὴ τῆς εἰρήνης.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διέταξε τὸν Ἀβραὰμ νὰ λάβῃ τὸν υἱόν του καὶ νὰ τὸν προσφέρῃ θυσίαν ἐπὶ τοῦ λόφου Μορία.

Ἡ θέσις τοῦ γέροντος πατρὸς ἦτο φοβερά. Ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς ὑποσχέσεις καὶ ἀπὸ προσδοκίαν πολλῶν ἐτῶν εἶχεν ἀποκτήσει ἐπὶ τέλους υἱόν, εἶχεν αἰσθανθῆ τὴν στοργὴν καὶ τὴν μεγάλην χαρὰν τοῦ τέκνου καὶ ἰδοὺ τώρα διετάσσετο ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸν θανατώσῃ ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Ἡ πίστις του ὅμως ἦτο μεγάλη, μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ παιδί του. Καὶ διὰ τοῦτο ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ.

Ἐσηκώθηκε πρωΐ, ἐφόρτωσεν εἰς ἕνα ζῷον τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν θυσίαν ξύλα, ἦλθεν εἰς τὸ ὑποδειχθὲν ὄρος, ἀφῆκε τὸ ζῷον καὶ τοὺς ὑπηρέτας εἰς τοὺς πρόποδας, ἐφόρτωσεν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ Ἰσαὰκ τὰ ξύλα καὶ ἀνέβηκε μαζί του ἕως τὴν κορυφήν.

Ὅταν κατεσκεύαζαν τὸ πρόχειρον θυσιαστήριον, ἤκουε τὸν ἀνύποπτον Ἰσαὰκ νὰ τὸν ἐρωτᾷ:

— Πατέρα, ἰδοὺ τὰ ξύλα, ἡ φωτιὰ καὶ τὸ μαχαίρι. Ἀλλὰ ποῦ εἶναι τὸ πρόβατον, ποὺ θὰ θυσιάσωμεν;

Καὶ ὁ Ἀβραὰμ συγκρατῶν τὴν συγκίνησίν του ἀποκρίνεται:

— Ὁ Θεὸς θὰ μᾶς τὸ προμηθεύσῃ, παιδί μου.

2. Ὅταν ἑτοιμάσθηκεν ὁ βωμός, ἔλαβεν ὁ Ἀβραὰμ τὸν ἀγαπητόν του υἱόν, τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον. Ἀλλὰ μόλις ἐσήκωσε τὸ χέρι του διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν Ἰσαάκ, ἄγγελος Κυρίου τὸν ἐκράτησε καὶ τοῦ εἶπεν:

— Ἀβραάμ, μὴ βάλῃς τὸ χέρι σου εἰς τὸ παιδί σου καὶ μὴ κάνῃς κακὸ εἰς αὐτό, διότι ἀπέδειξες τὴν πίστιν σου μὲ αὐτό.

Καὶ εἶδε τότε ὁ Ἀβραὰμ ἕνα κριάρι, ποὺ ἦτο ἐκεῖ πλησίον δεμένον, καὶ προσέφερεν αὐτὸ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς εὐλόγησε καὶ πάλιν τὸν Ἀβραὰμ καὶ ἐπανέλαβεν εἰς αὐτὸν τὰς ὑποσχέσεις του.

Ἡ θυσία τοῦ ἀθῴου Ἰσαὰκ ἐπὶ τοῦ λόφου Μορία προεικονίζει καὶ συμβολίζει τὴν θυσίαν τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Γολγοθᾶ.

3. Ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ἀπέθανεν ἡ Σάρρα καὶ ἐτάφη

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὑπὸ τοῦ γέροντος Ἀβραὰμ ἐντὸς ἑνὸς σπηλαίου πλησίον τῆς Χεβρών.

Κατόπιν ὁ Ἀβραὰμ ἐνόμισε καλὸν νὰ νυμφεύσῃ τὸν Ἰσαάκ. Ἐπειδὴ ὅμως ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν γυναῖκα ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του, ἀπέστειλε τὸν ἔμπιστον δοῦλον του Ἐλιέζερ εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἐκεῖ σύζυγον διὰ τὸν Ἰσαὰκ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του.

Ὁ Ἐλιέζερ ἔφθασεν εἰς τὴν Χαρρὰν καὶ πρὶν εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, ὅταν ἐπλησίασεν εἰς τὸ φρέαρ, ἀπὸ ὅπου ἔπαιρναν νερὸ τὰ κορίτσια τῆς Χαρράν, ἔκαμε τὴν προσευχήν του καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς συζύγου τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ κυρίου του. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τὸν ἐβοήθησε.

Μόλις ἐτελείωσε τὴν προσευχήν του ὁ Ἐλιέζερ, ἐφάνη νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν πόλιν μία ὡραία κόρη διὰ νὰ γεμίσῃ τὴν στάμναν της. Ἦτο ἡ Ρεβέκκα, ἡ ἐγγονὴ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ.

Ἡ κόρη αὐτὴ εἰς τὴν παράκλησιν τοῦ Ἐλιέζερ ἐπροθυμοποιήθη νὰ τοῦ δώσῃ νερὸ διὰ νὰ πίῃ καὶ μόνη της ἔσπευσε νὰ ποτίσῃ τὰς καμήλους του.

Ὁ Ἐλιέζερ εὐχαριστήθηκε καὶ τῆς ἔδωσε τότε πλούσια δῶρα. Τῆς ἐφανέρωσε δὲ ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὴν Χαναὰν ἀπεσταλμένος τοῦ Ἀβραάμ.

Ὅταν ὁ ἀδελφὸς τῆς Ρεβέκκας, ὁ Λάβαν, ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν Χαρρὰν εὑρίσκεται ὁ Ἐλιέζερ, ἔτρεξεν εἰς συνάντησίν του καὶ τὸν ἐφιλοξένησεν εἰς τὸ σπίτι τους.

Ἐκεῖ ὁ Ἐλιέζερ διηγήθη τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον εἶχε κάμει τὸ μακρινὸ αὐτὸ ταξίδι, καὶ ἐζήτησε τὴν Ρεβέκκαν διὰ σύζυγον τοῦ Ἰσαάκ. Οἱ γονεῖς καὶ ἡ Ρεβέκκα ἐδέχθησαν καὶ τότε ὁ Ἐλιέζερ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς συγγενεῖς τὰ πλούσια δῶρα, ποὺ εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν Χαναάν.

Ὕστερα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ἡ Ρεβέκκα, ἀφοῦ ἐπῆρε τὴν εὐλογίαν τῶν γονέων της καὶ τὰς εὐχὰς τῶν ἄλλων συγγενῶν της, ἀνεχώρησε μὲ τὸν Ἐλιέζερ εἰς τὴν Χαναάν. Εἰς τὴν Χεβρὼν ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

8. Ο ΙΑΚΩΒ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ. (Γενέσ. ΚΕ΄—ΚΗ΄)

Ὁ Ἰσαὰκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἀπέκτησαν δύο δίδυμα παιδιά, τὸν Ἠσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ. Πρῶτος ἐγεννήθη ὁ Ἠσαῦ καὶ ἑπομένως αὐτὸς ἦτο ὁ πρωτότοκος καὶ σύμφωνα πρὸς τὰ τότε ἔθιμα αὐτὸς ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ κληρονόμος, ὁ ἀντιπρόσωπος καὶ ὁ ἀρχηγὸς ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰσαάκ.

Ἐπειδὴ ὅμως οἱ δύο ἀδελφοὶ ἦσαν δίδυμοι καὶ ἐγεννήθησαν τὴν ἰδίαν ὥραν, διὰ τοῦτο ἐφιλονικοῦσαν διὰ τὰ πρωτοτόκια.

Ὁ Ἰακὼβ ἐπέτυχε μὲ διάφορα τεχνάσματα καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς μητρός του, ἡ ὁποία τὸν ἠγάπα ἰδιαιτέρως, νὰ λάβῃ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀπὸ τὸν γέροντα πλέον καὶ τυφλὸν Ἰσαὰκ τὴν εὐλογίαν τῶν πρωτοτοκίων.

Ὁ Ἠσαῦ διὰ τοῦτο ὠργίσθη πολὺ καὶ ἤθελε νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Ἰακώβ. Τότε ἡ Ρεβέκκα μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ γέροντος Ἰσαὰκ συνεβούλευσε τὸν Ἰακὼβ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Χαναὰν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, κοντὰ εἰς τὸν ἀδελφόν της Λάβαν, ἕως ὅτου περάσῃ ἡ ὀργὴ τοῦ Ἠσαῦ.

Ὁ Ἰακώβ, ἀφοῦ ἐπῆρε τὴν εὐλογίαν τῶν γονέων του καὶ τὴν συμβουλήν των νὰ πάρῃ γυναῖκα ἀπὸ τὰς θυγατέρας τοῦ Λάβαν, ἀνεχώρησε νύκτα καὶ κρυφὰ ἀπὸ τὸν Ἠσαῦ.

2. Τὴν πρώτην ἡμέραν ἐβάδισε καὶ ὅταν ἐνύκτωσεν ἠναγκάσθη νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ ὕπαιθρον. Ἐπῆρε μίαν πέτραν, τὴν ἔβαλε προσκέφαλον καὶ ἀπεκοιμήθη.

Εἰς τὸν ὕπνον του εἶδε μίαν σκάλαν, τῆς ὁποίας ἡ βάσις ἐστηρίζετο εἰς τὴν Γῆν καὶ ἡ κορυφὴ ἔφθανεν εἰς τὸν Οὐρανόν, ἄγγελοι δὲ Θεοῦ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν εἰς αὐτὴν καὶ ἔψαλλον. Εἰς τὴν κορυφὴν τῆς σκάλας ἦτο ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτόν:

—Ἰακώβ, μὴ φοβεῖσαι, διότι ἐγὼ εἶμαι μαζί σου. Εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου καὶ θὰ σὲ προστατεύσω ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς. Καὶ θὰ σὲ ἐπαναφέρω εἰς τὴν γῆν αὐτήν, τὴν ὁποίαν θὰ δώσω εἰς σὲ καὶ τοὺς ἀπογόνους σου. Καὶ διὰ σοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων σου *θὰ εὐλογηθοῦν ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς Γῆς.*

3. Ὁ Ἰακὼβ ἐξύπνισε ταραγμένος καὶ εἶπε:

—Πόσον φοβερὸς εἶναι ὁ τόπος αὐτός! Ὁ τόπος αὐτὸς δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ ἡ κατοικία τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὴ ἡ πύλη, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τὸν Οὐρανόν.

Καὶ ὑπεσχέθη μὲ ὅρκον εἰς τὸν Θεόν, ὅταν ἐπανέλθῃ σῶος καὶ ἀβλαβὴς εἰς τὴν πατρίδα του, νὰ κτίσῃ ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ νὰ προσφέρῃ τὸ ἓν δέκατον ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά του εἰς αὐτόν. Ὠνομάσθη δὲ ὁ τόπος αὐτὸς Β α ι θ ή λ δηλ. οἶκος Θεοῦ.

[Ἡ κλῖμαξ (ἡ σκάλα), τὴν ὁποίαν εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ὁ Ἰακώβ, ὅπως ἐξηγεῖ ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία, προεικόνιζε τὴν Παναγίαν Παρθένον Μαρίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἀπόγονος τοῦ Ἰακώβ. Αὐτὴ ἐγέννησε τὸν Σωτῆρα Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος συνεφιλίωσε τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν Θεόν.]

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ Θεοτόκος Μαρία ἔγινεν ἡ μυστικὴ κλῖμαξ, ἡ ὁποία συνέδεσε τὸν Οὐρανὸν μὲ τὴν Γῆν καὶ διὰ τῆς ὁποίας κατέβη ὁ Θεὸς εἰς τὴν Γῆν διὰ νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὁ τρίτος οἶκος τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου λέγει:

« Χαῖρε κλῖμαξ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός·
χαῖρε γέφυρα μετάγουσα τοὺς ἐκ Γῆς πρὸς Οὐρανόν.»

Ο ΙΑΚΩΒ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΡΡΑΝ *(Γενέσ. ΚΘ'— ΛΕ')*

Τὸ ὄνειρον, ποὺ εἶδεν ὁ Ἰακώβ, τοῦ ἔδωσε θάρρος καὶ δύναμιν καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Θεὸς τὸν βοηθεῖ. Ἔφθασεν εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ θείου του Λάβαν.

Εἰς τὴν Χαρρὰν ἔμεινεν ὁ Ἰακὼβ εἴκοσι χρόνια. Ἐκεῖ ἐνυμφεύθη κατὰ πρῶτον τὴν μεγάλην καὶ ἄσχημον θυγατέρα τοῦ Λάβαν, τὴν Λείαν. Ἔπειτα δὲ τὴν νεωτέραν καὶ ὡραίαν ἀδελφήν της, τὴν Ραχήλ.

Ἀπὸ τοὺς γάμους του ὁ Ἰακὼβ ἀπέκτησε δώδεκα ἀρσενικὰ παιδιὰ καὶ μίαν θυγατέρα. Τὰ ὀνόματά των εἶναι: Ρουβήμ, Συμεών, Λευΐ, Ἰούδας, Ἰσσάχαρ, Ζαβουλών, Δάν, Νεφθαλείμ, Γάδ, Ἀσσήρ, Ἰωσὴφ καὶ Βενιαμίν.

Ἐπειδὴ ὁ Ἰακὼβ καὶ ἡ οἰκογένειά του ἦσαν ἐργατικοὶ καὶ εἶχον τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἐπλούτησαν γρήγορα. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰακὼβ ἦτο ἀρκετὰ εὐτυχής. Εἶχεν ὅμως μίαν βαθεῖαν λύπην. Ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα του καὶ ἀπὸ τοὺς σεβαστοὺς γονεῖς του.

Ἐπεθύμει νὰ ἐπιστρέψῃ, ἀλλ' ἐφοβεῖτο τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ του. Τότε κατέφυγεν εἰς τὸν Θεόν. Προσηυχήθη καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν βοηθήσῃ. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τὸν ἐνεθάρρυνε καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πολυμελῆ οἰκογένειάν του ἐπῆρε μαζί του καὶ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ποίμνιά του, τὰ ζῷα του, καθὼς καὶ τοὺς πολυαρίθμους ποιμένας καὶ ὑπηρέτας του.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὰ ὅρια τῆς γῆς Χαναὰν ὁ Ἰακὼβ καὶ ἀνησύχει πῶς θὰ τὸν ὑποδεχθῇ ὁ ἀδελφός του, εἶδε μίαν νύκτα εἰς τὸν ὕπνον του ὅτι ἐπάλαιεν ἕως τὸ πρωὶ μὲ ἕνα γίγαντα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου ἡ μορφὴ ἦτο θεϊκή. Περὶ τὰ ἐξημερώματα ὁ θεϊκὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἠρώτησε τὸν Ἰακὼβ πῶς ὀνομάζεται. Ὅταν δὲ ἤκουσεν ὅτι λέγεται Ἰακώβ, εἶπεν εἰς αὐτόν:

— Εἰς τὸ ἑξῆς θὰ ὀνομάζεσαι Ἰ σ ρ α ή λ, δηλ. ἰσχυρός, δυνατός. Ἐπάλαισες μὲ τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο θὰ εἶσαι ἰ σ χ υ ρ ὸ ς μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Θεὸς μὲ μορφὴν ἀνθρώπου ἦτο ὁ μυστηριώδης παλαιστής. Ἀπὸ τότε τὰ παιδιὰ καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακὼβ λέγονται Ἰ σ ρ α η λ ῖ τ α ι.

3. Ὁ Ἠσαῦ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ ἀδελφός του, ἔτρεξε μὲ μεγάλην συνοδείαν καὶ τὸν ὑπεδέχθη μὲ χαράν. Ἐχάρη πολὺ καὶ ὁ γέρων Ἰσαάκ, διότι ἐπανέβλεπε καὶ τὰ δύο του παιδιὰ νὰ εἶναι πάλιν ἀγαπημένα.

Μετὰ τοῦτο ὁ Ἰακὼβ ἐπῆγεν εἰς τὴν Β α ι θ ή λ, εἰς τὸν τόπον ὅπου πρὸ εἰκοσαετίας εἶχεν ἴδει τὸ ὄνειρον. Ἐκεῖ ἔκτισε θυσιαστήριον καὶ προσέφερεν εὐχαριστήριον θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, διότι τὸν ἐπροστάτευσε κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἀποδημίας του.

11. Ο ΙΩΣΗΦ ΚΑΙ ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΟΥ *(Γενέσ. ΛϚ′—Μ′)*

Ὁ Ἰωσὴφ ἦτο ἕνα ἀπὸ τὰ δώδεκα παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ, ὁ περισσότερον ἀγαπητὸς εἰς αὐτόν, διότι ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ἀγαπητήν του σύζυγον Ραχὴλ καὶ διότι ἐξεχώριζεν ἀπὸ τὰ ἄλλα του παιδιὰ διὰ τὸν καλόν του χαρακτῆρα.

Ἕνεκα τούτου οἱ ἀδελφοί του τὸν ἐζήλευαν καὶ τὸν ἐμίσουν. Ἀκόμη δὲ περισσότερον τὸν ἐφθόνησαν καὶ τὸν ἐμίσησαν, ὅταν οὗτος εἶδε καὶ διηγήθη εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς γονεῖς του δύο ὄνειρα.

Εἶδε πρῶτον ὅτι εὑρίσκετο μὲ τοὺς ἀδελφούς του εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅπου ἔδεναν δεμάτια ἀπὸ χόρτον. Τὰ ἰδικά του δεμάτια ἐστέκοντο ὄρθια, ἐνῷ τὰ δεμάτια τῶν ἄλλων ἔπεσαν καὶ ἐπροσκύνησαν τὰ ἰδικά του. Εἰς τὸ δεύτερον ὄνειρον εἶδεν ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἄστρα ἐπροσκύνησαν τὸν Ἰωσήφ. Καὶ ὁ γέρων Ἰακὼβ ἐπρόσθεσε:

—Θὰ σὲ προσκυνήσουν, παιδί μου, μίαν ἡμέραν οἱ γονεῖς σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀπὸ τότε ζητοῦσαν εὐκαιρίαν οἱ ἀδελφοί του νὰ τὸν βλάψουν. Ὁ Ἰωσὴφ ἦτο τότε νέος δέκα ἑπτὰ ἐτῶν.

Μίαν ἡμέραν ὁ γέρων Ἰακὼβ εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσὴφ νὰ μεταβῇ εἰς μακρινὸν μέρος, ὅπου ἔβοσκαν τὰ πρόβατα οἱ ἀδελφοί του, διὰ νὰ μάθῃ τί κάνουν τ' ἀδέλφια του καὶ πῶς εἶναι τὰ ποίμνιά των.

Ὁ Ἰωσὴφ ὑπήκουσε καὶ ἔφυγε πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἀδελφῶν του. Μόλις ὅμως αὐτοὶ εἶδον τὸν Ἰωσὴφ νὰ ἔρχεται, εἶπον μεταξύ των:

—Νά, ἔρχεται αὐτὸς ποὺ βλέπει τὰ ὄνειρα. Ἐλᾶτε νὰ τὸν θανατώσωμεν καὶ νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν πατέρα, ὅτι τὸν κατεσπάραξεν ἄγριον θηρίον. Καὶ ἔτσι θὰ ἴδωμεν εἰς τί θὰ τὸν ὠφελήσουν τὰ ὄνειρα ὅπου εἶδεν.

Τότε ὁ μεγαλύτερος ἀπ' αὐτούς, ὁ Ρουβήμ, τοὺς εἶπε:

—Δὲν εἶναι καλὸν νὰ βάψωμεν τὰ χέρια μας μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ μας. Ἂς τὸν ρίψωμεν εἰς τοῦτον τὸν βαθὺν λάκκον καὶ ἂς ἀποθάνῃ ἐκεῖ.

Καὶ εἶπε τοῦτο, διότι εἶχε σκοπὸν νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ κρυφὰ τὴν νύκτα καὶ νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὸν πατέρα.

Καὶ πράγματι, ὅταν ἐπλησίασε, τὸν ἔπιασαν, τοῦ ἔβγαλαν τὸ ἐπανωφόρι καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς ἕνα βαθὺ ξηροπήγαδον. Ὕστερα ἐκάθησαν νὰ φάγουν. Ὁ Ἰωσὴφ μέσα ἀπὸ τὸν λάκκον ἔβγαζε φωνὰς ἀπελπισίας, ἀλλὰ κανεὶς δὲν συνεκινεῖτο ἀπὸ αὐτούς.

2. Κατὰ τύχην ἀπὸ ἐκεῖ διήρχοντο Ἰσμαηλῖται ἔμποροι, οἱ ὁποῖοι μετέβαινον εἰς τὴν Αἴγυπτον μὲ τὰ καραβάνια των. Τότε ὁ Ἰούδας εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς:

—Καλύτερα εἶναι νὰ πωλήσωμεν τὸν ἀδελφόν μας εἰς τοὺς ἐμπόρους διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν λάκκον.

Καὶ τὸν ἐπώλησαν ἀντὶ εἴκοσιν ἀργυρῶν νομισμάτων. Διὰ νὰ δικαιολογήσουν δὲ τὴν κακὴν πρᾶξιν των αὐτὴν εἰς τὸν πατέρα τους, ἔσφαξαν ἕνα ἐρίφιον καὶ μὲ τὸ αἷμα του ἔβαψαν τὸ ὡραῖον ἐπανωφόρι, τὸ ὁποῖον εἶχε χαρίσει ὁ Ἰακὼβ εἰς τὸν Ἰωσήφ, τὸ ἐπαρουσίασαν εἰς τὸν πατέρα των καὶ εἶπον:

—Τὸ ἐπανωφόρι αὐτὸ τὸ εὑρήκαμεν εἰς τὸ δάσος. Μήπως εἶναι τοῦ Ἰωσήφ;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ δυστυχὴς πατὴρ τὸ ἀνεγνώρισε καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Τοιουτοτρόπως τώρα ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τὸν Ἰακὼβ διὰ τὰ ψεύδη του πρὸς τὸν πατέρα του Ἰσαάκ.

3. Οἱ Ἰσμαηλῖται ἔφεραν τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὸν ἐπώλησαν ὡς δοῦλον εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ Φαραὼ Πετεφρῆν. Εἰς τὸ σπίτι δὲ τοῦ Πετεφρῆ ὁ Ἰωσὴφ ἔδειξε τόσον καλὴν διαγωγήν, ἐργατικότητα καὶ τιμιότητα, ὥστε ὁ Πετεφρῆς ἠγάπησε τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸν διώρισε οἰκονόμον καὶ διαχειριστὴν τῆς περιουσίας του.

Ἡ σύζυγος ὅμως τοῦ Πετεφρῆ, ἡ ὁποία εἶχε κακὴν ψυχήν, ἐσυκοφάντησε τὸν ἀθῷον Ἰωσὴφ εἰς τὸν ἄνδρα της ὡς ἄνθρωπον *πονηρὸν* καὶ *κακοήθη* καὶ *ἀνήθικον*. Ὁ Πετεφρῆς δὲ χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ἔρριψε τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὴν φυλακήν.

Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ὁ καλὸς Θεὸς ἐπροστάτευσε τὸν ἐνάρετον Ἰωσήφ. Διότι ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν ἐξετίμησε τὰς ἀρετάς του καὶ τὸν διώρισεν ἐπιθεωρητὴν τῶν ἄλλων φυλακισμένων. Τοιουτοτρόπως ὁ Ἰωσὴφ ἐπεσκέπτετο καθημερινῶς τοὺς φυλακισμένους καὶ τοὺς παρηγοροῦσε.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰωσὴφ παρετήρησε δύο φυλακισμένους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν λυπημένοι. Ὁ ἕνας ἦτο ὁ *ἀρχισιτοποιός*, δηλ. ὁ ἀρχιμάγειρος, τοῦ Φαραὼ καὶ ὁ ἄλλος ὁ *ἀρχιοινοχόος*, δηλ. ὁ κεραστής, αὐτοῦ.

Αὐτοὶ εἶχαν κατηγορηθῆ διὰ συνωμοσίαν ἐναντίον τῆς ζωῆς τοῦ Φαραώ. Τοὺς ἐπλησίασε λοιπὸν ὁ Ἰωσὴφ καὶ τοὺς ἠρώτησε διατὶ ἦσαν στενοχωρημένοι. Τοῦ ἀπήντησαν ὅτι τὴν ἰδίαν νύκτα εἶχον ἴδει ἀπὸ ἕνα ὄνειρον:

Ὁ ἀρχιοινοχόος εἶχεν ἴδει ἕνα κλῆμα μὲ τρεῖς κλάδους γεμάτους σταφύλια. Ἐπῆρε τὰ σταφύλια, τὰ ἔστιψεν εἰς τὸ ποτήρι τοῦ Φαραὼ καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε νὰ πίῃ. Καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἀμέσως ἐξήγησε τὸ ὄνειρον:

—Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, εἶπεν, ὁ Φαραὼ θὰ σὲ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν θέσιν σου. Καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἐνθυμηθῇς καὶ νὰ μεσολαβήσῃς εἰς τὸν Φαραὼ νὰ ἀποφυλακίσῃ καὶ ἐμέ, διότι εἶμαι ἀθῷος.

Ὁ ἀρχισιτοποιὸς εἶχεν ἴδει ὅτι ἐβάσταζεν εἰς τὴν κεφαλήν του τρία κάνιστρα καὶ ὅτι τὸ τρίτον ἦτο γεμᾶτον ἀπὸ γλυ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κίσματα, ποὺ κατεσκεύαζεν ὁ σιτοποιὸς διὰ τὸν Φαραώ. Ἀλλὰ τὰ γλυκίσματα αὐτὰ τοῦ τὰ ἔτρωγαν τὰ πουλιά.

Ὁ Ἰωσὴφ τότε ἐξήγησεν ὅτι ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας ὁ

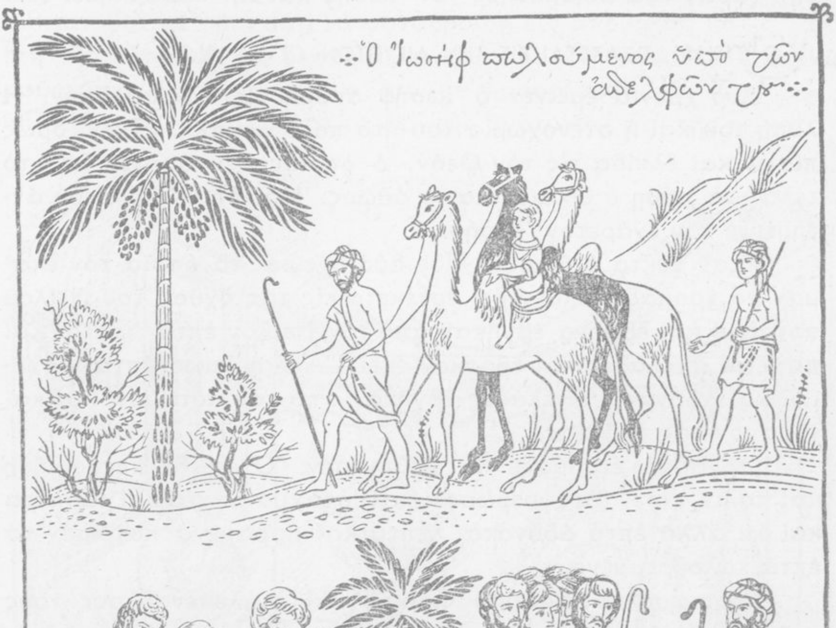

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Φαραὼ θὰ διατάξῃ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν καὶ νὰ κρεμάσουν τὸ σῶμα του διὰ νὰ τὸ φάγουν τὰ ὄρνεα.

Καὶ πράγματι ἔτσι ἔγινεν. Ὁ ἀρχιοινοχόος ὅμως μέσα εἰς τὴν χαράν του ἐλησμόνησε τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὴν παράκλησίν του.

11. Ο ΙΩΣΗΦ ΔΟΞΑΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ *(Γενέσ. ΜΑ')*

Δύο χρόνια ἔμεινεν ὁ Ἰωσὴφ ἀκόμη εἰς τὴν φυλακήν. Ἡ λύπη του καὶ ἡ στενοχωρία του ἦτο πολὺ μεγάλη. Εἶχεν ὅμως πίστιν καὶ ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δὲν ἀφήνει ἕως τὸ τέλος νὰ πάθῃ ὁ δίκαιος καὶ ὁ ἀθῷος. Ἰδοὺ δὲ πῶς ὁ Θεὸς ἀντήμειψε τὸν ἐνάρετον Ἰωσήφ.

Μίαν νύκτα ὁ Φαραὼ εἶδε δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα τὸν ἔκαμαν νὰ τρομάξῃ. Εἶδεν ὅτι ἐστέκετο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου ποταμοῦ καὶ ἔξαφνα ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸν Νεῖλον ἑπτὰ ὡραῖαι καὶ παχεῖαι ἀγελάδες καὶ ἔβοσκον ἐκεῖ. Ἄλλαι ὅμως ἑπτὰ ἄσχημοι καὶ ἀδύνατοι ἀγελάδες ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν καὶ κατέφαγον τὰς παχείας.

Ὁ Φαραὼ ἐτρόμαξε καὶ ἐξύπνησεν. Ὅταν δὲ ἀπεκοιμήθη καὶ πάλιν, εἶδεν ὅτι ἐφύτρωσαν ἑπτὰ στάχυα παχέα καὶ καρπερὰ καὶ ὅτι ἄλλα ἑπτὰ ἀδύνατα, λεπτὰ καὶ μαραμένα κατέπιον τὰ ἑπτὰ καλοθρεμμένα.

Ἐξύπνησε καὶ πάλιν ὁ Φαραὼ καὶ ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς σοφοὺς τῆς Αἰγύπτου διὰ νὰ τοῦ ἐξηγήσουν τὰ ὄνειρα αὐτά. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὰ ἐξηγήσῃ.

2. Τότε ὁ ἀρχιοινοχόος ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ. Παρουσιάσθη εἰς τὸν Φαραὼ καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι μόνον ὁ Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο εἰς τὴν φυλακήν, εἶναι εἰς θέσιν νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τὰ ὄνειρά του. Καὶ ἀμέσως ἔστειλεν ὁ Φαραὼ ἀνθρώπους νὰ φέρουν ἐνώπιόν του τὸν Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰωσὴφ ἐφόρεσε τὴν καλήν του στολὴν καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Φαραώ, ὁ ὁποῖος διηγήθη εἰς αὐτὸν τὰ ὄνειρά του. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰωσήφ:

—Καὶ τὰ δύο ὄνειρά σου, βασιλεῦ, σημαίνουν τὸ ἴδιον πρᾶγμα. Ὁ Θεὸς σοῦ προαναγγέλλει ὅσα μέλλει νὰ συμβοῦν. Αἱ ἑπτὰ παχεῖαι ἀγελάδες καὶ τὰ ἑπτὰ μεστωμένα στάχυα εἶναι ἑπτὰ χρόνια εὐτυχίας καὶ εὐφορίας. Ἐνῷ αἱ ἑπτὰ ἀγελάδες αἱ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀδύνατοι καὶ τὰ ἑπτὰ ἄκαρπα στάχυα εἶναι ἑπτὰ χρόνια ἀφορίας καὶ δυστυχίας, τὰ ὁποῖα θὰ ἔλθουν μετὰ τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας. Σὲ συμβουλεύω λοιπὸν νὰ ἐκλέξῃς ἕνα ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ ἱκανὸν καὶ νὰ τὸν διορίσῃς εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ συναθροίσῃ εἰς ἀποθήκας κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐτυχίας εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου τοὺς καρπούς, ποὺ θὰ περισσεύουν, διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ συντηρηθοῦν οἱ ὑπήκοοί σου κατὰ τὰ ἔτη τῆς δυστυχίας καὶ τῆς πείνας.

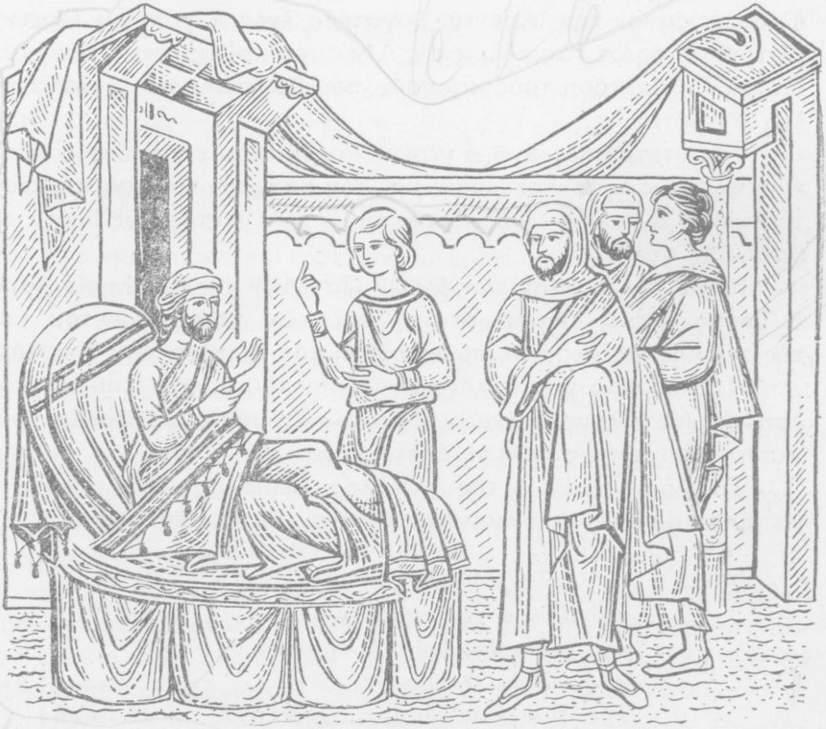

3. Ὁ Φαραὼ ἐξεπλάγη διὰ τὴν σημασίαν τῶν ὀνείρων, ἐθαύμασε τὸν Ἰωσὴφ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν:

—Ὁ Θεός σοῦ ἐφανέρωσεν ὅλα αὐτὰ καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς τόσον συνετὸς καὶ φρόνιμος ὅσον ἐσύ. Διὰ τοῦτο σὲ διο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρίζω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν. Εἰς τὰς διαταγάς σου θὰ ὑπακούῃ ὅλος ὁ λαός μου εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον.

Ἔβγαλε τότε τὸ δακτυλίδι του καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τὸν δάκτυλον τοῦ Ἰωσήφ. Τοῦ ἐφόρεσε βασιλικὸν ἔνδυμα καὶ τοῦ ἔβαλε γύρω ἀπὸ τὸν λαιμὸν χρυσοῦν περιδέραιον. Διέταξε κατόπιν καὶ τὸν ἀνεβίβασαν εἰς βασιλικὴν ἅμαξαν καὶ τὸν ἀνεκήρυξεν ἐνώπιον τῶν Αἰγυπτίων δεύτερον βασιλέα τῆς Αἰγύπτου.

Ὁ Ἰωσὴφ τότε ἦτο τριάκοντα ἐτῶν. Ἐνυμφεύθη δὲ καὶ ἔλαβε σύζυγον τὴν Ἀσενέθ, θυγατέρα ἑνὸς Αἰγυπτίου ἱερέως. Κατόπιν ἐγύρισε τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου καὶ ἔκτισεν ἀποθήκας διὰ νὰ ἀποθηκεύσῃ τοὺς καρπούς, ποὺ θὰ ἐπερίσσευαν κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐτυχίας.

Τοιουτοτρόπως, ἐνῷ ὁ γέρων Ἰακὼβ ἔκλαιε καὶ ἐθρηνοῦσεν εἰς τὴν Χαναὰν τὴν στέρησιν καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπημένου του υἱοῦ, ὁ Ἰωσὴφ ἐδοξάζετο εἰς τὴν Αἴγυπτον ὡς δεύτερος βασιλεὺς αὐτῆς.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ Ἰωσὴφ ἕνεκα τῆς ἀθῳότητος καὶ τῶν παθημάτων του καὶ τῆς τελικῆς δόξης του προεικονίζει τὸν Σωτῆρα μας Χριστόν.

Ἡ Ἐκκλησία μας τελεῖ τὴν μνήμην τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ παγκάλου τὴν Μεγάλην Δευτέραν ἑκάστου ἔτους καὶ μὲ ὡραῖα τροπάρια ἐξυμνεῖ τὰς πολλὰς ἀρετάς του.

Τὸ Κοντάκιον τῆς Μεγάλης Δευτέρας, ποὺ περιέχει μὲ συντομίαν τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἡμέρας αὐτῆς, λέγει τὰ ἑξῆς:

Ὁ Ἰακὼβ ὠδύρετο (= ἐθρηνοῦσε)
τοῦ Ἰωσὴφ τὴν στέρησιν,
καὶ ὁ γενναῖος ἐκάθητο ἅρματι,
ὡς βασιλεὺς τιμώμενος.
Τῆς Αἰγυπτίας γὰρ (= τῆς συζύγου τοῦ Πετεφρῆ)
ταῖς ἡδοναῖς μὴ δουλεύσας,
ἀντεδοξάζετο παρὰ τοῦ βλέποντος (= τοῦ Θεοῦ)
τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας
καὶ νέμοντος στέφος (= στεφάνι) *ἄφθαρτον.*

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

12. Ο ΙΑΚΩΒ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ *(Γενέσ. ΜΒ'—Ν')*

Μετὰ τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας ἔφθασαν τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας. Τότε ἤρχισεν ἡ πεῖνα νὰ μαστίζῃ καὶ νὰ θερίζῃ τὰς γειτονικὰς χώρας τῆς Αἰγύπτου καὶ μόνον οἱ Αἰγύπτιοι δὲν ὑπέφερον.

Ἡ πεῖνα κατέλαβε καὶ τοὺς κατοίκους τῆς Χαναὰν καὶ ἑπομένως καὶ τὸν Ἰακὼβ μὲ τὰ παιδιά του καὶ τὰς οἰκογενείας των.

Ὅταν λοιπὸν ἔμαθεν ὁ Ἰακὼβ ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον πωλεῖται σιτάρι, ἀπέστειλε τὰ παιδιά του ἐκεῖ ν' ἀγοράσουν. Πλησίον του ἐκράτησε μόνον τὸν Βενιαμίν.

Ἔρχονται τότε οἱ δέκα ἀδελφοὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρουσιάζονται εἰς τὸν Ἰωσήφ, π έ φ τ ο υ ν κ α ὶ τ ὸ ν π ρ ο σ κ υ ν ο ῦ ν, καὶ τοῦ ζητοῦν τὴν χάριν νὰ τοὺς πωλήσῃ σιτάρι.

Ὁ Ἰωσὴφ ἀμέσως τοὺς ἀνεγνώρισεν. Ἐνεθυμήθη τὸ ὄνειρον, ποὺ εἶχεν ἴδει, καὶ διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ συναισθανθοῦν ὅτι ἐφάνησαν σκληροὶ καὶ κακοὶ πρὸς αὐτόν, τοὺς εἶπεν ὅτι εἶναι κατάσκοποι καὶ ὅτι θὰ φυλακισθοῦν.

Οἱ ἀδελφοὶ ἐνόησαν τότε ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς τιμωρεῖ τώρα διὰ τὴν κακίαν των, ὁ δὲ Συμεὼν εἶπε πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν γλῶσσαν των, διὰ νὰ μὴ τοὺς καταλάβῃ ὁ ἄρχων:

—Δὲν σᾶς εἶπα ἐγὼ νὰ λυπηθῶμεν τὸν ἀδελφόν μας καὶ νὰ μὴ τὸν βλάψωμεν; Ἰδοὺ ὁ Θεὸς μᾶς τιμωρεῖ τώρα.

Ὁ Ἰωσὴφ μόλις ἤκουσεν αὐτὰ συνεκινήθη καὶ ἔκλαψε κρυφὰ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του. Μετὰ τρεῖς δὲ ἡμέρας τοὺς ἐκάλεσε καὶ τοὺς εἶπε:

—Ἕνας ἀπὸ σᾶς θὰ μείνῃ ἐδῶ εἰς τὴν φυλακήν. Οἱ ὑπόλοιποι θὰ λάβετε σιτάρι καὶ θὰ μεταβῆτε εἰς τὴν πατρίδα σας διὰ νὰ φέρετε τὸν μικρότερον ἀδελφόν σας, τὸν Βενιαμίν, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι λέγετε τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ πραγματικῶς ἐκρατήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Συμεὼν Διὰ τοῦτο, ὅταν πάλιν ἦλθον διὰ ν' ἀγοράσουν σιτάρι, ἠναγκάσθησαν καὶ ἔφεραν μαζί των καὶ τὸν Βενιαμίν.

Τότε δὲν ἐκρατήθη ὁ Ἰωσήφ. Ἐφανερώθη εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπε μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἀδελφός των ὁ Ἰωσήφ, τὸν ὁποῖον εἶχον πωλήσει εἰς τοὺς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

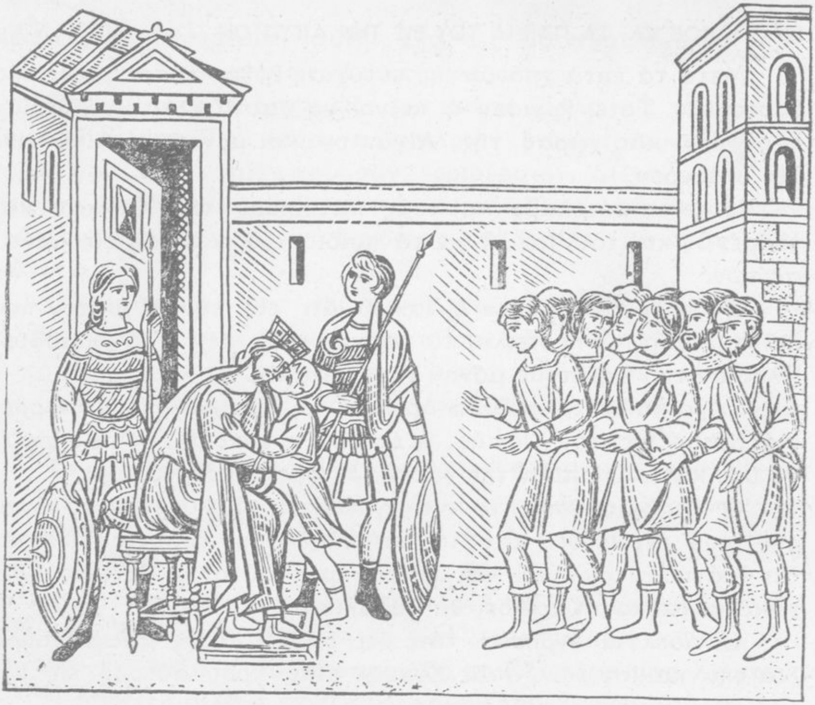

Ἰσμαηλίτας ἐμπόρους. Ὁ Θεὸς ὅμως δὲν τὸν ἄφησε νὰ χαθῇ, ἀλλὰ τὸν ἐπροστάτευσε καὶ τὸν ἀνέδειξε δεύτερον βασιλέα τῆς Αἰγύπτου.

—Καὶ τώρα, ἐπρόσθεσε, νὰ ὑπάγετε εἰς τὴν πατρίδα καὶ νὰ ἀναγγείλετε εἰς τὸν πατέρα ὅτι εἶμαι εἰς τὴν ζωὴν καὶ νὰ τὸν πείσετε νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς ἐδῶ μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰ παιδιά του καὶ τὰ ὑπάρχοντά σας, διότι ἡ πεῖνα θὰ ἐξακολουθήσῃ ἀκόμη πέντε χρόνια.

2. Οἱ ἀδελφοὶ γεμᾶτοι χαράν, ἀφοῦ ἔλαβον ἀπὸ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸν Φαραὼ πλούσια δῶρα καὶ ἁμάξας διὰ τὴν μετακόμισιν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Χαναὰν καὶ ἔφεραν εἰς τὸν γέροντα πατέρα των τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν.

Ὁ Ἰακώβ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ζῇ ὁ υἱός του ὁ Ἰωσήφ, ἐχάρη χαρὰν μεγάλην καὶ ἑτοιμάσθη μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πρὶν περάσῃ τὰ σύνορα τῆς Χαναάν, προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Τότε καὶ πάλιν ὁ Θεὸς τὸν εὐλόγησε καὶ τοῦ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ τὸν κάμῃ λαὸν μέγαν, ὅτι θὰ εἶναι καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον μαζί του καὶ ὅτι θὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς ἀπογόνους του εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰακώβ, ἀνέβηκεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἅρμα καὶ ἔτρεξε νὰ τὸν προϋπαντήσῃ. Αἱ στιγμαὶ τῆς συναντήσεώς των ἦσαν πολὺ συγκινητικαί. Ἐνηγκαλίσθησαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἐφιλήθησαν καὶ ἔκλαυσαν ἐπὶ πολὺ ἀπὸ συγκίνησιν καὶ χαράν.

3. Ὅλη ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰακὼβ ἦσαν τότε ψυχαὶ ἑβδομήκοντα πέντε. Εἰς αὐτοὺς ἔδωσεν ὁ Φαραὼ μὲ εὐχαρίστησιν τὴν εὔφορον χώραν Γεσὲν διὰ νὰ κατοικήσουν. Ἦτο δὲ αὐτὴ πρὸς ἀνατολὰς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείλου ποταμοῦ. Ἐκεῖ ἐγκατεστάθησαν οἱ Ἰσραηλῖται καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἔγιναν πράγματι λαὸς μέγας μέσα εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Ἰακὼβ ἔζησεν εἰς τὴν Αἴγυπτον δέκα ἑπτὰ ἀκόμη ἔτη εὐτυχής. Ὅτε δὲ προῃσθάνθη τὸν θάνατόν του, ἐκάλεσε τὸν Ἰωσὴφ καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτὸν νὰ μὴ τὸν θάψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλ' εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του. Ἔπειτα υἱοθέτησε τὰ δύο παιδιὰ τοῦ Ἰωσήφ, τὸν Ἐφραὶμ καὶ τὸν Μανασσῆ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς καθὼς καὶ τοὺς δώδεκα υἱούς του.

Ἰδιαιτέραν εὐλογίαν ἔδωσεν ὁ Ἰακὼβ εἰς τὸν υἱόν του Ἰούδαν. Προεῖπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἡ φυλή του θὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ τῶν λοιπῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. Διότι ἔμελλε νὰ ὑπερτερῇ ἀπὸ αὐτοὺς εἰς τὸ μεγαλεῖον, εἰς τὸ πλῆθος, εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ εἰς τὴν ἀνάδειξιν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ βασιλέων. Πραγματικῶς δὲ ὁ Ἰούδας ἔγινεν ὁ Πατριάρχης τῆς φυλῆς τῶν Ἰουδαίων, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προῆλθε κατόπιν τὸ Βασίλειον τοῦ Ἰούδα.

Τέλος ὁ Ἰακὼβ προεῖπεν ὅτι ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα θὰ προέλθῃ ὁ Μεσσίας, ὁ Χριστός. Καὶ πράγματι ἐκ τῆς φυλῆς αὐτῆς ἐγεννήθη κατὰ σάρκα ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Κύριος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, ἐσταυρώθη ὡς Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Ὁ Ἰακὼβ ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Χεβρὼν μεγαλοπρεπῶς.

13. Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗΝ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ. Ο ΙΩΒ (*Γένεσις. Ἰὼβ*)

1. Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν τῶν Ἑβραίων, δηλ. τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἰακὼβ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, μανθάνομεν τὴν θρησκείαν, τὴν ὁποίαν εἶχον οὗτοι κατὰ τὴν παναρχαίαν ἐκείνην ἐποχήν, πρὸ τοῦ Μωϋσέως.

Ἡ θρησκεία τῶν Ἑβραίων ἦτο τότε ἡ μόνη ἀληθινή. Διότι ἐγνώριζε καὶ ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐδίδασκε δηλ. ὅτι ἕνας καὶ μόνος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχουν πίστιν καὶ ὑπακοὴν μεγάλην. Αὐτὸ τὸ παράδειγμα ἔδωσεν εἰς τὸν λαόν του καὶ ὁ Ἀβραὰμ καὶ ὁ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Ἰακώβ.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι ἐγνώριζον καὶ ἐλάτρευον τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὅπως ἡ πατρικὴ οἰκογένεια τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ ἐκατοικοῦσεν εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, ὁ Μελχισεδέκ, ὁ εὐσεβὴς Ἰὼβ καὶ ἄλλοι.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἦσαν εἰδωλολάτραι, δηλαδὴ ἐλάτρευον ὄχι τὸν ἀληθινὸν Θεόν, τὸν Δημιουργὸν τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὰ κτίσματά του ἢ δημιουργήματα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα λέγονται εἴδωλα.

2. Αἱ κυριώτεραι διδασκαλίαι τῆς θρησκείας τῶν Ἑβραίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν αἱ ἑξῆς:

α΄) Ἕνας Θεὸς ὑπάρχει ἀληθινός, πάντες οἱ λοιποὶ θεοί, οἱ θεοὶ τῶν εἰδωλολατρῶν, εἶναι ψευδεῖς θεοί, ὄχι ἀληθινοί.

β΄) Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ποιητής, δηλαδὴ ὁ Δημιουργὸς τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸς εἶπε καὶ ἔγινεν ὁ Κόσμος.

γ΄) Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ σῶμα, ποὺ εἶναι θνητόν, καὶ ἀπὸ ψυχὴν ἢ πνεῦμα, ποὺ εἶναι ἀθάνατον.

δ΄) Οἱ πρωτόπλαστοι, Ἀδὰμ καὶ Εὔα, ἔζων κατ᾿ ἀρχὰς εἰς τὸν Παράδεισον, ὕστερα ὅμως ἡμάρτησαν καὶ ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ ἐκεῖ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ε´) Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων μετεδόθη εἰς ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καί

ς´) Ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ τὸν Χριστὸν διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ ἁμάρτημα αὐτό.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς Πατριάρχας. Αὐτὴν δὲ μετέδωκαν οὗτοι εἰς τὸν λαὸν τῶν Ἑβραίων, ὁ ὁποῖος προῆλθεν ἀπὸ αὐτούς. Αὐτὸν τὸν λαὸν ἐπροστάτευσεν ὁ Θεός. Διὰ τοῦτο λέγεται περιούσιος, δηλαδὴ ἐκλεκτός, λαὸς τοῦ Κυρίου,

3. Ἡ θρησκεία ὅμως αὐτὴ τῶν Ἑβραίων δὲν ἦτο ἡ τελεία. Διὰ τοῦτο ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων περιέχει πολλὰς μὲν ἀρετάς, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἠθικὰς ἀτελείας.

Βλέπομεν π.χ. εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς τῶν Πατριαρχῶν νὰ γίνωνται γάμοι μεταξὺ συγγενῶν, οἱ ἄνδρες νὰ λαμβάνουν ὡς συζύγους πολλὰς μαζὶ γυναῖκας καὶ νὰ εἶναι πολλάκις μεταξύ των φθονεροὶ καὶ ὄχι ἀγαθοί. Καὶ τοῦτο, διότι ἀκόμη δὲν γνωρίζουν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸν θὰ τὸν λάβουν κατόπιν ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ.

Ὑπεράνω ὅλων ὅμως οἱ Πατριάρχαι καὶ οἱ περὶ αὐτοὺς ἄνθρωποι ἔχουν τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ὑποταγὴν εἰς τὸ ἅγιον θέλημα αὐτοῦ. Τοῦτο μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ. Μᾶς τὸ διδάσκει ἀκόμη παραστατικώτατα καὶ ἡ ἱστορία τοῦ πολυάθλου Ἰώβ, ὁ ὁποῖος καὶ εἰς τὰς δυστυχίας του ἀκόμη ἔλεγεν:

—Ὁ Κύριος τὰ ἔδωσεν, ὁ Κύριος τὰ ἀφῄρεσεν. Ἂς εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον καὶ τώρα καὶ πάντοτε.

Ὁ Ἰὼβ ἔζησεν εἰς τὰ χρόνια τῶν Πατριαρχῶν καὶ ἦτο πλουσιώτατος καὶ εὐτυχέστατος μὲ τὰ τέκνα του, μὲ τὰ ζῷα του, μὲ τὴν περιουσίαν του. Ἦλθεν ὅμως ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἔχασεν ὅλα, παιδιά, ζῷα μικρὰ καὶ μεγάλα, περιουσίαν. Καὶ μόνον τὴν πίστιν του εἰς τὸν Θεὸν δὲν ἔχασεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν περίστασιν αὐτὴν ἔλεγεν:

—Ὁ Κύριος τὰ ἔδωσεν, ὁ Κύριος τὰ ἀφῄρεσεν.

Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον,
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τὸν ἔκαμε πάλιν εὐτυχῆ καὶ πλούσιον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΫΣΕΩΣ

14. Ο ΜΩΫΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ

('Εξόδ. Α' καὶ Β')

Επέρασαν χρόνια πολλὰ ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακὼβ καὶ τοῦ Ἰωσήφ, τετρακόσια περίπου, καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, οἱ Ἰσραηλῖται, ηὐξήθησαν καὶ ἔγιναν λαὸς μέγας μέσα εἰς τὴν Γεσέν, τὴν χώραν τῆς Αἰγύπτου.

Πολλοὶ Φαραὼ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον βασιλεύσει εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἶχον λησμονηθῆ αἱ πρὸς τὴν χώραν αὐτὴν ὑπηρεσίαι τοῦ Ἰωσήφ.

Ἡ μεγάλη αὔξησις τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐφόβιζε τώρα τοὺς Φαραὼ μήπως αὐτοὶ συμμαχήσουν μὲ κανένα ξένον λαὸν καὶ πολεμήσουν ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων.

—Προσέξατε, ἔλεγον οἱ Αἰγύπτιοι. Οἱ Ἑβραῖοι ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ εἶναι ἰσχυρότεροι ἀπὸ ἡμᾶς.

Διὰ τοῦτο οἱ Φαραὼ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤρχισαν συστηματικὸν διωγμὸν ἐναντίον τῶν Ἑβραίων.

Ἐπέβαλλον εἰς αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι τότε βαρείας καὶ ἀναγκαστικὰς ἐργασίας, δηλ. ἀγγαρείας, διὰ νὰ τοὺς ἐξαντλήσουν. Ἀλλ' οἱ Ἰσραηλῖται μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὅσον ἐπιέζοντο, τόσον περισσότερον καὶ ἰσχυρότεροι ἐγίνοντο.

Τότε ἕνας Φαραὼ διέταξε τὰς μαίας νὰ πνίγουν τὰ ἀρσε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

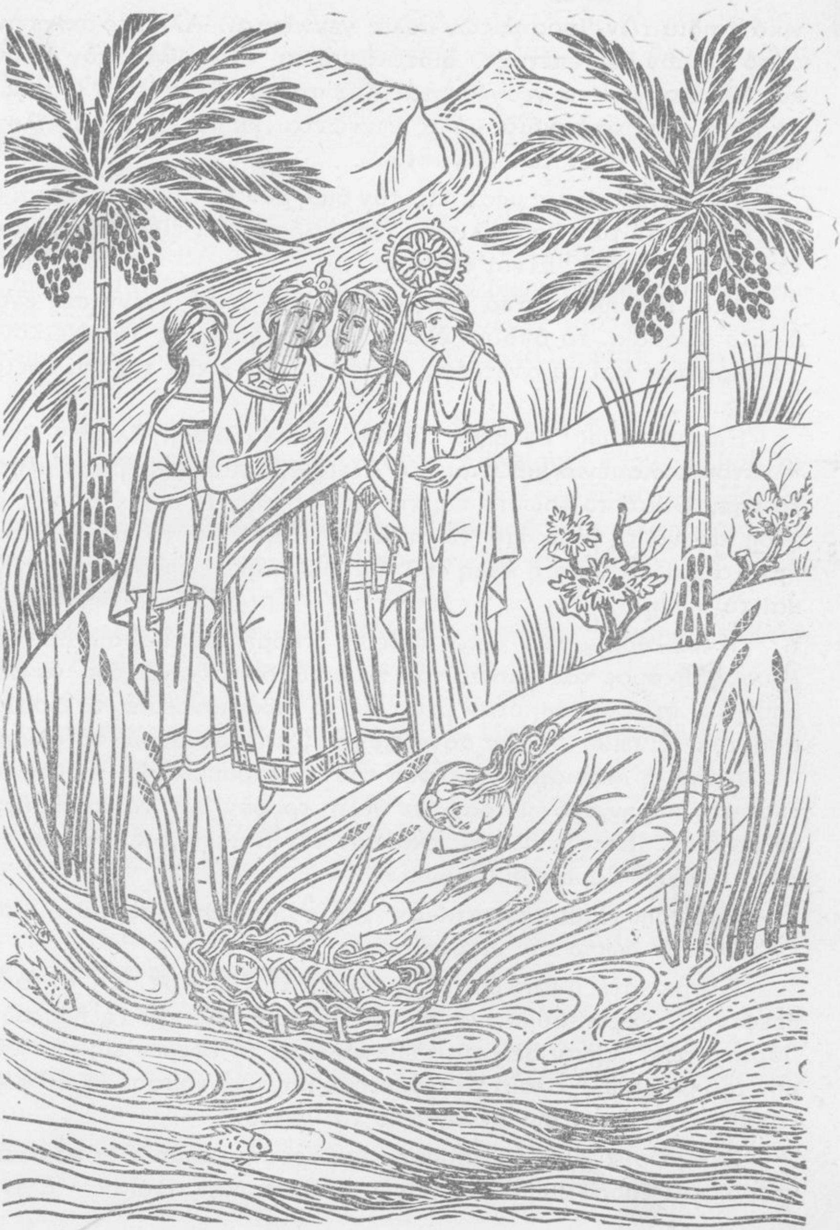

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νικὰ παιδιὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν μόλις γεννῶνται. Ἀλλὰ τὸ σκληρὸν αὐτὸ μέτρον δὲν ἐπέτυχε, διότι αἱ μαῖαι ἐφοβοῦντο τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἔπνιγαν τὰ νεογέννητα. Διὰ τοῦτο διέταξεν ὁ Φαραὼ νὰ ρίπτωνται τὰ παιδιά, μόλις γεννῶνται, θυσία εἰς τὸν Νεῖλον ποταμόν, τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων.

2. Ὁ Θεὸς ὅμως μέσα εἰς τὸν διωγμὸν αὐτὸν προητοίμαζε τὴν σωτηρίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Καὶ τώρα φέρει εἰς τὸν Κόσμον τὸν Ἐλευθερωτήν. Εἶναι ὁ Μωϋσῆς.

Μία Ἰσραηλῖτις ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ ἐγέννησεν ἕνα ὡραῖο ἀγοράκι, τὸ ὁποῖον ἐλυπήθη νὰ τὸ ρίψῃ εἰς τὸν Νεῖλον. Τὸ ἐκράτησε καὶ τὸ ἀνέτρεφε κρυφὰ εἰς τὸ σπίτι της ἐπὶ τρεῖς μῆνας.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐφοβήθη μήπως ἀνακαλυφθῇ, ἔλαβεν ἕνα πλεκτὸν καλαμένιο κιβώτιον, τὸ ἄλειψε μὲ πίσσαν, ἔβαλε μέσα τὸ νήπιον καὶ τὸ ἔδωσεν εἰς τὴν κόρην της Μαριὰμ νὰ τὸ φέρῃ καὶ νὰ τὸ ρίψῃ εἰς τὸν ποταμὸν καὶ εἰς τὸ μέρος ὅπου ἤρχετο καὶ ἐλούετο ἡ κόρη τοῦ Φαραώ, μήπως αὐτὴ τὸ λυπηθῇ καὶ τὸ σώσῃ.

3. Καὶ πράγματι, ὅταν κατέβη ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ διὰ νὰ λουσθῇ, ἤκουσε τὰς φωνὰς τοῦ παιδιοῦ, διέταξε νὰ τῆς τὸ φέρουν καὶ συνεκινήθη, ὅταν μέσα εἰς τὸ κιβώτιον εἶδε τὸ ὡραῖο ἀγοράκι. Ἐπειδὴ δὲ τὸ συνεπάθησεν, ἀπεφάσισε νὰ τὸ σώσῃ.

Μόλις ἡ Μαριὰμ ἀντελήφθη τοῦτο, παρουσιάσθη καὶ ἠρώτησε τὴν κόρην τοῦ Φαραὼ ἂν θέλῃ τροφὸν διὰ νὰ ἀναθρέψῃ τὸ παιδίον. Ἔτρεξε δὲ καὶ ἐκάλεσε τὴν μητέρα της. Τότε εἶπε πρὸς αὐτὴν ἡ κόρη τοῦ Φαραώ :

—Διατήρησέ μου τὸ παιδίον τοῦτο καὶ θήλασε αὐτὸ καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω τὸν μισθόν σου.

Ἔλαβε τότε ἡ μητέρα τὸ παιδίον, τὸ ἐθήλασε καὶ τὸ ἀνέθρεψεν ἐλεύθερα, σύμφωνα μὲ τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἤθη τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὅταν δὲ τοῦτο ἐμεγάλωσε, τὸ ἔφερεν εἰς τὴν κόρην τοῦ Φαραώ, ἡ ὁποία τὸ υἱοθέτησε καὶ τὸ ὠνόμασε Μωϋσῆ, δηλαδὴ ἄνθρωπον σωσμένον ἀπὸ τὰ ὕδατα.

Ὁ Μωϋσῆς ἔλαβε βασιλικὴν ἀνατροφὴν μέσα εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἐμορφώθη μὲ ὅλην τὴν Αἰγυπτιακὴν σοφίαν. Ἔγινε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σοφὸς καὶ δυνατὸς εἰς ἔργα καὶ εἰς λόγους, παρ' ὅλον ὅτι ἦτο βραδύγλωσσος καὶ ἰσχνόφωνος.

15. Ο ΘΕΟΣ ΑΝΑΘΕΤΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΩΫΣΗΝ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΝ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (*'Εξόδ. Β'— Δ'*)

'Ο Μωϋσῆς, ὡς θετὸς υἱὸς τῆς κόρης τοῦ Φαραώ, εἶχεν ἀποκτήσει, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐξαιρετικήν του μόρφωσιν, μεγάλην δύναμιν καὶ δόξαν. Δὲν ἐλησμόνησεν ὅμως ὅτι ἦτο 'Ισραηλίτης καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ ἀγαπᾷ τοὺς ὁμοφύλους του καὶ νὰ ἀγανακτῇ, ὅταν ἔβλεπε τοὺς Αἰγυπτίους νὰ καταπιέζουν τοὺς 'Εβραίους.

Μίαν ἡμέραν ἐβγῆκεν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἴδῃ τοὺς συμπατριώτας του, τοὺς 'Εβραίους. Εἰς τὸν δρόμον εἶδεν ἕνα Αἰγύπτιον νὰ κτυπᾷ σκληρὰ ἕνα 'Εβραῖον. Ἤθελε νὰ τὸν σκοτώσῃ. 'Ωργίσθη τότε ὁ Μωϋσῆς. 'Η φιλοπατρία του τὸν ἐκυρίευσε. Κατελήφθη ἀπὸ ἐθνικὴν συγκίνησιν καὶ ἐθεώρησεν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπέμβῃ.

'Εκτύπησε λοιπὸν τὸν Αἰγύπτιον δυνατὰ καὶ τὸν ἐθανάτωσεν. 'Εκοίταξε γύρω του. Δὲν τὸν εἶδε κανείς. 'Αμέσως ἔσκαψεν ἕνα λάκκον εἰς τὴν ἄμμον καὶ τὸν ἔθαψεν. Οἱ 'Ισραηλῖται ἐπῆραν θάρρος. Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν ἔμεινε μυστικόν. Τὸ ἐπληροφορήθη καὶ ὁ Φαραώ. Διὰ τοῦτο ἔφυγεν ὁ Μωϋσῆς κρυφὰ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἦλθεν εἰς μίαν χώραν τῆς Πετραίας 'Αραβίας, ἡ ὁποία ἐλέγετο Μαδιάμ.

Εἰς τὴν Μαδιὰμ ὁ Μωϋσῆς ἐγνωρίσθη μὲ τὸν ἱερέα 'Ιοθὸρ καὶ ἔλαβε σύζυγον τὴν θυγατέρα του Σεπφώραν, ἀπέκτησε δὲ δύο παιδιὰ εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ καὶ ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του.

2. Τὰ χρόνια ἐπερνοῦσαν καὶ οἱ 'Εβραῖοι ἐστέναζον κάτω ἀπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν καὶ τὰς πιέσεις τῶν Αἰγυπτίων. Τὰς ἐλπίδας των πλέον εἶχον μόνον εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἐγκατέλειψεν.

Μίαν ἡμέραν, ἐκεῖ ποὺ ὁ Μωϋσῆς ἔβοσκε τὰ πρόβατα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Χωρήβ, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Σινᾶ, εἶδεν ἕνα παράξενον θέαμα. 'Απὸ μίαν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βάτον ἔβγαιναν φλόγες, χωρὶς ὅμως νὰ καίεται ἡ βάτος. Ἔκπληκτος ὁ Μωϋσῆς εἶπεν:

—Ἂς πλησιάσω νὰ ἴδω καλλίτερα τὸ παράξενον αὐτὸ θέαμα.

Ἤκουσεν ὅμως ἀμέσως τότε μίαν φωνήν, ἡ ὁποία ἤρχετο ἀπὸ τὴν φλεγομένην βάτον, νὰ τοῦ λέγῃ:

—Μωϋσῆ, μὴ πλησιάσῃς ἐδῶ. Νὰ βγάλῃς τὰ ὑποδήματά σου, διότι ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἱερός. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν προγόνων σου. Εἶδα τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ λαοῦ μου εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤκουσα τὴν κραυγὴν τῆς ἀπελπισίας του ἕνεκα τῶν διωγμῶν τcυ καὶ ἀντελήφθην τὸν πόνον του καὶ θέλω νὰ ἐλευθερώσω αὐτοὺς ἀπὸ τὰς χεῖρας

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῶν Αἰγυπτίων. Θέλω νὰ τοὺς ἐξαγάγω ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσω εἰς γῆν καλήν, ὅπου ῥέει γάλα καὶ μέλι, εἰς τὴν Χαναάν. Ἔλα λοιπὸν τώρα νὰ σὲ στείλω πρὸς τὸν Φαραώ, διὰ νὰ ἐξαγάγῃς σὺ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραηλιτικὸν ἀπὸ τὸν τόπον τῆς δουλείας.

3. Ὁ Μωϋσῆς, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐπροσπάθησε μὲ κάθε τρόπον νὰ ἀποφύγῃ τὸ βαρὺ καὶ δύσκολον ἔργον, ποὺ τοῦ ἀνέθεσεν ὁ Θεός.

Ἐπροφασίσθη λοιπὸν ὅτι ἦτο ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος. Τοῦ ἔδωσεν ὅμως θάρρος ὁ Θεός καὶ τοῦ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ εἶναι πάντοτε μαζί του καὶ ὅτι θὰ τοῦ δώσῃ βοηθὸν εἰς τὸ ἔργον του τὸν ἀδελφόν του Ἀαρών.

Ὁ Μωϋσῆς, ποὺ ἦτο τότε ὀγδοήκοντα ἐτῶν, παρέλαβε τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν Αἴγυπτον. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του συνήντησεν εἰς τὸν δρόμον τὸν μεγαλύτερον ἀδελφόν του Ἀαρών, ὁ ὁποῖος ἤρχετο διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν Μαδιάμ.

Ὁ ἴδιος ὁ Μωϋσῆς μᾶς περιγράφει τὰ γεγονότα αὐτὰ εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὴν Ἔξοδον. (Ἰδὲ καὶ Πράξ. Ἀποστ. Ζ΄ 20 - 40).

16. ΑΙ ΔΕΚΑ ΠΛΗΓΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΠΑΣΧΑ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (*Ἐξόδ. Ε΄—ΙΒ΄*)

Ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἀαρών, ἀφοῦ ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς Ἑβραίους τὴν ἀπόφασιν καὶ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ δι᾿ αὐτούς, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Φαραὼ καὶ τοῦ ἐζήτησαν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ των ν᾿ ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν λαὸν τῶν Ἑβραίων ν᾿ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Φαραὼ ἀπήντησε περιφρονητικῶς :

—Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ὑπακούσω; Δὲν τὸν γνωρίζω. Οὔτε ἐπιτρέπω εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ φύγουν.

Καὶ διέταξε νὰ ἐπιβάλλουν εἰς αὐτοὺς μεγαλυτέρας ἀγγαρείας.

Οἱ Ἰσραηλῖται, οἱ ὁποῖοι μὲ τοὺς λόγους τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀαρὼν εἶχον πάρει θάρρος καὶ εἶχον ἐλπίσει εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν, τώρα ἀπεγοητεύθησαν. Ὁ Μωϋσῆς ἐστε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νοχωρήθη πολὺ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸν παρηγόρησε καὶ τοῦ ἐπανέλαβε τὴν ἀπόφασίν του καὶ τὰς ὑποσχέσεις του.

Ὅταν διὰ δευτέραν φορὰν ὁ Φαραὼ ἠρνήθη νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἐπηκολούθησαν σπουδαῖα γεγονότα. Ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τοὺς Αἰγυπτίους μὲ δέκα μεγάλας τιμωρίας, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται πληγαί.

2. Ἡ τελευταία πληγὴ ἦτο νὰ ἀποθάνουν μέσα εἰς μίαν νύκτα ὅλα τὰ πρωτότοκα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων, ἀπὸ τὸ πρωτότοκον τέκνον τοῦ Φαραὼ μέχρι τοῦ πρωτοτόκου τέκνου τοῦ τελευταίου δούλου.

Ὅταν ἐπλησίασεν ἡ φοβερὰ αὐτὴ τιμωρία, διέταξεν ὁ Μωϋσῆς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ εἶναι ἕτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν.

Ἡ διαταγὴ ἦτο ἡ ἑξῆς: Τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἡ ὁποία ἦτο ἡ 13η τοῦ Ἑβραϊκοῦ μηνὸς Νισὰν (Μαρτίου - Ἀπριλίου), κάθε Ἰσραηλιτικὴ οἰκογένεια ἔπρεπε νὰ σφάξῃ ἕνα ἀρνὶ ἐνιαύσιον καὶ μὲ τὸ αἷμα του νὰ βάψουν τὸ ἀνώφλιον καὶ τοὺς παραστάτας τῆς θύρας των.

Τὸ ἀρνὶ αὐτὸ νὰ τὸ ψήσουν ὁλόκληρον χωρὶς νὰ τοῦ σπάσουν τὰ κόκκαλα ἢ νὰ τὸ τεμαχίσουν, καὶ νὰ μὴ τὸ φάγουν ὠμὸν ἢ βραστόν, ἀλλὰ ψητόν, εἰς τὴν σούβλαν. Ἔπρεπεν ἀκόμη νὰ ζυμώσουν ψωμιὰ ἄζυμα, δηλ. χωρὶς προζύμι, νὰ βράσουν χόρτα πικρὰ καὶ νὰ καθήσουν τὴν νύκτα ἐκείνην νὰ φάγουν μὲ βίαν, ἐνδεδυμένοι καὶ ἕτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν.

Πράγματι, ὅτε ἦλθεν ἡ 13η τοῦ Νισάν, οἱ Ἰσραηλῖται ἦσαν ἕτοιμοι.

Τὴν νύκτα ἐκείνην, ποὺ ἦτο πανσέληνος, ἐθανατώθησαν ὅλα τὰ πρωτότοκα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων. Θρῆνοι, ὀδυρμοὶ καὶ κραυγαὶ ἠκούοντο ὅλην τὴν νύκτα ἀπὸ κάθε αἰγυπτιακὴν οἰκογένειαν.

Τότε φόβος κατέλαβε τὸν Φαραώ, ὁ ὁποῖος ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸν Μωϋσῆν καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἀφήνει ἐλευθέρους τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ ὅλα των τὰ κινητὰ πράγματα καὶ τὰ ζῷα.

3. Ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον οἱ Ἰσραηλῖται ἑορτάζουν κάθε χρόνον ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀπαλλαγῆς των ἀπὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὸν Αἰγυπτιακὸν ζυγόν. Τὴν ἑορτὴν αὐτὴν τὴν ὀνομάζουν Πάσχα. Ἡ λέξις εἶναι Ἑβραϊκὴ καὶ σημαίνει διάβασιν, ὑπερπήδησιν καὶ ἀπαλλαγὴν ἢ ἐλευθερίαν ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας.

Τὸ Ἑβραϊκὸν Πάσχα εἶναι τύπος προφητικὸς καὶ προεικόνισις τοῦ Χριστιανικοῦ Πάσχα. Ὁ πασχάλιος ἀμνὸς τῶν Ἑβραίων προεικονίζει τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἄνθρωπος καὶ εἶναι ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε καὶ ἐσήκωσεν εἰς τοὺς ὤμους του τὰς ἁμαρτίας ὅλου τοῦ κόσμου. Αὐτὸς ἐθυσιάσθη θεληματικῶς διὰ ν' ἀπαλλάξῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας καὶ τὸν αἰώνιον θάνατον τῆς ἁμαρτίας.

Ὅπως δηλ. οἱ Ἰσραηλῖται ἐσώθησαν ἀπὸ τὸν θάνατον, διότι εἶχαν βάψει τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν των μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, τοιουτοτρόπως καὶ οἱ πιστοί, ὅταν βάψουν μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ, διὰ τῆς Θείας Μεταλήψεως, τὰς θύρας τῆς ψυχῆς των, σῴζονται ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ Διαβόλου καὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ συνεπῶς ἀπὸ τὸν αἰώνιον θάνατον.

17. ΕΞΟΔΟΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ΔΙΑΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ (*Ἐξόδ. ΙΔ'—ΙΕ'*)

Δύο περίπου ἑκατομμύρια Ἰσραηλῖται συνεκεντρώθησαν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Γεσέν, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ ἑξακόσιαι χιλιάδες ἦσαν ἄνδρες, καὶ ἐξεκίνησαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μωϋσέως ἀπὸ τὴν πόλιν Ραμεσῆ.

Ἔφευγον πλέον ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον μείνει τετρακόσια περίπου χρόνια ὡς δοῦλοι τῶν Αἰγυπτίων. Μαζί των ἐπῆραν καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ Ἰωσήφ, σύμφωνα μὲ τὴν παραγγελίαν του, διὰ νὰ τὸν θάψουν εἰς τὴν Χεβρών.

Ἤρχισαν ἔτσι τὴν ἱστορικὴν καὶ γεμάτην ἀπὸ περιπετείας πορείαν των πρὸς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐξόδου ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν ἔρημον, τὴν δὲ ἑπομένην ἐβάδισαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν σύγκρουσίν των μὲ τοὺς Φιλισταίους καὶ τοὺς Μαδιανίτας. Ἐκεῖ ἡ χαρά των μετεβλήθη εἰς φόβον καὶ ἀγωνίαν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Φαραὼ μετενόησε διὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ διέταξε τὸν στρατόν του νὰ τοὺς καταδιώξῃ καὶ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ἐμπρὸς εἶχαν τότε οἱ Ἰσραηλῖται τὴν θάλασσαν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχαν πλοῖα νὰ τὴν διαβοῦν. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὑπῆρχαν ὄρη ἀπότομα καὶ ὑψηλά, ὀπίσω των δὲ ἤρχετο μὲ μεγάλον θόρυβον ὁ στρατὸς τῶν Αἰγυπτίων. Ἡ θέσις των ἦτο δύσκολος.

Ὠλιγοψύχησαν τότε οἱ Ἰσραηλῖται καὶ ἔχασαν τὴν πίστιν των πρὸς τὸν Θεόν. Ἤρχισαν νὰ γογγύζουν ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀαρὼν καὶ ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ.

2. Ὁ Μωϋσῆς εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν δὲν χάνει τὴν πίστιν του. Δίδει θάρρος εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τοὺς λέγει νὰ ἔχουν πίστιν εἰς τὸν παντοδύναμον Θεόν, ὁ ὁποῖος, ὅπως τοὺς ἔσωσεν ἄλλοτε, δύναται καὶ τώρα νὰ τοὺς σώσῃ. Καὶ πράγματι εἶδεν ὁ Θεὸς τὴν ἀγωνίαν τοῦ λαοῦ του, τὸν ἐλυπήθη καὶ τὸν ἔσωσε.

Μεταξὺ τοῦ στρατοπέδου τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Ἑβραίων ἔπεσε πυκνὴ ὁμίχλη, ἡ ὁποία ἔκρυψε τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς των. Κατόπιν ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ κτυπήσῃ τὴν θάλασσαν μὲ τὴν ράβδον του. Σφοδρὸς ἄνεμος ἐσηκώθηκε τότε, καὶ—ὢ τοῦ θαύματος!—ἡ θάλασσα ἐχωρίσθη εἰς δύο καὶ ἐσχηματίσθη εὐρύχωρος διάδρομος ξηρᾶς. Διὰ μέσου τοῦ διαδρόμου αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα ἐπέρασαν οἱ Ἰσραηλῖται χωρὶς νὰ βραχοῦν. Ἐσώθησαν.

Οἱ Αἰγύπτιοι, ὅταν ἀντελήφθησαν ὅτι τοὺς εἶχον διαφύγει οἱ Ἰσραηλῖται, ἐπλησίασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασαν καὶ ὥρμησαν ἐντὸς τοὺ διαδρόμου διὰ νὰ καταδιώξουν αὐτούς. Ἀλλ' ὁ Μωϋσῆς ἐκτύπησε διὰ δευτέραν φορὰν τὰ νερὰ καὶ ἡ θάλασσα ἐπανῆλθε μὲ ὁρμὴν εἰς τὴν θέσιν της.

Τότε ἐπνίγησαν ὅλοι οἱ Αἰγύπτιοι μὲ τὸ ἱππικὸν καὶ τὰ πολεμικά των ἅρματα. Οἱ Ἰσραηλῖται εἶχον σωθῆ ὁριστικῶς ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους.

3. Ἡ χαρά, ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ ἀγαλλίασις τῶν Ἑβραίων ἦτο ἀπερίγραπτος. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐδοξολόγουν τὸν Θεὸν διὰ τὴν θαυμαστὴν σωτηρίαν των.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀαρών, ἡ Μαριάμ, ἔλαβεν ἕνα τύμπανον εἰς τὰ χέρια της καὶ μαζὶ μὲ πολλὰς ἄλλας νεάνιδας ἐχόρευον καὶ ἔψαλλον τὸν ἑξῆς ὡραῖον ὕμνον, ποὺ εἶναι ποίημα τοῦ Μωϋσέως:

Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται.
Ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν.
Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.
Οὗτός μοι Θεὸς καὶ δοξάσω αὐτόν,
Θεὸς τοῦ πατρός μου καὶ ὑψώσω αὐτόν.
Κύριος συντρίβων πολέμους·
Κύριος ὄνομα αὐτῷ.

Ἅρματα Φαραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ
ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν.
Ἐπιλέκτους ἀναβάτας κατεπόντισεν
ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.
Ἡ δεξιά σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ·
ἡ δεξιά σου χείρ, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐπάνω εἰς τὸν ὕμνον αὐτὸν ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει συνθέσει ὡραῖα τροπάρια. Ὀνομάζεται δὲ ὁ ὕμνος αὐτὸς πρώτη ᾠδή, διότι εἶναι ἡ πρώτη ἀπὸ τὰς ᾠδάς, τὰς ὁποίας ἔχουν οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὴν Ὑμνολογίαν των.

18. ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ. ΝΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΜΑΛΗΚΙΤΩΝ

(Ἐξόδ. ΙϚ'—ΙΖ')

Ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡδήγησεν ὁ Μωϋσῆς τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ μέσου τῆς Πετραίας Ἀραβίας εἰς τὴν δυτικὴν ἔρημον τῆς Σιναϊκῆς Χερσονήσου.

Κατὰ τὴν πορείαν αὐτὴν ἔλειψαν αἱ τροφαί, οἱ δὲ Ἰσραηλῖται ἐγόγγυζον καὶ πάλιν ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως. Τότε ἤρχισε νὰ στέλλῃ εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς ὀρτύκια καὶ ἕνα εἶδος ἄρτου, τὸ ὁποῖον ὠνόμασαν μάννα[1]. Διότι ὅταν τὸ εἶδαν διὰ πρώτην φορὰν οἱ Ἑβραῖοι ἠρώτησαν: Τί εἶναι τοῦτο; Ὁ δὲ Μωϋσῆς ἀπήντησεν: Εἶναι ὁ ἄρτος, τὸν ὁποῖον μᾶς δίδει ὁ Θεὸς ἐξ οὐρανοῦ. Καὶ τοὺς συνέστησε νὰ φυλάξουν ὀλίγον εἰς μίαν χρυσῆν στάμναν, πρὸς ἀνάμνησιν.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔλειψε τὸ νερό, ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωϋσέως τοὺς ἔδωσε μὲ θαῦμα ἄφθονον.

2. Κατὰ τὴν πορείαν αὐτὴν πρὸς τὴν Χερσόνησον τοῦ Σινᾶ ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν Ἑβραίων οἱ Ἀμαληκῖται, οἱ ὁποῖοι ἦσαν λαὸς φιλοπόλεμος καὶ ἐθανάτωσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. Τότε διέταξεν ὁ Μωϋσῆς ἕνα γενναῖον Ἰσραηλίτην, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, νὰ στρατολογήσῃ ἄνδρας γενναίους καὶ νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν Ἀμαληκιτῶν.

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸ στράτευμά του παρετάχθη διὰ νὰ πολεμήσῃ. Ὁ Μωϋσῆς τότε στηριζόμενος εἰς τὴν ράβδον τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν εἶχε κτυπήσει τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἀνέβηκεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἐκεῖ πλησίον εὑρισκομένου βουνοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρὼν καὶ τὸν γαμβρόν του Ὢρ, διὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν μάχην.

Ὅταν ἤρχισεν ἡ ἐπίθεσις τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὁ Μωϋσῆς ἅπλωσε κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ τὰ χέρια του δεξιὰ καὶ ἀρι-

---

1. Ἡ λέξις εἶναι Ἑβραϊκὴ καὶ ἐξηγεῖται: Τί (εἶναι) τοῦτο;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

στερὰ εἰς σχῆμα σταυροῦ. Καὶ ἐφ' ὅσον τὰ χέρια του ἦσαν ἁπλωμένα, ἐνίκων οἱ Ἰσραηλῖται τοὺς Ἀμαληκίτας. Ὅταν ὅμως ἐκουράζετο ὁ Μωϋσῆς καὶ κατέβαζε τὰ χέρια, τότε ἐνίκων οἱ Ἀμαληκῖται.

Διὰ τοῦτο ὁ Ἀαρὼν καὶ ὁ Ὢρ ἐσκέφθησαν νὰ κρατοῦν αὐτοί, ὁ ἕνας δεξιὰ καὶ ὁ ἄλλος ἀριστερά, τὰ χέρια τοῦ Μωϋσέως ἀνοικτὰ καὶ νὰ τὰ στηρίζουν μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ὁπότε ἐνίκησαν τελειωτικὰ οἱ Ἰσραηλῖται τοὺς Ἀμαληκίτας μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

3. Ὁ Μωϋσῆς μὲ τὴν ἔκτασιν τῶν χειρῶν του εἰς τὰ πλάγια ἐσχημάτιζε τὸ σημεῖον τοῦ **Σταυροῦ** μὲ τὴν ὅλην στάσιν τοῦ σώματός του. Καὶ ἐφ' ὅσον ἐγίνετο τοῦτο, μὲ τὴν δύναμιν τοῦ **Σταυροῦ**, ἐνίκων οἱ Ἰσραηλῖται. Ὅταν ὅμως, ἕνεκα κοπώσεως, ἔπιπτον τὰ χέρια τοῦ Μωϋσέως καὶ ἔπαυεν οὕτω σχηματιζόμενον τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, τότε ὑπερίσχυον καὶ ἐνίκων οἱ Ἀμαληκῖται.

Μὲ τὴν συμβολικὴν αὐτὴν εἰκόνα ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μᾶς προλέγει τὴν ἀκατάλυτον δύναμιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀήττητον ὅπλον. Διότι τὸν ἔκαμεν ἅγιον μὲ τὸν θάνατόν του ὁ Χριστός. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία μας κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ —τὴν 14ην Σεπτεμβρίου— ψάλλει:

Τοῦ τιμίου Σταυροῦ σου, Χριστέ, τὴν ἐνέργειαν
προδιατυπώσας (= προεικονίσας) *ὁ Μωϋσῆς,*
ἐτροπώσατο (= κατετρόπωσε) *τὸν ἐναντίον Ἀμαλὴκ*
ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.
Ὅτε γὰρ ἐφήπλου (= ἅπλωνε) *τὰς χεῖρας,*
Σταυροῦ τύπον ποιῶν,
ἐνίσχυεν ὁ λαὸς (= ἐδυνάμωναν οἱ Ἰσραηλῖται).
Νυνί (= τώρα) *τῶν πραγμάτων ἡ ἔκβασις* (= ἡ φανέρωσις)
εἰς ἡμᾶς πεπλήρωται . . .

12. Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ

(Ἐξόδ. ΙΗ'—ΚΔ')

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔπειτα ἀπὸ πορείαν τριῶν μηνῶν ἔφθασαν καὶ ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν πρὸ τοῦ ὄρους Σινᾶ πεδιάδα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τότε ὁ Θεὸς ἐπροσκάλεσε τὸν Μωϋσῆν νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ ὄρος καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν :

—Νὰ ἀναγγείλῃς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὰ ἑξῆς : Εἴδατε ὅσα ἔκαμα εἰς τοὺ Αἰγυπτίους καὶ πῶς σᾶς ἐσήκωσα ὡς ἐπὶ πτερύγων ἀετοῦ. Τώρα λοιπόν, ἐὰν πραγματικῶς ὑπακούσετε εἰς τὴν φωνήν μου καὶ φυλάξετε τὴν διαθήκην μου, θὰ εἶσθε δι' ἐμὲ λαὸς περιούσιος ἐξ ὅλων τῶν λαῶν. Διότι ἰδική μου εἶναι ὅλη ἡ Γῆ καὶ σεῖς θὰ εἶσθε δι' ἐμὲ Ἔθνος ἅγιον.

Ὁ Μωϋσῆς τότε κατέβη ἀπὸ τὸ ὄρος, ἐπροσκάλεσεν εἰς συνέλευσιν τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἑβραίων καὶ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Θεοῦ. Καὶ τότε ὅλοι ἀπεκρίθησαν μὲ μίαν φωνήν :

—Ὅλα ὅσα εἶπεν ὁ Κύριος θὰ τὰ κάμωμεν.

[Καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἐκτελοῦν τὰς ἐντολὰς τοῦ μεγάλου Θεοῦ. Τοῦτο ὠνομάσθη Διαθήκη καὶ εἶναι ἡ Παλαιά, ἡ ὁποία ἔγινε μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἰσραηλιτῶν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ.]

2. Μετὰ τοῦτο οἱ Ἑβραῖοι ἐνήστευσαν καὶ ἐκαθαρίσθησαν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ ἔπλυναν τὰ ἐνδύματά τους καὶ τὰ ἐφόρεσαν καθαρά. Τὴν τρίτην ἡμέραν ὡδηγήθησαν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Σινᾶ. Εἰς τὸ ὄρος ἀνέβηκε μόνον ὁ Μωϋσῆς. Πυκνὸν σύννεφον εἶχε σκεπάσει τὸ Σινᾶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ αὐλάκωναν αὐτό. Τὸ ὄρος ἐσείετο ὁλόκληρον.

Οἱ Ἰσραηλῖται τότε κατελήφθησαν ἀπὸ φόβον καὶ ἔτρεμαν. Ἀπὸ ὅλον τὸ ὄρος ἔβγαινε καπνός. Φλόγες καὶ ἦχοι σαλπίγγων ἐφανέρωναν τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους. Τότε ἠκούσθη μία φωνὴ μεγαλοπρεπής, ὡσὰν βροντὴ μεγάλη, ἡ ὁποία ἔδωσε τὰς δέκα ἐντολὰς εἰς τοὺς Ἑβραίους.

1. Ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Δὲν θὰ ἔχῃς ἄλλους θεοὺς πλὴν ἐμοῦ.

2. Νὰ μὴ κατασκευάζῃς οὐδὲν εἴδωλον οὔτε κανένα ὁμοίωμα, ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὸν Οὐρανὸν ἄνω καὶ εἰς τὴν Γῆν κάτω καὶ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν ὑποκάτω τῆς Γῆς. Νὰ μὴ προσκυνῇς οὔτε νὰ λατρεύῃς ὅλα αὐτὰ ὡς θεούς.

3. Νὰ μὴ προφέρῃς τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου διὰ ἀσήμαντα πράγματα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

4. Νὰ ἐνθυμῆσαι τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου νὰ τὴν ἑορτάζῃς. Ἓξ ἡμέρας νὰ ἐργάζεσαι καὶ νὰ ἐκτελῇς ὅλας τὰς ἐργασίας σου. Κατὰ τὴν ἡμέραν ὅμως τὴν ἑβδόμην νὰ ἀναπαύεσαι χάριν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

5. Νὰ τιμᾷς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου διὰ νὰ εἶσαι εὐτυχὴς καὶ νὰ ζήσῃς πολλὰ χρόνια ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πατέρων σου.

6. Νὰ μὴ φονεύῃς.

7. Νὰ μὴ μοιχεύῃς.

8. Νὰ μὴ κλέπτῃς.

9. Νὰ μὴ μαρτυρῇς μαρτυρίαν ψευδῆ κατὰ τοῦ πλησίον σου, καὶ

10. Νὰ μὴ ἐπιθυμῇς ὅσα ἔχει ὁ πλησίον σου.

3. Ὅταν ἡ βροντώδης ἐκείνη φωνὴ ἔπαυσεν, ὁ Μωϋσῆς ἐπῆρε δύο λιθίνας πλάκας, ἐπάνω εἰς τὰς ὁποίας ἔγραψε τὸν **νόμον** αὐτὸν καὶ τὸν ἔδωσε **γραπτὸν** εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας.

Κατόπιν ἔκτισε θυσιαστήριον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους καὶ προσέφερε θυσίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μὲ τὸ αἷμα τῶν σφαγίων ἐρράντισε τὸν λαόν.

Τὰς δύο πλάκας τοῦ νόμου ἔθεσε κατόπιν ὁ Μωϋσῆς εἰς ἕνα κιβώτιον, τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη **Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης**.

Σύμφωνα μὲ τὰς δέκα αὐτὰς ἐντολάς, ὁ Μωϋσῆς ἔγραψε κατόπιν ὅλην τὴν **Νομοθεσίαν τῶν Ἑβραίων**, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ὁρίζονται τὰ καθήκοντα τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον.

Ἀνάγνωσμα
Ὁ Νόμος τοῦ Κυρίου
(Ἐξόδ. Κ' 1-20)

1. Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.

2. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ Οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ Γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς Γῆς. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτής...

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

3. Οὐ λήψει τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ. Οὐ γὰρ μὴ καθαρίσει Κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

4. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν. Ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. Οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς (δοῦλος) σου καὶ ἡ παιδίσκη (δούλη) σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ πᾶν κτῆνος σου καὶ ὁ προσήλυτος (ὁ ξένος), ὁ παροικῶν ἐν σοί. Ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησεν ὁ Κύριος τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν καὶ τὴν Θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. Διὰ τοῦτο εὐλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν.

5. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἣν Κύριος ὁ Θεὸς δίδωσί σοι.

6. Οὐ φονεύσεις.

7. Οὐ μοιχεύσεις.

8. Οὐ κλέψεις.

9. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ, καὶ

10. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν.

20. ΚΑΤΑΣΚΟΠΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΧΑΝΑΑΝ (*Ἀριθμ. ΙΓ΄—Κ΄*)

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔμειναν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Σινᾶ ἕνα καὶ πλέον ἔτος. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Μωϋσῆς ἔδωσεν εἰς αὐτοὺς τὴν Νομοθεσίαν, περὶ τῆς ὁποίας θὰ μάθωμεν κατωτέρω.

Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἰσραηλῖται ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Σινᾶ καὶ ἦλθον καὶ ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν ἔρημον Φαράν, ἡ ὁποία ἦτο μία χώρα κοντὰ εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Σιναϊκῆς Χερσονήσου.

Κατὰ τὴν διάβασιν τῆς ἐρήμου οἱ Ἰσραηλῖται ὑπέφερον ἀπὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔλλειψιν ὕδατος καὶ τροφῆς διὰ τὰ ζῷα. Διὰ τοῦτο παρεπονοῦντο, διεμαρτύροντο, ἔκλαιον καὶ ἔλεγον:

—Ποῖος θὰ μᾶς δώσῃ κρέας νὰ φάγωμεν; Ἐνθυμούμεθα τὰ ψάρια, τὰ ὁποῖα ἐτρώγαμεν δωρεὰν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὰ ἀγγούρια καὶ τὰ πεπόνια καὶ τὰ πράσα καὶ τὰ κρομμύδια καὶ τὰ σκόρδα. Τώρα ὁ λάρυγγάς μας εἶναι κατάξηρος καὶ τίποτα ἄλλο δὲν γευόμεθα παρὰ τὸ μάννα, ποὺ εἶναι ἄνοστο.

Ὁ Μωϋσῆς ἔβλεπε τὸν λαόν του νὰ ὑποφέρῃ καὶ νὰ παραπονῆται καὶ ὑπέφερε ψυχικῶς καὶ αὐτὸς καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὸν λυπηθῇ καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὸ βαρὺ ἔργον τῆς κυβερνήσεως τοῦ ὑποφέροντος λαοῦ.

Καὶ ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη εἰς τὸν Μωϋσῆ ὅτι θὰ τοὺς προμηθεύσῃ κρέας δι' ὁλόκληρον μῆνα. Καὶ τότε ἐσηκώθη ἄνεμος καὶ ἔφερεν ὀρτύκια ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ἔρριψεν αὐτὰ εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ ἐσύναξεν ὁ λαὸς καὶ ἔφαγε καὶ ἐχόρτασεν.

2. Ἀπὸ τὴν ἔρημον Φαρὰν ὁ Μωϋσῆς ἔστειλεν εἰς τὴν γῆν Χαναὰν δώδεκα ἱκανοὺς ἄνδρας, ἕνα ἀπὸ ἑκάστην φυλήν, διὰ νὰ τὴν κατασκοπεύσουν. Αὐτοὶ ἐγύρισαν τὴν χώραν ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρον ἕως τὸ ἄλλο.

Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας ἐπανῆλθον, εἶπαν εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ λαοῦ ὅτι ἡ χώρα εἶναι εὐφορωτάτη καὶ ἔφεραν δείγματα ἀπὸ τοὺς καρπούς της, τοὺς ὁποίους ἐθαύμασαν οἱ Ἰσραηλῖται.

Αὐτὰ εἶπον ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἀπεσταλμένους ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ. Καὶ συνεπλήρωσαν οἱ ἄλλοι δέκα, ὅτι ναὶ μὲν ἡ χώρα εἶναι εὐφορωτάτη καὶ ἀληθῶς ρέει μέλι καὶ γάλα, ἔχει ὅμως πόλεις ὠχυρωμένας καὶ κατοίκους ἄνδρας γενναίους καὶ ἰσχυρούς, οἱ ὁποῖοι τὴν φυλάσσουν.

Οἱ Ἰσραηλῖται, ὅταν ἤκουσαν αὐτά, ἐδειλίασαν καὶ ἐγόγγυζον ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀαρών. Ἐσκέφθησαν μάλιστα νὰ στασιάσουν καὶ νὰ ἐκλέξουν ἄλλους ἀρχηγοὺς διὰ νὰ τοὺς ἐπαναφέρουν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Μωϋσῆς δὲ καὶ ὁ Ἀαρὼν τοὺς ἐβαρέθηκαν διὰ τὴν ἀπιστίαν των καὶ τὴν συχνὴν σκληροκαρδίαν των. Καὶ δὲν τοὺς ἐπέπληξαν.

3. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ ἐπέπληξαν τὸν λαὸν καὶ τοῦ συνέστησαν νὰ ἔχῃ πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ποὺ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὑπῆρξεν ἕως τώρα βοηθὸς καὶ σωτήρ του, καὶ τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι μὲ τὴν βοήθειάν του θὰ κυριεύσουν τὴν Χαναάν.

Ἀλλ' οὔτε νὰ ἀκούσουν ἤθελον οἱ Ἰσραηλῖται περὶ κατακτήσεως τῆς Χαναὰν καὶ ἐπεχείρησαν μάλιστα νὰ τοὺς λιθοβολήσουν. Ἡ πρᾶξις των αὐτὴ ἐφανέρωνεν ἀπιστίαν εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο τοὺς ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς νὰ μὴ εἰσέλθουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς ἦσαν εἴκοσιν ἐτῶν καὶ ἄνω, πλὴν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ τοῦ Χάλεβ, ἀλλὰ νὰ περιπλανῶνται ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον, ἕως ὅτου ἀποθάνουν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς ὅλους ἐκείνους τοὺς Ἰσραηλίτας, οἱ ὁποῖοι, ἐνῷ εἶχον ἴδει πολλὲς φορὲς μὲ τὰ μάτια των τόσα θαύματα καὶ ἐδοκίμασαν τὴν προστασίαν του, ἔδειξαν ἀπιστίαν, ἀσέβειαν καὶ ἀχαριστίαν πρὸς Αὐτόν.

21. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΑΡΩΝ. Ο ΧΑΛΚΟΥΣ ΟΦΙΣ. Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΒΑΛΑΑΜ (*Ἀριθ. Κ'—ΚΔ'*)

Οἱ Ἰσραηλῖται ἐπέστρεψαν τώρα εἰς τὴν ἔρημον τῆς Πετραίας Ἀραβίας καὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη περιεπλανῶντο εἰς αὐτήν.

Περὶ τὸ τέλος τῆς περιπλανήσεως αὐτῆς καὶ ἐνῷ οἱ Ἰσραηλῖται εὑρίσκοντο εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰδουμαίας, ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 123 ἐτῶν ὁ γέρων Ἀαρών, ὁ πρῶτος Ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων, ὁ μεγαλύτερος, ὅπως γνωρίζομεν, ἀδελφὸς τοῦ Μωϋσέως καὶ πολύτιμος συνεργάτης αὐτοῦ εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὁ λαὸς τὸν ἐθρήνησεν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας.

Διάδοχος τοῦ Ἀαρὼν ὡρίσθη ὁ υἱός του Ἐλεάζαρ. Εἰς τὸ ἑξῆς δὲ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἑβραίων ἐλαμβάνοντο ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀαρών, λεγόμενοι ἀρχιερεῖς κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρών.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀαρὼν οἱ Ἰσραηλῖται παρέκαμψαν τὴν Ἰδουμαίαν καὶ ἦλθον εἰς τὴν Μωάβ, ἡ ὁποία κεῖται ἀνατολικῶς τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

Εἰς τὸν δρόμον τοὺς ἐπετέθησαν οἱ Χαναναῖοι καὶ πολλοὺς ἐκακοποίησαν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἔλειψεν ἀπ' αὐτοὺς καὶ πάλιν τὸ νερὸ καὶ αἱ τροφαὶ καὶ ἐτρέφοντο μόνον μὲ τὸ μάννα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Νέοι τότε γογγυσμοί, διαμαρτυρίαι καὶ παράπονα ἠκούσθησαν ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Θεοῦ.

— Ἀηδίασεν, ἔλεγαν, ἡ ψυχή μας τὸν ἀνούσιον τοῦτον ἄρτον (τὸ μάννα). Σὺ εἶσαι αἰτία, ἔλεγαν εἰς τὸν Μωϋσῆ, ποὺ μᾶς ἔφερες ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐδῶ διὰ νὰ ἀποθάνωμεν εἰς τὴν ἔρημον.

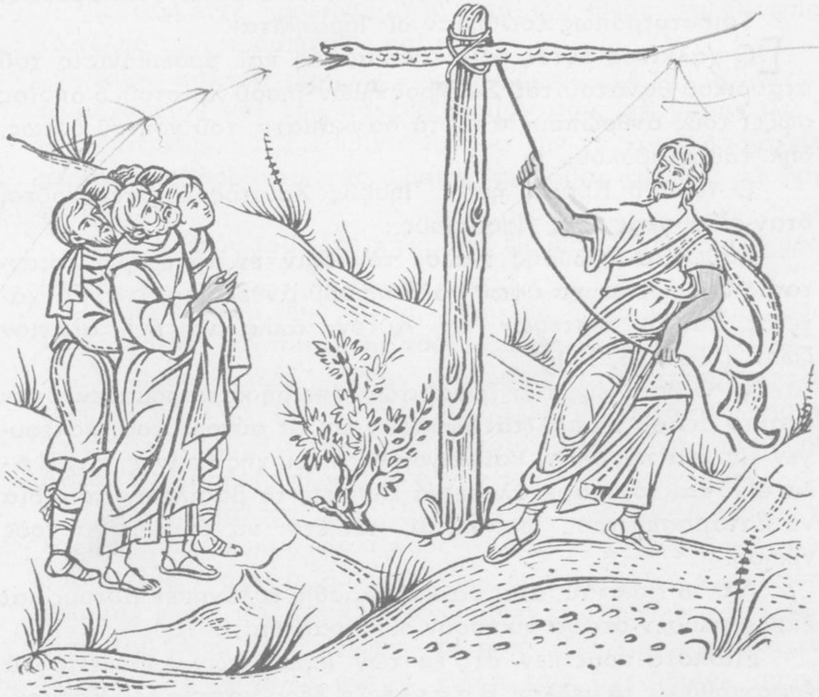

Τότε ὁ Θεός, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀπείθειάν των, ἀπέστειλεν ἐναντίον των ὄφεις φαρμακεροὺς καὶ θανατηφόρους, οἱ ὁποῖοι ἐδάγκωναν τοὺς Ἰσραηλίτας. Καὶ λαὸς πολὺς ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἀπέθανε, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή. Ἔντρομος λοιπὸν ὁ λαὸς καὶ μετανοημένος ἦλθε πρὸς τὸν Μωϋσῆ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἁμαρτήσαμεν, διότι ἐλαλήσαμεν ἐναντίον τοῦ Κυρίου καὶ ἐναντίον σοῦ. Παρακάλεσε λοιπὸν τὸν Κύριον νὰ μᾶς συγχωρήσῃ καὶ νὰ σταματήσῃ τὴν τιμωρίαν του αὐτήν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Μωϋσῆς ἔκαμε τότε δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του. Καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ κατεσκεύασεν ἕνα χάλκινον ὄφιν, τὸν ὁποῖον ὕψωσεν ἐπὶ ἑνὸς ξύλου καὶ εἶπεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας:

—Ὅποιος δαγκάνεται ἀπὸ ὄφιν νὰ ἀτενίζῃ τὸν χάλκινον τοῦτον ὄφιν καὶ δὲν θὰ ἀποθνήσκῃ, ἀλλὰ θὰ θεραπεύεται ἀμέσως.

Τοιουτοτρόπως ἐσώθησαν οἱ Ἰσραηλῖται.

[Ὁ χάλκινος αὐτὸς ὄφις εἶναι τύπος καὶ προεικόνισις τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος σῴζει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ δαγκάματα τοῦ νοητοῦ ὄφεως, δηλ. τοῦ Διαβόλου.

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδαξε τοῦτο, ὅταν εἶπε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους:

—Καθὼς ὁ Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοιουτοτρόπως πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα μὴ χάνεται πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ αἰώνιον ζωήν. (Ἰωάν. 3, 14).

3. Ὁ βασιλεὺς τῶν Μωαβιτῶν, ἐπειδὴ κατετρόμαξεν, ὅταν ἔμαθεν ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορά του, κατέφυγεν εἰς ἕνα προφήτην καὶ μάγον τῆς περιοχῆς ἐκείνης, τὸν Βαλαάμ, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ βασίλειόν του διὰ νὰ καταρασθῇ τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ ἔτσι νὰ δυνηθῇ νὰ τοὺς νικήσῃ.

Ἀλλ' ὁ Βαλαάμ, ἀντὶ νὰ καταρασθῇ, εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἐπροφήτευσεν ὅτι θὰ νικήσουν οἱ Ἰσραηλῖται.

Μάλιστα προεῖπεν ὅτι ἐκ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπρόκειτο νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ μέλλον Βασιλεὺς ἐξουσιαστὴς τοῦ Κόσμου, ὅτι ἡ καταγωγή, ἡ ἀξία του καὶ ἡ ἀποστολή του θὰ ἦτο ὑψηλὴ καὶ μεγάλη, ὅτι θὰ ἔλαμπε διὰ τὰ μεγάλα του κατορθώματα, ὅπως λάμπει ὁ ἥλιος ἐπὶ τῆς Γῆς, καὶ ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐμφανίσεώς του εἰς τὴν Γῆν θὰ ἀνατείλῃ λαμπρὸν ἄστρον εἰς τὸν Οὐρανόν.

Τοιουτοτρόπως ὁ Βαλαὰμ ἐπροφήτευσε τὸ λαμπρὸν μέλλον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τὴν ἔλευσιν εἰς τὸν Κόσμον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

22. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΩΫΣΕΩΣ (*Ἀριθ. ΚΖ'. Δευτερ. ΛΑ'—ΛΔ'*)

Ὅταν οἱ Ἰσραηλῖται εὑρίσκοντο εἰς τὴν χώραν Μωάβ, ἀπέθανε καὶ ὁ Μωϋσῆς. Μὲ πολλὰς δυσκολίας καὶ μὲ πολυετεῖς κόπους εἶχε φέρει τοὺς Ἑβραίους εἰς τὰ σύνορα τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, πλησίον τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ.

Ἐπειδὴ εἶχε προειδοποιηθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν ὅτι ἐπλησίαζε τὸ τέλος του, προσηυχήθη καὶ εἶπε:

—Κύριε καὶ Θεέ μου, σὺ ποὺ ἔδειξες εἰς ἐμὲ τὸν δοῦλον σου τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν παντοδυναμίαν σου, σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ ἴδω πρὶν ἀποθάνω τὴν χώραν, ἡ ὁποία εἶναι πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τὰς ὡραίας πεδιάδας της καὶ τὰ ὥμορφα ὄρη της.

Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε νὰ ἀναβῇ εἰς μίαν κορυφὴν τοῦ ὄρους Νεβώ.

—Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ἴδῃς τὴν γῆν, ποὺ θὰ δώσω εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ θὰ εὐχαριστήσῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου.

2. Προσεκάλεσε κατόπιν ὁ Μωϋσῆς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τοὺς ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ὡς διάδοχόν του τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ὑπακούουν. Αὐτὸς θὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον του.

Ἔπειτα ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ παρέδωσεν εἰς αὐτοὺς τὰ Βιβλία τοῦ Νόμου, τὰ ὁποῖα εἶχε γράψει ὁ ἴδιος, καὶ τοὺς διέταξε νὰ τὰ ἀναγνώσουν ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ. Ὑπενθύμισεν εἰς αὐτοὺς τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐξώρκισε νὰ φυλάττουν παντοτινὴν πίστιν εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ τοὺς ὑπενθύμισε συγχρόνως καὶ τὰς τιμωρίας, ποὺ ὑπέστησαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες των, ὁσάκις παρέβησαν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Μωϋσῆς προεῖπεν ἐπίσης ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν Κόσμον *μέγαν Προφήτην καὶ Νομοθέτην καὶ Ἀρχηγόν*, ὅστις θὰ προέλθῃ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα. Καὶ προέτρεψε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ πιστεύσουν καὶ νὰ ὑπακούσουν εἰς αὐτόν. Ἐνοοῦσε προφανῶς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

3. Ὁ Μωϋσῆς ἐνεπνεύσθη τέλος ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγαθότητα τὸν ὡραῖον ἐκεῖνον ὕμνον, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ κύκνειον,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δηλ. τὸ ἐπιθανάτιον, ᾆσμα αὐτοῦ καὶ λαμβάνεται ὡ ς ἡ δ ε υ τ έ ρ α ᾠ δ ὴ τῆς Ἑβραϊκῆς καὶ Χριστιανικῆς Ὑμνολογίας.

Ὅλη ἡ ἱστορία τῶν Ἑβραίων περιλαμβάνεται μὲ συντομίαν εἰς τὴν ὡραίαν αὐτὴν ᾠδήν. Ἰδοὺ μερικοὶ στίχοι ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὡραῖον ᾆσμα τοῦ Μωϋσέως:

Πρόσεχε, Οὐρανέ, θὰ λαλήσω
καὶ ἂς ἀκούσῃ ἡ Γῆ τοὺς λόγους μου.
Ἡ διδασκαλία μου ἂς σταλάξῃ ὡς βροχὴ
καὶ ὁ λόγος μου ἂς καταβῇ ὡσὰν δροσιά.
Ὡσὰν βροχὴ ἐπάνω εἰς τὴν χλόην
καὶ ὡσὰν χιὼν ἐπάνω εἰς τὸν χόρτον.
Θὰ ὑμνήσω τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.
Ἀποδώσατε κάθε μεγαλεῖον εἰς τὸν Κύριον.
Διότι εἶναι Θεὸς ἀξιόπιστος
καὶ οἱ νόμοι του δίκαιοι. κλπ.

Μετὰ ταῦτα ἀνέβηκεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ ὄρος Νεβώ, ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ἐφάνη θαυμάσιον τὸ θέαμα τῆς Πα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λαιστίνης. Ἀπ' ἐκεῖ ἄγγελος Κυρίου ἔδειξεν εἰς τὸν Μωϋσῆ τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἀξιώθηκε καὶ αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ. Ἀγανακτησμένος ἀπὸ τὸν ἀχάριστον καὶ σκληροτράχηλον λαὸν τοῦ Ἰσραήλ, εἶχε κάποτε καὶ αὐτὸς σὰν ἄνθρωπος πικράνει τὸν Θεόν, διότι δὲν ἔδειξε τότε ὅσην ἔπρεπε πίστιν εἰς Αὐτόν, ἀλλὰ ἄφησε τὸν λαόν, χωρὶς νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ (κεφ. 20).

Ὁ Μωϋσῆς ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 128 ἐτῶν. Οἱ Ἰσραηλῖται τὸν ἔθαψαν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ναβὼ καὶ τὸν ἐπένθησαν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας. Ἡ Ἐκκλησία μας τὸν ὀνομάζει «ὑπέρτατον τῶν φιλοσόφων, σοφώτατον τῶν νομοθετῶν καὶ τῶν ἱστοριογράφων ἁπάντων ἀρχαιότατον». Τὸν ἑορτάζει εἰς τὰς 4 Σεπτεμβρίου.

Ὁ Μωϋσῆς ὑπῆρξε πράγματι μέγας νομοθέτης, μέγας κυβερνήτης τοῦ λαοῦ, μέγας συγγραφεὺς ὡς ἱστορικὸς καὶ ὡς ποιητὴς καὶ μέγας προφήτης. Εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην λέγεται θεόπτης, δηλ. προφήτης, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸν Θεὸν καὶ συνωμίλησε μαζί του «ἐνώπιος ἐνωπίῳ». Ὑπῆρξε πραγματικῶς μέγας.

Τὸ ἔργον τοῦ Μωϋσέως, ἰδίως τὸ νομοθετικὸν καὶ προφητικόν, παραβάλλεται πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ μέγας Μωϋσῆς ὑπῆρξε πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ Νόμος του ἐχρησίμευσεν ὡς παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν. Αὐτὸν τὸν Νόμον, ἰδίως τὸν ἠθικόν, εὑρῆκε κατόπιν ὁ Χριστὸς καὶ τὸν ἐτελειοποίησεν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους κυρίως Ὁμιλίαν του (Ματθ. Ε'—Ζ').

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΩΫΣΕΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ

23. Ο ΗΘΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ (*'Εξόδ. ΚΕ' καὶ Λευιτ. Θ'*)

Ο Μωϋσῆς μὲ βάσιν τὰς δέκα ἐντολάς, τὰς ὁποίας ἐμάθαμεν, ἔγραψε κατόπιν ὅλην τὴν νομοθεσίαν του, ἡ ὁποία ρυθμίζει λεπτομερῶς τὰ καθήκοντα τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μεταξύ των. Ἡ νομοθεσία αὐτὴ διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Τὸν ἠθικὸν νόμον, τὸν τελετουργικὸν καὶ τὸν πολιτικόν.

2. Ὁ ἠθικὸς νόμος κυρίως εἶναι αὐταὶ αἱ δέκα ἐντολαί, τὰς ὁποίας ἀνέπτυξε κατόπιν ἐν λεπτομερείᾳ ὁ Μωϋσῆς. Σύμφωνα μὲ αὐτὰς οἱ Ἰσραηλῖται πρέπει νὰ ζῶσιν ὡς ἅγιοι, διότι ἅγιος, δηλ. ἀναμάρτητος, εἶναι ὁ Θεός.

Διὰ νὰ εἶναι ἅγιοι οἱ ἄνθρωποι, πρέπει νὰ ἀποστρέφωνται τοὺς μάγους, τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς εἰδωλολάτρας. Πρέπει νὰ τιμῶσι τοὺς γονεῖς των καὶ νὰ μὴ ἐργάζωνται κατὰ τὰς ἑορτάς.

Κατὰ τὸν ἠθικὸν νόμον ἀπαγορεύεται ἡ κλοπή, τὸ ψεῦδος καὶ ἡ συκοφαντία τοῦ πλησίον. Ἀπαγορεύεται ἐπίσης ἡ ψευδορκία καὶ ἡ ἐπιορκία, καθὼς καὶ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ χωρὶς σπουδαῖον λόγον. Δὲν πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀδικοῦν τὸν πλησίον των οὔτε νὰ ἁρπάζουν καὶ νὰ καταχρῶνται τὸν μισθὸν τοῦ ὑπηρέτου των. Νὰ μὴ περιπαίζουν τὸν κωφὸν καὶ νὰ μὴ περιγελοῦν τὸν τυφλόν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐπίσης ἕκαστος ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ μισῇ τὸν ἀδελφόν του, νὰ ἀγαπᾷ δὲ μὲ ὅλην του τὴν ψυχὴν τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον του, ὅπως ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν του.

Οἱ δικασταὶ δὲν πρέπει νὰ δικάζουν μὲ ἀδικίαν οὔτε νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν προσωπικὰς γνωριμίας καὶ συστάσεις, ἀλλὰ νὰ δικάζουν μὲ δικαιοσύνην.

Οἱ ἔμποροι ἀπαγορεύεται νὰ ζυγίζουν ἐλλιποβαρῶς καὶ νὰ μετροῦν ψευδῶς. Εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἔχουν μέτρα καὶ ζύγια δίκαια καὶ ἀκριβῆ.

Ὅλοι ὀφείλουν νὰ σηκώνωνται ἐνώπιον τῶν γερόντων, ἂν κάθωνται, καὶ νὰ τιμοῦν τὸ πρόσωπον τῶν μεγαλυτέρων των. Νὰ περιποιῶνται τοὺς ξένους καὶ νὰ τοὺς φιλοξενοῦν. Νὰ ἀγαποῦν δὲ καὶ νὰ ἐλεοῦν τοὺς πτωχούς. Χάριν αὐτῶν πρέπει οἱ πλούσιοι γαιοκτήμονες νὰ ἀφήνουν ὀλίγους καρποὺς κατὰ τὴν συγκομιδὴν (θερισμόν, τρυγητὸν κλπ.).

3. Ἦσαν τέλος ὑποχρεωμένοι οἱ Ἰσραηλῖται νὰ θεωρῶσιν ὡς ἀκάθαρτα τὰ θνησιμαῖα (ψόφια) ζῷα καὶ νὰ μὴ τὰ πλησιάζουν οὔτε νὰ τρώγουν αὐτά. Ὁμοίως νὰ μὴ τρώγουν τὸ χοιρινὸν κρέας, τὸ ὁποῖον ἔτρωγαν οἱ εἰδωλολάτραι.

Ἡ γυνή, ὅταν γεννήσῃ, ὀφείλει μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν Ναὸν τὸ νεογέννητον, διὰ νὰ ἁγιασθῇ, νὰ προσφέρῃ δὲ θυσίαν ἕνα ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν.

Αὐταὶ εἶναι αἱ κυριώτεραι διατάξεις τοῦ ἠθικοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως, τὰς ὁποίας ἔγραψεν οὗτος μαζὶ μὲ ὅλην τὴν νομοθεσίαν του εἰς τὴν Πεντάτευχον, ἤτοι εἰς τὰ πέντε πρῶτα βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Γένεσις, Ἔξοδος, Ἀριθμοί, Λευϊτικόν, Δευτερονόμιον).

24. Η ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ (*Ἐξόδ. ΚΔ' καὶ ἑξῆς*)

Ὁ τελετουργικὸς νόμος τοῦ Μωϋσέως κανονίζει τὸν τόπον, τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς λατρείας τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἤτοι ὁμιλεῖ διὰ τὸν ναόν, τὰς τελετὰς καὶ τὰς ἑορτάς.

Ὁ πρῶτος ναός, τὸν ὁποῖον κατεσκεύασεν ὁ Μωϋσῆς, ἦτο κινητός, διότι οἱ Ἰσραηλῖται δὲν εἶχαν ἀκόμη ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν Χαναάν. Διὰ τοῦτο ὁ ναὸς αὐτὸς ὀνομάζεται Σκηνὴ καὶ μάλιστα Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἦτο κατεσκευασμένη ἀπὸ σανίδας ἐπιχρυσωμένας μὲ μεγάλην τέχνην καὶ πολυτέλειαν. Ἡ Σκηνὴ ὠνομάσθη τοῦ Μαρτυρίου, διότι μέσα εἰς αὐτὴν ἐφυλάσσετο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, δηλαδὴ τὸ κιβώτιον μὲ τὰς δέκα ἐντολὰς καὶ τὰς λοιπὰς μαρτυρίας. Αὐταὶ ἐμαρτυροῦσαν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν συμφωνίαν των μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν εὔνοιαν τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτούς, δηλ. τὴν διαθήκην τοῦ Σινᾶ.

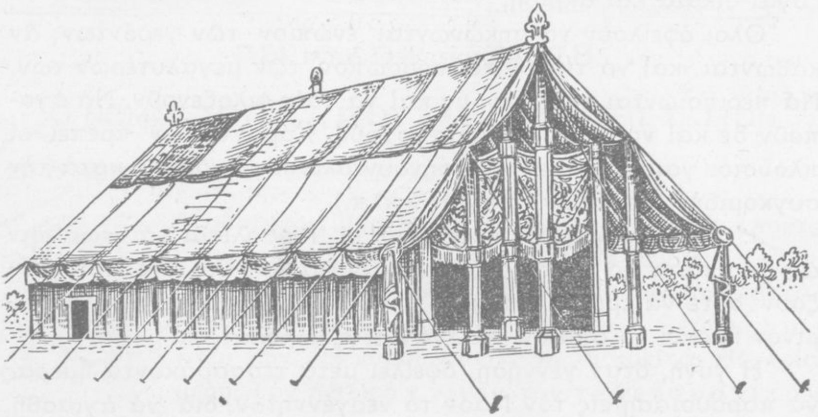

Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἦτο διῃρημένη εἰς δύο μέρη μὲ ἕνα χρυσοΰφαντον ὕφασμα, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο καταπέτασμα. Τὸ ἕνα μέρος ἐλέγετο ἅγιον καὶ τὸ ἄλλο, εἰς τὸ βάθος τοῦ καταπετάσματος, ὠνομάζετο ἄδυτον ἢ ἅγιον ἁγίων.

Ὅλον τὸν Ναὸν τοῦτον περιέβαλλεν αὐλή.

2. Μέσα εἰς τὸ ἄδυτον ὑπῆρχεν ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἡ ὁποία ὠνομάζετο καὶ Κιβωτὸς τοῦ Μαρτυρίου.

Αὐτὴ ἦτο κατεσκευασμένη ἀπὸ ξύλον καὶ εἶχεν ἐπενδυθῆ ἀπὸ μέσα καὶ ἀπὸ ἔξω μὲ καθαρὸν χρυσόν. Ἐπάνω ἦτο σκεπασμένη μὲ χρυσοῦν κάλυμμα καὶ ἐπὶ τοῦ καλύμματος καὶ γύρω-γύρω ὑπῆρχεν ἕνας χρυσοῦς στέφανος. Εἰς τὰ ἄκρα δὲ τοῦ καλύμματος ἐστέκοντο γονατιστοὶ δύο χρυσοῖ ἄγγελοι (χερουβείμ), οἱ ὁποῖοι ἐκάλυπτον τὴν Κιβωτὸν μὲ τὰς πτέρυγάς των.

Μέσα εἰς τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης εἶχαν τοποθετηθῆ:

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

α΄) αἱ δύο λίθιναι πλάκες, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχε γράψει ὁ Μωϋσῆς τὰς δέκα ἐντολάς, β΄) ἡ βλαστήσασα ράβδος τοῦ ἀρχιερέως Ἀαρὼν καὶ γ΄) ἡ χρυσῆ στάμνα, ἡ περιέχουσα τὸ μάννα.

Μέσα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἢ τὸ ἄδυτον ἐπίστευον οἱ Ἰσραηλῖται ὅτι ἦτο παρὼν ὁ Θεός, ὅτι ἐκεῖ ἐδέχετο τὴν λατρείαν τοῦ λαοῦ καὶ ὅτι ἀπ' ἐκεῖ ἔδιδε τὰς διαταγάς του.

3. Εἰς τὸ ἅγιον ἢ τὰ ἅγια ὑπῆρχεν :

α΄) Ἡ τράπεζα τῆς προθέσεως ἢ προσφορᾶς, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἐτοποθετοῦσαν δώδεκα ἄρτους, τοὺς ὁποίους ἄλλαζαν κάθε ἑβδομάδα. Οἱ δώδεκα αὐτοὶ ἄρτοι ἐδήλωναν τὰς δώδεκα φυλὰς τῶν Ἑβραίων, αἱ ὁποῖαι ἐλάτρευον τὸν Θεόν.

β΄) Ἡ ἑπτάφωτος λυχνία, ἡ ὁποία ἦτο χρυσῆ καὶ ἀναμμένη διαρκῶς νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ

γ΄) Τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, τὸ ὁποῖον ἦτο μικρὸς βωμὸς χρυσοῦς καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου καθημερινῶς, πρωῒαν καὶ ἑσπέραν, προσεφέρετο εἰς τὸν Θεὸν θυμίαμα (λιβάνι).

Τέλος εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου ὑπῆρχε: α΄) ὁ χάλκινος λουτήρ, ὅπου πρὸ τῆς θυσίας οἱ ἱερεῖς ἔπλυνον τὰς χεῖρας των, καὶ β΄) τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων, ποὺ ἦτο βωμός, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον ἔκαιε πάντοτε φωτιὰ καὶ ὅπου ἐθυσιάζοντο καὶ ἐκαίοντο τὰ ζῷα.

25. Ο ΚΛΗΡΟΣ. ΑΙ ΙΕΡΑΙ ΤΕΛΕΤΑΙ. ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ *(Ἐξόδ. ΚΕ΄—Μ΄)*

Κληρικοὶ λέγονται οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀφιερώσει τὸν ἑαυτόν τους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ.

Ὅλοι οἱ κληρικοὶ τῶν Ἑβραίων ἐλαμβάνοντο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευΐ. Ὁ Θεὸς ἐξέλεξε μεταξὺ τῶν δώδεκα φυλῶν τὴν φυλὴν τοῦ Λευῒ διὰ νὰ τὸν ὑπηρετῇ εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου καὶ τὸν Ναὸν καὶ διὰ νὰ τελῇ τας ἱερὰς τελετὰς καὶ νὰ προσφέρῃ τὰς θυσίας.

Τὴν φυλὴν αὐτὴν ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς ὡς ἑξῆς: Διέταξε τὸν Μωϋσῆ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους κάθε φυλῆς μίαν ράβδον. Τὰς δώδεκα αὐτὰς ράβδους ἔθεσεν ὁ Μωϋσῆς ἐντὸς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου καὶ εἶπεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ὅτι ἐκείνη ἡ φυλὴ θὰ ἱερατεύῃ, τῆς ὁποίας ἡ ράβδος θὰ βλαστήσῃ. Ἐβλάστησε δὲ ἡ ράβδος τῆς φυλῆς τοῦ Λευΐ, τῆς ὁποίας ἀρχηγὸς ἦτο ὁ Ἀαρών. Διὰ τοῦτο οἱ κληρικοὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν λέγονται Λευῖται.

Οἱ κληρικοὶ ἐχωρίζοντο εἰς τρεῖς τάξεις ἢ βαθμούς:

α΄) Τοὺς κυρίως Λευΐτας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν βοηθοὶ τῶν ἱερέων καὶ ἔκαναν τὰς ἐκτὸς τῆς Σκηνῆς διαφόρους ὑπηρεσίας.

β΄) Τοὺς ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἀαρὼν καὶ εἶχον ὡς ἔργον νὰ τελοῦν τὰς διαφόρους θυσίας, νὰ παρασκευάζουν τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, νὰ ρίπτουν ἔλαιον εἰς τὴν ἑπτάφωτον λυχνίαν καὶ νὰ προσφέρουν δύο φορὰς τὴν ἡμέραν θυμίαμα εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος. Οἱ ἱερεῖς ἦσαν πολλοὶ καὶ διῃροῦντο εἰς ἐφημερίας· καὶ

γ΄) Τοὺς ἀρχιερεῖς. Ὁ ἀρχιερεὺς ἦτο ὁ ἀρχηγός, ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ κλήρου. Ἦτο ἑκάστοτε εἷς καὶ ἰσόβιος. Διάδοχος τοῦ ἀρχιερέως μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐξελέγετο ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱός. Μεταξὺ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἦτο νὰ ἐπιτηρῇ τὸν Ναόν, νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ νὰ ἐκτελῇ καὶ δικαστικὰ καθήκοντα.

2. Ὁ Μωϋσῆς ὥρισεν ὅπως αἱ δημόσιαι προσευχαὶ γίνωνται εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου (τὸν Ναὸν) καὶ εἰς τὰς Συναγωγάς. Αἱ προσευχαὶ ἐγίνοντο τὴν πρωΐαν καὶ τὴν ἑσπέραν, ὁπότε εἰσήρχετο ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ ἅγιον καὶ ἔκαιε θυμίαμα.

Οἱ ἄλλοι Ἰσραηλῖται ἐστέκοντο εἰς τὴν αὐλὴν καὶ προσηύχοντο. Προσηύχοντο δὲ ὄρθιοι ἢ γονατιστοὶ ἢ προσκυνοῦντες.

Ὅταν προσηύχοντο ὄρθιοι ἢ γονατιστοὶ ὕψωναν τὰ χέρια καὶ τὰ μάτια πρὸς τὸν Οὐρανόν. Ὅταν δὲ προσηύχοντο προσκυνοῦντες, τότε ἔπεφταν μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν.

3. Αἱ θυσίαι εἰς τοὺς Ἑβραίους ἦσαν δύο εἰδῶν: αἱματηραὶ καὶ ἀναίμακτοι.

Αἱματηρὰ ἐλέγετο ἡ θυσία, ὅταν διὰ τῆς σφαγῆς τοῦ ζῴου ἐχύνετο αἷμα.

Ὑπῆρχον ὅμως καὶ αἱ ἀναίμακτοι θυσίαι, κατὰ τὰς ὁποίας προσέφερον εἰς τὸν Θεὸν ἄρτον, ἄλευρα, οἶνον, καρποὺς τῆς γῆς, ἔλαιον καὶ ἄλλα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Εἰς τὰς αἱματηρὰς θυσίας ὁ ἱερεὺς μὲ τὸ αἷμα τοῦ ζῴου ἐρράντιζε τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος προσέφερε τὴν θυσίαν.

Ὅταν τὸ ζῷον ἐκαίετο ὅλον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐλέγετο ὁλοκαύτωμα καὶ ἡ θυσία ὁλοκαύτωσις. Ἄλλως ἐκαίοντο μόνον τὰ ἐντόσθια τοῦ ζῴου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον κρέας ἔτρωγαν οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαός.

Ὁ Μωϋσῆς διέταξεν ἀκόμη ἵνα κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τὴν γέννησιν κάθε ἀρσενικοῦ τέκνου γίνεται ἡ περιτομή. Τότε ἔδιδαν καὶ τὸ ὄνομα εἰς τὸ νεογέννητον.

Ὁσάκις ὁ Ἰσραηλίτης ἔκανε κανένα βαρὺ ἁμάρτημα, ἔπρεπε νὰ τελέσῃ τὴν τελετὴν τοῦ ἁγνισμοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκαθαρίζετο καὶ ἐγίνετο ἁγνός, δηλαδὴ καθαρός, ἅγιος (ἁγιασμός).

Τέλος ὁ Μωϋσῆς ὥρισε τὰς νηστείας. Αἱ νηστεῖαι ἦσαν τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι. Αἱ τακτικαὶ νηστεῖαι ἐγίνοντο δύο ἡμέρας τὴν ἑβδομάδα. Αἱ δὲ ἔκτακτοι ὡρίζοντο ὅταν ἐγίνετο καμμία θεομηνία, ἤτοι ἐπιδημία, ἀνομβρία, πλημμύρα, σεισμός, πυρκαϊὰ κλπ.

26. ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (*Ἐξόδ. ΚΔ' καὶ ἑξῆς καὶ ΙΒ'. Ἀριθ. ΚΘ'*)

Τακτικὴ ἑβδομαδιαία ἑορτὴ ἦτο τὸ Σάββατον. Σύμφωνα μὲ τὴν τετάρτην ἐντολὴν τοῦ Δεκαλόγου, οἱ Ἰσραηλῖται ὤφειλον ἓξ ἡμέρας νὰ ἐργάζωνται, τὴν δὲ ἑβδόμην νὰ ἀναπαύωνται καὶ νὰ τὴν ἀφιερώνουν εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη ὠνομάσθη Σάββατον, δηλαδὴ ἀνάπαυσις.

Ἄλλη τακτικὴ ἑορτή, ἡ ὁποία ἑωρτάζετο τὴν πρώτην ἑκάστου μηνός, ἦτο ἡ νουμηνία, δηλ. ἡ νέα σελήνη, διότι ἡ σελήνη ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους καὶ μήνη.

Οἱ Ἰσραηλῖται εἶχαν ἡμερολόγιον μὲ δέκα τρεῖς μῆνας, διότι οἱ μῆνες των ἦσαν σεληνιακοὶ μὲ 28 ἡμέρας ἕκαστος. Ἑπομένως ἑώρταζον τὴν πρώτην ἡμέραν ἑκάστου μηνός, κατὰ τὴν ὁποίαν συνέπιπτεν ἡ ἐμφάνισις τῆς νέας σελήνης.

2. Ἐτησίας ἑορτάς ὥρισεν ὁ Μωϋσῆς τὰς ἑξῆς τρεῖς μεγάλας καὶ ἐπισήμους, ποὺ τὰς ἑώρταζαν μὲ ἀργίαν ὀκτὼ συνήθως ἡμερῶν:

α') Τὸ Πάσχα. Εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἑορτὴ τῶν Ἰσραηλι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῶν, ἐθνικὴ καὶ θρησκευτική. Κατ' αὐτὴν ἑώρταζον τὴν ἀπελευθέρωσίν των ἀπὸ τῆς δουλείας τῶν Αἰγυπτίων, ἔκαναν δὲ ἀναπαράστασιν τῶν ὅσων ἔπραξαν οἱ πρόγονοί των τὴν τελευταίαν νύκτα τῆς διαμονῆς των εἰς τὴν Αἴγυπτον. Δηλαδὴ ἔσφαζον ἐνιαύσιον πασχαλινὸν ἀμνὸν καὶ τὸν ἔψηναν, μὲ τὸ αἷμα του δὲ ἄλειφαν τὴν ἐξώθυραν καὶ ἔτρωγαν ἄζυμον ἄρτον καὶ πικρὰ χόρτα.

β') Ἡ Πεντηκοστή. Ἑωρτάζετο πεντήκοντα ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα, πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωϋσέως ἔδωσεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ τὰς Δέκα Ἐντολάς. Ἐλέγετο καὶ ἑορτὴ τοῦ Θερισμοῦ, διότι τότε συνέπιπτεν ὁ θερισμὸς τῶν δημητριακῶν καρπῶν. Προσέφερον δὲ οἱ Ἰσραηλῖται τὰς ἀπαρχὰς εἰς τὸν Ναόν, δηλ. δύο ἄρτους ἀπὸ τὸ νέον σιτάρι· καὶ

γ') Ἡ Σκηνοπηγία. Κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν οἱ Ἰσραηλῖται ἔκαναν σκηνὰς εἰς τὸ ὕπαιθρον καὶ ἔμεναν ἐκεῖ πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ὅτι οἱ πατέρες των μετὰ τὴν ἔξοδόν των ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἔμειναν ὑπὸ σκηνὰς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη. Συνέπιπτε μὲ τοὺς θερινοὺς μῆνας.

3. Σπουδαία ἐπίσης ἦτο καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἐξιλασμοῦ. Ὀνομάζεται καὶ ἡμέρα ἐξιλεώσεως ἢ μεγάλης συγγνώμης καὶ μετανοίας. Αὐτὴ ἑωρτάζετο μὲ ἀργίαν καὶ νηστείαν κατὰ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου.

Κατὰ ταύτην ὁ Ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων εἰσήρχετο ἀνυπόδυτος εἰς τὸ ἄδυτον (τὰ ἅγια τῶν ἁγίων) τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου (τοῦ Ναοῦ). Ἐκεῖ κατ' ἀρχὰς προσέφερε θυμίαμα, ἔπειτα δὲ ἐβουτοῦσε τὸν δάκτυλόν του εἰς τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τῶν μόσχων καὶ ἐρράντιζε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ τὸ Καταπέτασμα καὶ παρακαλοῦσε τὸν Θεὸν νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας του καὶ τὰς ἁμαρτίας ὅλου τοῦ λαοῦ.

Ἔπειτα ὁ Ἀρχιερεὺς ἔβγαινεν ἀπὸ τὸ Ναόν, ἔφερε δὲ ἐνώπιόν του ὁ λαὸς ἕνα τράγον. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ τράγου αὐτοῦ ὁ Ἀρχιερεὺς ἔθετε τὸ χέρι του καὶ ηὔχετο νὰ ἐπισωρευθοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ τράγου ὅλα τὰ ἁμαρτήματα, ποὺ εἶχαν διαπράξει οἱ Ἰσραηλῖται κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο.

Κατόπιν ὁ τράγος ἀφήνετο ἐλεύθερος καὶ κατεδιώκετο ὑπὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοῦ λαοῦ ἔξω εἰς τὸ ὕπαιθρον, ὅπου εὕρισκε τὸν θάνατον. Διὰ τοῦτος ἐγελέτο ὁ τράγο αὐτὸς ἀποδιοπομπαῖος.

27. Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ *(Πεντάτευχος)*

Εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἀνώτατος ἄρχων τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Θρησκείας ἦτο ὁ Θεὸς καὶ διὰ τοῦτο τὸ πολίτευμά των ὀνομάζεται θεοκρατικόν.

Εἰς τὸ κράτος τῶν Ἑβραίων ὁ Θεὸς θεσπίζει τοὺς νόμους τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Πολιτείας καὶ αὐτὸς κυβερνᾷ.

2. Αἱ κυριώτεραι διατάξεις τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας τῶν Ἑβραίων ἦσαν αἱ ἑξῆς:

Οἱ δοῦλοι, εἴτε ἦσαν Ἑβραῖοι εἴτε ἦσαν ξένοι, ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐλεύθεροι κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ δὲν ἐπετρέπετο νὰ βασανίζωνται ἀπὸ τοὺς κυρίους των.

Οἱ Ἑβραῖοι δοῦλοι ἔπρεπε νὰ ἐλευθερώνωνται ὕστερα ἀπὸ πλήρη ἑξαετῆ δουλείαν. Τὸ ἔτος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐλευθερώνοντο οἱ δοῦλοι, ἐλέγετο Σαββατιαῖον.

Ἑπτὰ Σαββατιαῖα ἔτη ἀποτελοῦσαν τὸ Ἰωβιλαῖον ἔτος, τὸ ὁποῖον ἑωρτάζετο κάθε πεντηκοστὸν ἔτος ὡς ἑορτή, ἡ ὁποία διαρκοῦσεν ἕνα ἔτος.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνέβαινον τὰ ἑξῆς ἀξιοσημείωτα:

α΄) Ὅλοι οἱ δοῦλοι μαζὶ μὲ τὴν οἰκογένειάν των ἀνακτοῦσαν τὴν ἐλευθερίαν των καὶ ἐγίνοντο ἐλεύθεροι πολῖται.

β΄) Ἡ γῆ ἔμενεν ἀκαλλιέργητος κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο διὰ νὰ ξεκουρασθῇ. Ὥστε κατὰ τὸ ἰωβιλαῖον ἔτος οἱ Ἑβραῖοι οὔτε ἔσπειρον οὔτε ἐθέριζον· καὶ

γ΄) Κάθε συμβόλαιον ἀγοροπωλησίας κατεστρέφετο καὶ ἡ πωληθεῖσα ἢ ἀγορασθεῖσα ἰδιοκτησία, εἴτε ἑκουσίως εἴτε ἕνεκα χρέους, περιήρχετο καὶ πάλιν εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς ἰδιοκτήτην, χωρὶς καμμίαν ἀποζημίωσιν.

3. Οἱ κλέπται, οἱ λῃσταί, οἱ κακοῦργοι καὶ οἱ ὑβρίζοντες τὸν Θεὸν ἐδικάζοντο εἰς τὰ δικαστήρια ἀπὸ τοὺς δικαστὰς (κριτάς). Δικαστήρια ὑπῆρχον πολλὰ εἰς τὰς διαφόρους πόλεις.

Ἀργότερα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὑπῆρχε τὸ Μέγα Συνέδριον μὲ ἑβδομήκοντα δύο δικαστὰς καὶ μὲ Πρόεδρον τὸν Ἀρχιερέα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

'Ενώπιον τοῦ δικαστηρίου τὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου ἔπρεπε νὰ βεβαιώσουν δύο τοὐλάχιστον μάρτυρες.

Τὰ δικαστήρια ἐπέβαλλον τὰς ἑξῆς ποινάς: Τὸ πρόστιμον, τὴν μαστίγωσιν, τὴν φυλάκισιν, τὴν ταὐτοπάθειαν (δηλ. νὰ πάσχῃ ὁ ἀδικήσας τὸ ἴδιον κακόν, τὸ ὁποῖον ἐπροξένησεν εἰς τὸν ἄλλον) καὶ τὸν θάνατον εἴτε διὰ ξίφους εἴτε διὰ λιθοβολισμοῦ. Τὸν θάνατον διὰ τοῦ σταυροῦ (σταύρωσις) παρέλαβον ἀργότερα οἱ 'Ισραηλῖται ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους.

Εἰς θάνατον κατεδικάζοντο οἱ στασιασταί, οἱ ὑβρίζοντες τὸν Θεὸν καὶ μάλιστα ὅσοι ἔλεγον ὅτι εἶναι θεοὶ ἢ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

Δικαστήρια ὑπῆρχον πολλά, μικρὰ μὲ τρεῖς δικαστάς, μεγάλα μὲ ἑπτά, καὶ τὸ Μέγα Δικαστήριον ἢ Συνέδριον μὲ 72 δικαστὰς - βουλευτάς.

Τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ εἶχαν αἱ Συναγωγαί. 'Απὸ αὐτὰς ὑπῆρχον πολλαὶ ἀργότερα εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία. 'Εκεῖ ἐδίκαζον οἱ δικασταὶ καὶ ἐκεῖ ἐγίνετο ἡ δημοσία προσευχή, ἡ ἀνάγνωσις δηλ. τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, ἡ διδασκαλία τοῦ λαοῦ καὶ ἡ δοξολογία τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὴ εἶναι ἡ Νομοθεσία τοῦ Μωϋσέως, τῆς ὁποίας σπουδαιότερον μέρος εἶναι ὁ ἠθικὸς Νόμος.

Αὐτὸς ὁ Νόμος κυρίως ἀνέθρεψε καὶ ἐπαιδαγώγησε τὸν 'Ισραηλιτικὸν λαὸν εἰς τὴν μέλλουσαν ἀποκάλυψιν τοῦ Μεσσίου. Ἔγινε δηλ. ὁ παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν, ὅπως λέγει ὁ 'Απόστολος Παῦλος: Παιδαγωγὸς «*εἰς τὴν μέλλουσαν ἀποκαλυφθῆναι Πίστιν*» (Γαλ. Γ' 23 - 29).

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

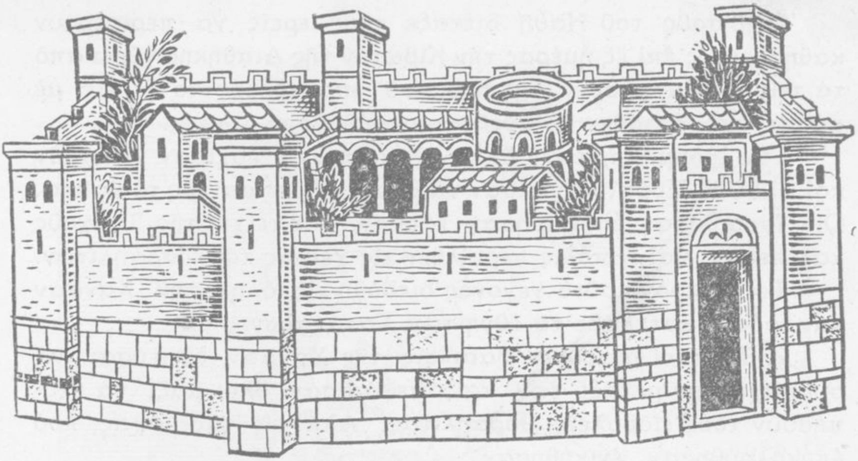

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΕΜΠΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

28. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ. ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΧΑΝΑΑΝ (*Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ*)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωϋσῆ οἱ Ἰσραηλῖται ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν νέον ἀρχηγόν των, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, διέβησαν μὲ θαυμαστὸν τρόπον τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Μόλις δηλαδὴ οἱ ἱερεῖς, οἱ κρατοῦντες τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, εἰσῆλθον εἰς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο πλημμυρισμένος καὶ ἀδιάβατος, ἐστάθη τὸ ὕδωρ καὶ ὁ Ἰορδάνης ἐχωρίσθη εἰς δύο μέρη. Ἐσχηματίσθη καὶ πάλιν ξηρά, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπέρασαν οἱ Ἰσραηλῖται.

Ὅταν οἱ Χαναναῖοι ἐπληροφορήθησαν ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ἐπέρασαν τὸν Ἰορδάνην, ἐφοβήθησαν πολύ. «Διελύθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή, καὶ δὲν ἔμεινε πλέον εἰς αὐτοὺς πνοή».

Πρώτη πόλις, τὴν ὁποίαν ἦτο ἀνάγκη νὰ κυριεύσουν, ἦτο ἡ Ἰεριχώ, πόλις μεγάλη καὶ ὠχυρωμένη, κειμένη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰορδάνου πλησίον τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ διέταξε τοὺς ἱερεῖς νὰ περιφέρουν καθημερινῶς ἐπὶ ἓξ ἡμέρας τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης γύρω ἀπὸ τὰ τείχη. Ἔμπροσθεν τῆς Κιβωτοῦ ἐπροπορεύοντο ἱερεῖς μὲ σάλπιγγας, ὄπισθεν δὲ αὐτῆς ἀκολουθοῦσεν ὁ λαός.

Τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ὅλαι αἱ σάλπιγγες ἤρχισαν νὰ ἠχοῦν καὶ ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι ἤρχισαν νὰ βοοῦν. Τότε συνέβη τὸ θαῦμα. Οἱ Ἰσραηλῖται ἐπεχείρησαν ἔφοδον. Τὰ τείχη τῆς Ἱεριχοῦς κατέπεσαν καὶ ἡ πόλις περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Τὸ φοβερὸν τοῦτο γεγονὸς διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Χαναὰν καὶ τρόμος κατέλαβε τὰ ἔθνη τῶν Χαναναίων.

2. Τότε οἱ διάφοροι βασιλεῖς τῆς Χαναὰν ἔσπευσαν νὰ συμμαχήσουν μεταξύ των καὶ ἀπεφάσισαν ὅλοι μαζὶ νὰ κτυπήσουν τοὺς εἰσβολεῖς Ἰσραηλίτας. Ἀλλ' εἰς τὰς μάχας, ποὺ ἐπηκολούθησαν, ἐνικήθησαν.

Ὅταν μάλιστα οἱ σύμμαχοι Χαναναῖοι βασιλεῖς ἐπολιόρκησαν τὴν πόλιν Γαβαών, ἡ ὁποία ἦτο σύμμαχος τῶν Ἑβραίων, ἐδόθη τότε μεγάλη καὶ ἀποφασιστικὴ μάχη μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων στρατευμάτων.

Κατὰ τὴν μάχην αὐτὴν οἱ Ἰσραηλῖται ἐνίκησαν καθ' ὁλοκληρίαν τοὺς Χαναναίους, οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν ἀληθινὴν πανωλεθρίαν. Ἡ μεγάλη μάχη ἐδόθη πλησίον τῆς φάραγγος Αἰλών. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, διὰ νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν νίκην του, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ παρατείνῃ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας καὶ εἶπε τὴν περίφημον φράσιν:

—Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλών.

Τοιουτοτρόπως οἱ Ἰσραηλῖται ἔγιναν κύριοι ὅλης τῆς Χαναὰν καὶ τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας, τῆς Περαίας.

Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Χαναὰν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐμοίρασε μὲ κλῆρον ὅλην τὴν χώραν εἰς δώδεκα τμήματα, τὰ ὁποῖα ἔδωσεν εἰς τὰς δώδεκα φυλάς. Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἰωσήφ, δηλ. τοῦ Μανασσῆ καὶ τοῦ Ἐφραίμ, ἔδωσε ἀπὸ ἕνα τμῆμα.

Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα ἔλαχεν ἡ χώρα, ἡ ὁποία εἶναι γύρω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Αὐτὴ ἡ φυλὴ εἶναι καὶ ἡ ἐνδοξοτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας καὶ εἰς αὐτὴν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὑπετάγησαν ὅλαι αἱ ἄλλαι φυλαί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

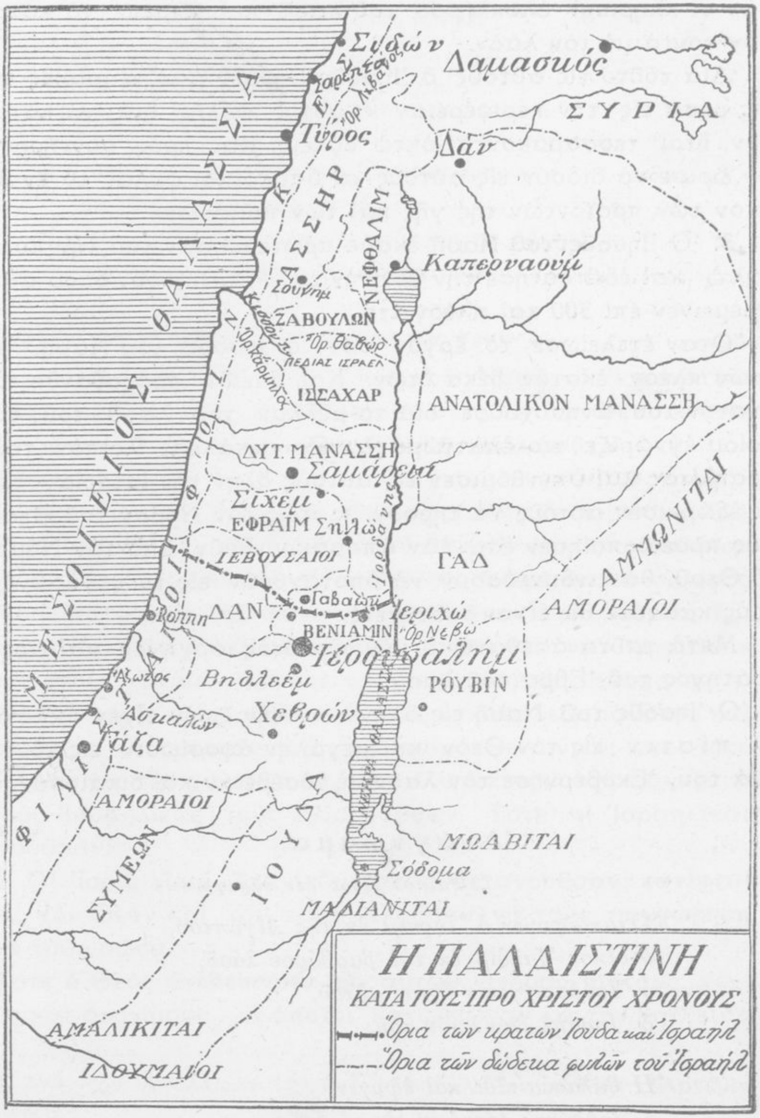

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Οἱ κάτοικοί της ὠνομάσθησαν Ἰουδαῖοι.

Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Λευῒ δὲν ἐδόθη τμῆμα γῆς, διότι αὐτοὶ ἦσαν οἱ κληρικοὶ ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ καὶ ἔπρεπε νὰ κατοικοῦν κοντὰ μὲ τὸν λαόν.

Διὰ τοῦτο εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ἔδωσεν ἀπὸ τέσσαρες πόλεις μέσα εἰς τὴν περιφέρειαν ἑκάστης φυλῆς διὰ νὰ κατοικοῦν, ἤτοι τεσσαράκοντα ὀκτὼ πόλεις. Καὶ πρὸς συντήρησίν των ὥρισε νὰ δίδουν εἰς αὐτοὺς αἱ ὑπόλοιποι φυλαὶ τὸ ἓν δέκατον τῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τῶν ποιμνίων.

3. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἔκαμε πρωτεύουσάν του τὴν πόλιν Σηλὼ καὶ ἐδῶ ἔστησε τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, ὅπου αὕτη παρέμεινεν ἐπὶ 300 καὶ πλέον ἔτη.

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ ἔργον αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ἦτο γέρων πλέον ἑκατὸν δέκα ἐτῶν. Καὶ ἐπειδὴ προῃσθάνθη τὸν θάνατόν του, ἀνησυχοῦσε διὰ τὸ μέλλον τοῦ λαοῦ του, τοῦ ὁποίου ἐγνώριζε τὰ ἐλαττώματα. Προσεκάλεσε λοιπὸν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ ὑπενθύμισεν εἰς αὐτοὺς ὅλην τὴν ἱστορίαν των καὶ ἐξώρκισεν αὐτοὺς νὰ τηροῦν πιστῶς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ. Τοὺς προειδοποίησεν ὅτι, ἐὰν ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ, θὰ κινδυνεύσουν νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τοὺς γύρω ἐχθροὺς καὶ τότε θὰ εἶναι δυστυχεῖς.

Μετὰ ταῦτα ἀπέθανεν ὁ μέγας αὐτὸς ἀρχηγὸς καὶ ἀρχιστράτηγος τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν εἶχεν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ μεγάλην ἀφοσίωσιν εἰς τὸ θέλημά του. Ἐκυβέρνησε τὸν λαὸν μὲ εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην.

Ἀνάγνωσμα

Ψαλμὸς 114ος (ἐν παραφράσει)

Ὅταν ἔφυγεν ὁ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς Αἰγύπτου,
ὁ οἶκος Ἰακὼβ ἐκ τοῦ βαρβάρου λαοῦ,
ὁ Ἰούδας ἔγινεν ἅγιος αὐτοῦ,
ὁ Ἰσραὴλ βασίλειόν του.

Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν,
ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡς κριοί,
οἱ λόφοι ὡς ἀρνία.

Τί σοῦ συνέβη θάλασσα καὶ ἔφυγες;
καὶ σύ, Ἰορδάνη, ποὺ ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω;
Τὰ ὄρη ὅτι ἐσκίρτησαν ὡς κριοί;
Καὶ οἱ λόφοι ὡς ἀρνία;

Τρέμε ἡ Γῆ ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου,
ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ,
ποὺ μετέβαλε τὴν πέτραν εἰς λίμνην ὕδατος,
τὸν σκληρὸν βράχον εἰς πηγὰς ὑδάτων.

29. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ *(Βιβλίον τῶν Κριτῶν)*

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ οἱ Ἰσραηλῖται ἐκυβερνῶντο ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους, διότι δὲν ὡρίσθη κανεὶς ὡς διάδοχός του. Ἑκάστη φυλὴ ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων της.

Οἱ πρεσβύτεροι ὅμως δὲν εἶχαν μεγάλην δύναμιν καὶ διὰ τοῦτο οἱ Ἰσραηλῖται πολὺ ἐνωρὶς εὑρέθησαν χωρὶς σπουδαῖον ἀρχηγόν. Τότε περιέπεσαν εἰς ἀναρχίαν, ἀνεμίχθησαν μὲ τοὺς παλαιοὺς κατοίκους τῆς Χαναάν, ποὺ ἦσαν εἰδωλολάτραι, ἤρχισαν νὰ λησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύουν ψευδεῖς θεοὺς καὶ πρὸ πάντων τὸν Βάαλ καὶ τὴν Ἀστάρτην[1].

Ἀποτέλεσμα τούτων ἦτο νὰ τοὺς ἐγκαταλείψῃ ὁ Θεὸς καὶ νὰ παύσῃ νὰ τοὺς προστατεύῃ. Διάφοροι γειτονικοὶ λαοὶ τότε εἰσέβαλλον εἰς τὴν χώραν των, τὴν ἐλεηλατοῦσαν ἢ ἐκυρίευον καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας τοὺς ἐτυρανοῦσαν. Τότε οἱ Ἰσραηλῖται μετανοοῦσαν.

2. Οἱ Ἰσραηλῖται, ὅταν εἰλικρινῶς μετανοοῦσαν, κατέφευγον εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ καὶ νὰ τοὺς σώσῃ.

Τότε ὁ Θεὸς ἀνεδείκνυεν ἐξ αὐτῶν ἄνδρας πιστούς, γενναίους καὶ φρονίμους, οἱ ὁποῖοι κατώρθωναν μὲ τὴν βοήθειάν

1. Δηλ. τὸν Ἀπόλλωνα (ἥλιον) τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν Ἄρτεμιν (σελήνην).

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

του νὰ ἐλευθερώνουν τοὺς Ἰσραηλίτας. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ὀνομάζονται Κριταί.

Ἡ ἐποχὴ τῶν Κριτῶν διήρκεσε περὶ τοὺς τρεῖς αἰῶνας. Μᾶς εἶναι δὲ γνωστοὶ δεκατρεῖς Κριταί. Αὐτοὶ δὲν διεδέχοντο ὁ ἕνας τὸν ἄλλον εἰς τὴν ἐξουσίαν κληρονομικῶς οὔτε ἐξελέγοντο ἀπὸ τὸν λαόν, ἀλλ' ἀνεδεικνύοντο ἐκτάκτως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Οἱ Κριταὶ εἶχον τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ πρὸ πάντων ἐν καιρῷ πολέμου. Τὸ ὄνομα κριτὴς δὲν σημαίνει εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δικαστής, ἀλλ' ἔχει πλατυτέραν σημασίαν.

Ὅλοι οἱ Ἰσραηλῖται ἦσαν ὑποχρωμένοι νὰ ὑπακούουν εἰς αὐτούς, νὰ τοὺς ἀκολουθοῦν εἰς τὰς μάχας καὶ νὰ πληρώνουν τοὺς φόρους, τοὺς ὁποίους ἐπέβαλλον αὐτοί.

3. Κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον τῆς ἐποχῆς τῶν Κριτῶν ἡ πίστις καὶ τὰ ἤθη τῶν Ἰσραηλιτῶν εἶχον χαλαρωθῆ. Ἐπεκράτει μεγάλη ἠθικὴ ἀκαταστασία. Διὰ τὴν θρησκευτικὴν δὲ καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὁμιλεῖ τὸ βιβλίον τῶν Κριτῶν, τὸ ὁποῖον ἐξιστορεῖ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ μέχρι τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Σαοὺλ ὡς πρώτου βασιλέως τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Οἱ Κριταὶ ἔσωσαν τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπανειλημμένως ἀπὸ τελείαν ἐξαφάνισιν καὶ ὁριστικὴν ὑποταγὴν εἰς διαφόρους ἐχθροὺς ὑπὸ λίαν δυσμενεῖς πολλάκις περιστάσεις.

Οἱ ἐπισημότεροι ἀπὸ τοὺς δεκατρεῖς γνωστοὺς Κριτὰς εἶναι ὁ Γοθονιήλ, ἡ Δεβώρα, ὁ Γεδεών, ὁ Ἰεφθάε, ὁ Σαμψών, ὁ Ἠλὶ καὶ ὁ Σαμουήλ.

30. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΓΟΘΟΝΙΗΛ ΚΑΙ ΔΕΒΩΡΑ *(Κριτ. Δ')*

Ὁ Γοθονιὴλ εἶναι ὁ πρῶτος Κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Αὐτὸς ἔσωσε τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν ἀλλοφύλων καὶ ἀλλοθρήσκων κατοίκων τῆς Μεσοποταμίας.

Οἱ λαοὶ αὐτοὶ εἶχον ἐκστρατεύσει ἐναντίον τῆς Χαναὰν καὶ τῶν κατοίκων της Ἰσραηλιτῶν. Εἰσῆλθον εἰς τὴν χώραν των καὶ ἐπροξένησαν μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὰς πόλεις καὶ τοὺς κατοίκους των.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

᾿Εναντίον αὐτῶν ἀνέδειξε τότε ὁ Θεὸς ὡς Κριτὴν τὸν Γοθονιήλ. Αὐτὸς ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Χάλεβ καὶ «ἐπ᾿ αὐτόν, λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ἦτο τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔκρινε τὸν λαὸν τοῦ ᾿Ισραήλ».

῾Ο Γοθονιὴλ ἦλθεν ἐναντίον τῶν ἐπιδρομέων, τοὺς ἐνίκησε καὶ τοὺς ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὴν χώραν του. « Τότε ἀνεπαύθη ἡ γῆ Χαναὰν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη », λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Δηλαδὴ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη εἶχον εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν οἱ ᾿Ισραηλῖται, διότι κανένας ἐχθρὸς δὲν τοὺς ἀπειλοῦσε καὶ δὲν τοὺς ἔβλαπτεν.

2. Μετὰ τεσσαράκοντα ὅμως ἔτη τὴν Χαναὰν καταλαμβάνουν καὶ καταστρέφουν οἱ Μωαβῖται. Καὶ τοῦτο, διότι οἱ ᾿Ισραηλῖται ἔπαυσαν νὰ ἐκτελοῦν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ λατρεύουν καὶ πάλιν τὰ εἴδωλα. Ἤρχισαν καὶ πάλιν νὰ πράττουν «πονηρὰ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου», λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη.

Ὅταν ὅμως ὁ Θεὸς ἔπαυσε νὰ προστατεύῃ αὐτοὺς καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ τιμωρία, συνῃσθάνθησαν τὸ κακόν, ὅπου ἔκαναν, καὶ παρεκάλεσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ καὶ νὰ τοὺς σώσῃ. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τοὺς ἔσωσε, μὲ τὴν Δεβώραν.

῾Η Δεβώρα γίνεται τώρα Κριτὴς τῶν ᾿Ισραηλιτῶν. Μία ἁπλῆ γυναίκα αὐτὴ ἀναλαμβάνει νὰ σώσῃ τοὺς ὁμοφύλους της, διότι εἶχε μέσα της πίστιν εἰς τὸν Θεόν. ῾Η Δεβώρα ἦτο γνωστὴ εἰς τοὺς ᾿Ισραηλίτας, διότι ἦτο συγχρόνως καὶ προφῆτις τοῦ Θεοῦ.

῾Η Δεβώρα ἐκάλεσε πλησίον της τὸν στρατηγὸν Βαρὰκ καὶ τοῦ εἶπεν:

—Αὐτὰ λέγει ὁ Θεός. Πήγαινε νὰ συναθροίσῃς τὸν στρατὸν καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσῃς εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ. ᾿Εκεῖ ὁ Θεὸς θὰ παραδώσῃ εἰς χεῖρας σου τὸν ἐχθρόν.

῾Ο Βαρὰκ ἀπήντησεν:

—῾Ο στρατὸς δὲν θέλει νὰ πολεμήσῃ, διότι φοβεῖται τοὺς Μωαβίτας. Καὶ διὰ νὰ ἐμψυχωθῇ πρέπει νὰ ἔλθῃς καὶ σὺ μαζί μου.

—Θὰ ἔλθω, τοῦ λέγει ἡ Δεβώρα, ἀλλὰ ἡ νίκη δὲν θὰ εἶναι πλέον ἰδική σου, ἀλλὰ ἰδική μου.

3. ῾Η Δεβώρα καὶ ὁ Βαρὰκ ἐπῆγαν εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐκεῖ συνήθροισαν 10 χιλιάδες στρατὸν καὶ κατέλαβον τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Ὅταν ἔμαθον τοῦτο οἱ Μωαβῖται, ἔσπευσαν ἐκεῖ καὶ ἐκεῖνοι. Ἡ μάχη θὰ ἐδίδετο εἰς τὴν πεδιάδα Κισσόν.

Ἡ πεδιὰς ἐκείνη ἐγέμισε τότε ἀπὸ Μωαβίτας. Στρατὸς πεζὸς καὶ ἱππεῖς ἐπλημμύρισεν αὐτήν. Καὶ ἐκτὸς τούτων ἄλλα 900 ἅρματα μάχης σιδηρᾶ ἦσαν ἕτοιμα νὰ σπείρουν τὸν θάνατον εἰς τὸν στρατὸν τῆς Δεβώρας καὶ τοῦ Βαράκ.

Ἡ Δεβώρα ἔκαμε τὴν προσευχήν της εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔπειτα εἶπεν εἰς τὸν Βαράκ:

—Κατέβα εἰς τὴν πεδιάδα. Ὁ Θεὸς θὰ παραδώσῃ τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰς χεῖρας μας, διότι θὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας, μὴ φοβεῖσαι.

Καὶ πράγματι ἐκείνην τὴν νύκτα ἔβρεξεν ὁ Θεός καὶ ὁ ποταμὸς Κισσὸν ἐπλημμύρισε. Καὶ ὅταν τὴν ἄλλην ἡμέραν ἤρχισεν ἡ μάχη, οἱ ἵπποι καὶ τὰ ἅρματα τῶν Μωαβιτῶν ἐγλυστροῦσαν καὶ ἐβυθίζοντο εἰς τὴν λάσπην. Ἐβοηθοῦσεν ὁ Θεός.

Ὁ Βαρὰκ εὑρῆκε καιρὸν τότε καὶ ἐπετέθη ἐναντίον τῶν Μωαβιτῶν. Ὁ στρατὸς ἀνεθάρρησε καὶ ἐπολέμησε γενναῖα. Οἱ ἐχθροὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

Αὐτὸς ὁ στρατηγὸς τῶν Μωαβιτῶν Σισάρα ἠθέλησε νὰ σωθῇ. Ἐπῆγε νὰ κρυφθῇ εἰς τὴν σκηνὴν μιᾶς Ἰσραηλίτιδος. Αὐτὴ τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Ἡ νίκη τοῦ Βαρὰκ ἦτο μεγάλη, διότι οἱ Μωαβῖται ἔπαθον ἀληθινὴν πανωλεθρίαν. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἐξυμνεῖ ἕνας ὕμνος, τὸν ὁποῖον ἔγραψε τότε ἡ Δεβώρα.

Ἀνάγνωσμα

Ὕμνος τῆς Δεβώρας πρὸς τὸν Θεὸν

(Κριτ. Ε΄ ἐν παραφράσει)

Εὐλογεῖτε τὸν Θεόν.
Ἀκούσατε, σατράπαι,
ἀκούσατε, βασιλεῖς.
Ἐγὼ ἡ Δεβώρα, ἐγὼ
θὰ ψάλλω εἰς τὸν Κύριον,
τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραήλ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κύριε, ὅταν ἐξεκίνησες ἀπὸ τὴν Ἐδώμ,
ἡ Γῆ ἐσείσθη,
ὁ Οὐρανὸς δροσιὰ ἐστάλαζε,
τὰ σύννεφα ἔρριχναν βροχή.

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον
οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ.
Ὑμνολογεῖτε Αὐτὸν
ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ,
διότι ὁ Κύριος κατέβη μαζί μου
ἐναντίον τῶν δυνατῶν.

Ἦλθον οἱ βασιλεῖς εἰς Χαναὰν
καὶ ἐπολέμησαν τὴν χώραν.
Λάφυρα ἀργυρίου δὲν ἔλαβον.
Ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ἐπολέμησαν,
οἱ ἀστέρες αὐτοὺς ἐπολέμησαν.
Ὁ ποταμὸς Κισσὸν τοὺς παρέσυρε,
καὶ ἡ ψυχή μου κατεπάτησε δύναμιν

Εὐλογημένη ἡ Ἰαήλ,
ἡ γυναίκα Ἔβερ τοῦ Κεναίου.
Ὕδωρ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτὴν ὁ Σισάρα,
γάλα τοῦ ἔδωκε·
βούτυρον τοῦ ἐπρόσφερεν
εἰς ὡραῖον κρατῆρα μὲ τὴν δεξιάν.
Τὴν ἀριστεράν της ἅπλωσε,
τὴν ἅπλωσεν εἰς τὸν πάσσαλον
καὶ τὴν δεξιάν της
εἰς τὸ σφυρὶ τῶν ἐργατῶν.
Ἔσχισε τὴν κεφαλήν του
καὶ συνέτριψε τοὺς μήνιγγας αὐτοῦ.
Καὶ ἔπεσε, ἔπεσε νεκρός.
Ἔτσι ἂς ἀποθάνουν
ὅλοι οἱ ἐχθροί σου, Κύριε.

Εὐλογεῖτε τὸν Θεόν.
Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

31. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΓΕΔΕΩΝ ΚΑΙ ΙΕΦΘΑΕ *(Κριτ. Ϛ'—ΙΒ')*

Ὁ Γεδεὼν εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον ὀνομαστοὺς ἄνδρας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Διότι ἦτο ἀνδρεῖος καὶ συνετὸς καὶ ἐχρημάτισε Κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Αὐτὸς ἔσωσεν αὐτοὺς ἀπὸ καταστρεπτικὰς ἐπιδρομὰς καὶ τὰς λεηλασίας τῶν Μαδιανιτῶν καὶ τῶν Ἀμαληκιτῶν.

Ὁ Γεδεὼν ἦτο κατ' ἀρχὰς ἕνας πτωχός, ἀλλὰ πιστὸς εἰς τὸν Θεὸν γεωργός. Ὁ πατέρας του μαζὶ μὲ ἄλλους Ἰσραηλίτας εἶχεν ἀπαρνηθῆ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτρευε τὰ εἴδωλα, τὸν θεὸν Βάαλ ἢ Βῆλον καὶ τὴν Ἀστάρτην.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

῾Ο Γεδεὼν ἄλεθε σιτάρι, ὅταν ἄγγελος Κυρίου τοῦ εἶπε:

—Σὺ θὰ σώσῃς τοὺς ᾿Ισραηλίτας ἀπὸ τοὺς Μαδιανίτας. Σὺ θὰ νικήσῃς τοὺς ἐχθρούς.

Τότε ὁ Γεδεὼν συνέτριψε τὸ ἄγαλμα τοῦ Βάαλ, ποὺ ἐλάτρευεν ὁ πατέρας του, ἐκρήμνισε τὸν βωμόν, κατέκοψε τὸ πέριξ ἱερὸν δάσος τῆς ᾿Αστάρτης καὶ εἶπε πρὸς τὸν ᾿Ισραηλιτικὸν λαόν:

—῞Οποιος ἀγαπᾷ τὴν Πατρίδα ἂς ἔλθῃ μαζί μου.

Τὸν ἠκολούθησαν 32 χιλιάδες. Πρὸς αὐτοὺς δὲ εἶπεν ὁ Γεδεών:

—῞Οποιος ἀπὸ σᾶς εἶναι δειλὸς νὰ φύγῃ.

Καὶ ἔφυγαν 22 χιλιάδες. ῎Εμειναν 10 χιλιάδες μόνον.

῾Ο Γεδεὼν κατόπιν κατέστρωσε τὸ πολεμικόν του σχέδιον. ᾿Εξέλεξε τριακοσίους ἄνδρας, τοὺς πλέον γενναίους, τοὺς ὁποίους ἐξώπλισε μὲ μίαν σάλπιγγα καὶ μίαν στάμναν, ἡ ὁποία μέσα εἶχε κρυμμένον ἕνα δαυλὸν ἀναμμένον. Τούτους διῄρεσεν εἰς τρία μέρη καὶ μὲ αὐτοὺς περὶ τὸ μεσονύκτιον περιεκύκλωσε τοὺς Μαδιανίτας, ποὺ εἶχαν στρατοπεδεύσει εἰς τὴν πεδιάδα ᾿Ιεσδραὲλ καὶ ἐκοιμῶντο ἀμέριμνοι.

῾Ο Γεδεὼν ἔδωσε τὸ σύνθημα. Τριακόσια σαλπίσματα ἠκούσθησαν τότε γύρω ἀπὸ τὸ στρατόπεδον καὶ τριακόσιοι δαυλοὶ ἀναμμένοι ἐφάνησαν. Μὲ βροντώδη φωνὴν δὲ οἱ τριακόσιοι ἤρχισαν νὰ φωνάζουν δυνατά:

—῾Η ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεών.

Καὶ ὁ ἀντίλαλος ἐπανελάμβανε μέσα εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς νυκτός: «῾Η ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεών».

Περίφοβοι ἐξύπνησαν οἱ Μαδιανῖται. ῎Ηκουσαν τὰς σάλπιγγας, ἔβλεπαν τοὺς δαυλοὺς καὶ ἡ πολεμικὴ κραυγὴ τοὺς ἐτάρασσεν. ῾Η καρδιά των ἤρχισε νὰ τρέμῃ. ῾Ο ἐχθρὸς μέσα εἰς τὸ στρατόπεδόν των; ᾿Αλλοίμονον. Νὰ ἦσαν ἆρά γε πολλαὶ χιλιάδες;

῾Ο αἰφνιδιασμὸς τοῦ Γεδεὼν ἐπέτυχεν. Εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Μαδιανιτῶν ἐσκορπίσθη ὁ πανικός. Καὶ ὅλοι τότε ἐζήτησαν νὰ σωθοῦν διὰ τῆς φυγῆς. ᾿Αλλὰ ἡ σύγχυσις ἦτο μεγάλη. ῞Ενεκα ταύτης οἱ Μαδιανῖται ἐκτυπῶντο μεταξύ των. Μαδια-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νίτης ἐσκότωνε Μαδιανίτην, διότι τὸν ἐξελάμβανε μέσα εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν τρομάραν ὡς Ἰσραηλίτην.

Ὁ Γεδεὼν ἔβαλε φωτιὰ εἰς τὰς σκηνάς των. Ἡ καταστροφὴ τῶν Μαδιανιτῶν ἦτο μεγάλη. Ἀλλὰ μεγάλη ἦτο καὶ ἡ νίκη τοῦ Γεδεὼν καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἕνεκα τούτου οἱ Ἰσραηλῖται ἠθέλησαν νὰ κάμουν βασιλέα των τὸν Γεδεών. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἐδέχθη. Ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν πάντοτε κρίνων καὶ συμβουλεύων τὸν λαὸν εἰς τὸ ἀγαθόν.

2. Ὁ Ἰεφθάε ἔσωσε τὴν Πατρίδα του ἀπὸ τοὺς Ἀμμωνίτας. Αὐτοὶ εἶχαν εἰσβάλει εἰς τὴν Χαναὰν καὶ ἔβλαπτον τοὺς Ἰσραηλίτας.

Ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια, δηλ. μετὰ τὸν Γεδεών, οἱ Ἰσραηλῖται ἤρχισαν καὶ πάλιν «νὰ πράττουν πονηρὰ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ», ὁ Θεὸς δὲ ἔπαυσε διὰ τοῦτο νὰ τοὺς προστατεύῃ. Διότι οἱ Ἰσραηλῖται ἐλάτρευον καὶ πάλιν τὸν Βάαλ καὶ τὴν Ἀστάρτην.

Ἀλλὰ ὅταν τοὺς ἦλθον τιμωροὶ οἱ Ἀμμωνῖται, τότε ἦλθον εἰς τὸν ἑαυτόν τους, μετενόησαν καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν συγχώρησιν καὶ τὴν σωτηρίαν. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς δὲν τοὺς τὴν ἠρνήθη.

Ὁ Ἰεφθάε ἦτο ἀνδρεῖος καὶ πιστός. Οἱ Ἰσραηλῖται ὅμως ἀπὸ φθόνον τὸν εἶχον ἐξορίσει ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀριστείδην. Καὶ ὅταν οἱ Ἀμμωνῖται ἤρχισαν νὰ τοὺς ἐνοχλοῦν, τότε τὸν ἐνεθυμήθησαν καὶ εἶπον:

— Μόνον ὁ Ἰεφθάε ἠμπορεῖ νὰ μᾶς σώσῃ εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν.

Καὶ ἔστειλαν πρεσβείαν καὶ τὸν ἀνεκάλεσαν. Ἐκεῖνος δὲ χωρὶς νὰ μνησικακήσῃ ἔσπευσε πρὸς σωτηρίαν τῆς Πατρίδος του, ἡ ὁποία τώρα ἐκινδύνευε καὶ ἔλαβε τὴν ἀνάγκην του.

Ὁ Ἰεφθάε μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν Πατρίδα του συνέλεξε στρατὸν καί, πρὶν ἐπιτεθῇ ἐναντίον τῶν Ἀμμωνιτῶν, ἔκαμε τὴν προσευχήν του εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν, ἐνῷ ὁ στρατὸς ἤκουε:

—Κύριε, βοήθησέ με νὰ νικήσω τὸν ἐχθρόν. Ἂν νικήσω, θὰ προσφέρω εἰς τὸν βωμόν σου ὅ,τι πολύτιμον ἔχω. Τὸ πρῶτον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ σπίτι μου διὰ νὰ μὲ ὑποδεχθῇ, ὅταν θὰ ἐπιστρέφω, αὐτὸ θὰ σοῦ τὸ ἀφιερώσω εἰς ὁλοκαύτωμα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Θεὸς ἐβοήθησε καὶ ὁ Ἰεφθάε ἐνίκησε τούς Ἀμμωνίτας. Τώρα ἐπιστρέφει νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος εἰς τὴν οἰκογένειάν του, εἰς τὴν πόλιν Μισπᾶ. Κατὰ τύχην τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἔβγαινε πρὸς συνάντησίν του ἡ μονάκριβη κόρη του «μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν».

Ὁ Ἰεφθάε ἔσχισε τότε τὰ ἐνδύματά του. Εἶχε κάμει ἐνώπιον τοῦ στρατοῦ του ἕνα ἀνόητον τάμα εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ἔπρεπε τώρα νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Θεοῦ τὴν θυγατέρα του, τὸ μόνο του παιδί. Γεμᾶτος συγκίνησιν λοιπὸν εἶπεν:

—Ἀλλοίμονον, κόρη μου. Ἔκαμα ὅρκον εἰς τὸν Θεὸν νὰ σὲ θυσιάσω εἰς τὸν βωμόν του χάριν τῆς σωτηρίας τῆς Πατρίδος μας.

Ἡ εὐσεβὴς κόρη ἐδέχθη τὴν θυσίαν. Μόνον παρεκάλεσε τὸν πατέρα της νὰ τὴν ἀφήσῃ δύο μῆνας νὰ χαρῇ μὲ τὰς φίλας της τὰς καλλονὰς τῆς Χαναάν. Κατόπιν δὲ μὲ εὐχαρίστησίν της ἐδέχθη νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὴν Πατρίδα της. Εἶναι ἡ Ἰφιγένεια τοῦ Ἰσραήλ.

32. ΣΑΜΨΩΝ, ΗΛΙ, ΣΑΜΟΥΗΛ (*Κριτ. ΙΓ' — ΚΑ' καὶ Α' Βασιλειῶν*)

Ὁ Σαμψὼν ἦτο Ναζηραῖος, δηλ. Ἰσραηλίτης, τελείως ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεόν. Ἔτρεφε μεγάλην κόμην καὶ δὲν ἔπινεν οἰνοπνευματώδη ποτά. Εἶχε προικισθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ ἔκτακτον σωματικὴν δύναμιν. Δείγματα τῆς δυνάμεώς του ἔδωσε πάμπολλα εἰς τοὺς ἡρωικοὺς ἀγῶνας του ἐναντίον τῶν Φιλισταίων. Διὰ τοῦτο ἀνεδείχθη ἥρως καὶ Κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Οἱ Φιλισταῖοι ἦσαν ἕνας πολεμικὸς λαός, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσε τὰ ΝΔ. παράλια τῆς Παλαιστίνης. Εἶχον εἰσβάλει εἰς τὴν Χαναὰν καὶ ἐπροξενοῦσαν καταστροφὰς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ὁ Σαμψὼν ὅμως μὲ τὴν δύναμίν του τοὺς εἶχε πολὺ περιορίσει. Ὅταν ἤκουον ὅτι ἔρχεται ὁ Σαμψών, ἔφευγαν πανικόβλητοι. Τὸν Σαμψὼν ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς Φιλισταίους ἡ Δαλιδά, ἡ ὁποία ἦτο Φιλισταία καὶ εἶχε κατορθώσει νὰ μάθῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸ μυστικὸν τῆς δυνάμεώς του, τὸ ὁποῖον ἔκειτο εἰς τὰ μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς του.

Ἡ Δαλιδὰ κατώρθωσε νὰ τοῦ κόψῃ μὲ δόλον τὰς τρίχας

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῆς κεφαλῆς, ὅταν ὁ Σαμψὼν ἐκοιμᾶτο εἰς τὸ σπίτι της. Εἰσῆλθον τότε οἱ Φιλισταῖοι, τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἐτύφλωσαν. Ὕστερα τὸν περιέφεραν εἰς τὴν πόλιν των Γάζαν διὰ νὰ τὸν ἐξευτελίσουν.

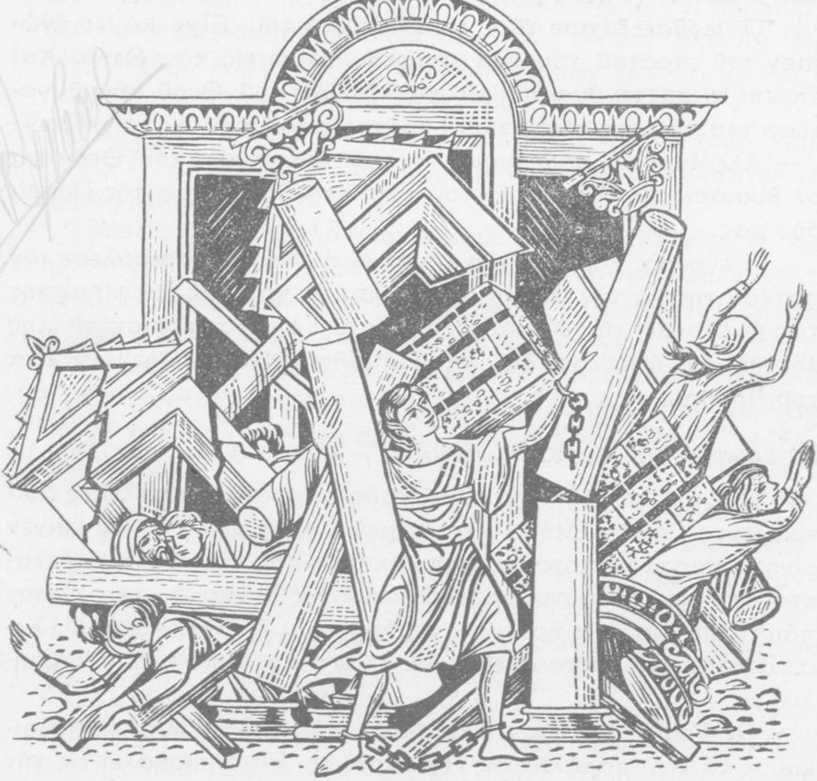

Μίαν ἡμέραν, ποὺ ἑώρταζον οἱ Φιλισταῖοι τὴν ἑορτὴν τοῦ Θεοῦ των Δαγών, ἔφεραν εἰς τὸν ναὸν καὶ τὸν Σαμψὼν διὰ νὰ τὸν περιπαίξουν. Ἀλλ' ὁ Σαμψὼν ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε μετανοήσει καὶ εἶχεν ἀποκτήσει τὴν σωματικήν του δύναμιν. Διὰ τοῦτο, ἀφοῦ ἀγκάλιασε τοὺς δύο κίονας τοῦ ναοῦ, τὸν ἐκρήμνισε λέγων:

—Ἂς ἀποθάνῃ ἡ ψυχή μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ ἔτσι ἐτάφη κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ αὐτὸς μὲ ὅλον τὸ πλῆθος τῶν Φιλισταίων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐντὸς τοῦ ναοῦ.

2. Ὁ Ἠλὶ ἦτο Κριτὴς καὶ Ἀρχιερεὺς καὶ ἔμενεν εἰς τὴν πόλιν Σηλώ. Εἶχε δύο παιδιά, τὰ ὁποῖα ἦσαν πολὺ ἀσεβῆ πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχεν ἀδυναμίαν εἰς αὐτά, δὲν τὰ ἐτιμώρει.

Ὁ Θεὸς ὅμως ἐτιμώρησεν αὐτὸν διὰ τοῦτο. Εἰς ἕνα πόλεμον ἐναντίον τῶν Φιλισταίων ἐφονεύθησαν καὶ τὰ δύο του τέκνα. Ὁ γέρων Ἠλὶ τότε, ὅταν ἔμαθε τοῦτο, ἔπεσεν ἀπὸ τὴν ἕδραν του καὶ ἀπέθανε. Τὸν διεδέχθη ὁ Σαμουήλ.

3. Ὁ Σαμουὴλ ἦτο ὁ τελευταῖος Κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἦτο Ναζηραῖος καὶ αὐτὸς καὶ ἄνθρωπος δίκαιος καὶ εὐσεβής, Λευΐτης τὸ γένος, Κριτὴς καὶ Προφήτης. Ἡ εὐσεβὴς μητέρα του Ἄννα τὸν ἐγέννησεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν.

Μόλις ἐγεννήθη ὁ Σαμουήλ, ἡ Ἄννα ἐπῆγεν εἰς τὴν Σηλώ, ὅπου ἦτο ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου, καὶ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν ηὐχαρίστησε, διότι μὲ αὐτὸ ἀφῃρέθη ἀπὸ αὐτὴν ἡ ἐντροπὴ τῆς ἀτεκνίας. Ἡ προσευχὴ τῆς Ἄννης περιέχει προφητείαν περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποτελεῖ τὴν τρίτην ᾠδὴν τῆς Ἑβραϊκῆς καὶ Χριστιανικῆς Ὑμνολογίας.

Ὁ Σαμουὴλ ἐμεγάλωσε πλησίον τοῦ Κριτοῦ Ἠλί. Μετὰ τὸ τραγικὸν τέλος αὐτοῦ ἀνεδείχθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν Κριτὴς εἰς ἐποχὴν κρισιμωτάτην διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας. Διότι οὗτοι εὑρίσκοντο κάτω ἀπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν Φιλισταίων.

Οἱ Φιλισταῖοι εἶχον κατορθώσει νὰ κυριεύσουν τὴν Σηλώ, νὰ καταστρέψουν τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου καὶ νὰ πάρουν ὡς λάφυρον καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης.

Ὁ Σαμουὴλ τότε ἀνεπτέρωσε τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς νίκας ἐναντίον τῶν Φιλισταίων. Ἐκυβέρνησε μὲ ζῆλον καὶ δικαιοσύνην, ἐκαλλιέργησε τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἀνύψωσε τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ.

Ἐπ' αὐτοῦ ἐξηναγκάσθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ οἱ Φιλισταῖοι νὰ παραδώσουν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἐλεάζαρον. Αὐτὸς τὴν παρέδωκε πρὸς φύλαξιν εἰς τὸν οἶκον Ἀμιναδάβ, εἰς τὴν πόλιν Χεβρών.

Τέλος, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ λαοῦ καὶ παρὰ τὴν ἰδικήν του

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γνώμην, ἔχρισεν ὡς πρῶτον βασιλέα τῶν Ἰσραηλιτῶν τὸν Σαούλ, ἄνδρα ὡραῖον καὶ ἀνδρεῖον. Διότι οἱ Ἰσραηλῖται δὲν ἤθελον πλέον νὰ κυβερνῶνται ἀπὸ Κριτάς.

Ἀνάγνωσμα

Ὕμνος τῆς προφήτιδος Ἄννης

(Α' Βασιλ. Β', ἐν παραφράσει)

Μὴ καυχᾶσθε καὶ μὴ λέγετε ὑψηλά.
Ἂς μὴ βγαίνῃ ὑπερηφάνεια ἀπὸ τὸ στόμα σας,
διότι ὁ Κύριος εἶναι Θεὸς γνώσεων,
Θεὸς μετρῶν τὰς πράξεις αὐτοῦ.
Τὸ τόξον τῶν δυνατῶν ἔκαμεν ἀσθενὲς
καὶ ἀνίσχυροι ἔγιναν οἱ ἰσχυροί.
Πλούσιοι ἔγιναν πτωχοὶ
καὶ οἱ πεινῶντες ἄφησαν τὴν Γῆν.

Ὁ Κύριος θανατώνει καὶ ζωογονεῖ,
καταβιβάζει εἰς τὸν ᾅδην καὶ ἀναβιβάζει.
Ὁ Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει,
ταπεινώνει καὶ ἀνυψώνει.
Σηκώνει ἀπὸ τὴν γῆν τὸν πτωχὸν
καὶ τὸν καθίζει μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ λαοῦ
καὶ θρόνον δόξης κληρονομεῖ εἰς αὐτόν.
Δίδει εὐχὴν εἰς τὸν εὐχόμενον
καὶ εὐλογεῖ τὰ ἔτη τοῦ δικαίου,
διότι δὲν εἶναι τις δυνατὸς μὲ τὴν ἰσχὺν μόνον.
Ὁ Κύριος κάνει ἀντίδικον αὐτοῦ τὸν ἀσθενῆ.

Ὁ Κύριος εἶναι ἅγιος.
Ἂς μὴ καυχᾶται ὁ φρόνιμος διὰ τὴν φρόνησίν του
καὶ ἂς μὴν καυχᾶται ὁ πλούσιος διὰ τὸν πλοῦτον του.
Ἀλλὰ ὁ καυχώμενος ἂς καυχᾶται,
διότι ἐννοεῖ καὶ γνωρίζει τὸν Κύριον.

Ὁ Κύριος ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς
καὶ ἐβρόντησεν.
Αὐτὸς θὰ κρίνῃ τὰ πέρατα τῆς Γῆς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Δίνει δύναμιν εἰς τοὺς βασιλεῖς μας.
Αὐτὸς θὰ ὑψώσῃ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.

33. Η ΡΟΥΘ ΚΑΙ Ο ΒΟΟΖ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ *(Ρούθ)*

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Κριτῶν ἔτυχε νὰ γίνῃ εἰς τὴν Χαναὰν μεγάλη πεῖνα, διότι τὰ σιτηρὰ κατεστράφησαν. Τότε πολλοὶ Ἰσραηλῖται ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Χαναὰν καὶ ἦλθον εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας, ὅπου ὑπῆρχεν ἐπάρκεια τροφίμων.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦτο καὶ ὁ Ἐλιμέλεχ, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ὁ Ἐλιμέλεχ ἐπῆρε τὴν σύζυγόν του Νοεμὶν καὶ τὰ δύο του παιδιὰ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πλουσίαν χώραν τῶν Μωαβιτῶν.

Ἐκεῖ ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον χρόνον ὁ μὲν Ἐλιμέλεχ ἀπέθανε, τὰ δὲ παιδιά του ἐνυμφεύθησαν γυναῖκας ἀπὸ τὴν Μωάβ. Ὁ ἕνας ἔλαβε σύζυγον τὴν Ὀρφὰ καὶ ὁ ἄλλος τὴν Ρούθ. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἀπέθανον καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἐλιμέλεχ, ἔμεινε δὲ ἡ Νοεμὶν μόνη εἰς τὸν ξένον ἐκεῖνον τόπον μὲ τὰς δύο νύμφας της.

2. Ὅταν ἐπέρασεν ἡ πεῖνα, ἀπεφάσισεν ἡ Νοεμὶν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Βηθλεέμ. Ἐκάλεσε λοιπὸν τὰς δύο νύμφας της καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὰς τὴν ἀπόφασίν της. Ἡ Ὀρφὰ ὅμως καὶ ἡ Ρούθ τόσον ἠγάπων τὴν πενθεράν των, ὥστε ἀπεφάσισαν νὰ μὴ τὴν ἀφήσουν μόνην, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀκολουθήσουν εἰς τὴν Χαναάν.

Ἡ Νοεμὶν τότε εἶπεν εἰς αὐτάς:

—Παιδιά μου, νὰ μείνετε κοντὰ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς σας. Ἐγὼ εἶμαι πτωχὴ χήρα καὶ ἔρημη εἰς τὸν κόσμον. Δὲν θὰ εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς βοηθήσω καὶ νὰ σᾶς προστατεύσω ἐκεῖ εἰς τὴν πατρίδα μου.

Ἡ Ὀρφὰ ἐπείσθη νὰ μείνῃ, ἡ Ρούθ ὅμως δὲν ἐδέχθη μὲ κανένα τρόπον καὶ εἶπεν εἰς τὴν καλὴν πενθεράν της:

—Μὴ μοῦ λέγῃς νὰ σὲ ἀφήσω μόνην καὶ νὰ μένω μακράν σου. Θὰ ἔλθω μαζί σου καὶ ἂς δυστυχήσω. Ὁ λαός σου θὰ εἶναι λαός μου, ἡ πατρίς σου θὰ εἶναι πατρίς μου καὶ ὁ Θεός σου Θεός μου. Μόνον ὁ θάνατος θὰ μᾶς χωρίσῃ.

Ἡ Νοεμὶν δὲν ἔφερεν ἄλλην ἀντίρρησιν καὶ αἱ δύο γυναῖ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κες ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Μωὰβ καὶ ἦλθον εἰς τὴν Βηθλεέμ, ὅπου ἐγκατεστάθησαν εἰς ἕνα μικρὸ σπιτάκι.

3. Ὅταν ἦλθεν ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ, ἡ Ρούθ μὲ τὴν ἄδειαν τῆς Νοεμὶν ἐπήγαινεν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐμάζευε στάχυα ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα οἱ θερισταὶ ἄφηναν διὰ τοὺς πτωχούς. Ὁ πανάγαθος ὅμως Θεὸς ὡδήγησε τὰ βήματα τῆς καλῆς Ρούθ εἰς τοὺς ἀγροὺς ἑνὸς πλουσίου τοῦ τόπου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Βοόζ.

Ὁ Βοόζ, ὅταν εἶδε τὴν ἐργατικὴν καὶ ἔντιμον καὶ ἀγαθὴν Ρούθ καὶ ἔμαθε τὴν ἱστορίαν της, τὴν ἐξετίμησε καὶ τὴν συνεπάθησε. Τέλος ἀπεφάσισε νὰ τὴν κάμῃ σύζυγόν του.

Ἡ Ρούθ τότε ἐζήτησε τὴν συγκατάθεσιν τῆς Νοεμίν, ἡ ὁποία μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν τῆς ἔδωσε τὴν εὐχήν της. Ὅταν δὲ ἡ Ρούθ ἐγέννησε τέκνον, ἡ Νοεμὶν τὴν εὐλόγησε καὶ τῆς εἶπεν:

—Ἂς εἶναι δοξασμένος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος σοῦ ἔδωσε τὸ τέκνον. Τὸ παιδίον αὐτὸ θὰ σὲ παρηγορήσῃ καὶ θὰ εἶναι τὸ στήριγμά σου εἰς τὰ γηρατεῖα σου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὸ τέκνον αὐτὸ ὠνομάσθη Ὠβήδ. Ὁ Ὠβὴδ ἐγέννησε κατόπιν τὸν Ἰεσσαί, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Δαβίδ, ὁ μέγας Βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ πρόγονος κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διὰ τοῦτο εἰς τὰς προφητείας τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ εἰς τὰ τροπάρια τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ Χριστὸς λέγεται «ράβδος καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί».

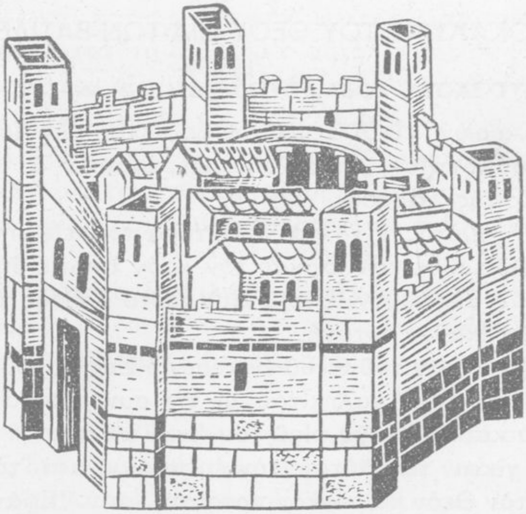

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΚΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

34. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΑΟΥΛ. ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ *(Α' Βασιλ. ΙΣΤ' — ΛΑ')*

Ὁ Σαοὺλ εἶναι ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν, τὸν ὁποῖον, ὅπως εἴδαμεν, ἔχρισεν ὁ τελευταῖος Κριτὴς Σαμουήλ.

Οὗτος εἶχε τὰ ἀνάκτορά του εἰς τὴν Χεβρών. Διοικοῦσε κατ' ἀρχὰς τὸν λαόν του μὲ δικαιοσύνην καὶ μὲ φόβον Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔκαμεν εὐτυχῆ.

Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐνίκησεν ὁ Σαοὺλ τοὺς ἐχθρούς του Φιλισταίους καὶ Ἀμαληκίτας, μὲ τὴν συνεργασίαν μάλιστα τοῦ γενναίου καὶ εὐγενοῦς υἱοῦ του Ἰωνάθαν.

Ἀλλ' αἱ νῖκαι του αὐταὶ τὸν ἐμέθυσαν καὶ τὸν ἔκαμαν ἀσεβῆ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ κακὸν πρὸς τὸν λαόν. Ἐφάνη δηλαδὴ κατόπιν ἀνάξιος βασιλεὺς ὁ Σαούλ.

Διὰ τοῦτο ὁ Σαμουὴλ προεῖπεν εἰς αὐτόν, ὅτι ὁ Θεὸς περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας θέλει νὰ πράττωμεν τὸ θέλημά του, τὸ ὁποῖον αὐτὸς δὲν πράττει, καὶ διὰ τοῦτο τὸν περιμένουν μεγάλαι δυστυχίαι, ὅτι θὰ τὸν τιμωρήσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἡ βασιλεία του δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ἀλλὰ θὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας ἄλλου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αὐτὰ εἶπεν ὁ Σαμουὴλ καὶ ἐπῆγε καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Βηθλεὲμ διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἄλλον βασιλέα.

Ἐκεῖ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἰεσσαὶ νὰ τοῦ παρουσιάσῃ τὰ πέντε παιδιά του. Ἐξ αὐτῶν δὲ ὁ Σαμουὴλ ἔχρισε βασιλέα τὸν μικρότερον, ὁ ὁποῖος ἦτο ποιμήν, ὠνομάζετο Δαβὶδ καὶ ἦτο τότε νεανίας ξανθὸς μὲ ὡραῖα μεγάλα μάτια.

Ὁ Σαοὺλ μετὰ τὴν προφητείαν τοῦ Σαμουὴλ ἐλυπήθη καὶ αὐτὸς πολύ, ἤρχισε νὰ ἀνησυχῇ καὶ κατελήφθη ἀπὸ μελαγχολίαν. Διὰ τοῦτο οἱ συγγενεῖς του ἐφρόντισαν νὰ εὕρουν κατάλληλον πρόσωπον νὰ τραγουδῇ καὶ νὰ παίζῃ κιθάραν διὰ νὰ τὸν διασκεδάζῃ. Καὶ εὗρον τὸν Δαβίδ, ὁ ὁποῖος ἦτο καλὸς μουσικὸς καὶ τραγουδιστής, ἀλλὰ καὶ ἀνδρεῖος πολεμιστής.

Τοιουτοτρόπως ὁ Δαβὶδ μὲ τὰ ᾄσματα καὶ τὴν κιθάραν του ἀνεκούφιζε καὶ κατεπράυνε τὴν μελαγχολίαν τοῦ Σαοὺλ ἀρκετὸν καιρόν. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἐγνωρίσθη καὶ συνεδέθη μὲ φιλίαν μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Σαούλ, τὸν Ἰωνάθαν. Κατόπιν ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ποίμνια τοῦ πατέρα του.

2. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ Ἰσραηλῖται ἦλθον πάλιν εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Φιλισταίους. Αὐτοὶ εἶχον εἰσβάλει καὶ πάλιν εἰς τὴν χώραν των, κατέστρεφον αὐτὴν καὶ διήρπαζον τὰς πόλεις.

Τώρα μάλιστα οἱ Φιλισταῖοι εἶχον μαζί των ἕνα γίγαντα καὶ ἥρωα, τὸν Γολιάθ, τὸν ὁποῖον κανεὶς δὲν ἠμποροῦσε νὰ νικήσῃ. Αὐτὸς ἔβγαινεν ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν στρατὸν καὶ ἐφώναζε δυνατά:

—Σᾶς προκαλῶ, Ἰσραηλῖται, νὰ βγάλετε καὶ σεῖς τὸν καλλίτερόν σας διὰ νὰ μονομαχήσωμεν. Ἂν μὲ νικήσῃ ὁ ἰδικός σας, ἡμεῖς θὰ εἴμεθα δοῦλοι σας, ἂν ὅμως νικήσω ἐγώ, σεῖς θὰ γίνετε δοῦλοι μας.

Ἀπὸ τὸν πανικὸν καὶ ἀπὸ τὸν κίνδυνον αὐτὸν ἔσωσε τὸν Σαοὺλ καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας ὁ Δαβίδ, ὁ ὁποῖος τυχαίως εἶχεν ἔλθει εἰς τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ φέρῃ τροφὰς εἰς τοὺς ἐπιστρατευμένους ἀδελφούς του.

Ὁ Δαβίδ, μόλις ἤκουσε τὴν προκλητικὴν φωνὴν τοῦ Γολιάθ, παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ εἶπεν:

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Ἐγώ, βασιλεῦ, θὰ πολεμήσω μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ τὸν ἀλλόφυλον αὐτόν.

Ὁ Σαοὺλ τοῦ ἀπήντησε:

—Πήγαινε, παιδί μου Δαβὶδ καὶ ἂς εἶναι ὁ Θεὸς μαζί σου!

Καὶ πηγαίνει ὁ Δαβὶδ μὲ θάρρος καὶ πεποίθησιν ἐναντίον τοῦ Γολιάθ, ἄοπλος, κρατῶν εἰς τὰ χέρια του μίαν σφενδόνην καὶ μίαν ράβδον.

Μόλις ὁ γιγαντόσωμος Γολιὰθ ἀντίκρυσε τὸν Δαβίδ, τὸν ἐκοίταξε μὲ μεγάλην περιφρόνησιν καὶ τοῦ εἶπε μὲ εἰρωνείαν:

—Διὰ σκύλον μὲ θεωρεῖς καὶ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ ράβδον καὶ μὲ λίθους;

Ὁ Δαβὶδ τότε μὲ ψυχραιμίαν τοῦ λέγει:

—Σὲ θεωρῶ χειρότερον ἀπὸ σκύλον. Σὺ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ μαχαίρια, μὲ δόρυ καὶ μὲ ἀσπίδα, ἀλλ' ἐγὼ θὰ πολεμήσω ἐναντίον σου μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Θὰ σὲ νικήσω, διὰ νὰ μάθουν ὅλοι τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἀμέσως ἔβαλεν εἰς τὴν σφενδόνην του ἕνα λιθάρι καὶ τὸ ἔρριψεν ἐναντίον τοῦ ἀντιπάλου του. Τὸ λιθάρι ἐκτύπησε μὲ δύναμιν εἰς τὸ μέτωπον τὸν Γολιὰθ καὶ αὐτὸς ἐζαλίσθη, ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσε καταγῆς. Ὁ Δαβὶδ ἀμέσως ἐπλησίασε τὸν Γολιάθ, τοῦ ἐπῆρε τὸ ξίφος καὶ ἀπέκοψε τὴν κεφαλήν του.

Μέγας φόβος κατέλαβε τότε τοὺς Φιλισταίους, οἱ ὁποῖοι πανικόβλητοι ἐτράπησαν εἰς φυγήν, ἐνῷ ἀντιθέτως οἱ Ἰσραηλῖται ἐπῆραν θάρρος, κατεδίωξαν καὶ διεσκόρπισαν αὐτούς.

3. Ὁ Δαβὶδ μὲ τὸ κατόρθωμά του αὐτὸ ἐδοξάσθη πολὺ ἀπὸ τὸν λαόν. Ὅταν ὁ στρατὸς νικητὴς ἐπανήρχετο ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν καὶ ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὰς πόλεις, αἱ γυναῖκες ἔβγαιναν εἰς προϋπάντησίν του καὶ ἔψαλλον:

Ὁ Σαοὺλ ἐνίκησε χιλιάδας.
Ὁ Δαβὶδ κατέβαλε μυριάδας.

Διὰ τοῦτο ὁ Σαοὺλ ἐφθόνησε τὸν Δαβὶδ καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν νὰ τὸν θανατώσῃ. Τότε ὁ Δαβὶδ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς τὰ ὄρη, ὅπου ἔζη μὲ ὀλίγους συντρόφους του. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ τὸν κατεδίωξεν ὁ Σαούλ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Δαβὶδ ὅμως, ἂν καὶ πολλὲς φορὲς τοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ βλάψῃ τὸν Σαούλ, πάντοτε τὸν ἐσεβάσθη.

Ἕνεκα τῆς φιλονικίας Σαοὺλ καὶ Δαβίδ, οἱ Φιλισταῖοι εὗρῆκαν εὐκαιρίαν πάλιν καὶ ἦλθον ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τότε ἔγινε μία φοβερὰ μάχη εἰς τὰ ὄρη τῆς Γελβουέ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐφονεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ Σαούλ καὶ ὁ ἴδιος ἐπληγώθη σοβαρώτατα καὶ ἀπέθανεν.

Ἡ καταστροφὴ ἦτο πολὺ μεγάλη. Ὁ Δαβὶδ ἔκλαυσε πικρὰ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ καὶ τῶν υἱῶν του. Πρὸ πάντων δὲ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπημένου του φίλου Ἰωνάθαν. Τότε ἔγραψεν ἕνα λυπηρὸν θρῆνον (μυρολόγι), εἰς τὸ ὁποῖον προτρέπει τὸν λαὸν νὰ θρηνήσῃ τὸν θάνατον τῶν ἡρώων του.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀνάγνωσμα

Θρῆνος Δαβὶδ διὰ τὸν Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν

(Β' Βασιλ. Α' ἐν παραφράσει)

Ἄκουσε, Ἰούδα,
ἄκουσε, Ἰούδα, δεινὰ
καὶ θρήνησε πικρά.

Ὦ δόξα τοῦ Ἰσραήλ,
ἐπὶ τῶν ὀρέων σου ἔπεσαν,
αἶ! αἶ! πῶς ἔπεσαν οἱ δυνατοί!
Μὴ ἀναγγείλετε εἰς τὴν Γάθ,
μηδὲ διακηρύξετε εἰς τοὺς δρόμους τῆς Ἀσκαλῶνος (1),
διὰ νὰ μὴ εὐφρανθοῦν αἱ θυγατέρες τῶν Φιλισταίων.

Νὰ ξηρανθῆτε, ὄρη Γελβουέ,
νὰ μὴ κατεβῇ δρόσος,
μηδὲ βροχὴ σὲ σᾶς,
διότι ἐκεῖ ἐχάθηκεν ἡ ἀσπὶς τῶν ἡρώων.
Ἡ ἀσπὶς τοῦ Σαοὺλ δὲν ἦτο ἀλειμμένη μὲ λάδι,
ἦτο βαμμένη μὲ τὸ αἷμα τῶν ἐχθρῶν!
Τὸ τόξον τοῦ Ἰωνάθαν δὲν ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω
καὶ ἡ ρομφαία τοῦ Σαοὺλ δὲν ἐπέστρεφε κενή.

Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν, οἱ ἀγαπημένοι,
πάντοτε ἡνωμένοι,
ἦσαν ἐλαφρότεροι τῶν ἀετῶν
καὶ δυνατώτεροι τῶν λεόντων.

Θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ,
κλαύσατε τὸν Σαούλ,
κλαύσατε τὸν Ἰωνάθαν.

Αἶ! αἶ! πῶς ἔπεσαν οἱ δυνατοὶ
καὶ ἐχάθηκαν πολύτιμοι ἥρωες!
Ἰωνάθαν, ὁ θάνατός σου μὲ ἐλύπησε πολύ.
Περίλυπος εἶμαι δι' ἐσέ,
ἀδελφέ μου Ἰωνάθαν.

---

1. Γὰθ καὶ Ἀσκαλὼν πόλεις τῶν Φιλισταίων.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

35. Ο ΔΑΒΙΔ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ *(Β' Βασιλειῶν Β'—ΙΘ')*

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεκήρυξαν βασιλέα των τὸν Δαβὶδ εἰς τὴν Χεβρών. Αἱ ἄλλαι δέκα φυλαὶ ἀνεκήρυξαν βασιλέα των τὸν υἱὸν τοῦ Σαούλ, Ἰεβοσθέ. Κατόπιν ὅμως ἦλθον εἰς τὴν Χεβρὼν ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν φυλῶν καὶ ἀνεκήρυξαν τὸν Δαβὶδ βασιλέα ὅλων τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὁ Δαβὶδ ἦτο τότε 30 ἐτῶν.

Ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔργα τοῦ Δαβὶδ ἦτο νὰ κυριεύσῃ τὴν Σιών. Ἡ Σιὼν ἦτο ἡ ἀκρόπολις τῆς Σαλὴμ καὶ τὴν κατεῖχον οἱ Ἰεβουσαῖοι. Τὴν Σαλὴμ ἔκαμε τότε πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους του ὁ Δαβὶδ καὶ τὴν ὠνόμασε Ἱερουσαλήμ, δηλ. κληρονομίαν τῆς εἰρήνης.

Ἐκεῖ ἔκτισε μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα καὶ κατεσκεύασε πολυτελῆ Σκηνήν, εἰς τὴν ὁποίαν μετέφερεν ἀπὸ τὴν Χεβρὼν μὲ μεγάλην πομπὴν καὶ ἐτοποθέτησε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Ἔκαμε τὴν προσευχήν του τότε εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ προστατεύῃ τὸν λαόν του. Καὶ εἶπε:

—Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην (τὸν λαὸν) καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιά σου. (Ψαλμ. 79).

Τότε ἐκανόνισεν ὁ Δαβὶδ πῶς θὰ γίνεται ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Ναόν. Ἔγραψε πολλοὺς ψαλμοὺς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὥρισε πολλοὺς ψάλτας καὶ μουσικούς, οἱ ὁποῖοι ὑμνοῦσαν καθημερινῶς τὸν Θεὸν μὲ τὰς ἁρμονικάς των φωνὰς καὶ μὲ τὰ μουσικά των ὄργανα.

2. Ὁ Δαβὶδ ὠχύρωσεν ἐπίσης τὴν νέαν πρωτεύουσαν μὲ ἰσχυρὰ τείχη καὶ ἀπεφάσισε νὰ κατασκευάσῃ μεγαλοπρεπῆ Ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἠμποδίσθη ὅμως ἀπὸ τὸν προφήτην Νάθαν, διότι ἦτο πολεμικὸς βασιλεύς.

Καὶ πράγματι ἡ τεσσαρακονταετὴς βασιλεία τοῦ Δαβὶδ εἶναι πλήρης ἀπὸ κατακτητικὰς ἐκστρατείας. Ἐπεξέτεινε καὶ ἠσφάλισε τὰ ὅρια τοῦ κράτους του διὰ πολὺν χρόνον. Κατενίκησε καὶ ὑπέταξεν ὅλους τοὺς ἐπικινδύνους ἐχθροὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν, τοὺς Φιλισταίους, τοὺς Μωαβίτας, τοὺς Ἀμμωνίτας καὶ τοὺς Ἰδουμαίους.

Ἔτσι τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ Δαβὶδ ἐξετείνετο ἀπὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὸ ὄρος Λίβανον μέχρι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Τότε τὸ Ἰσραηλιτικὸν κράτος ἔλαβε τὴν μεγαλυτέραν του ἔκτασιν, δύναμιν καὶ δόξαν.

3. Ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος ὁ Δαβὶδ ὑπέπεσεν εἰς σοβαρὰ ἁμαρτήματα. Ὁ Δαβὶδ εἶχε λάβει πολλὰς γυναῖκας ὡς συζύγους. Ὅταν ὅμως ἐγνώρισε τὴν ὡραίαν σύζυγον τοῦ γενναίου του ἀξιωματικοῦ Οὐρίου, τὴν Βηρσαβεέ, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ λάβῃ καὶ ἐκείνην σύζυγόν του.

Διέταξε λοιπὸν κρυφὰ τὸν στρατηγόν του νὰ τοποθετήσῃ τὸν Οὐρίαν εἰς μέρος ἐπικίνδυνον κατά τινα μάχην ἐναντίον τῶν Ἀμμωνιτῶν. Καὶ πράγματι ὁ Οὐρίας ἐφονεύθη. Τότε ὁ Δαβὶδ ἔλαβεν ὡς σύζυγόν του τὴν Βηρσαβεέ. Μὲ τὸ φοβερὸν αὐτὸ ἔγκλημα ὁ Δαβὶδ παρέβη τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Ἔγινεν ἔνοχος φόνου. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησε.

Ἔστειλε πρὸς αὐτὸν τὸν προφήτην Νάθαν διὰ νὰ τὸν ἐλέγξῃ. Παρουσιάσθη λοιπὸν ἐνώπιόν του ὁ προφήτης καὶ τοῦ εἶπε:

—Βασιλεῦ, ἔρχομαι νὰ σοῦ καταγγείλω ἕνα κακόν, ποὺ ἔγινεν εἰς μίαν πόλιν. Ἐκεῖ ἔζουσαν ὡς γείτονες δύο ἄνθρωποι. Ὁ ἕνας πλούσιος καὶ ὁ ἄλλος πτωχός. Ὁ πλούσιος εἶχε πολλὰ ποίμνια. Ὁ πτωχὸς εἶχε μόνον μίαν ἀμνάδα, τὴν ὁποίαν ἀγαποῦσε καὶ ἀνέτρεφε καὶ τὴν ἐπεριποιεῖτο ὡς θυγατέρα του. Μίαν ἡμέραν ἐπεσκέφθη τὸν πλούσιον ἕνας φίλος του. Καὶ ἀντί, διὰ νὰ τὸν περιποιηθῇ, νὰ σφάξῃ ἕνα πρόβατον ἀπὸ τὰ ἰδικά του, ἥρπασε καὶ ἔσφαξε τὴν μοναδικὴν καὶ ἀγαπημένην ἀμνάδα τοῦ πτωχοῦ γείτονός του.

Ὁ Δαβὶδ κατηγανακτησμένος ἐφώναξε μὲ ὀργήν:

—Πρέπει νὰ θανατωθῇ ἀμέσως αὐτός, ποὺ διέπραξεν αὐτὸ τὸ ἔγκλημα.

Τότε ὁ Νάθαν τοῦ εἶπε μὲ θάρρος:

—Αὐτὸς εἶσαι σύ, βασιλεῦ. Σὺ εἶσαι ὁ φονεὺς τοῦ Οὐρίου καὶ ὁ ἅρπαξ τῆς γυναικός του. Διὰ τοῦτο θὰ τιμωρηθῇς σὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου ὁλόκληρος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ δοκιμάσῃς μέχρι τέλους τῆς ζωῆς πολλὰς θλίψεις.

Ὁ Δαβὶδ συνῃσθάνθη βαθύτατα τὰ ἁμαρτήματά του, μετε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νόησεν εἰλικρινὰ καὶ ἐζήτησε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν. Τότε ἔγραψε τὸν ὑπέροχον ψ α λ μ ὸ ν τ ῆ ς μ ε τ α ν ο ί α ς, τὸν περίφημον πεντηκοστὸν ψαλμόν, τὸν ὁποῖον τακτικὰ ἀκούομεν νὰ ψάλλεται καὶ ν' ἀναγινώσκεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας κατὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν Κυριακῶν καὶ τῶν ἄλλων ἑορτῶν.

Ἀ ν ά γ ν ω σ μ α

Ψαλμὸς μετανοίας

(Ψαλμ. 50ός. Στίχοι κατ' ἐκλογὴν)

Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου
ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.

Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω
καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μού ἐστι διὰ παντός.

Σοὶ μόνῳ ἥμαρτον
καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα,
ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου
καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε (1).

Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας·
τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου
ἐδήλωσάς μοι.

Ραντιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι (2),
πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.

Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου
καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.

Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός,
καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον (3)
ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου (4).

Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου
καὶ τὸ πνεῦμα σου τὸ ἅγιον
μὴ ἀντανέλῃς (5) *ἀπ' ἐμοῦ*

Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου (6)
καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήριξόν με.

Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου
καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν.

---

1 ὅταν θὰ μὲ κρίνῃς, 2 ὁ ὕσσωπος εἶναι τὸ θυμάρι, μὲ τὸ ὁποῖον ἐρράντιζον τὸν ἁγιασμόν, ὅπως τὸ ἰδικόν μας δενδρολίβανο καὶ ὁ βασιλικός, 3 ἀνανέωσε, 4 εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου, 5 μὴ ἀφαιρέσῃς, 6 δῶσε μου πάλιν τὴν χαρὰν τῆς σωτηρίας σου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κύριε, τὰ χείλη μου ἀνοίξεις
καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου (1).

Ὅτι, εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν (2),
ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις.

Θυσία τῷ Θεῷ (ἐστι) πνεῦμα συντετριμμένον·
καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην
ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουθενώσει (3).

36. ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ. Ο ΣΟΛΟΜΩΝ ΑΝΑΚΗΡΥΣΣΕΤΑΙ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ (*Β' καὶ Γ' Βασιλειῶν*)

Ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ ὕστερα ἀπὸ τὴν βαθεῖαν καὶ εἰλικρινῆ μετάνοιάν του διὰ τὸ βαρύτατον ἁμάρτημά του συνεχωρήθη μὲν ἀπὸ τὸν πανάγαθον Θεόν, ἀλλὰ δὲν ἀφέθη ἀτιμώρητος.

Πρῶτον ἀπέθανε τὸ πρῶτον του τέκνον, τὸ ὁποῖον ἀπέκτησε ἀπὸ τὴν Βηρσαβεέ. Δεύτερον ὁ υἱός του Ἀβεσσαλὼμ ἐλησμόνησε τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπακοήν, ποὺ ὤφειλεν εἰς τὸν πατέρα του, ἐσκότωσεν ἕνα ἀδελφόν του, ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ πατρός του καὶ ἀνεκήρυξε τὸν ἑαυτόν του βασιλέα.

Ἡ ἐπανάστασις προσωρινῶς ἐπέτυχε καὶ ἠναγκάσθη ὁ Δαβὶδ φοβισμένος καὶ ταπεινωμένος νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν. Ἐκεῖ συνήθροισε στρατὸν καὶ τὸν ἀπέστειλε κατὰ τοῦ υἱοῦ του. Ἔδωσεν ὅμως ρητὴν παραγγελίαν νὰ μὴ σκοτώσουν τὸν Ἀβεσσαλὼμ ἅμα τὸν συλλάβουν.

Εἰς τὴν μάχην, ἡ ὁποία ἔγινεν, ἐνικήθη ὁ Ἀβεσσαλὼμ καὶ ἐτράπη εἰς φυγήν. Ἐνῷ ἔφευγε, περιεπλάκη ἡ κόμη του εἰς ἕνα δένδρον. Ἐκεῖ ἔμεινε κρεμασμένος, ἕως ὅτου ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.

Ὅταν ὁ Δαβὶδ ἐπληροφορήθη τὸν τραγικὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ἐθρήνησεν ἀπαρηγόρητα. Ἔκλαιε καὶ ἔλεγε:

—Παιδί μου, παιδί μου Ἀβεσσαλώμ, καλλίτερα νὰ ἀπέθνησκα ἐγὼ ἀντὶ σοῦ. Ἀβεσσαλὼμ παιδί μου, παιδί μου.

---

1 τὴν δοξολογίαν σου, 2 ἂν θέλῃς θυσίαν, εἶμαι πρόθυμος νὰ σοῦ προσφέρω, 3 δὲν θὰ περιφρονήσῃ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

2. Ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἄλλας μεγάλας θλίψεις ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν στρατηγῶν του ἐδοκίμασεν ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του.

Ὅλαι αἱ περιπέτειαι αὐταὶ ἀπὸ τὴν νεότητά του, δηλαδὴ οἱ διωγμοὶ τοῦ Σαούλ, οἱ συνεχεῖς πόλεμοι καὶ αἱ φροντίδες διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν τοῦ μεγάλου κράτους του, αἱ θλίψεις καὶ αἱ συγκινήσεις, τὰς ὁποίας ἐδοκίμασε καθ' ὅλην τὴν πολυτάραχον ζωήν του, τὸν κατέβαλον σωματικῶς.

Ἔπειτα ἀπὸ τεσσαρακονταετῆ βασιλείαν, εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἐτῶν, ἀπεφάσισε ζῶν ἀκόμη νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν διάδοχόν του. Ὥρισε δὲ ὡς τοιοῦτον τὸν ἀγαπητόν του υἱὸν Σολομῶντα.

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὴν ἐπιθυμίαν του ὁ Ἀρχιερεὺς ἔχρισε τὸν Σολομῶντα βασιλέα, μὲ ἡγιασμένον ἔλαιον, ἐνῷ ὁ λαὸς ἐζητωκραύγαζε καὶ αἱ σάλπιγγες ἠχοῦσαν.

3. Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Σολομῶντος ὡς βασιλέως, ὁ Δαβὶδ ἀφιέρωσε τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ζωῆς του εἰς τὸ νὰ διδάσκῃ τὸν νεαρὸν βασιλέα τὰ καθήκοντά του καὶ νὰ τὸν συμβουλεύῃ, ἵνα ἐκτελῇ πιστῶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Δαβὶδ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἑνὸς ἐτῶν καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία ἀπὸ τότε πρὸς τιμήν του ὠνομάσθη Π ό λ ι ς Δ α β ί δ.

Ὁ Δαβὶδ ἀνεδείχθη ὑπέροχος βασιλεὺς καὶ ἱκανώτατος ὀργανωτὴς καὶ κυβερνήτης τοῦ βασιλείου του. Ἦτο προικισμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ πολλὰ χαρίσματα, π.χ. μὲ εὐσέβειαν, μεγαλοψυχίαν καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα. Ἦτο καλὸς φίλος καὶ προστάτης τοῦ λαοῦ, γενναῖος πολεμιστὴς καὶ ἄριστος στρατηγός. Ὑπῆρξεν ἀμερόληπτος δικαστὴς καὶ καλὸς οἰκογενειάρχης.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ Δαβὶδ ἦτο ἔνδοξος διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἐπ' αὐτοῦ τὸ κράτος τῶν Ἑβραίων ἔφθασεν εἰς ἀκμήν, δόξαν καὶ δύναμιν πολὺ μεγάλην. Οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον μὲ ὑπερηφάνειαν ἐνθυμοῦνται τὴν ἐποχὴν τῆς βασιλείας τοῦ Δαβίδ. Τὸν ἔλεγαν Μ έ γ α ν Β α σ ι λ έ α.

Ὡς βασιλεὺς ὁ Δαβὶδ ὑπῆρξε σκιὰ καὶ προεικόνισις τοῦ Μεγάλου Βασιλέως καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ. Αἱ κατακτήσεις του

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

προεσήμαιναν τὰς πνευματικὰς κατακτήσεις τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Τὸ γενεαλογικὸν δένδρον τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας του κατέληξεν εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὅστις κατάγεται ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Δαβίδ. Καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται υἱὸς Δαβίδ.

37. Ο ΔΑΒΙΔ ΩΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΗΣ (*Βιβλία Βασιλειῶν - Ψαλμοὶ*)

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα χαρίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα εἶχε προικισθῇ ὁ Δαβίδ, εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ προφήτου καὶ ποιητοῦ. Διὰ τοῦτο τιμᾶται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας ἰδιαιτέρως ὡς προφήτης καὶ ἄναξ, δηλ. βασιλεύς, καὶ ὀνομάζεται προφητάναξ.

Ὑπῆρξεν ὅμως καὶ ἔξοχος ποιητής. Οἱ ὑπέροχοι ψαλμοί του, ἐκτὸς τῆς μεγάλης των θρησκευτικῆς καὶ προφητικῆς ἀξίας, θεωροῦνται καὶ σήμερον ἀκόμη ὡς ποιητικὰ ἀριστουργήματα.

Τὰ ποιήματά του (οἱ Ψαλμοὶ) εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ ἔμπνευσιν, ἀπὸ λυρισμὸν καὶ θρησκευτικὴν ἔξαρσιν σπανίαν. Εἰς αὐτὰ ὁ Δαβὶδ ἀποκαλύπτει ὅλην τὴν ὡραιότητα καὶ εὐγένειαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος του, ὡς καὶ τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας του.

Ἀλλὰ καὶ αἱ προφητεῖαι του περὶ τοῦ Μεσσίου, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐγκατεσπαρμέναι εἰς τοὺς ψαλμούς του, εἶναι πολλαὶ καὶ προκαλοῦν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν καὶ ἐξαιρετικὸν θαυμασμόν.

2. Αἱ προφητεῖαι τοῦ Δαβὶδ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συνοψίζονται εἰς τὰς ἑξῆς:

α΄) Διὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐπροφήτευσεν ὅτι θὰ ἔλθουν βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες διὰ νὰ τὸν προσκυνήσουν (ψαλμ. 71), ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη θὰ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτόν. Ὅτι τὸ ὄνομά του θὰ εἶναι εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅλα τὰ ἔθνη θὰ τὸν μακαρίζουν, καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ θὰ εὐλογηθοῦν ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

β΄) Διὰ τὸν βίον αὐτοῦ. Προφητεύει ὅτι θὰ ἀποδοκιμασθῇ ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας, ἀλλὰ αὐτὸς θὰ νικήσῃ. Θὰ γίνῃ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς Ἐκκλησίας, θὰ εἶναι εὐλογημέ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νος καὶ θὰ ἔλθῃ ἐξ ὀνόματος τοῦ Κυρίου (ψαλμ. 117). Θὰ εἶναι καὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος (ψαλμ. 2).

γ') Διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Προφητεύει ὅτι θὰ ταπεινωθῇ καὶ θὰ γίνῃ ὄνειδος τῶν ἀνθρώπων. Πάντες οἱ βλέποντες αὐτὸν θὰ τὸν περιπαίζουν καὶ θὰ κινοῦν ἐμπαικτικῶς τὴν κεφαλήν. Θὰ τὸν βασανίσουν, θὰ τὸν σταυρώσουν, θὰ ἀριθμήσουν ὅλα τὰ ὀστᾶ του. Θὰ μοιρασθοῦν μεταξύ των τὰ ἐνδύματά του μὲ κλῆρον. Μέσα εἰς τοὺς πόνους του θὰ φωνάξῃ: «Θεέ μου, Θεέ μου, διατί μὲ ἐγκατέλιπες;» (ψαλμ. 21). Ὡς τροφὴν θὰ τοῦ δώσουν τότε χολὴν καὶ εἰς τὴν δίψαν του θὰ τὸν ποτίσουν ὄξος (ψαλμ. 68). Θὰ τὸν θάψουν εἰς λάκκον σκοτεινὸν (ψαλμ. 87).

δ') Διὰ τὴν ἀνάστασίν του. Ὁ Χριστὸς ὅμως ὡς Θεὸς θὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν. Θὰ γίνῃ σεισμὸς κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναστάσεώς του. Θὰ καθίσῃ εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸς καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Θὰ ὑποταχθοῦν εἰς αὐτὸν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Γῆς. Ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πατρὸς προαιωνίως καὶ θὰ εἶναι αἰώνιος Ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ (ψαλμ. 81 καὶ 109).

3. Ὁλόκληρος ἡ ἱερὰ Ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὰ ὡραῖα θρησκευτικὰ ποιήματα τοῦ Δαβίδ. Τακτικὰ ἀκούομεν εἰς τὰς ἀκολουθίας τῶν μεγάλων καὶ τῶν μικρῶν ἑορτῶν τοὺς ὑπερόχους ψαλμούς του, εἴτε ὁλοκλήρους εἴτε καὶ κατὰ στίχους.

Ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ Δαβὶδ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας ἄλλα ψάλλονται καὶ ἄλλα ἀναγινώσκονται. Ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν ἐμπνευσθῇ ὅλοι οἱ μεγάλοι ποιηταὶ καὶ ὑμνογράφοι τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ οἱ διασημότεροι μουσουργοὶ καὶ ποιηταὶ τῆς ἄλλης φιλολογίας.

Τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ τοὺς εὑρίσκομεν εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην καὶ εἰς ἰδιαίτερον Λειτουργικὸν βιβλίον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον λέγεται Ψαλτήριον.

Εἰς τὸν παρατιθέμενον 151ον καὶ τελευταῖον ψαλμὸν τοῦ Ψαλτηρίου ὁ Δαβὶδ διηγεῖται τὸ κατόρθωμά του ἐναντίον τοῦ Γολιὰθ καὶ τὴν ἀνάδειξίν του ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀ ν ά γ ν ω σ μ α.

Αὐτοβιογραφία τοῦ Δαβὶδ

(Ψαλμὸς 151ος)

Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου
καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου
καὶ ἐποίμαινον τὰ ποίμνια αὐτοῦ.

Αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον
καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἥρμοσαν ψαλτήριον.
Τίς ἀναγγελεῖ τῷ Κυρίῳ μου;
Αὐτὸς ὁ Κύριος, Αὐτὸς εἰσακούσει.
Αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ (= τὸν Σαμουὴλ)
καὶ ἦρέ με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρός μου
καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ.
Οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι
καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς ὁ Κύριος.

Ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ (= Γολιὰθ)
καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ.
Ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ᾽ αὐτοῦ μάχαιραν
ἀπεκεφάλισα αὐτὸν
καὶ ἦρα τὸ ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ.

38. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΟΛΟΜΩΝ *(Γ′ Βασιλειῶν Γ′—Η′)*

Ὁ Σολομῶν εἶναι ὁ δεύτερος ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους βασιλεῖς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀπὸ τὸν πατέρα του Δαβὶδ ἐκληρονόμησεν ἰσχυρὸν καὶ πλούσιον κράτος. Ἐβασίλευσε περὶ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἀπὸ τὸ 1015 ἕως τὸ 975 πρὸ Χριστοῦ. Ὠνομάσθη σοφὸς διὰ τὴν μεγάλην του σοφίαν.

Ὅτε ἐπρόκειτο ν᾽ ἀναλάβῃ τὴν βασιλείαν, ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν Γαβαών, ἵνα προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Τότε ἐνεφανίσθη εἰς τὸν ὕπνον του ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε:

—Ζ ή τ η σ έ μ ο υ τ ί θ έ λ ε ι ς ν ὰ σ ο ῦ δ ώ σ ω.

Καὶ ὁ Σολομῶν ἀπήντησε:

—Κύριε καὶ Θεέ μου, μὲ ἔχρισες βασιλέα μεγάλου λαοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

'Εγὼ ὅμως εἶμαι νέος ἀκόμη χωρὶς πεῖραν. Δῶσε μου λοιπόν, Σὲ παρακαλῶ, σοφίαν καὶ καρδίαν νοήμονα διὰ νὰ κυβερνῶ τὸν λαόν σου καὶ διὰ νὰ διακρίνω τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν.

Ὁ Θεὸς εὐχαριστήθη ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν τοῦ νεαροῦ βασιλέως καὶ τοῦ εἶπεν:

—'Επειδὴ ἐζήτησες σοφίαν καὶ ὄχι πλοῦτον, δόξαν καὶ μακροβιότητα, οὔτε τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν σου, σοῦ δίδω σοφίαν καὶ σύνεσιν, ἀλλ' ἐκτὸς τούτου σοῦ δίδω πλοῦτον καὶ δόξαν. 'Εὰν δὲ τηρήσῃς τὰς ἐντολάς μου, θὰ σοῦ δώσω καὶ μακροβιότητα.

2. Ὁ Σολομῶν ἔγινε περίφημος εἰς ὅλον τὸν κόσμον διὰ τὴν σοφίαν του καὶ τὴν δικαιοσύνην του. Ἡ βασιλεία του ὑπῆρξεν εἰρηνικὴ καὶ οἱ 'Ισραηλῖται ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ πλέον ἔτη ἐδοκίμασαν τὰ ἀγαθὰ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς εἰρήνης.

Διὰ τοῦτο ὁ Σολομῶν εὗρε καιρὸν καὶ ἔκαμε μεγάλα καὶ σπουδαῖα εἰρηνικὰ ἔργα.

Μία ἀπὸ τὰς πρώτας φροντίδας του ἦτο νὰ στερεώσῃ τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν τοῦ κράτους του. Διωργάνωσε λοιπὸν ἰσχυρὸν καὶ καλὰ ὡπλισμένον στρατὸν μὲ ἱππικὸν καὶ μὲ πολεμικὰ ἅρματα. Κατόπιν ἔκαμε συμμαχίας μὲ τὰ διάφορα γειτονικὰ κράτη.

Διωργάνωσεν ἐπίσης διοικητικῶς τὸ κράτος του κατὰ ἐπαρχίας καὶ ἐκανόνισε τὸ φορολογικὸν σύστημα. Οἱ φόροι, τοὺς ὁποίους ἐπέβαλε, τοῦ ἀπέδωσαν πολλὰ χρήματα διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ μεγάλα εἰρηνικά του ἔργα.

3. Ἡ φήμη διὰ τὴν σοφίαν του καὶ τὴν μεγαλοπρέπειάν του ἔγινε γνωστὴ εἰς πολλὰς χώρας καὶ πολλοὶ ἤρχοντο ἀπὸ διάφορα μέρη διὰ νὰ τὸν θαυμάσουν. Μεταξὺ τῶν θαυμαστῶν τοῦ Σολομῶντος ἦτο καὶ ἡ βασίλισσα τῆς χώρας Σαβᾶ τῆς 'Αραβίας, ἡ ὁποία εἶχεν ἀκούσει καὶ ἦλθε ν' ἀντιληφθῇ αὐτοπροσώπως τὴν δόξαν, τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος.

Ἔπειτα ἀπὸ πολυήμερον καὶ κοπιαστικὸν ταξίδι ἔφθασεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μὲ λαμπρὰν ἀκολουθίαν καὶ μὲ πλουσιώτατα δῶρα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

῾Ο Σολομῶν τὴν ἐδέχθη φιλικῶς καὶ ἡγεμονικῶς καὶ τῆς ἀπέδωσε πολλὰς τιμάς. Τότε ἐθαύμασεν ἡ βασίλισσα ἐκείνη τὴν ὡραιότητα καὶ πολυτέλειαν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Σολομῶντος, τὰς λαμπρὰς στολὰς τῶν ἀνθρώπων τοῦ παλατίου, τὸ πλῆθος τῶν δούλων καὶ τῶν ὑπαλλήλων, τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὸν Θεόν, τὴν εὐφυΐαν του, τὴν σοφίαν του καὶ μὲ θαυμασμὸν ἀνεφώνησεν:

—῾Η σοφία σου, Σολομῶν, ἡ δόξα σου καὶ ἡ δύναμίς σου εἶναι ἀνώτερα ἀπὸ τὴν φήμην των. Εὐτυχεῖς εἶναι οἱ ὑπήκοοί σου, οἱ ὁποῖοι σὲ βλέπουν καὶ ἀκούουν τὴν σοφίαν σου καὶ γεύονται τὴν δικαιοσύνην σου. ῎Ας εἶναι εὐλογημένος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος σὲ ἔκαμε βασιλέα καὶ κυβερνᾷς τὸν λαόν σου μὲ σοφίαν, μὲ δικαιοσύνην καὶ μὲ ἰσότητα.

᾿Ατυχῶς ὅμως ἡ δόξα αὐτὴ ἀκριβῶς καὶ ὁ πλοῦτος ἐθάμβωσαν τὸν Σολομῶντα καὶ ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ γίνεται ἀσεβής.

῎Ελαβε συζύγους γυναῖκας ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ ἔκτισε χάριν αὐτῶν εἰς τὴν ῾Ιερουσαλὴμ ναοὺς εἰδωλολατρικούς. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησε καὶ τοῦ προεῖπεν ὅτι, ἕνεκα τῆς ἀσεβείας του αὐτῆς, τὸ κράτος του θὰ διαιρεθῇ εἰς δύο. ᾿Απέθανεν εἰς ἡλικίαν 60 περίπου ἐτῶν.

39. ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ *(Γ΄ Βασιλειῶν Ε΄—ΙΑ΄)*

῾Ο Σολομῶν καθ᾿ ὅλον τὸ διάστημα τῆς μακρᾶς βασιλείας του ἠσχολήθη μὲ τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων καὶ σπουδαίων εἰρηνικῶν ἔργων ἐντὸς τοῦ κράτους του. ῎Εκτισε νέας πόλεις. ῎Αλλας ὠχύρωσε καὶ ἄλλας ἐκαλλώπισε μὲ ὡραῖα οἰκοδομήματα. ᾿Επίσης ἔκτισε μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα μέσα εἰς τὴν ῾Ιερουσαλήμ. Περίφημον ἦτο τὸ ἀνάκτορον, ποὺ ὠνομάσθη Δάσος τοῦ Λιβάνου, διότι εἶχε κατασκευασθῆ μὲ ξύλα κέδρων τοῦ Λιβάνου.

᾿Επροστάτευσεν ἀκόμη τὰς τέχνας, τὸ ἐμπόριον, τὰ γράμματα. ᾿Ενίσχυσε τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν γεωργίαν καὶ τὴν δενδροκομίαν. «᾿Εφύτευσα ἀμπέλους, γράφει ὁ ἴδιος εἰς τὸν ᾿Εκκλησιαστήν, καὶ ἐκαλλιέργησα κήπους, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐφύτευσα πολλὰ δένδρα». ᾿Εφρόντισε διὰ τὴν ὕ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δρευσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ μὲ τὴν κατασκευὴν μεγάλων δεξαμενῶν καὶ ὑδραγωγείων.

Ἐπίσης ὁ Σολομῶν διωργάνωσεν ἰσχυρὸν ἐμπορικὸν καὶ πολεμικὸν στόλον. Τὰ πλοῖα αὐτὰ διέσχιζον τότε πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ἔφθανον μέχρι τῆς Ἱσπανίας. Ἄλλα πλοῖα ἐμπορικὰ τῶν Ἑβραίων διέσχιζον τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν καὶ ἔφθανον μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ. Πλοῦτος ἄφθονος τότε ἤρχισε νὰ εἰσρέῃ μέσα εἰς τὸ κράτος τοῦ Σολομῶντος.

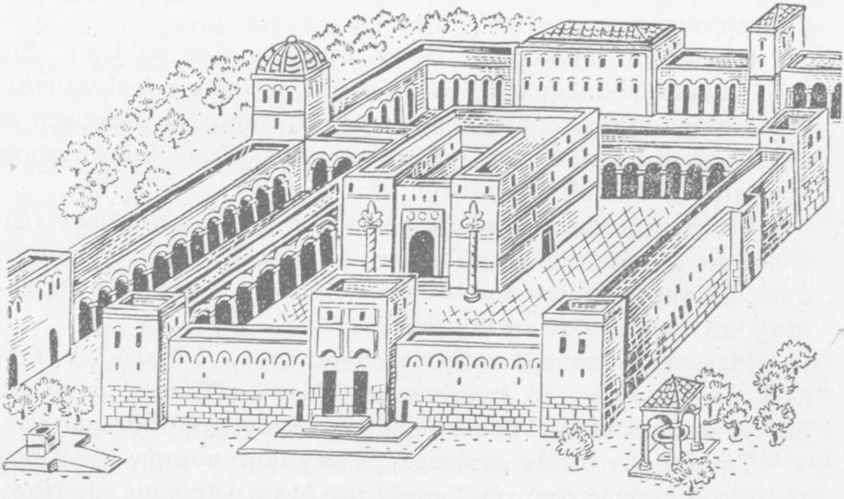

2. Ὁ Ναός. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον κατ' ἐξοχὴν ἐδόξασε τὸν Σολομῶντα, εἶναι ὁ περίφημος Ναός. Αὐτὸς ἐκτίσθη ἐπάνω εἰς τὸν δεύτερον λόφον τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Μορία, ἀπέναντι τοῦ λόφου Σιών, ὅπου ἦτο ἡ ὀχυρὰ ἀκρόπολις.

Ὁ λόφος κατ' ἀρχὰς ἰσοπεδώθη εἰς τὴν κορυφὴν διὰ τῆς ἐργασίας χιλιάδων ἐργατῶν. Ὁ Ναὸς ἐκτίσθη μὲ ἐκλεκτὰ ὑλικά, μὲ λίθους πελεκητοὺς καὶ μὲ ξυλείαν τοῦ Λιβάνου. Ἐσωτερικῶς τὰ τοιχώματά του ἐσκεπάσθησαν μὲ σανίδας ἐπιχρυσωμένας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

῾Η οἰκοδομὴ διήρκεσεν ἑπτὰ ἔτη. Εἰργάσθησαν χιλιάδες ἐργατῶν καὶ ἐδαπανήθησαν πάρα πολλὰ χρήματα. Τὸ μῆκος τοῦ Ναοῦ ἦτο 30 μέτρα, τὸ πλάτος 20 καὶ τὸ ὕψος 15 μέτρα.

῾Ο Ναὸς τοῦ Σολομῶντος μὲ τὰς αὐλὰς καὶ τὰ γύρω κτίρια ἦτο πολὺ μεγάλος καὶ μεγαλοπρεπής. ῾Ωμοίαζε μὲ τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου κατὰ τὴν διαίρεσιν. ᾿Εχωρίζετο εἰς τρία μέρη, εἰς τὸν Π ρ ό ν α ο ν, εἰς τ ὰ ῞Α γ ι α καὶ εἰς τ ὰ ῞Α γ ι α τ ῶ ν ῾Α γ ί ω ν. Εἰς τὰ ῞Α γ ι α ἐτοποθετήθησαν δέκα ἑπτάφωτοι Λυχνίαι, ἡ χρυσῆ τράπεζα τῆς Προθέσεως καὶ τὸ χρυσοῦν Θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος.

Τὰ ῞Αγια τῶν ῾Αγίων ἐχωρίζοντο μὲ χρυσοκέντητον Κ α τ α π έ τ α σ μ α.

Γύρω ἀπὸ τὸν κυρίως Ναὸν ὑπῆρχον δύο α ὐ λ α ί. Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν εἰσήρχοντο μόνον οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται. Γύρω - γύρω εἶχον οἰκοδομηθῆ δωμάτια, ὅπου ἐφυλάσσοντο οἱ θησαυροὶ τοῦ Ναοῦ, τὰ ἐνδύματα τῶν ἱερέων καὶ διάφορα ἀντικείμενα διὰ τὴν λατρείαν.

Εἰς τὴν ἐξωτερικὴν αὐλὴν εὑρίσκετο τὸ Θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ὁ χάλκινος Λουτὴρ ἢ χυτὴ θάλασσα, ὅπως ἐλέγετο, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπλύνοντο οἱ ἱερεῖς πρὸ τῆς θυσίας καὶ ἐκαθάριζον τὰ θύματα (σφάγια).

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου ὁ Σολομῶν ἐτέλεσε πανηγυρικῶς τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ. ῎Εκαμε μεγάλας ἑορτὰς καὶ προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν χιλιάδας μόσχων.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν μετέφερε μὲ μεγάλην πομπὴν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης ἀπὸ τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου εἰς τὸν Ναὸν καὶ τὴν ἐτοποθέτησεν εἰς τὰ ῞Αγια τῶν ῾Αγίων αὐτοῦ.

Τότε θεία νεφέλη ἐπεσκίασε τὸν Ναόν, σημεῖον τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτόν. ῾Ο Σολομῶν ἐγονυπέτησε πρὸ τοῦ Θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων, ὕψωσε τὰς χεῖρας του εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ εἶπε:

—Κύριε καὶ Θεὲ τοῦ ᾿Ισραήλ, δὲν ὑπάρχει Θεὸς ὅμοιος μὲ Σὲ εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν Γῆν. ᾿Αλλὰ θὰ κατοικήσῃς εἰς τὴν Γῆν; ᾿Αφοῦ οἱ Οὐρανοὶ τῶν Οὐρανῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ Σὲ χωρέσουν, Κύριε, θὰ Σὲ χωρέσῃ ὁ οἶκος οὗτος, τὸν ὁποῖον ἔκτισα; Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν ἄκουσε τὴν προσευχὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐμοῦ καὶ τοῦ λαοῦ σου καὶ γίνου ἵλεως πρὸς ἡμᾶς, διὰ νὰ εἰσακούῃς πάντοτε τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, ὅταν προσεύχωνται εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον.

Ἅμα ἐτελείωσεν ὁ Σολομῶν τὴν προσευχήν του, ἐσηκώθη καὶ ηὐλόγησε τὸν λαὸν καὶ τὸν συνεβούλευσε νὰ τηρῇ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Ὁ λαὸς ἑώρτασε τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐπὶ δεκατέσσαρας ἡμέρας.

3. Τὰ συγγράμματα. Ὁ Σολομῶν ἦτο περίφημος καὶ ὡς σοφός. Τὴν σοφίαν του τὴν εὑρίσκομεν γραμμένην εἰς τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἰδικά του βιβλία εἶναι αἱ Παροιμίαι, ὁ Ἐκκλησιαστής, τὸ Ἆσμα τῶν Ἀσμάτων καὶ ἡ Σοφία Σολομῶντος. Καὶ τὰ τέσσαρα εἶναι ποιητικὰ βιβλία, γραμμένα εἰς στίχους.

α΄) Αἱ Παροιμίαι ὡς βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι συλλογὴ διαφόρων γνωμικῶν καὶ ἠθικῶν παραγγελμάτων. Λέγεται ὅτι ὁ Σολομῶν ἔγραψε περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας τοιαῦτα παραγγέλματα (Γ΄ Βασιλ. Δ΄, 32).

β΄) Ὁ Ἐκκλησιαστὴς εἶναι ἐπίσης κανονικὸν βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Λέγεται ὅτι τὸ ἔγραψεν ὁ Σολομῶν, ὅταν ἦτο γέρων. Εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ὁ ποιητὴς περιγράφει κατ' ἀρχὰς τὰ βασιλικὰ μεγαλεῖα καὶ τὰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου τούτου, κατόπιν δὲ τονίζει τὴν ματαιότητα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. «Ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης», λέγει. Καὶ συμπεραίνει ὅτι μόνον ἡ εὐσέβεια πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἡ ζωή, ἡ ὁποία διάγεται σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ ἀληθινὴ σοφία. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι μάταια.

γ΄) Τὸ Ἆσμα Ἀσμάτων. Εἶναι ἐπίσης κανονικὸν βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ποὺ τὸ ἔγραψεν ὁ Σολομῶν. Εἶναι βιβλίον ποιητικὸν καὶ ἀλληγορικόν.

δ΄) Ἡ Σοφία τοῦ Σολομῶντος τέλος εἶναι βιβλίον κανονικὸν καὶ αὐτὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Δὲν τὸ ἔγραψεν αὐτὸ ὁ σοφὸς Σολομῶν, περιέχει ὅμως διάφορα γνωμικὰ καὶ σοφὰ παραγγέλματα, ἠθικὰ καὶ θρησκευτικά, χαρακτηριστικὰ τῆς σοφίας τοῦ Σολομῶντος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀνάγνωσμα

Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Σολομῶντος

1. Παροιμίαι.

Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου.

Ὃν ἀγαπᾷ Κύριος ἐλέγχει,
μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται.

Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

Μακάριος ὁ ἄνθρωπος, ὃς εὗρε σοφίαν,
καὶ θνητός, ὃς εἶδε φρόνησιν·
κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεται
ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς.

Μὴ ἔλεγχε κακούς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε·
ἔλεγχε σοφὸν καὶ ἀγαπήσει σε·
δίδου σοφῷ ἀφορμὴν καὶ σοφώτερος ἔσται.
Ὁ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων.

Συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσει.

Ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα,
τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν·
ὀργὴ ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους.

Φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῷον μὴ ἐγκαταλείπῃς.
Εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω.

Κηρία μέλιτος λόγοι καλοί.

Σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους,
ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

2. Ἐκκλησιαστής.

Ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής,
ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης.
Γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται
καὶ ἡ Γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἕστηκεν.
Ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύει ὁ ἥλιος
καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὅσον μέγας εἶ, τοσοῦτον ταπεινοῦ σεαυτὸν
ἔναντι Κυρίου.

Ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς
καὶ μὴ παροργίζῃς ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ.

Ἕως θανάτου ἀγώνισαι περὶ ἀληθείας
καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει περὶ σοῦ.

Μὴ ἔστω ἡ χείρ σου ἐκτεταμένη ἐν τῷ λαβεῖν
καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

Μὴ ποίει κακὸν
καὶ οὐ μή σε καταλάβῃ κακόν.

Πρὶν ἐξετάσῃς, μὴ μέμψῃ·
νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπιτίμα.

Πρὶν ἢ ἀκοῦσαι, μὴ ἀποκρίνου,
καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου.

3. Ἆσμα Ἀσμάτων.

Ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν,
ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν,
ἐπορεύθη ἐν ἑαυτῷ.

Τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ γῇ,
καιρὸς τῆς τομῆς (θερισμοῦ) ἔφθασεν,
ἡ φωνὴ τῆς τρυγόνος ἠκούσθη
ἐν τῇ γῇ ἡμῶν.

Ἡ συκῆ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους (ἀγριόσυκα),
αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν (ἀνθίζουν),
ἔδωκαν ὀσμήν.

4. Σοφία Σολομῶντος.

Ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ Κυρίου
σκοπεύουσιν ἀγαθούς τε καὶ κακούς.

Ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν,
ἐὰν δὲ διψᾷ, πότιζε αὐτόν.

Γενεᾶς ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΒΔΟΜΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

40. ΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΕΙΣ ΔΥΟ *(Γ' Βασιλειῶν ΙΑ'— ΙΒ')*

Ὁ Σολομῶν, διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὰ μεγάλα του ἔργα, τὰ ὁποῖα ἔκαμεν, εἶχεν ἐπιβάλει εἰς τὸν λαὸν βαρείας φορολογίας, τὰς ὁποίας δύσκολα ὑπέφερεν οὗτος. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἐκεῖνος ἀπέθανε καὶ εἰς τὸν θρόνον ἀνέβη ὁ υἱός του Ροβοάμ, ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ παρουσιάσθησαν εἰς τὸν νέον βασιλέα καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς φόρους. Ἐπὶ κεφαλῆς ἦτο ὁ Ἱεροβοάμ, υἱὸς τοῦ Ναβάτ, ὁ ὁποῖος ἦτο ὑπουργὸς τοῦ Σολομῶντος.

Ὁ Ροβοὰμ τότε παρεσύρθη ἀπὸ τὰς κακὰς συμβουλὰς νεαρῶν φίλων του καὶ παρὰ τὰς συμβουλὰς τῶν γεροντοτέρων συμβούλων του ἀπήντησεν εἰς τὸν λαόν:

—Δὲν θὰ σᾶς ἐλαττώσω τοὺς φόρους. Ἀπεναντίας μάλιστα θὰ τοὺς αὐξήσω. Ὁ πατήρ μου σᾶς ἐπαίδευσε μὲ μάστιγας, ἐγὼ θὰ σᾶς παιδεύσω ἀκόμη σκληρότερα.

2. Τότε ἔγινεν ἐπανάστασις εἰς τὸ βασίλειον τῶν Ἑβραίων.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὅταν δηλαδὴ ἦλθον οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ροβοὰμ εἰς τὰς πόλεις διὰ νὰ εἰσπράξουν τοὺς φόρους, ὁ λαός ἐξηγέρθη ἐναντίον των καὶ τοὺς ἐλιθοβόλησεν. Ἐστράφη δὲ καὶ ἐναντίον τοῦ βασιλέως Ροβοάμ, ὁ ὁποῖος τότε ἐσώθη διὰ τῆς φυγῆς.

Ὁ λαὸς κατόπιν ἐκάλεσε τὸν Ἱεροβοάμ, ὁ ὁποῖος ἦτο νέος φίλεργος καὶ ἱκανὸς καὶ τὸν ἀνεκήρυξε βασιλέα εἰς τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ, διότι δύο μόνον φυλαὶ ἔμειναν πισταὶ εἰς τὸν Ροβοάμ, αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, τὸ ἔτος 976 π. Χ.

Τὴν διαίρεσιν τοῦ κράτους τῶν Ἑβραίων εἰς δύο εἶχε προείπει ὁ προφήτης Ἀχιά. Ὁ Ἀχιὰ εἶχε συναντήση εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸν Ἱεροβοάμ. Ἐφοροῦσε τότε ὁ προφήτης ἕνα καινούργιο ἔνδυμα. Τὸ ἔβγαλε, τὸ ἔκαμε δώδεκα κομμάτια καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἱεροβοάμ:

—Πάρε σὺ τὰ δέκα κομμάτια, διότι αὐτὰ λέγει ὁ Θεός. Θὰ χωρίσω τὴν βασιλείαν τοῦ Σολομῶντος εἰς δύο καὶ θὰ δώσω εἰς τὸν Ἱεροβοὰμ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

3. Τοιουτοτρόπως τὸ ἓν βασίλειον τῶν Ἑβραίων ἐχωρίσθη εἰς δύο. Εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Τὸ πρῶτον εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Συχὲμ καὶ ὕστερα τὴν Σαμάρειαν, τὸ δεύτερον τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ χωρισμὸς αὐτὸς τῶν Ἑβραίων ἦτο καταστρεπτικός. Διότι ἐπηκολούθησαν μακροὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι, οἱ ὁποῖοι ἐξησθένισαν τὰ βασίλεια αὐτὰ καὶ τὰ ἔκαμον ἀνίκανα νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τοὺς νέους ἐχθροὺς Ἀσσυρίους καὶ Βαβυλωνίους. Οἱ ἐμφύλιοι αὐτοὶ πόλεμοι εἶχον ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴν καὶ τῶν δύο βασιλείων τῶν Ἑβραίων.

Τοιουτοτρόπως ἐξεπληρώθη ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Σολομῶντα, ὅτι πρὸς τιμωρίαν του θὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν υἱόν του Ροβοὰμ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ βασιλείου του, τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃ εἰς τὸν δοῦλον του Ἱεροβοάμ, ὅπως ἐπροφήτευσεν εἰς αὐτὸν ὁ προφήτης Ἀχιά. Ἐξεπληρώθη δὲ καὶ ἡ προφητεία τοῦ Ἰακώβ, ὅτι ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα θὰ προκύψῃ μέγα καὶ ἰσχυρὸν κράτος, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

41. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ *(Γ' Βασιλειῶν ΙΓ' καὶ ἑξῆς Δ' Βασιλειῶν καὶ Παραλειπομ. Α' καὶ Β')*

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ περιελάμβανε τὰς χώρας Σαμάρειαν, Γαλιλαίαν καὶ Περαίαν, ποὺ ἦσαν εὔφοροι καὶ πλούσιαι. Διετηρήθη εἰς τὴν ζωὴν περὶ τὰ 250 ἔτη. Οἱ βασιλεῖς του ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσεβεῖς καὶ ἐπέτρεψαν, ὅπως εἰσαχθῇ εἰς τὸ κράτος των ἡ εἰδωλολατρία.

Τότε οἱ ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ Λευῖται ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ κατέφυγον εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Διὰ τοῦτο οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ λαὸς δὲν ἤργησαν νὰ γίνουν ἀσεβεῖς καὶ κακοί.

Ὁ Ἱεροβοὰμ διὰ νὰ κόψῃ πᾶσαν ἐπικοινωνίαν τῶν ὑπηκόων του μὲ τὸ κράτος τοῦ Ἰούδα καὶ διὰ νὰ μὴ μεταβαίνουν οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς προσκύνησιν καὶ λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἔκαμε τὸ ἑξῆς: Διέταξε καὶ κατεσκεύασαν δύο χρυσοῦς μόσχους, τοὺς ὁποίους ἔστησε τὸν ἕνα εἰς τὸ βορειότατον καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὸ νοτιώτατον μέρος τοῦ βασιλείου του, εἰς τὰς πόλεις Δὰν καὶ Βαιθήλ. Καὶ εἶπεν:

—Ἰδοὺ οἱ θεοί σου, Ἰσραήλ, οἱ ὁποῖοι σὲ ἐξήγαγον ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου. Αὐτοὺς θὰ λατρεύῃς εἰς τὸ ἑξῆς.

Τότε ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τοὺς προφήτας διὰ νὰ προφυλάξουν τὸν λαὸν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρίαν καὶ τὴν καταστροφήν.

2. Ἀλλὰ ματαίως οἱ προφῆται καὶ μάλιστα ὁ Ἀχιὰ καὶ ὁ Ἠλίας ἤλεγχον τοὺς βασιλεῖς καὶ τὸν λαὸν τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραήλ. Ματαίως προέλεγον εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν σκληρὰ ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ ἡ τιμωρία ἦλθεν ὡς ἑξῆς:

Οἱ Ἀσσύριοι, οἱ ὁποῖοι ἦσαν λαὸς ἰσχυρὸς καὶ πολεμικὸς καὶ κατοικοῦσε τὴν Ἀσσυρίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Νινευή, ἐκήρυξαν πόλεμον ἐναντίον τῶν βασιλέων τοῦ Ἰσραήλ.

Εἰσέβαλον λοιπὸν εἰς τὴν Χαναὰν καὶ χωρὶς νὰ συναντήσουν σοβαρὰν ἀντίστασιν ἔφθασαν ἐμπρὸς εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, τὴν Σαμάρειαν, τὴν ὁποίαν ἐπολιόρκησαν. Ἡ πολιορκία διήρκεσεν ἐπὶ τρία ἔτη. Τέλος ἡ πόλις ἐκυριεύθη, τὸ 722 π. Χ., καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ διελύθη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τότε ἐσύρθησαν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, εἰς δὲ τὴν Σαμάρειαν ἦλθον καὶ ἐγκατεστάθησαν ἄποικοι ἀπὸ τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Ἀσσυρίαν καὶ τὴν Περσίαν. Αὐτοὶ ἀνεμίχθησαν μὲ τοὺς κατοίκους τῆς Σαμαρείας καὶ ἀπετέλεσαν κατόπιν τὸν λαὸν τῶν Σαμαρειτῶν.

Τοὺς Σαμαρείτας οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ἐχθρεύοντο πολύ, διότι τοὺς ἐθεωροῦσαν προδότας τῆς Πατρίδος καὶ ἀρνητὰς τῆς θρησκείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

3. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἀνεσχηματίσθη ποτὲ πλέον. Κατελύθη τότε διὰ παντός. Διάφοροι δὲ φυλαὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν Σαμάρειαν, Γαλιλαίαν καὶ Περαίαν.

Βραδύτερον οἱ Σαμαρεῖται μετενόησαν καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἐζήτησαν δὲ νὰ ἑνωθοῦν μὲ τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ δὲν ἔγιναν δεκτοί.

Ὅλα αὐτὰ συνέβησαν, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή, διότι ἠρνήθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐλάτρευσαν θεοὺς ἄλλους καὶ προσέφεραν θυσίαν εἰς τὸν Βάαλ καὶ τὰ εἴδωλα παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν προφητῶν.

«Δὲν ἤκουσαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἐσκλήρυναν τὰς καρδίας των. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπόν του ἀπ' αὐτοὺς καὶ παρέδωσεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν Ἀσσυρίων» (Βασιλ. Δ' 7-23).

42. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ *(Γ' Βασιλ. ΙΖ')*

Ὁ προφήτης Ἠλίας ἢ Ἠλιοὺ ἔζησε κατὰ τὸν ἔνατον π.Χ. αἰῶνα, ὅτε βασιλεὺς εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ ἦτο ὁ ἀσεβὴς Ἀχαάβ. Οὗτος εἶχε λάβει ὡς σύζυγον τὴν Ἰεζάβελ, ἡ ὁποία ἦτο εἰδωλολάτρις καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ Βάαλ, δηλ. τοῦ Ἡλίου ἢ Βήλου.

Τότε ὁ Θεὸς ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ἀχαὰβ τὸν προφήτην Ἠλίαν, ὁ ὁποῖος μὲ θάρρος ἤλεγξεν αὐστηρῶς τοῦτον, διότι ἐπέτρεπεν εἰς τὴν ξένην σύζυγόν του νὰ εἰσάγῃ καὶ νὰ διαδίδῃ τὴν λατρείαν ψευδῶν θεῶν μέσα εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ. Προεῖπε δὲ εἰς αὐτὸν ὁ Ἠλίας ὅτι, λόγῳ τῆς ἀσεβείας του, θὰ ἔλθῃ εἰς τὸ κράτος του τρομερὸς λιμὸς (πεῖνα) καὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ξηρασία (ἀνομβρία), ἡ ὁποία θὰ διαρκέσῃ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη.

Μετὰ τοῦτο ἐπῆγεν ὁ προφήτης εἰς μίαν ὀρεινὴν χαράδραν, ὅπου ἐτρέφετο κατὰ θαυμάσιον τρόπον ὑπὸ τῶν κοράκων.

Ἔπειτα κατέβη κρυφὰ καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Φοινίκην καὶ ἦλθεν εἰς τὸ χωρίον Σαρεπτά, ὅπου εὑρῆκε μίαν πτωχὴν γυναῖκα νὰ μαζεύῃ ξύλα καὶ ἐζήτησεν ἀπ' αὐτὴν ὀλίγο νερὸ καὶ ὀλίγο ψωμί.

Ἐκείνη ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἶχε παρὰ ὀλίγο λάδι καὶ ἀλεύρι καὶ ὅτι ἐμάζευε ξύλα διὰ νὰ ἑτοιμάσῃ τροφὴν μὲ αὐτὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διὰ τὸν ἑαυτόν της καὶ τὸ παιδί της. «Ἅμα φάγωμεν καὶ αὐτά, εἶπε, δὲν μᾶς μένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν». Καὶ τὸν ἐπροσκάλεσε νὰ φάγουν μαζί.

Ὁ Ἠλίας ἐλυπήθη τὴν πτωχὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν νὰ μὴ ἀπελπίζεται, διότι ὁ Θεὸς θὰ ἔχῃ τὰ δοχεῖα της γεμᾶτα ἀπὸ ἀλεύρι καὶ λάδι μέχρι τέλους τοῦ λιμοῦ. Ἀπὸ τὴν φιλοξενίαν δὲ καὶ τὴν περιποίησιν, ποὺ τοῦ ἔκαμεν, εὐχαριστήθη. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἠσθένησεν ὁ μονογενὴς υἱός της καὶ ἀπέθανεν, ὁ προφήτης ἀνέστησε τοῦτον καὶ τὸν παρέδωσεν εἰς τὴν μητέρα του ἐντελῶς καλά.

Τὰ θαύματα αὐτὰ τοῦ προφήτου ἔγιναν γνωστὰ εἰς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος περισσότερον ἐθαύμασε καὶ ἠγάπησεν αὐτόν.

2. Ὅταν ἐτελείωσαν τὰ ἔτη τῆς ἀνομβρίας καὶ τοῦ λιμοῦ, ὁ Ἠλίας παρουσιάσθη πάλιν εἰς τὸν βασιλέα Ἀχαὰβ καὶ ἐπροσκάλεσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Καρμήλου ὄρους διὰ νὰ ἀποδείξῃ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῶν ἱερέων τοῦ Βάαλ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἀχαὰβ ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ διέταξε νὰ συγκεντρωθοῦν ἐκεῖ ὅλοι οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ.

Ὁ Ἠλίας τότε ἐπρότεινεν εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βάαλ νὰ δεηθοῦν πρῶτοι αὐτοὶ εἰς τὸν θεόν τους διὰ νὰ στείλῃ φωτιὰ καὶ ἀνάψουν μόνα των τὰ ξύλα τοῦ βωμοῦ, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχεν ὁ πρὸς θυσίαν μόσχος. «Ἔπειτα, εἶπε, θὰ παρακαλέσω καὶ ἐγὼ τὸν Θεόν μου. Ὅποιος θεὸς στείλῃ τὴν φωτιὰν καὶ ἀνάψῃ τὸν βωμόν, αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ ἀληθινός».

Πρῶτοι ἡτοίμασαν τὸν βωμὸν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ καὶ παρακαλοῦσαν συνεχῶς αὐτὸν ἀπὸ πρωΐας μέχρι μεσημβρίας κραυγάζοντες «ἐπάκουσον ἡμῶν Βάαλ». Ἀλλὰ ματαίως, διότι «οὐκ ἦν φωνή, οὐκ ἦν ἀκρόασις».

Ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τοῦ προφήτου Ἠλία. Αὐτός, ἀφοῦ ἡτοίμασε τὸν βωμόν, ἐγονάτισε καὶ ἔκαμε τὴν προσευχήν του μὲ θερμὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀμέσως ἐνώπιον τῶν χιλιάδων Ἰσραηλιτῶν, τῶν ἱερέων τοῦ Βάαλ καὶ τοῦ βασιλέως Ἀχαάβ, ἔπεσε φωτιὰ ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν καὶ ἀπετέφρωσεν ὄχι μόνον τὰ ξύλα καὶ τὸ θῦμα, ἀλλὰ καὶ τὰς πέτρας καὶ τὸ χῶμα τοῦ βω-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μοῦ. Ὅλοι τότε κατάπληκτοι ἐκραύγασαν: «Μέγας ὁ Θεὸς Ἠλιού».

3. Ἀλλ' ἡ βασίλισσα Ἰεζάβελ, ὅταν ἐπληροφορήθη τὰ γενόμενα, ἐθύμωσεν ἐναντίον τοῦ προφήτου καὶ διέταξε νὰ τὸν θανατώσουν. Τότε ὁ Ἠλίας ἀπηλπισμένος ἐπῆγε μακρὰν εἰς τὴν Ἀραβίαν καὶ κατῴκησεν εἰς ἕνα σπήλαιον τοῦ ὄρους Σινᾶ.

Μίαν ἡμέραν ἤκουσεν ὁ Ἠλίας τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν ἐρωτᾷ τί κάνει ἐκεῖ. Ὁ Ἠλίας ἀπεκρίθη:

—Οἱ Ἰσραηλῖται, Κύριε, ἐγκατέλειψαν τὴν διαθήκην Σου καὶ ἔμεινα ἐγὼ μόνος. Διὰ τοῦτο ζητοῦν νὰ μὲ θανατώσουν.

Τότε ὁ Θεὸς διὰ νὰ ἀνταμείψῃ αὐτὸν διὰ τὸν ζῆλον του, τὸν ἐθώπευσε μὲ ἕνα γλυκὺ φύσημα αὔρας καὶ τὸν διέταξε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην.

Εἰς τὸν δρόμον ἐγνώρισε καὶ ἐκάλεσε πλησίον του τὸν γεωργὸν Ἐλισσαῖον, τὸν ὁποῖον ἐσκέπασε μὲ τὴν μηλωτήν του καὶ τοῦ μετέδωσεν ἔτσι τὸ προφητικὸν χάρισμα.

Ὁ προφήτης Ἠλίας ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν μαθητήν του Ἐλισσαῖον, διότι ἀνηρπάγη εἰς τοὺς οὐρανοὺς κατὰ θαυμάσιον τρόπον. «Ἰδοὺ ἅμαξα πυρίνη, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή, καὶ ἵπποι πύρινοι διεχώρισαν αὐτούς. Καὶ ἀνέβη ὁ Ἠλίας μὲ ἀνεμοστρόβιλον εἰς τὸν οὐρανὸν» (Δ' Βασιλ. Β' 11). Ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τὴν μνήμην του τὴν 20ὴν Ἰουλίου. Τὸν ὀνομάζει Ζηλωτήν.

43. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ *(Δ' Βασιλ. Δ')*

Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἦτο μαθητὴς τοῦ προφήτου Ἠλιού, ὅπως ἐμάθαμεν. Μετὰ τὴν ἀνάληψιν ἐκείνου, ὁ Ἐλισσαῖος συνέχισε τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου του εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ, ὅπου ἔκαμε πολλὰ θαύματα.

Ἔζη καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ὄρος Κάρμηλον, ὅπως καὶ ὁ Ἠλίας. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ κατέβαινε τακτικὰ εἰς τὰς πόλεις, ὁσάκις ἤθελε νὰ ἐλέγξῃ ἢ νὰ συμβουλεύσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας.

Μίαν ἡμέραν ἦλθεν ὁ Ἐλισσαῖος εἰς τὴν πόλιν Σουνήμ. Ἐκεῖ ἔμενε μία πτωχή, ἀλλ' εὐσεβὴς γυναίκα, μὲ τὸν σύζυγόν της. Αὐτοὶ δὲν εἶχον τέκνα. Ἐδέχθησαν λοιπὸν καὶ ἐπεριποιήθησαν εἰς τὸ σπίτι των τὸν προφήτην καὶ τοῦ εἶπον:

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Ὅταν ἔρχεσαι εἰς τὴν πόλιν μας, μένε κοντά μας εἰς τὸ σπίτι μας.

Ὁ Ἐλισσαῖος τότε εὐχαριστήθηκε καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς:

—Εἶσθε πολὺ εὐσεβεῖς πρὸς τὸν Θεὸν σεῖς καὶ πολὺ περιποιεῖσθε τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ. Ἂς εἶναι λοιπὸν ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐπάνω σας. Ὁ Θεὸς ἂς κάμῃ κατὰ τὴν καρδίαν σας καὶ ἂς ἐκτελέσῃ κάθε ἐπιθυμίαν σας.

Μετὰ ἕνα ἔτος ἡ οἰκογένεια αὐτὴ ἀπέκτησεν ἕνα ὡραῖον ἀγοράκι, ποὺ ἔγινεν ἡ χαρὰ τῶν γονέων του. Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἦτο εἰς τὸ σπίτι αὐτό.

2. Τὸ παιδὶ αὐτό, ὅταν ἐμεγάλωσεν, ἔξαφνα ἠσθένησε καὶ ἀπέθανεν. Ἦλθεν εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅπου ὁ πατήρ του ἐθέριζεν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν καυστικὸν ἥλιον ἐζαλίσθηκε καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ:

—Τὸ κεφάλι μου, τὸ κεφάλι μου.

Ὅσον δὲ νὰ τοῦ δώσουν τὰς πρώτας βοηθείας, ἐξεψύχησε μέσα εἰς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του.

Ἡ μητέρα τότε δὲν ἀνησύχησεν. Εἶχε τὰς ἐλπίδας της εἰς τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ. Ἄφησε τὸ παιδί της νεκρὸν ἐπάνω εἰς τὸ κρεβάτι καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸν Κάρμηλον. Συνήντησε τὸν προφήτην καὶ τοῦ εἶπε μὲ δάκρυα εἰς τὰ μάτια:

—Τὸ παιδί, ποὺ μοῦ ἔδωσεν ὁ Θεὸς μὲ τὰς προσευχάς σου, μοῦ ἀπέθανε. Σῶσε το.

Ὁ Ἐλισσαῖος ἐλυπήθη τὴν δυστυχισμένην μητέρα καὶ ἦλθε μαζί της εἰς τὴν Σουνήμ, ὅπου ἀνέστησε τὸ νεκρὸ παιδί της. Ἐκείνη δὲ ἔπεσε καὶ ἐπροσκύνησε τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ.

3. Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἔκαμε καὶ ἄλλα θαύματα. Ἕνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι καὶ ἡ θεραπεία τοῦ Νεεμάν.

Ὁ Νεεμὰν ἦτο στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας. Ἔπασχε δὲ ἀπὸ μίαν φοβερὰν καὶ μεταδοτικὴν ἀσθένειαν τοῦ δέρματος, τὴν λέπραν. Εἶχε ἐπισκεφθῆ ὅλους τοὺς τότε ὀνομαστοὺς ἰατρούς, ἀλλὰ δὲν εἶδε καμμίαν θεραπείαν. Πολὺ στενοχωρημένη ἦτο διὰ τοῦτο καὶ ἡ σύζυγός του, ἡ ὁποία εἶχεν ὡς δούλην μίαν κόρην Ἰσραηλίτιδα. Αὐτὴ λοιπὸν εἶπεν εἰς τὴν κυρίαν της:

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Ἂν ἐπήγαινεν ὁ κύριός μου εἰς τὸν προφήτην τῆς Σαμαρείας, θὰ ἐγίνετο καλά.

Τὰ λόγια αὐτὰ διεβίβασεν ἡ σύζυγος εἰς τὸν Νεεμὰν καὶ αὐτὸς μὲ μεγάλην συνοδείαν ἐπῆγεν εἰς τὴν Σαμάρειαν πρὸς τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον.

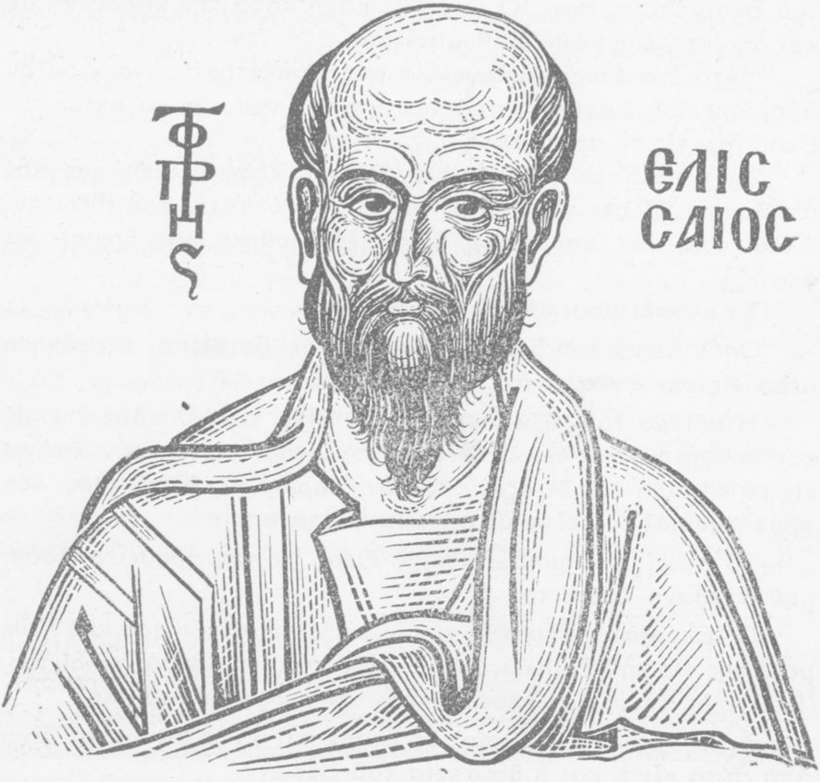

Ἔφθασεν εἰς τὴν Σουνήμ, ὅπου ἔμενε τότε ὁ προφήτης. Ἐστάθηκε, λοιπόν, ἐμπρὸς εἰς τὸ σπίτι καὶ ὁ προφήτης, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ, παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ἐκεῖ νὰ λουσθῇ ἑπτὰ φορὰς καὶ θὰ γίνῃ καλά.

Ὁ Νεεμὰν ὅμως ἐθύμωσε καὶ ἀπήντησεν:

—Ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι ὁ προφήτης θὰ ἔβγαινεν ἔξω νὰ μὲ θεραπεύσῃ. Ἐκεῖνος ὅμως μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν Ἰορδάνην. Ἔχει ἡ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πατρίδα μου, ἡ Δαμασκός, πολλοὺς καὶ μεγάλους ποταμούς. Αὐτοὶ εἶναι καλλίτεροι ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην. Θὰ λουσθῶ εἰς αὐτούς.

Οἱ συνοδοί του τότε τοῦ εἶπον:

—Κύριε, πρέπει νὰ κάμῃς ὅ,τι σοῦ λέγει ὁ προφήτης.

Ὁ Νεεμὰν ὑπήκουσεν. Ἦλθε καὶ ἐλούσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ ἔγινε καλὰ ἐντελῶς. Καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του ὑγιής, δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ εὐχαριστῶν τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον.

Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἔζησε πολλὰ χρόνια εἰς τὴν Χαναάν. Ἀπέθανε δὲ εἰς βαθὺ γῆρας καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Σαμάρειαν. Ἡ Ἐκκλησία μας τὸν ἑορτάζει εἰς τὰς 14 Ἰουνίου.

Ἀπολυτίκιον τῶν προφητῶν Ἠλιοὺ καὶ Ἐλισσαίου.

Ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος τῶν προφητῶν ἡ κρηπὶς (= ἡ βάσις),
ὁ δεύτερος Πρόδρομος τῆς παρουσίας Χριστοῦ,
Ἠλίας ὁ ἔνδοξος,
ἄνωθεν καταπέμψας Ἐλισσαίῳ τὴν χάριν,
νόσους ἀποδιώκει καὶ λεπροὺς καθαρίζει,
διὸ καὶ τοῖς τιμῶσιν αὐτὸν
βρύει ἰάματα (= παρέχει θεραπείας).

44. Ο ΤΩΒΙΤ ΚΑΙ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΤΩΒΙΑΣ *(Τωβὶτ)*

Ὁ Τωβὶτ ἦτο ἕνας εὐσεβὴς Ἰσραηλίτης, ὁ ὁποῖος ἤκμασεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ. Ἦτο πολὺ πλούσιος. Πολὺ εὐσεβὴς ἦτο καὶ ἡ σύζυγός του Ἄννα. Καὶ οἱ δύο κατήγοντο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Νεφθαλεὶμ καὶ εἶχον μεγάλην πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ὁμοίως μεγάλην εὐσέβειαν καὶ πίστιν ἔδειξε καὶ ὁ υἱός των, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Τωβίας.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Τωβίτ, ὅταν οἱ Ἀσσύριοι ἐκυρίευσαν καὶ διέλυσαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ, συνελήφθη καὶ ἐκείνη καὶ μαζὶ μὲ ἄλλους Ἰσραηλίτας ὡδηγήθη αἰχμάλωτος εἰς τὴν Νινευή, τὴν πόλιν τὴν μεγάλην τῆς Ἀσσυρίας.

Ὅταν ὁ Τωβὶτ ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν Χαναάν, δὲν ἔπαυε νὰ ἐπισκέπτεται τὴν Ἱερουσαλὴμ κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς καὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐκεῖ εἰς τὸν Ναὸν νὰ λατρεύῃ τὸν Θεόν, παρὰ τὰς αὐστηρὰς διαταγὰς τῶν βασιλέων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ.

Ἔδιδε πολλὰ χρήματα εἰς τὸν Ναόν. Ἔκανεν ἐκεῖ πολλὰς ἐλεημοσύνας. Προσέφερε πολλὰ ζῷα θυσίαν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Θεοῦ. Τώρα δέ, ὅπου εἶναι αἰχμάλωτος εἰς τὴν Νινευή, δὲν παύει νὰ προστατεύῃ τοὺς ὁμοφύλους του, ὅσον τοῦ ἦτο δυνατόν.

Καὶ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐξακολουθεῖ νὰ ἐλεῇ, διότι ἀκόμη ἔχει πλοῦτον. Ἐκτὸς τούτου, ὁ Θεὸς τὸν ἐπροστάτευσε, διότι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων τὸν διώρισε «προμηθευτὴν τῶν ἀνακτόρων του» καὶ ἐκέρδιζε πολλά. Ἐλεοῦσε τοὺς ὁμοεθνεῖς του, ποὺ τώρα ἦσαν δυστυχεῖς. Τοὺς ἔδιδε τροφάς, χρήματα, ἐνδύματα εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν ἀνάγκην, ὅπου εἶχεν.

Τοὺς συνεβούλευε δὲ νὰ διατηροῦν τὴν πίστιν των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νὰ φυλάττουν τὰς ἐντολάς του, διότι ἤρχισαν ἐδῶ οἱ Ἰσραηλῖται σιγὰ-σιγὰ νὰ λησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύουν τὰ εἴδωλα τῶν Ἀσσυρίων.

2. Ὁ Τωβίτ, ὡς προμηθευτὴς τοῦ βασιλέως, ἐταξίδευεν εἰς διάφορα μέρη, διὰ νὰ ἀγοράσῃ ὅ,τι ἦτο χρήσιμον εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἔτσι ἐγνωρίσθη μὲ διαφόρους ἐμπόρους.

Εἰς τὴν Μηδίαν συνεδέθη μὲ φιλίαν μὲ ἕνα ἔμπορον, ὀνομαζόμενον Γαβαήλ, ὁ ὁποῖος εἶχε πτωχεύσει. Εἰς αὐτὸν ἐδάνεισε 10 ἀργυρᾶ τάλαντα.

Κατόπιν συνέβησαν πολλὰ δυσάρεστα εἰς τὸν Τωβίτ. Ἔχασε τὴν ὅρασίν του ἐν πρώτοις καὶ μαζὶ μὲ τὴν θέσιν του ἔχασε καὶ τὴν περιουσίαν του. Ἦτο τώρα πτωχὸς καὶ δυστυχής. Καὶ μόνον εἰς τὴν προσευχὴν εὕρισκε παρηγορίαν.

—Δίκαιος εἶσαι, Θεέ μου, ἔλεγε, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ δίκαια.

Εἰς τὴν σύζυγόν του, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγε:

—Ποῦ εἶναι αἱ ἐλεημοσύναι σου καὶ ἡ δικαιοσύνη σου; ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε:

—Δὲν γνωρίζομεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, διατί ὁ Θεὸς μᾶς δίδει τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας.

Εἰς τὴν δυστυχίαν του ὁ Τωβὶτ ἐνεθυμήθη ὅτι εἰς τὸν Γα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βαὴλ εἶχε δανείσει τὰ 10 τάλαντα καὶ ἀνεκουφίσθη. Ἐφώναξε λοιπὸν τὸν υἱόν του Τωβίαν καὶ τοῦ εἶπε:

—Παιδί μου, μὴ λυπεῖσαι ποὺ ἐγίναμεν πτωχοί. Ἐὰν ἔχῃς πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ὑπάρχουν πολλὰ ἀγαθὰ διὰ σέ. Νά, σοῦ φανερώνω ὅτι εἰς τὸν φίλον μου Γαβαήλ, ποὺ κατοικεῖ εἰς τοὺς Ραγοὺς τῆς Μηδίας, ἔχω δανείσει 10 τάλαντα ἀργυρᾶ. Πήγαινε λοιπὸν νὰ τοῦ τὰ ζητήσῃς. Ἴσως τώρα νὰ ἔχῃ νὰ μᾶς τὰ δώσῃ.

Ὁ Τωβίας ἐφάνη πρόθυμος νὰ ἐκτελέσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός του. Καὶ τότε ὁ Τωβὶτ ἐπρόσθεσε:

—Τὸ ταξίδι, παιδί μου, εἶναι μακρινό, καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον, ὅταν ἐπιστρέψῃς, ἐγὼ νὰ ἔχω ἀποθάνει. Λοιπὸν ἄκουσε τὰς τελευταίας μου συμβουλάς:

«Ὅταν ἀποθάνω, θάψε με. Τὴν μητέρα σου νὰ τὴν ἀγαπᾷς. Τίμα αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. Μὴ τὴν λυπήσῃς ποτὲ μὲ καμμίαν σου πρᾶξιν. Κάμε της ὅ,τι τὴν εὐχαριστεῖ.

»Σὲ συμβουλεύω ἀκόμη νὰ φυλάττῃς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Νὰ εἶσαι εὐσεβής, δίκαιος καὶ πιστός. Πάντοτε νὰ κάνῃς τὴν ἐλεημοσύνην. Ἔχεις πολλά, νὰ δίνῃς πολλά. Ἔχεις ὀλίγα, νὰ δίνῃς ὀλίγα.

»Νὰ ἀγαπᾷς τοὺς συγγενεῖς σου, τοὺς φίλους σου, τοὺς ὁμοεθνεῖς. Καὶ νὰ μὴ κάνῃς σὲ κανένα τὸ κακόν. Ὃ σὺ μισεῖς μηδενὶ ποιήσῃς».

3. Ὁ Τωβίας, ἀφοῦ ἐπῆρε μαζί του ὡς συνοδοιπόρον ἕνα ἄγνωστον, ὀνομαζόμενον Ἀνανίαν, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν πραγματικότητα ἦτο ὁ ἄγγελος Ραφαήλ, ἔφυγε διὰ τὴν Μηδίαν.

Ἔφθασαν εἰς τὰ Ἐκβάτανα. Ἐδῶ ἐφιλοξενήθησαν κατὰ τύχην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ραγουήλ, ὁ ὁποῖος ἦτο συγγενὴς τοῦ Τωβίτ. Ὁ Ραγουὴλ τὸν ἠρώτησε:

—Ἀπὸ ποῦ εἶσαι παιδί μου;

—Ἀπὸ τὴν Νινευή, ἀπήντησεν ὁ Τωβίας. Εἶμαι Ἰσραηλίτης, αἰχμάλωτος τῶν Ἀσσυρίων.

—Γνωρίζεις τὸν Τωβίτ; τὸν ἐρώτησε πάλιν ὁ Ραγουήλ.

—Ὁ Τωβίτ; Εἶναι πατέρας μου, ἀπήντησεν ὁ Τωβίας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Ραγουὴλ ἐχάρηκε πολὺ τότε. Ἀγκάλιασε τὸν Τωβίαν καὶ μὲ δάκρυα εἰς τὰ μάτια τοῦ εἶπεν:

—Εἶσαι σὺ παιδὶ τοῦ καλοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου;

Εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ραγουὴλ ὁ Τωβίας ἐνυμφεύθη. Ἔλαβε δὲ σύζυγον τὴν Σάρρα, ἡ ὁποία ἦτο κόρη τοῦ Ραγουήλ. Ὁ δὲ φίλος του Ἀνανίας συνέχισε τὸ ταξίδι, ἔφθασεν εἰς τοὺς Ραγούς, συνήντησε τὸν Γαβαὴλ καὶ ἔφερεν εἰς τὸν Τωβίαν τὰ χρήματα.

Μετὰ τοῦτο ὅλοι μαζί, Τωβίας, Σάρρα καὶ Ἀνανίας, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Νινευή. Ἐδῶ τοὺς ὑπεδέχθησαν μὲ μεγάλην χαρὰν οἱ γονεῖς καὶ ἑώρτασαν τοὺς γάμους τοῦ Τωβία.

Καὶ ὁ Τωβὶτ ἦτο τώρα εὐτυχισμένος, διότι ὁ Τωβίας ἔφερεν εἰς αὐτὸν φάρμακον, μὲ τὸ ὁποῖον ἀνέκτησε τὴν ὅρασίν του. Ὁ καλὸς Θεὸς τοῦ ἔδωκε καὶ πάλιν τὴν ὑγείαν διὰ νὰ βλέπῃ τὰ παιδιά του. Τοῦ ἔδωκε δὲ καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν. Ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν εὐτυχής.

45. Η ΙΟΥΔΙΘ ΣΩΖΕΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΗΣ (*Ἰουδὶθ*)

Οἱ Ἀσσύριοι, ἀφοῦ ἐνίκησαν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ ἐκυρίευσαν τὸ βασίλειόν των, ἐστράφησαν κατόπιν ἐναντίον τοῦ ἄλλου Ἑβραϊκοῦ βασιλείου, τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Ἤρχισαν λοιπὸν νὰ κάνουν ἐκστρατείας καὶ νὰ ἀπειλοῦν νὰ καταλάβουν αὐτὸ καὶ νὰ διαλύσουν καὶ τοῦτο.

Εἰς μίαν τοιαύτην ἐκστρατείαν των ὁ στρατηγός των Ὀλοφέρνης εἰσέβαλεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα μὲ 120 χιλιάδας πεζοὺς καὶ μὲ ἄπειρον ἱππικὸν καὶ μὲ πολλὰ ἅρματα. Καὶ ἐβάδισεν ἐναντίον τῶν πόλεων καὶ αὐτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ. Εἶχε ρητὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως του:

—Δὲν θὰ λυπηθῇς κανένα, τοῦ εἶπε. Θὰ σπείρῃς παντοῦ τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφήν.

Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τότε τοὺς Ἰουδαίους, διότι ἐφοβήθησαν μήπως κατορθώσῃ ὁ Ὀλοφέρνης καὶ καταλάβῃ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ καταστρέψῃ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν Ναόν. Ἤρχισαν λοιπὸν νὰ ἐπισκευάζουν τὰ τείχη τῶν πόλεων καὶ νὰ κατασκευάζουν ὀχυρά, ἰδίως εἰς τὰς ὀρεινὰς διαβάσεις πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Αὐτὸς ὁ ἀρχιερεὺς Ἰωακεὶμ ἔγραψε πρὸς τοὺς κατοίκους

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοῦ βασιλείου καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς ὀχυρᾶς πόλεως Βετυλούα νὰ ἐμποδίσουν μὲ πᾶσαν θυσίαν τὴν διάβασιν τοῦ Ὀλοφέρνου. Διέταξε δὲ ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι νὰ πενθήσουν καὶ νηστεύσουν, νὰ κλαύσουν καὶ νὰ μετανοήσουν, καὶ ἕκαστος νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν νὰ τοὺς σώσῃ.

2. Ὅταν ἔμαθεν ὅλας αὐτὰς τὰς ἑτοιμασίας ὁ Ὀλοφέρνης, ἐθύμωσε πολύ. Διέταξε δὲ τὸν στρατόν του νὰ πολιορκήσῃ τὴν Βετυλούαν. Ἀλλὰ εἰς μάτην, διότι οἱ κάτοικοι ἀντέταξαν πείσμονα ἀντίστασιν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὴν κυριεύσῃ, κατέφυγεν εἰς ἄλλα ἀναγκαστικὰ μέσα. Κατέλαβε καὶ κατέστρεψε τὴν πηγὴν καὶ τὸ ὑδραγωγεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ πόλις ἔπερνε νερό.

Οἱ κάτοικοι τῆς Βετυλούα τώρα ἤρχισαν νὰ στενοχωροῦνται καὶ νὰ ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ὕδατος. Πολλοὶ τότε—ἰδίως παιδιὰ καὶ γέροντες καὶ ἀσθενεῖς—ἀπέθανον ἀπὸ τὴν δίψαν. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθοῦν.

—Καλλίτερα, εἶπαν, νὰ γίνωμεν δοῦλοι τῶν Ἀσσυρίων, παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν ἀπὸ τὴν δίψαν.

Τότε ἐστάθη εἰς τὸ μέσον μία γυναίκα, ἡ Ἰουδίθ, χήρα σύζυγος τοῦ Μανασσῆ, πολὺ ὡραία καὶ πολὺ εὐσεβής, καὶ εἶπεν:

—Ἀκούσατε, ἄρχοντες τῆς Βετυλούα. Δὲν εἶναι ἡ ἀπόφασίς σας αὐτὴ καλή. Μὴ λησμονεῖτε τὰ θαύματα, ποὺ ἔκαμεν ὁ Θεὸς ἄλλοτε διὰ νὰ σώσῃ τοὺς πατέρας μας εἰς παρομοίας περιστάσεις. Αὐτὸς θὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ τώρα καὶ θὰ μᾶς σώσῃ. Ἔχετε πίστιν, ἔχετε θάρρος.

Ὅλοι ἐστάθησαν βωβοὶ καὶ μὲ θαυμασμὸν ἤκουσαν τὰ σοφὰ λόγια τῆς Ἰουδίθ. Ἔπειτα αὐτὴ συνέχισεν:

—Ὑπερασπισθῆτε τὴν πόλιν. Αὐτὴν τὴν νύκτα ἐγὼ θὰ κατέβω εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Θὰ πάω νὰ συναντήσω τὸν Ὀλοφέρνην. Μὴ μοῦ ζητεῖτε ἐξηγήσεις τί σκέπτομαι νὰ κάμω. Κατόπιν θὰ μάθετε.

3. Ὅλοι ἐπείσθησαν καὶ ἡ Ἰουδίθ, συνοδευομένη ἀπὸ μίαν πιστήν της δούλην, ἐβγῆκε τὴν νύκτα ἀπὸ τὰ τείχη καὶ ἤρχισε νὰ πορεύεται πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Ὀλοφέρνου. Πρὶν ξεκινήσῃ, ἔκαμε τὴν προσευχήν της εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε:

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου, εἰσάκουσέ με καὶ βοήθησέ με νὰ σώσω τὴν Πατρίδα, διὰ νὰ μάθουν ὅλοι ὅτι σὺ εἶσαι Θεὸς παντοδύναμος, δίκαιος καὶ ἀληθινός.

Ἔφθασεν εἰς τὰς προφυλακὰς τῶν Ἀσσυρίων. Οἱ στρατιῶται τὴν συνέλαβον καὶ τὴν ὡδήγησαν εἰς τὸν Ὀλοφέρνην.

—Θέλω, τοὺς εἶπε, νὰ προδώσω μερικὰ μυστικὰ εἰς τὸν στρατηγόν, διὰ νὰ παύσῃ ὁ πόλεμος.

Ὁ Ὀλοφέρνης, ὅταν ἀντίκρυσε τὴν ὡραίαν Ἰουδίθ, ἐθαύμασε τὸ κάλλος της καὶ τὸ παράστημά της. Αὐτὴ δὲ τοῦ εἶπε:

—Κράτησέ με ὡς δούλην σου, ἀλλὰ ἄκουσέ με. Μόνον μὲ προδοσίαν θὰ κυριεύσῃς τὴν Βετυλούαν. Μισῶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶμαι πρόθυμη νὰ σοῦ προδώσω τὰ μυστικά τους.

Ὁ Ὀλοφέρνης ἔδωσε πίστιν εἰς τὰ λόγια τῆς Ἰουδὶθ καὶ τῆς ἔδωσεν ἐλευθερίαν νὰ μεταβαίνῃ ὅπου θέλει νύκτα ἢ ἡμέραν. Αὐτὴ δὲ κατώρθωσε μίαν νύκτα νὰ δολοφονήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν του, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο, καὶ ἀνενόχλητος νὰ διασχίσῃ τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Βετυλούαν.

Τοιουτοτρόπως ἡ Ἰουδὶθ ἔσωσε τὴν πατρίδα της ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν Ἀσσυρίων, διότι οἱ Ἀσσύριοι, ὅταν ἔμαθαν τὸν θάνατον τοῦ Ὀλοφέρνου, ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν καὶ ἔφυγον.

46. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ *(Γ΄ Βασιλ. Δ΄ Βασιλ. Παραλειπομ. Α΄ καὶ Β΄).*

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα περιελάμβανε τὸ νότιον μέρος τῆς Παλαιστίνης, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο Ἰουδαία καὶ εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Δαβίδ.

Ἐκινδύνευσε καὶ αὐτὸ ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους, ἀλλὰ ἡ γενναία πρᾶξις τῆς Ἰουδὶθ ἔσωσε τὴν κατάστασιν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου αὐτοῦ εἶχον μείνει πιστοὶ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ περισσότερα χρόνια ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα διετηρήθη 134 περίπου ἔτη μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ. Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ὠνομάζοντο Ἰουδαῖοι.

Εὐσεβὴς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ἦτο ὁ Ἐζεκίας (726—697). Αὐτὸς διέταξε νὰ κατεδαφισθοῦν ὅλοι οἱ βωμοὶ τῶν εἰδώ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

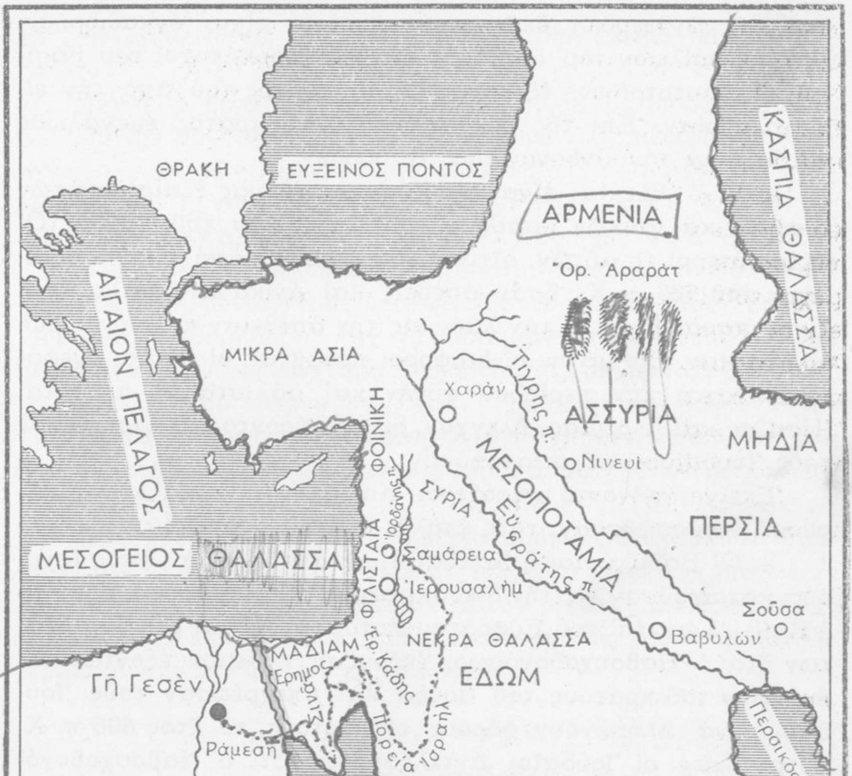

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λων καὶ τῶν ψευδῶν θεῶν, τοὺς ὁποίους εἶχον ἐγκαθιδρύσει εἰς τὸ βασίλειόν του διάφοροι ἀσεβεῖς προκάτοχοί του βασιλεῖς. Τοιουτοτρόπως ἐξεκαθάρισε τὸ κράτος του ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρίαν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του τὸ κράτος ἐμεγάλωσε καὶ διέφυγε τὸν κίνδυνον τῶν Ἀσσυρίων.

Ἀλλ' ὁ Ἐζεκίας εἶναι μία ἀπὸ τὰς ὀλίγας ἐξαιρέσεις τῶν εὐσεβῶν καὶ ἠθικῶν βασιλέων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἐβασίλευσαν ἀπὸ τὸ 974 π. Χ. μέχρι τοῦ 586 π. Χ., ἦσαν ἀσεβεῖς καὶ ἀνίκανοι βασιλεῖς καὶ εἶχον παρασύρει καὶ τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν. Εἰς μάτην οἱ διάφοροι προφῆται, οἱ ὁποῖοι ἀνεφάνησαν κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, καὶ μάλιστα οἱ προφῆται Ἡσαΐας καὶ Ἱερεμίας, ἤλεγχον, διεμαρτύροντο καὶ προέτρεπον τοὺς Ἰουδαίους νὰ μετανοήσουν.

Ἐκεῖνοι ἐγίνοντο χειρότεροι. Καὶ ὅταν ἡ κακία καὶ ἡ διαφθορὰ ἐκορυφώθησαν, τότε ἐπῆλθε σκληρὰ ἡ τιμωρία.

2. Οἱ Βαβυλώνιοι ἢ Χαλδαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἦσαν λαὸς ἰσχυρός, κατοικοῦσαν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Πρωτεύουσά των ἦτο ἡ Βαβυλὼν ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ. Αὐτοί, ὅτε βασιλεύς των ἦτο ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἐκήρυξαν πόλεμον ἐξοντωτικὸν ἐναντίον τοῦ κράτους τοῦ Ἰούδα καὶ ὑπεχρέωσαν τοὺς Ἰουδαίους νὰ πληρώνουν φόρους εἰς αὐτούς, τὸ ἔτος 606 π. Χ. Ὅταν ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι ἀντελήφθησαν ὅτι ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἤθελε νὰ καταλύσῃ ἐντελῶς τὸ βασίλειόν των, ἀπεφάσισαν νὰ τοῦ κηρύξουν τὸν πόλεμον.

Τότε ὁ Ναβουχοδονόσωρ μὲ ἰσχυρὸν στρατὸν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐβάδισεν ἐναντίον τῶν ἐπαναστατῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐκλείσθησαν εἰς τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀντέταξαν γενναίαν ἀντίστασιν ἐπὶ τρεῖς μῆνας. Ἀλλ' αἱ τροφαὶ ἐσώθησαν καὶ φοβεραὶ ἀσθένειαι ἐνεφανίσθησαν. Διὰ τοῦτο οἱ πολιορκούμενοι ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν ἔξοδον τὴν νύκτα. Οἱ Βαβυλώνιοι ὅμως τοὺς ἐνόησαν, τοὺς κατεδίωξαν καὶ ἔγιναν κύριοι τῆς πόλεως, τὸ ἔτος 586 π. Χ.

Ἐπηκολούθησε μεγάλη σφαγή. Ἡ πόλις κατεστράφη τελείως καὶ ὁ Ναὸς τοῦ Σολομῶντος ἐλεηλατήθη ἀπὸ τὰ πολύτιμα σκεύη του καὶ παρεδόθη εἰς τὸ πῦρ. Τὰ τείχη δὲ τῆς πό-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λεως κατεκρημνίσθησαν καὶ ὅσοι Ἰουδαῖοι ἐπέζησαν ὡδηγήθησαν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἄλλοι ἔφυγαν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Μόνον ὁ προφήτης Ἱερεμίας μὲ ὀλίγους Ἰουδαίους ἔμεινεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, διὰ νὰ θρηνήσῃ μὲ τοὺς περιφήμους θρήνους του ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἱερουσαλὴμ τὴν μεγάλην συμφορὰν τοῦ Ἔθνους του. Τότε ἀπωλέσθη καὶ ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης μὲ τὰς δέκα ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

3. Εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν οἱ Ἰουδαῖοι ὑπέφερον τὰ πάνδεινα, διότι οἱ Βαβυλώνιοι τοὺς μετεχειρίζοντο ὡς δούλους. Τότε οἱ Ἰουδαῖοι ἐνεθυμήθησαν τὴν πατρίδα των καὶ τὸν Θεόν των καὶ μὲ νοσταλγίαν καὶ λαχτάραν ἐσκέπτοντο τὴν ὡραίαν ζωὴν τῆς ἐλευθερίας, ποὺ ἐπερνοῦσαν ἐκεῖ. Ἐνεθυμοῦντο πάντοτε τὴν Ἱερουσαλήμ, τὸν Ναὸν καὶ ὅλην τὴν ἀγαπημένην των πατρίδα καὶ ἔκλαιον καὶ ἐθρηνοῦσαν διὰ τὴν καταστροφήν της καὶ διὰ τὸ κατάντημά των.

Τὸν πόνον τῶν Ἰουδαίων εὑρίσκομεν εἰς ἕνα ποίημα, ψαλμόν, τὸν ὁποῖον ἔψαλλον τότε οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αἰχμαλωσίας των. Μέσα εἰς αὐτὸν μὲ μεγάλην των λύπην θρηνοῦν τὴν ἐξορίαν των, νοσταλγοῦν τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκφράζουν τὴν πίστιν των εἰς τὸν Θεόν.

Ἀνάγνωσμα

Θρῆνος Ἰουδαίων

(Ψαλμὸς 136 ἐν παραφράσει)

Εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος,
ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν,
ὅταν σὲ ἐνεθυμήθημεν, ὦ Ἱερουσαλήμ!
Εἰς τὰς ἰτέας, εἰς τὸ μέσον αὐτῆς,
ἐκρεμάσαμεν τὰς κιθάρας μας,
διότι ἐκεῖ οἱ αἰχμαλωτίσαντες ἡμᾶς
μᾶς ἐζήτησαν νὰ τοὺς ψάλωμεν
τὰς ᾠδὰς τῆς Σιών.
Ἐκεῖ οἱ κατακτηταὶ εἶπον πρὸς ἡμᾶς:
Τραγουδήσατέ μας ἀπὸ τὰ τραγούδια τῆς πατρίδος σας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πῶς νὰ ψάλωμεν τὴν ᾠδὴν τοῦ Κυρίου
εἰς ξένην γῆν;
Ἐὰν σὲ λησμονήσω, Ἱερουσαλήμ,
νὰ μὲ λησμονήσῃ ἡ δεξιά μου.
Νὰ κολληθῇ ἡ γλῶσσα μου
εἰς τὸν οὐρανίσκον μου,
ἐὰν σὲ λησμονήσω,
ἐὰν δὲν σὲ θεωρῶ, ὦ Ἱερουσαλήμ,
ὡς ἀρχὴν τῆς χαρᾶς μου.

Θυμήσου, Κύριε, τοὺς κατοίκους τῆς Ἐδὼμ
κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταστροφῆς
τῆς Ἱερουσαλήμ,
οἱ ὁποῖοι ἔλεγον:
Καταστρέφετε, καταστρέφετε
μέχρι τῶν θεμελίων, καταστρέφετε αὐτήν.
Θυγάτηρ τῆς Βαβυλῶνος, ἡ ταλαίπωρος.
Μακάριος, ὅστις θὰ σου ἀνταποδώσῃ
τὸ ἀνταπόδομά σου,
τὸ ὁποῖον μᾶς ἀνταπέδωσες.
Μακάριος, ὅστις θὰ πιάσῃ
καὶ θὰ συντρίψῃ εἰς τὴν πέτραν
τὰ βρέφη σου.

47. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ (*Ἱερεμίας*)

Ὁ Ἱερεμίας ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων. Ἐνῷ δὲ ὅλοι σχεδὸν τότε ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, μόνον αὐτὸς μὲ ὀλίγους ἄλλους ἔμεινεν εἰς τὴν δοξασμένην πόλιν, διὰ νὰ θρηνήσῃ τὴν καταστροφήν της.

Ἦτο υἱὸς ἱερέως καὶ ἔρχεται δεύτερος εἰς τὴν σειρὰν τῶν μεγάλων προφητῶν. Ὡς προφήτης, μὲ μεγάλην του λύπην ἔβλεπε τὴν διαφθορὰν τῶν Ἰουδαίων καὶ μὲ δάκρυα παρακαλοῦσεν αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν, διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ ἐναντίον των ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐδοκίμασε πολλὰς δυστυχίας, διότι οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατεδίωξαν, ἐπειδὴ τοὺς ἤλεγχεν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

2. Μίαν ἡμέραν κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἔβαλεν ὁ Ἱερεμίας δεσμὰ εἰς τὰ χέρια του καὶ εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐμπρὸς εἰς τὸν Ναόν. Ὁ κόσμος εἶδε τοῦτο καὶ ἐμαζεύθηκεν. Ὅλοι τὸν ἐσέβοντο, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐγνώριζε διατί ἔκαμεν αὐτὸ ὁ Ἱερεμίας. Ἀφοῦ ἐμαζεύθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι, τότε ὁ προφήτης ὡμίλησεν:

—Αὐτὰ λέγει ὁ Κύριος: Δύο κακὰ ἔκαμεν ὁ λαός μου ὁ Ἰσραήλ· ἄφησε τὸ θέλημά μου καὶ ἔσκαψε λάκκους, διὰ νὰ πέσῃ ὁ ἴδιος μέσα εἰς αὐτούς. Δι' αὐτὸ ἡ Ἱερουσαλὴμ θὰ γίνῃ ἔρημος, τὰ ὄρη θὰ τρέμουν, οἱ λόφοι θὰ σείωνται, οἱ ἄνθρωποι θὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λείψουν καὶ τὰ πτηνὰ θὰ φύγουν. Θὰ ἔλθουν οἱ Βαβυλώνιοι καὶ θὰ δέσουν σᾶς, ποὺ μὲ ἀκούετε, μὲ τέτοια δεσμά.

Ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ τὰ φοβερὰ λόγια, ἀντὶ νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν Θεὸν συγχώρησιν, ὠργίσθησαν ἐναντίον τοῦ προφήτου καὶ τὸν κατέβασαν μὲ σχοινιὰ εἰς ἕνα λάκκον μὲ βοῦρκον καὶ δὲν τοῦ ἔδιδαν τροφήν. Κατόπιν τὸν ἔβγαλαν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν, ἀπὸ ὅπου οὗτος δὲν ἔπαυσε νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

3. Ὀνομαστοὶ εἶναι οἱ Θρῆνοι τοῦ Ἱερεμίου διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐπάνω εἰς τὰ ἐρείπεια τῆς ἐνδόξου πόλεως πλανᾶται ἡ σκιὰ τοῦ προφήτου τούτου. Ὁ Ἱερεμίας καὶ ὁ μαθητής του Βαροὺχ χύνουν πικρὰ δάκρυα καὶ προφέρουν συγκλονιστικὰ μυρολόγια. Δὲν παύουν ὅμως νὰ παρηγοροῦν τοὺς ἐναπομείναντας Ἰουδαίους.

Ὁ Ἱερεμίας ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Θεὸς καὶ πάλιν θὰ βοηθήσῃ τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν δυστυχίαν των αὐτήν, διότι εἶναι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος. Ἡ αἰχμαλωσία, εἶπε, θὰ διαρκέσῃ ἑβδομῆντα χρόνια, διότι ὁ Θεὸς παραγγέλλει τὰ ἑξῆς εἰς τοὺς Ἰουδαίους:

—Καὶ σὺ Ἰσραήλ, δοῦλε μου, μὴ φοβεῖσαι. Ἐγὼ θὰ ἐλευθερώσω τοὺς ἀπογόνους σου, διότι θὰ καταστρέψω τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον σὲ συνέτριψεν.

Ὁ Ἱερεμίας ἐπροφήτευσε καὶ περὶ τοῦ Μεσσίου. Εἶπεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεδοκίμασε τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ὅτι θὰ ἐκλέξῃ νέον λαὸν διὰ τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον **νέαν διαθήκην** καὶ θὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους νέον θρησκευτικὸν πνεῦμα. Αὐτὸς θὰ καταστρέψῃ τὰ εἴδωλα καὶ θὰ διδάξῃ νέαν θρησκείαν, δηλαδὴ τὴν Χριστιανικήν.

Ἀνάγνωσμα

Περικοπαὶ ἀπὸ τοὺς Θρήνους τοῦ Ἱερεμίου

(ἐν παραφράσει)

Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις,
ἡ γεμάτη ἀπὸ λαούς;
Ὅλην τὴν νύκτα κλαίει

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ τὰ δάκρυά της τρέχουν ἄφθονα,
καὶ δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος
νὰ τὴν παρηγορήσῃ.
Ὅλοι οἱ φίλοι της τὴν ἐγκατέλειψαν,
ἔγιναν ἐχθροί.
Οἱ δρόμοι τῆς Σιὼν πενθοῦν,
διότι κανεὶς δὲν ἔρχεται εἰς τὰς ἑορτάς.
Ὅλαι αἱ πύλαι της εἶναι ἔρημοι,
οἱ ἱερεῖς της ἀναστενάζουν.
Αἱ παρθένοι της εἶναι περίλυποι,
αὐτὴ δὲ εἶναι γεμάτη πικρίαν.

Ὁ Κύριος ἔγινεν ἐχθρός.
Κατεπόντισε τὸν Ἰσραήλ.
Κατέστρεψε τὰ παλάτια αὐτοῦ.
Ἠφάνισε τὰ ὀχυρώματά του.
Ἐπλήθυνεν εἰς τὴν χώραν τοῦ Ἰούδα
τὸ πένθος καὶ τὴν θλῖψιν.

Ἐπεκαλέσθηκα τὸ ὄνομά σου, Κύριε,
ἐκ λάκκου κατωτάτου.
Ἤκουσες τὴν φωνήν μου.
Μὴ κλείσῃς τὰ αὐτιά σου
εἰς τὸν στεναγμόν μου
καὶ εἰς τὴν κραυγήν μου.
Μὲ ἐπλησίασες, ὅταν σὲ ἐκάλεσα.
Μοῦ εἶπες: Μὴ φοβεῖσαι.
Ἐτελείωσεν ἡ ποινὴ τῆς ἀνομίας σου,
θύγατερ Σιών.
Δὲν θὰ σὲ φέρῃ πλέον ὁ Κύριος
εἰς αἰχμαλωσίαν.

48. ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙ ΜΕΣΣΙΟΥ ΙΔΕΑ

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δύο βασιλείων, τῶν πολέμων καὶ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν εἶχον ἐμφανισθῆ μεταξὺ τῶν Ἑβραίων οἱ προφῆται. Οὗτοι ἦσαν ἄνδρες πλήρεις θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ διδάσκαλοι τοῦ λαοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεπνέοντο ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ διδάσκουν τοὺς ἀνθρώπους τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετήν, νὰ ἐπαναφέρουν τοὺς παρεκτρεπομένους εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, νὰ προλέγουν εἰς αὐτοὺς τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν καὶ νὰ ἀποκαλύπτουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὡμιλοῦσαν πρὸς τὸν λαὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ.

Οἱ πρῶτοι προφῆται ἀναφέρονται εἰς τοὺς χρόνους τοῦ κριτοῦ Σαμουήλ. Ἀπὸ τότε κατὰ καιροὺς παρουσιάσθησαν πολλοὶ προφῆται μεταξὺ τῶν Ἑβραίων, ἰδίως ὁσάκις μεγάλοι κίνδυνοι περιεκύκλωναν αὐτοὺς ἢ οἱ βασιλεῖς καὶ ὁ λαὸς ἔπιπτον εἰς μέγα πρὸς τὸν Θεὸν ἁμάρτημα.

2. Προφῆται ἦσαν καὶ ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἀαρών, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Δαβίδ. Προφῆται ὅμως μὲ εἰδικὴν ἐντολὴν ἦσαν ὁ Νάθαν, ὁ Ἠλίας, ὁ Ἐλισσαῖος, ὁ Ἀχιά, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἱερεμίας κλπ.

Ἀπὸ αὐτοὺς ἄλλοι ἔγραψαν καὶ ἄλλοι δὲν ἔγραψαν βιβλία. Αὐτοὶ ποὺ μᾶς ἄφησαν προφητικὰ βιβλία λέγονται κυρίως προφῆται. Οἱ κύριοι προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι δέκα ἓξ καὶ διακρίνονται ἀπὸ τὰ συγγράμματά τους εἰς τέσσαρας μεγάλους καὶ δώδεκα μικρούς. Οἱ τέσσαρες μεγάλοι εἶναι ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἱερεμίας, ὁ Ἰεζεκιὴλ καὶ ὁ Δανιήλ. Οἱ δώδεκα μικροὶ εἶναι οἱ ἑξῆς: Ὠσηέ, Ἀμώς, Μιχαίας, Ἰωήλ, Ὀβδιού, Ἰωνᾶς, Ναούμ, Ἀββακούμ, Σοφονίας, Ἀγγαῖος, Ζαχαρίας καὶ Μαλαχίας.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς προξενεῖ ἐντύπωσιν διὰ τοὺς προφήτας εἶναι ὅτι, ἂν καὶ ἔζησαν ἀρκετοὺς αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ, ἐκήρυξαν πρὸς τοὺς συμπατριώτας των Ἰσραηλίτας καὶ ἐπροφήτευσαν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ εἰς αὐτοὺς Σωτῆρα καὶ Λυτρωτήν, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰ δεινὰ καὶ θὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ ὄχι μόνον αὐτούς, ἀλλὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸν Σωτῆρα αὐτὸν ὁ Θεὸς ἔχει χρίσει, δηλ. ἔχει διορίσει ἀρχιερέα, βασιλέα καὶ προφήτην. Διὰ τοῦτο λέγεται Χριστὸς καὶ Ἑβραϊστὶ Μεσσίας. Περὶ τούτου μάλιστα εἶχον διδάξει προηγουμένως καὶ οἱ πατριάρχαι Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακὼβ κλπ., ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Δαβίδ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

3. Ἡ ἰδέα περὶ τοῦ Μεσσίου εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην εὑρίσκεται εἰς πλεῖστα μέρη αὐτῆς. Ὅπως ἔχομεν ἴδει εἰς προηγούμενα μαθήματα, ἡ περὶ Μεσσίου ἰδέα εὑρίσκεται κατ' ἀρχὰς ὡς ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς πρωτοπλάστους καὶ κατόπιν πρὸς τοὺς Πατριάρχας. Ἔπειτα εὑρίσκεται εἰς τὸν βίον τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ψαλμοὺς τοῦ Δαβίδ. Τέλος ὁ Μεσσιανισμὸς εὑρίσκεται εἰς πλεῖστα μέρη τῶν προφητειῶν τῶν προφητῶν. Ὅλη σχεδὸν ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον καὶ τὰ πάθη καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προφητεύονται ἢ προεικονίζονται εἰς τὰ βιβλία τῶν προφητῶν ἢ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Κατόπιν ὅμως οἱ Ἑβραῖοι, ἕνεκα τῆς ὑποταγῆς των εἰς ξένους λαούς, εἶχον διαστρέψει τὴν ἀληθινὴν ἔννοιαν τῶν προφητειῶν τούτων. Ἐπερίμενον νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας ὡς ἐπίγειος βασιλεύς, διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ καὶ διὰ νὰ ἱδρύσῃ παγκόσμιον βασιλείαν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ὑποτάξῃ ὅλους τοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου καὶ νὰ καταστήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας ἄρχοντας καὶ κυβερνήτας αὐτῶν.

Διὰ τοῦτο, ὅταν ὁ Μεσσίας ἦλθε ταπεινὸς καὶ εἰρηνικός, ὄχι μόνον δὲν ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἀντιθέτως τὸν ἐσταύρωσαν. Ἕως

49. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΣΑΪΑΣ (*Ἡσαΐας*)

Ἤκμασε περὶ τὸ ἔτος 750 π.Χ. Ἡ σύζυγός του ἦτο καὶ αὐτὴ προφῆτις. Ἔζησεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, ὅπου ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη ἐδίδασκε καὶ καθωδηγοῦσε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς βασιλεῖς. Ὁ Ἡσαΐας ἀπέθανε θάνατον μαρτυρικὸν ἀπὸ τοὺς ὁμοφύλους του, περὶ τὸ ἔτος 700 π. Χ. Οἱ Ἑβραῖοι τὸν κατεδίκασαν εἰς θάνατον διὰ πριονισμοῦ, διότι ἤλεγχε τὴν ἀσέβειαν τοῦ βασιλέως των Μανασσῆ.

Αἱ προφητεῖαι του εἶναι γραμμέναι εἰς ἴδιον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ ὁποῖον λέγεται Ἡσαΐας. Ὀνομάζει δὲ τὰς προφητείας του ὁράσεις, διότι παρουσιάζονται εἰς αὐτὸν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τὰ μέλλοντα ὡς εἰκόνες, ὡς πράγματα συμβαίνοντα ἐμπρὸς εἰς τὸν προφήτην.

2. Ἀπὸ ὅλους τοὺς προφήτας ὁ Ἡσαΐας ἐπροφήτευσε μὲ μεγάλην λεπτομέρειαν τὴν ζωὴν καὶ τὰ πάθη τοῦ Μεσσίου. Διὰ τοῦτο ὀνομάζεται προφήτης εὐαγγελικὸς καὶ πέμπτος εὐαγγελιστής.

Ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς θὰ γεννηθῇ ἐκ παρθένου. Προεῖπεν ὅτι οὗτος θὰ εἶναι ταπεινὸς καὶ ἄσημος. Θὰ κατάγεται ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβίδ. Αὐτὸς θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸν θρόνον τοῦ Δαβὶδ καὶ θὰ ὀνομασθῇ Ἐμμανουήλ, λέξις Ἑβραϊκή, ἡ ὁποία ἑρμηνεύεται μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς (ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας).

Ὁ Χριστός, λέγει, θὰ ἔλθῃ νὰ κηρύξῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εἰρήνην. Θὰ καταφρονηθῇ ὅμως ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ θυσιασθῇ ὡς ἄκακον ἀρνίον. Θὰ ἀτιμασθῇ, θὰ ραπισθῇ, θὰ μαστιγωθῇ. Αὐτὰ δὲ θὰ τὰ πάθῃ διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Θὰ ἀναστηθῇ τέλος ἐκ νεκρῶν καὶ θὰ δοξασθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ βασιλεία του, δηλαδὴ ἡ Ἐκκλησία, θὰ ἐξαπλωθῇ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

3. Εἰς τὸ 6ον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου του ὁ προφήτης Ἡσαΐας διηγεῖται μὲ μεγαλοπρέπειαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν εἶδε τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ χάρισμα τοῦ προφήτου.

Ἐπειδὴ τὰ λόγια ταῦτα εἶναι ὑψηλὰ καὶ ὡραῖα καὶ περιγράφουν τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ, ὥρισαν οἱ Ἑβραῖοι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ βιβλίου τοῦ Ἡσαΐου νὰ ἀναγινώσκεται εἰς τὴν Συναγωγήν των ὡς πέμπτη ᾠδή. Τοῦτο ἔκαμε καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, διότι ἡ ᾠδὴ αὐτὴ περιέχει καὶ προφητείαν περὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ἀνάγνωσμα 1ον

(Ἡσαΐου κεφ. 6ον ἐν παραφράσει)

Κατὰ τὸ ἔτος, τὸ ὁποῖον ἀπέθανεν ὁ Ὀζίας, ὁ βασιλεύς, εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ δοξασμένου. Καὶ ἦτο πλήρης ὁ Ναὸς ἀπὸ τὴν δόξαν αὐτοῦ. Καὶ ἄγγελοι ἐστέκοντο γύρω ἀπὸ αὐτὸν μὲ ἓξ πτέρυγας ἕκαστος. Καὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μὲ τὰς δύο μὲν πτέρυγας ἐσκέπαζον τὸ πρόσωπον, μὲ τὰς ἄλλας δύο τοὺς πόδας καὶ μὲ τὰς δύο ὑπολοίπους ἐπετοῦσαν καὶ ἔλεγεν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον καὶ ἔψαλλον τὸν ὕμνον ὅλοι μαζί:

Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαώθ,
πλήρης ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ τῆς δόξης σου.

Καὶ ἐσείσθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τὰς φωνὰς καὶ ὁ Ναὸς ἐγέμισε καπνόν.

Τότε εἶπα: «Ὢ! ταλαίπωρος ἐγώ! Διότι, ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων καὶ κατοικῶν ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χείλη ἔχοντος, μὲ τὰ μάτια μου εἶδα τὸν Κύριον τῶν Δυνάμεων».

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ ἀπεστάλη πρὸς ἐμὲ ἄγγελος, ὁ ὁποῖος ἐκράτει εἰς τὸ χέρι του φωτιά, τὴν ὁποίαν ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ Θυσιαστήριον. Καὶ ἤγγισε τὸ στόμα μου καὶ μοῦ εἶπεν: «Ἰδοὺ ἤγγισεν ἡ φωτιὰ τὰ χείλη σου καὶ θὰ καθαρίσῃ τὰς ἁμαρτίας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου».

Καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου λέγοντος: «Ποῖον νὰ ἀποστείλω καὶ ποῖος θὰ πορευθῇ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον;» Καὶ εἶπα: «Ἰδοὺ ἐγώ. Ἀπόστειλε ἐμέ». Καὶ εἶπε: «Πήγαινε νὰ εἴπῃς εἰς τὸν λαὸν τοῦτον: Θὰ ἀκούσετε μὲ τὰ αὐτιά σας καὶ δὲν θὰ ἐννοήσετε καὶ βλέποντες θὰ ἴδετε καὶ δὲν θὰ ἀντιληφθῆτε, διότι ἔγινε σκληρὰ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὲ τὰ αὐτιά των βαρέως ἤκουσαν, καὶ τὰ μάτια των ἔκλεισαν, διὰ νὰ μὴ ἴδουν μὲ τὰ μάτια των καὶ νὰ μὴ ἀκούσουν μὲ τὰ αὐτιά των καὶ μὲ τὴν καρδίαν των νὰ μὴ ἐννοήσουν καὶ μετανοήσουν καὶ θεραπεύσω αὐτούς».

Καὶ εἶπα τότε: «Ἕως πότε Κύριε;» Καὶ εἶπεν: «Ἕως ὅτου ἐρημωθοῦν αἱ πόλεις των, ὥστε νὰ μὴ κατοικῶνται, καὶ τὰ σπίτια των, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχουν ἄνθρωποι. Καὶ ἡ γῆ θὰ μείνῃ ἔρημος. Καὶ μετὰ ταῦτα θὰ εὐλογήσῃ ὁ Θεὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ πληθυνθοῦν οἱ ἐναπομείναντες εἰς τὴν Γῆν. Καὶ ἀκόμη εἰς αὐτὴν θὰ μείνῃ τὸ ἓν δέκατον καὶ πάλιν θὰ καταφαγωθῇ, ὅπως τὸ πεῦκο καὶ ὅπως ἡ δρῦς, ὅταν καίεται ὁ κορμός της».

Ἀνάγνωσμα 2ον

(Ἡσαΐου κεφ. 11ον, 50ὸν καὶ 61ον ἐν παραφράσει)

1. Ἡ καταγωγὴ τοῦ Χριστοῦ.

Θὰ ἐξέλθῃ ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαὶ
καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης αὐτῆς θὰ ἀναβῇ.
Ἐπ' αὐτὸν θὰ ὑπάρχῃ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ·
Πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως,
Πνεῦμα βουλῆς καὶ δυνάμεως,
Πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας,
Πνεῦμα φόβου Θεοῦ.

2. Ἡ ταπείνωσις καὶ τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Κύριος μοῦ ἔδωσε γλῶσσαν πεπαιδευμένου,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διὰ νὰ γνωρίζω πῶς θὰ ὁμιλῶ.
Ἡ παιδεία τοῦ Κυρίου μοῦ ἀνοίγει τὰ ὦτα.
Ἐγὼ δὲ δὲν ἀπειθῶ, οὔτε ἀντιλέγω.
Τὸν νῶτον μου ἔδωκα εἰς μάστιγας
καὶ τὰς σιαγόνας μου εἰς ραπίσματα,
τὸ δὲ πρόσωπόν μου δὲν τὸ ἀπέστρεψα
ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν τῶν ἐμπτυσμάτων,
διότι ὁ Κύριος εἶναι βοηθός μου.

Τὰ ἑξῆς λέγει ὁ Κύριος:
—Ἰδοὺ ὁ Υἱός μου θὰ μεγαλώσῃ
καὶ θὰ ὑψωθῇ καὶ θὰ δοξασθῇ.
Οἱ ἄνθρωποι ὅμως θὰ τὸν περιφρονήσουν
καὶ θὰ τὸν ἀτιμάσουν.
Καὶ εἴδομεν αὐτὸν (λέγει ὁ προφήτης)
καὶ δὲν εἶχε κάλλος, οὔτε ὡραιότητα.
Κατεφρονήθη καὶ εἰς οὐδὲν ἐλογίσθη.
Αὐτὸς ὅμως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει
καὶ χάριν ἡμῶν πάσχει.
Ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας μας
καὶ ἐταλαιπωρήθη διὰ τὰς ἀνομίας μας.
Τὰ τραύματά του ὅμως αὐτὰ μᾶς ἔσωσαν.
Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ὡδηγήθη
καὶ ὅπως ὁ ἀμνὸς ἀπέναντι αὐτοῦ,
ποὺ τὸν κουρεύει,
ἔτσι μένει ἄφωνος.
Ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ μου
ὡδηγήθη εἰς τὸν θάνατον,
διότι αὐτὸς ἁμαρτίαν δὲν ἔκαμεν,
οὔτε εὑρέθη δόλος εἰς τὸ στόμα του.
Ἀλλὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πολλῶν ἐβάστασε
καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη
καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη.

3. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Κυρίου.

Φωτίζου, φωτίζου, Ἱερουσαλήμ,
διότι ἦλθε τὸ φῶς,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀνέτειλεν ἡ δόξα τοῦ Κυρίου.

Σκότος θὰ καλύψῃ τὴν Γῆν
καὶ συννεφιὰ τὰ ἔθνη,
εἰς σὲ δὲ θὰ φανῇ ὁ Κύριος.
Ἡ δόξα του εἰς σὲ θὰ φανερωθῇ.
Σήκωσε γύρω τὰ μάτια σου, Σιών,
καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου.
Ἔφθασαν ὅλα τὰ παιδιά σου
καὶ αἱ θυγατέρες σου.

Δὲν θὰ ἔχῃς πλέον ἀνάγκην
ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου,
οὔτε ἀπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης,
διότι θὰ ἔχῃς τὸν Κύριον
φῶς αἰώνιον,
καὶ τὸν Θεὸν δόξαν σου.

50. ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

1. Ὁ Ἰωνᾶς εἶναι ὁ ἀρχαιότερος ὅλων τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων προφητῶν. Ἔζησεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὸ ἔτος 950 π.Χ. Ἐχρημάτισε κήρυξ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὴν ζωήν του ἐπροφήτευσε τὴν τριήμερον ταφὴν καὶ ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔλαβε τὴν ἐντολὴν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Νινευὴ τῆς Ἀσσυρίας καὶ νὰ κηρύξῃ καὶ νὰ εἴπῃ:

—Τρεῖς ἡμέραι ἀκόμη καὶ ἡ πόλις θὰ καταστραφῇ.

Ὁ Ἰωνᾶς ὅμως δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς πλοῖον, διὰ νὰ φύγῃ μακρὰν τοῦ Θεοῦ. Καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ διαψευθοῦν οἱ λόγοι του, ἐπειδὴ ἐπίστευεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι φιλάνθρωπος καὶ συγχωρεῖ τοὺς μετανοοῦντας εἰλικρινῶς.

Τὸ πλοῖον ὅμως, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, κατελήφθη εἰς τὸ ταξίδι του ὑπὸ σφοδρᾶς τρικυμίας, οἱ δὲ ναῦται ἔρριψαν τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἐνόησαν ὅτι αὐτὸς ἦτο ἡ αἰτία τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ.

Τότε ἡ θάλασσα ἐγαλήνευσε, τὸν δὲ Ἰωνᾶν κατέπιεν ἕνα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μέγα θαλάσσιον θηρίον (κῆτος), εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ὁποίου ἔμεινε ζωντανὸς ὁ Ἰωνᾶς τρία ἡμερονύκτια.

Μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους ἔκαμε τὴν προσευχήν του ὁ Ἰωνᾶς καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τὸν συγχωρήσῃ. Ἡ προσευχή του αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν ἕκτην ᾠδὴν τῆς Ὑμνολογίας.

Τότε τὸ κῆτος ἐξήμεσε, δηλ. ἐξέρασε, τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν παραλίαν, μετέβη δὲ αὐτὸς ἀμέσως εἰς τὴν Νινευή, ὅπου ἐκήρυξε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Οἱ Νινευῖται, ὅταν ἤκουσαν τὸ κήρυγμα τοῦτο, μετενόησαν καὶ δὲν κατεστράφησαν.

Τὸ μέρος τοῦτο τῆς ζωῆς τοῦ Ἰωνᾶ μᾶς δίδει ζωηρὰν ἀπεικόνισιν τῆς τριημέρου ταφῆς καὶ ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τοῦτο ἐπεβεβαίωσε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἐζήτουν θαῦμα διὰ νὰ πιστεύσουν. Καὶ εἶπεν:

—Ὅπως ὁ Ἰωνᾶς ἔμεινεν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, «οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς Γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας» (Ματθ. ΙΒ', 40).

2. Ὁ προφήτης Ὠσηὲ ἔζησεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὸν 8ον π. Χ. αἰῶνα. Μὲ λύπην του ἔβλεπε τὴν ἀσέβειαν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Ὡραία καὶ θαυμαστὴ εἶναι ἡ διδασκαλία του πρὸς αὐτούς.

—Παιδιὰ τοῦ Ἰσραήλ, ἔλεγε, ἀκούσατέ με, ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ. Τί νὰ σᾶς κάμω, ποὺ ἡ καλωσύνη σας εἶναι σὰν τὴν πρωϊνὴ δροσιά, ποὺ γρήγορα διαλύεται! Θέλω νὰ εἶσθε καλοί. Θέλω περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας νὰ ἐκτελῆτε τὰς ἐντολάς μου.

Ἐπροφήτευσεν ἀκόμη καὶ διὰ τὸν μέλλοντα Σωτῆρα Χριστόν, ὅτι δηλ. θὰ κατάγεται ἀπὸ τὸν Δαβίδ.

3. Ὁ προφήτης Ἀμὼς εἶναι ὁ τρίτος ἐκ τῶν μικρῶν προφητῶν. Ἔζησεν ἐπίσης τὸν 8ον αἰῶνα π. Χ. Ἠσχολεῖτο εἰς τὸ νὰ βόσκῃ τὰ πρόβατά του καὶ νὰ περιποιῆται τὰς συκομορέας του, ὅταν ὁ Θεὸς τὸν διέταξε νὰ πάῃ εἰς τὸ βασίλειον

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοῦ Ἰσραὴλ καὶ νὰ κηρύξῃ μετάνοιαν. Ὁ προφήτης ἐπῆγεν εἰς τὴν Βαιθήλ, ὅπου οἱ Ἰσραηλῖται ἐλάτρευον τὸν χρυσοῦν μόσχον, ἐστάθηκεν εἰς τὰ σκαλιὰ τοῦ ἀγάλματος καὶ ἐφώναξεν:

—Ὁ Θεὸς ἐμίσησε τὰς ἑορτάς σας καὶ τὰς θυσίας σας. Θέλει νὰ εἶσθε δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς.

Ἐπροφήτευσε τὰς συμφοράς, ποὺ θὰ ὑφίσταντο οἱ Ἰσραηλῖται, καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ μετανοήσουν. Ἐπροφήτευσεν ἀκόμη τὴν κατάργησιν τῶν θυσιῶν καὶ τὸ σκότος, τὸ ὁποῖον ἔγινε κατὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ. Προεῖπεν ἐπίσης ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἀναστηθῇ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐκ τῶν νεκρῶν.

4. Ὁ προφήτης Ὀβδιοὺ ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀμὼς καὶ ἐπροφήτευσε τὴν ἵδρυσιν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Προεῖπε δηλ. ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἱδρύσῃ βασιλείαν αἰώνιον, ποὺ δὲν θὰ ἔχῃ τέλος.

5. Ὁ προφήτης Ἰωὴλ ἔζησεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα περὶ τὸ 800 π. Χ. Ἐπροφήτευσε τὴν προσβολὴν τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ διαφόρους ἐχθρούς, δηλαδὴ τοὺς Βαβυλωνίους, τοὺς Πέρσας, τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ρωμαίους, καὶ καθώρισε τὸν χρόνον τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου.

Ὁμοίως ὁ Ἰωὴλ προεῖπεν ὅτι θὰ στείλῃ ὁ Θεὸς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τοὺς Ἀποστόλους, διὰ νὰ τοὺς φωτίσῃ καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἔλθῃ πάλιν διὰ νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς.

6. Ὁ προφήτης Μιχαίας ἤκμασε τὸν 8ον π.Χ. αἰῶνα καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ προφήτου Ἡσαΐου. Ἐπροφήτευσε τὴν καταστροφὴν τῶν δύο βασιλείων τῶν Ἑβραίων. Προεῖπεν ἐπίσης τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον καὶ ὅτι οὗτος θὰ γεννηθῇ εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ἐδίδαξεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός.

7. Ὁ προφήτης Ναοὺμ ἤκμασε πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα περὶ τὸ τέλος τοῦ 7ου αἰῶνος π. Χ. Ἐπροφήτευσε τὴν καταστροφὴν τῆς Νινευῆ καὶ προεῖπε τὴν κήρυξιν τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ θὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαρὰν εἰς τὸν κόσμον.

8. Ὁ προφήτης Ἀββακοὺμ ἤκμασε περὶ τὸ 600 π.Χ. Ἐπροφήτευσε τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων, ἀλλὰ καὶ τὴν ταπείνωσιν τῶν Βαβυλωνίων ὑπὸ τῶν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Περσῶν. Εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ ἐδίδαξε τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ὅτι «ὁ δίκαιος θὰ ζῇ διὰ τῆς πίστεως».

Σπουδαία εἶναι ἡ προσευχή του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκφράζει τὴν πίστιν του πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν τετάρτην ᾠδὴν τῆς Ὑμνολογίας μας, διότι περιέχει προφητείαν περὶ τοῦ Μεσσίου.

9. Ὁ προφήτης Σοφονίας εἶναι σύγχρονος τοῦ Ἀββακοὺμ καὶ τοῦ Ἱερεμίου. Προειδοποίησε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ μετανοήσουν, διότι ἄλλως θὰ καταστραφοῦν. Ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ὅτι εἰς τὸ τέλος θὰ κατισχύσῃ καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸν κόσμον ἡ δικαιοσύνη.

10. Ὁ προφήτης Ἀγγαῖος ἔζησε τὸν 6ον αἰῶνα π.Χ., κατὰ τοὺς χρόνους, ποὺ οἱ Ἰουδαῖοι ἔζων ὡς αἰχμάλωτοι ὑπὸ τοὺς Βαβυλωνίους καὶ τοὺς Πέρσας. Εἰς τὰς προφητείας του προλέγει διὰ τὰ μέλλοντα ἀγαθά, δηλ. τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐδοκίαν, τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ φέρῃ ἡ ἔλευσις τοῦ Μεσσίου εἰς τὸν κόσμον.

11. Ὁ προφήτης Ζαχαρίας ἦτο υἱὸς ἱερέως καὶ σύγχρονος τοῦ προφήτου Ἀγγαίου. Μαζὶ μὲ τοῦτον παρώτρυναν τοὺς Ἰουδαίους μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν νὰ ἀνοικοδομήσουν τὸν Ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων.

Αἱ προφητεῖαι του διὰ τὴν ἔλευσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι καταπληκτικαί. Ἐπροφήτευσε τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τοῦ Σωτῆρος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν προδοσίαν τοῦ Κυρίου ὑπὸ τοῦ Ἰούδα ἀντὶ τριάκοντα ἀργυρίων, τὰ πάθη καὶ τὸν θάνατον τοῦ Μεσσίου, τὸν ὁποῖον παριστάνει ὡς ποιμένα, τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς.

Ὁ Ζαχαρίας μᾶς παρουσιάζει ἀκόμη τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ὡς σεμνὸν ἱερέα καὶ εἰρηνικὸν βασιλέα, ὡς ἡγεμόνα παγκόσμιον καὶ ποιμένα, ὅστις ὁδηγεῖ τὸν κόσμον εἰς τὴν μετάνοιαν. Ὁ Χριστός, λέγει, συνυπάρχει μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ εἶναι ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Καὶ

12. Ὁ προφήτης Μαλαχίας, ὁ τελευταῖος ἀπὸ τοὺς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μικροὺς προφήτας καὶ ὁ τελευταῖος προφήτης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἔζησε περὶ τὸ 400 π. Χ. Ἐπροφήτευσεν ὅτι πρὸ τοῦ Χριστοῦ θὰ ἐμφανισθῇ ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἠλία, διὰ νὰ προετοιμάσῃ τὸν δρόμον τοῦ Σωτῆρος.

Προεῖπεν ἀκόμη τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου καὶ ὅλα τὰ καλά, ποὺ θὰ ἀπολαύσουν ὅσοι πιστεύσουν εἰς αὐτόν.

Ἀνάγνωσμα

1. Λόγος Κυρίου, ὅστις ἔγινεν εἰς τὸν Ἰωὴλ, τὸν υἱὸν τοῦ Βαθουήλ. *(ἐν παραφράσει)*

Ἀκούσατε τοῦτο οἱ ἄρχοντες,
ἀκροασθῆτε το ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς.
Σαλπίσατε εἰς τὴν Σιών,
κηρύξατε συναγερμὸν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος.
Κηρύξατε ἱερὰν νηστείαν.
Συγκαλέσατε τὸν λαόν,
καλέσατε ἱερὰν παράταξιν.
Συγκαλέσατε τοὺς γέροντας,
συναθροίσατε τὰ παιδία.
Θὰ ἐκχύσω τὸ Πνεῦμα μου ἐπὶ πάντα ἄνθρωπον
καὶ θὰ προφητεύσουν οἱ υἱοὶ ὑμῶν
καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν.
Οἱ πρεσβύτεροι ἐνύπνια θὰ ἐνυπνιασθοῦν
καὶ οἱ νεανίαι ὑμῶν ὁράσεις θὰ ἴδουν.
Ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς δούλους μου
θὰ ἐκχύσω τὸ Πνεῦμα μου.
Καὶ θὰ κάμω θαύματα εἰς τὸν Οὐρανὸν ἄνω
καὶ εἰς τὴν Γῆν κάτω,
αἷμα καὶ πῦρ καὶ σύννεφα καπνοῦ.
Ὁ ἥλιος θὰ μεταβληθῇ εἰς σκότος
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα.
Θὰ σωθῇ δὲ ὅποιος ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.
Εἰς τὸ ὄρος Σιὼν καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ
θὰ γίνῃ ἡ σωτηρία.
Αὐτὰ λέγει ὁ Θεός. (Ἰωὴλ)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

2. Προφητεῖαι Ζαχαρίου καὶ Μαλαχίου.

(ἐν παραφράσει)

Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών,
ἀλάλαξε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ.
Ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σου ἔρχεται πρὸς σέ.
Αὐτὸς εἶναι δίκαιος καὶ σώζων καὶ πρᾶος,
καθήμενος ἐπὶ ὄνου
καὶ ἐπὶ πώλου, υἱοῦ ὑποζυγίου.
Αὐτὸς θὰ καταργήσῃ τὸν πόλεμον,
θὰ διδάξῃ τὴν εἰρήνην πρὸς τὰ ἔθνη.
Ἀπεριόριστος θὰ εἶναι ἡ ἐξουσία Του
ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς Γῆς. (Ζαχαρίας)
Τάδε λέγει Κύριος :
—Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν Μου.
Αὐτὸς θὰ ἀνοίξῃ τὸν δρόμον σου ἔμπροσθέν σου.
Καὶ ὁ Κύριος, τὸν ὁποῖον σεῖς ζητεῖτε,
ἔξαφνα θὰ ἔλθῃ εἰς τὸν Ναὸν Αὐτοῦ.
Ὁ ἄγγελος τῆς Διαθήκης, ποὺ ἐπιθυμεῖτε.
Ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων. (Μαλαχίας)

3. Τοῦ Ἰωνᾶ.

(Β΄, 1 - 11, ἐν παραφράσει)

Ἐβόησα κατὰ τὴν θλῖψιν μου πρὸς τὸν Κύριον
καὶ μὲ ἤκουσεν.
Ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ᾅδου ἐφώναξα εἰς βοήθειαν
καὶ ἤκουσες τὴν φωνήν μου, Κύριε.
Μὲ ἔρριψες εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης
καὶ τὰ κύματά της περνοῦν ἐπάνω μου·
καὶ ἐγὼ εἶπα : Πῶς θὰ ἠμπορῶ νὰ ἐλπίζω πλεον
ὅτι θὰ ἴδω πάλιν τὸν Ναὸν τὸν ἅγιόν Σου ;
Κύματα μὲ περιέζωσαν,
ἄβυσσος μὲ περιεκύκλωσεν.
Φύκη θαλάσσης περιέδεσαν τὴν κεφαλήν μου.
Κατέβηκα μέχρι τῶν μοχλῶν τῆς Γῆς,
ἕως τὰς πύλας τὰς αἰωνίους.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σὺ ὅμως ἀνέσυρες ἐκ τοῦ τάφου τὴν ζωήν μου,
Κύριέ μου καὶ Θεέ μου.
Εἰς τοὺς φυλάσσοντας τὰ μάταια καὶ ψευδῆ
ἔλεος ἐγκατέλιπον (1).
Ἔφθασεν ἐνώπιόν Σου ἡ προσευχή μου.
Μὲ εὐχαρίστησιν θὰ Σοῦ προσφέρω θυσίαν,
διότι Σὺ εἶσαι ὁ Σωτήρ μου...

51. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ (*'Ιεζεκιὴλ*)

Ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἱερεμίου. Ἦτο καὶ αὐτὸς υἱὸς ἱερέως καὶ ἐμεγάλωσεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ πρὸ τῆς καταστροφῆς. Ἔζησεν ὅμως καὶ ἔδρασεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου εἶχε μεταφερθῆ ὡς ὅμηρος, πρὶν ἀκόμη γίνῃ ἡ αἰχμαλωσία τῶν Ἰουδαίων καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸ ἔτος 606 π. Χ.

Ἐκεῖ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἢ μετοικεσίαν τῆς Βαβυλῶνος, ὅπως λέγεται εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ἔγινε μαζὶ μὲ τὸν προφήτην Δανιὴλ ὁ παρήγορος ἄγγελος τῶν βασανιζομένων Ἰουδαίων ὁμοφύλων του. Αἱ προφητεῖαι του εἶναι, ὅπως καὶ τοῦ Ἡσαΐου, ὁράσεις.

Ὁ Ἰεζεκιὴλ ἐπροφήτευσε τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο, εἰς τὸ βιβλίον του προτρέπει τοὺς εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰουδαίους νὰ κάμουν ὑπομονήν, νὰ φυλάττουν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζητοῦν τὴν βοήθειαν αὐτοῦ. Τακτικὰ ἐλέγχει αὐτοὺς διὰ τὰς ἁμαρτίας των.

2. Ὁ Ἰεζεκιὴλ ἐπροφήτευσε καὶ περὶ τοῦ Μεσσίου - Χριστοῦ. Εἶπεν ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν Καινὴν Διαθήκην. Εἰς τὴν Διαθήκην ὅμως αὐτὴν δὲν θὰ ἔχουν μέρος μόνον οἱ Ἰσραηλῖται, ἀλλὰ ὅλος ὁ κόσμος. Θὰ κατάγεται δὲ ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβὶδ καὶ θὰ γίνῃ αἰώνιος Βασιλεὺς ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Θὰ βασιλεύῃ αἰωνίως μὲ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν.

Ὁμοίως ἐπροφήτευσεν ὁ Ἰεζεκιὴλ καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν

1. Ἐννοεῖ τοὺς φυλάσσοντας τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ στρατιώτας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νεκρῶν καὶ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν μέλλουσαν Κρίσιν.

3. Ὁ Ἰεζεκιὴλ ἐπροφήτευσε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν μὲ τὸ ἑξῆς ὅραμα, τὸ ὁποῖον καταγράφει εἰς τὸ βιβλίον του καὶ τὸ ὁποῖον διαβάζεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας τὴν μεγάλην Παρασκευήν, ὕστερα ἀπὸ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιταφίου.

Ὁ Θεός, λέγει, μὲ μετέφερεν εἰς μίαν κοιλάδα, ἡ ὁποία ἦτο γεμάτη κόκκαλα ξηρά. Ἐκεῖ μοῦ εἶπεν ὁ Θεός: «Ἄνθρωπε, νομίζεις ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν ζωὴν τὰ ὀστᾶ αὐτά;» Ὁ δὲ προφήτης ἀπήντησε: «Κύριε, Σὺ μόνον γνωρίζεις τοῦτο». Καὶ ὁ Θεὸς μοῦ λέγει: «Διάταξε τὰ ὀστᾶ νὰ ἀναζήσουν».

Ὁ Προφήτης δίνει διαταγὴν καὶ τὰ ὀστᾶ γίνονται πάλιν ἄνθρωποι. Καὶ προσθέτει ὁ Θεός: «Τὰ ὀστᾶ ταῦτα εἶναι ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός. Ὅθεν νὰ εἴπῃς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ὅτι θὰ τοὺς ἐπαναφέρω πάλιν εἰς τὴν Χαναάν. Θὰ σᾶς ἀποκαταστήσω εἰς τὴν χώραν σας καὶ θὰ μάθετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριός σας καὶ ὁ Θεός σας».

Ἀνάγνωσμα

Τὸ συμβολικὸν ὅραμα τοῦ Ἰεζεκιὴλ

(Ἰεζεκ. ΛΖ', 1—15)

Ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ Κυρίου καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι καὶ ἔθηκέ με ἐν μέσῳ πεδίου (=πεδιάδος) καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν (=γεμᾶτον) ὀστέων ἀνθρωπίνων. Καὶ ἰδοὺ πολλὰ καὶ ξηρὰ σφόδρα. Καὶ εἶπε πρός με: «Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα[1];» Καὶ εἶπα: «Κύριε, Κύριε, Σὺ γνωρίζεις ταῦτα». Καὶ εἶπε πρός με: «Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ εἰπέ: Τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρά, ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὀστέοις. Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς καὶ δώσω εἰς ὑμᾶς νεῦρα καὶ σάρκα καὶ ἀνάξω ἐφ' ὑμᾶς δέρμα καὶ ζήσεσθε καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος».

1. Εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναστηθοῦν, νὰ ζήσουν...

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ προεφήτευσα, καθὼς ἐνετείλατό μοι ([1]). Καὶ ἰδοὺ σεισμός. Καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ (=τὸ ταίρι του). Καὶ εἶδον. Καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο καὶ ἀνέβαινεν ἐπ' αὐτὰ δέρμα καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς.

Καὶ εἶπε πρός με: «Προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἰπέ. Τάδε λέγει Κύριος. Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων (=ἀνέμων) ἐλθὲ καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους καὶ ζησάτωσαν». Καὶ προεφήτευσα, καθὼς ἐνετείλατό μοι ([1]). Καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα (=ἡ ψυχὴ) καὶ ἔζησαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν.

Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρός με, λέγων: «Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραήλ ἐστιν. Καὶ αὐτοὶ — τώρα — λέγουσι. Ξηρὰ γέγονε τὰ ὀστᾶ ἡμῶν. Διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπέ. Τάδε λέγει Κύριος. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν».

52. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΕΣ *(Δανιὴλ κεφ. Α'— ϛ')*

Ὁ προφήτης Δανιὴλ κατήγετο ἀπὸ τὸ βασιλικὸν γένος τοῦ Δαβὶδ καὶ εἶναι σχεδὸν σύγχρονος μὲ τὸν προφήτην Ἰεζεκιήλ. Ἔζησε καὶ ἔδρασε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Βαβυλῶνα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς αἰχμαλωσίας. Τὸν εἶχαν πάρει ὡς ὅμηρον καὶ αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι, ὅταν ἦτο ἀκόμη παιδί, διὰ νὰ τὸν μορφώσουν εἰς τὴν χώραν των Βαβυλῶνα, μαζὶ μὲ ἄλλους Ἰουδαίους, πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ.

Τότε ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ διέταξε νὰ ἐκλεγοῦν ἀπὸ αὐτοὺς μερικοὶ νέοι, ὑγιεῖς καὶ εὐφυεῖς, διὰ νὰ σπουδάσουν τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν σοφίαν τῶν Βαβυλωνίων. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐκλεγέντων διεκρίνοντο ὁ Δανιὴλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες Ἀζαρίας, Ἀνανίας καὶ Μισαήλ, τὸ ἔτος 606 π. Χ.

Οὗτοι προώδευσαν πολὺ καὶ διεκρίθησαν εἰς τὰς σπουδάς των, κατέλαβον δὲ ἐπισήμους θέσεις εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασι-

1. Ὅπως μὲ διέταξεν ὁ Κύριος...

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λέως. Ἰδιαιτέρως ὁ Δανιὴλ ἀνῆλθεν εἰς μεγάλα ἀξιώματα καὶ κατεῖχεν ἀνωτάτην θέσιν εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν Βαβυλωνίων.

Ὁ Δανιὴλ ἔγινεν ἐπίσης γνωστὸς εἰς ὅλην τὴν χώραν τῶν Βαβυλωνίων ὡς Ἑβραῖος προφήτης, διότι εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸ χάρισμα νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα καὶ νὰ ἐξηγῇ τὰ ὄνειρα.

2. Κάποτε ὁ Ναβουχοδονόσωρ εἶχεν ἴδει ἕνα σπουδαῖον

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὄνειρον, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ταραχήν του, ὅταν ἐξύπνησε, τὸ ἐλησμόνησε. Τότε ἐπροσκάλεσε τὸν Δανιὴλ νὰ τὸ μαντεύσῃ καὶ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀφοῦ προσηυχήθη ὁ Δανιὴλ μαζὶ μὲ τοὺς τρεῖς παῖδας, παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν:

—Εἶδες, βασιλεῦ, εἰς τὸ ὄνειρόν σου ἕνα ὑπερύψηλον ἄγαλμα, ὡραῖον καὶ παράξενον. Ἡ κεφαλή του ἦτο ἀπὸ χρυσόν, τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες ἀπὸ ἄργυρον (ἀσήμι), ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ ἀπὸ χαλκόν, αἱ κνῆμαι ἀπὸ σίδηρον καὶ οἱ πόδες ἀπὸ σίδηρον καὶ ἀπὸ πηλόν. Καθ' ὃν χρόνον τὸ παρατηροῦσες, ἀπεκόπη ἀπὸ ἕνα ὄρος μία μεγάλη πέτρα, ἡ ὁποία ἐκτύπησε τὸ ἄγαλμα εἰς τοὺς πόδας καὶ τὸ συνέτριψεν. Ἡ πέτρα αὐτὴ τότε ἤρχισε διαρκῶς νὰ κυλᾷ καὶ νὰ μεγαλώνῃ καὶ ἔγινε βράχος καὶ ὄρος μέγα, ποὺ ἐσκέπασεν ὅλην τὴν Γῆν.

Ἡ εἰκὼν αὐτή, βασιλεῦ, συνέχισεν ὁ προφήτης, σημαίνει τὰ τέσσαρα βασίλεια, τὰ ὁποῖα θὰ διαδεχθοῦν μὲ τὴν σειράν των τὸ κράτος σου. Σὺ εἶσαι ἡ χρυσῆ κεφαλὴ τοῦ ἀγάλματος, δηλ. τὸ κράτος σου. Μετὰ ἀπὸ σὲ θὰ ἔλθῃ δευτέρα βασιλεία (τὸ Μηδικὸν καὶ Περσικὸν κράτος). Μετὰ ταῦτα θὰ ἔλθῃ ἡ χαλκίνη βασιλεία (τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Διαδόχων του). Καὶ ἔπειτα θὰ ἔλθῃ ἄλλη σιδηρᾶ βασιλεία (ἡ Ρωμαϊκή), ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἀλλοῦ ἰσχυρὰ καὶ ἀλλοῦ ἀσθενής.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τελευταίας βασιλείας θὰ πέσῃ ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν ἡ πέτρα· καὶ ἐνοοῦσε τὸν Χριστόν. (Α΄ Κοριν. Ι, 4)

Ὁ Ναβουχοδονόσωρ ηὐχαριστήθη διὰ τὴν ἑρμηνείαν αὐτὴν καὶ διώρισε τὸν Δανιὴλ ἐπιθεωρητὴν καὶ ἄρχοντα τῶν σατραπῶν.

Ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες Ἀνανίας, Ἀζαρίας καὶ Μισαὴλ εἶχον καταλάβει καλὰς θέσεις εἰς τὸ κράτος τῶν Βαβυλωνίων καὶ ἐτιμῶντο πολὺ ἀπὸ τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορα. Διὰ τοῦτο οἱ ἄλλοι Βαβυλώνιοι ἐπίσημοι τοὺς ἐμισοῦσαν καὶ ἤθελον νὰ τοὺς ἐξοντώσουν.

Πρὸς τοῦτο ἔπεισαν τὸν βασιλέα, ὅστις ἐξέδωκε διαταγήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ὤφειλον νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς ὡρισμένον μέρος καὶ νὰ προσκυνήσουν τὴν χρυσῆν εἰκόνα τοῦ θεοῦ Βήλου (Ἡλίου).

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Οἱ τρεῖς παῖδες τότε ἠρνήθησαν νὰ προσκυνήσουν τὴν εἰκόνα τοῦ ψευδοῦς θεοῦ. Διὰ τοῦτο τοὺς ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς καὶ τοὺς ἠπείλησεν, ἀλλ' αὐτοὶ καὶ πάλιν ἠρνήθησαν. Καὶ τότε ὁ Ναβουχοδονόσωρ ὠργίσθη καὶ διέταξε νὰ τοὺς ρίψουν δεμένους εἰς μίαν κάμινον ἑπταπλασίως πυρακτωμένην.

Οἱ τρεῖς παῖδες ὅμως μέσα εἰς τὴν φωτιὰν δὲν ἔπαθον τίποτε, διότι ἄγγελος Κυρίου κατέβη καὶ διεφύλαξεν αὐτοὺς ἀβλαβεῖς. Αὐτοὶ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πυρός, τὸ ὁποῖον ὁ ἄγγελος μετέβαλεν εἰς δρόσον, ἔψαλλον ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν, πρῶτα ὁ Ἀζαρίας μόνος καὶ κατόπιν ὅλοι μαζί.

Τοῦτο κατέπληξε τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἀπηλευθέρωσεν ἀμέσως αὐτούς, τοὺς ἀνύψωσεν εἰς μεγαλυτέρας ἀκόμη θέσεις καὶ διέταξε νὰ μὴ βλασφημῆται πλέον ὁ Θεὸς τῶν τριῶν παίδων.

Ἡ προσευχὴ τοῦ Ἀζαρίου ἀποτελεῖ τὴν ἑ β δ ό μ η ν ᾠ δ ὴ ν τῆς Ὑμνολογίας μας καὶ ἡ προσευχὴ τῶν τριῶν παίδων τὴν ὀ γ δ ό η ν ᾠ δ ή ν.

Ἡ Ἐκκλησία διαβάζει τὰς προσευχὰς αὐτὰς τῶν παίδων τὴν πρωΐαν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, συσχετίζει τὸ θαῦμα αὐτὸ μὲ τὸ θαῦμα τῆς φλεγομένης καὶ μὴ καιομένης βάτου καὶ ἐξηγεῖ ὅτι ταῦτα ε ἰ κ ο ν ί ζ ο υ ν τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ἐκ τῆς Παρθένου. Ἕνα τροπάριόν της λέγει πρὸς τὴν Παρθένον Μαρίαν :

Μωϋσῆς κατενόησεν ἐν βάτῳ
τὸ μέγα μυστήριον τοῦ τόκου Σου,
Π α ῖ δ ε ς προεικόνισαν τοῦτο ἐμφανέστατα,
μέσῳ πυρὸς ἱστάμενοι καὶ μὴ φλεγόμενοι,
ἀκήρατε (= ἀμόλυντε) *Ἁγία Παρθένε,*
ὅθεν Σὲ ὑμνοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἀ ν ά γ ν ω σ μ α

1ον. Προσευχὴ τοῦ Ἀζαρίου

(Δανιὴλ κεφ. Γ', 1 — 22 ἐν παραφράσει)

Εὐλογητὸς εἶσαι, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ εἶναι αἰνετὸν καὶ δοξασμένον τὸ ὄνομά Σου εἰς τοὺς αἰῶνας,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διότι εἶσαι δίκαιος εἰς ὅλα ὅσα ἔκαμες εἰς ἡμᾶς. Καὶ ὅλα Σου τὰ ἔργα εἶναι ἀληθινὰ καὶ εὐθεῖαι εἶναι αἱ ἐντολαί Σου καὶ ὅλαι αἱ κρίσεις Σου εἶναι ἀληθεῖς.

Καὶ δικαίως ἐτιμώρησες καὶ τοὺς πατέρας μας καὶ ἡμᾶς μὲ τὰ ὅσα ἔκαμες εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, τὴν ἁγίαν πόλιν Σου· διότι ἡμαρτήσαμεν καὶ ἠνομήσαμεν καὶ δὲν ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολάς σου. Καὶ μᾶς παρέδωκες αἰχμαλώτους εἰς λαὸν ἐχθρικὸν καὶ εἰς βασιλέα πονηρόν. Καὶ τώρα ἡμεῖς εἴμεθα ταπεινωμένοι καὶ κατεντροπιασμένοι. Ὅμως μὴ μᾶς ἀφήσῃς ἕως τέλους ἀπροστατεύτους καὶ μὴ ἀθετήσῃς τὴν Διαθήκην Σου διὰ τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, τοὺς ἀγαπημένους Σου, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκες ὑπόσχεσιν νὰ πληθύνῃς τοὺς ἀπογόνους των, ἡμᾶς, ὡς τὰ ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· διότι, Κύριε, τώρα εἴμεθα ἀπὸ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Γῆς ὁ πλέον ὀλιγάριθμος λαός, λαὸς ταπεινωμένος διὰ τὰς ἁμαρτίας μας. Καὶ τώρα δὲν ἔχομεν ἄρχοντα καὶ προφήτην καὶ βασιλέα. Οὔτε ἑορταὶ οὔτε θυσίαι γίνονται εἰς τὸν Ναὸν τὸν ἅγιόν Σου, διὰ νὰ εὕρωμεν ἔλεος.

Περιμένομεν τὸ ἔλεός Σου μὲ ψυχὴν καὶ πνεῦμα ταπεινώσεως. Ἡ θυσία μας αὐτὴ τώρα ἂς ἐξομοιωθῇ μὲ τὴν πλουσιωτέραν θυσίαν πολλῶν κριῶν καὶ ταύρων. Καὶ τώρα μὲ ὅλην μας τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν Σὲ παρακαλοῦμεν καὶ λέγομεν:

Συγχώρησέ μας, Κύριε, ὡς ἐπιεικὴς καὶ φιλάνθρωπος. Σῶσε μας καὶ δόξασε τὸ ὄνομά Σου· διὰ νὰ ἐντραποῦν πάντες οἱ ἐχθροί μας καὶ νὰ μάθουν ὅτι Σὺ εἶσαι ὁ Κύριος, ὁ μόνος Θεὸς καὶ ἔνδοξος εἰς ὅλην τὴν Οἰκουμένην.

2ον. Προσευχὴ τῶν τριῶν παίδων

(Δαν. κεφ. Γ', 28—67 ἐν παραφράσει)

Εὐλογητὸς εἶσαι, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης Σου τὸ ἅγιον, τὸ ὑπερύμνητον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εἶσαι εὐλογημένος εἰς τὸν Ναὸν τῆς δόξης Σου ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Εὐλογημένος Σύ, ὁ ἐπιβλέπων τὰς ἀβύσσους, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογημένος εἶσαι Σύ, ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας Σου καθήμενος, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογημένος εἶσαι Σύ, ὁ εἰς τὸ στερέωμα τοῦ Οὐρανοῦ εὑρισκόμενος, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἄγγελοι Κυρίου, Οὐρανοὶ Κυρίου τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη, ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος, νύκτες καὶ ἡμέραι τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἡ βροχὴ καὶ ἡ δρόσος, πάντα τὰ πνεύματα τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα, ψῦχος καὶ καύσων τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ χιόνες, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνὰ καὶ ὅλα τὰ φυόμενα εἰς τὴν Γῆν τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε πηγαί, θάλασσαι καὶ ποταμοί, κήτη καὶ ὅλα τὰ κινούμενα εἰς τὰ ὕδατα τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ὅλα τὰ πτηνὰ τοῦ Οὐρανοῦ, τὰ θηρία καὶ ὅλα τὰ κτήνη τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε υἱοὶ ἀνθρώπων, εὐλογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

53. Ο ΔΑΝΙΗΛ ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΚΚΟΝ ΤΩΝ ΛΕΟΝΤΩΝ *(Δαν. Ε')*

Τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορα διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον τῶν Βαβυλωνίων ὁ ἔγγονός του Βαλτάσαρ.

Αὐτὸς παρέθεσεν ἡμέραν τινὰ μέγα συμπόσιον εἰς τοὺς μεγιστᾶνας καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ τόπου του. Ἔτρωγον ὅλοι καὶ ἔπινον κατὰ τὸ συμπόσιον αὐτὸ μὲ τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη τοῦ Ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων, τὰ ὁποῖα ὁ Ναβουχοδονό-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σωρ εἶχεν ἁρπάσει ἀπὸ τὸν Ναὸν καὶ εἶχε μεταφέρει εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Καθ' ὃν χρόνον διαρκοῦσε τὸ συμπόσιον, ἔξαφνα ἀπέναντι τοῦ Βαλτάσαρ ἐφάνη ἕνα χέρι, τὸ ὁποῖον ἔγραψεν εἰς τὸν τοῖχον τὰς ἑξῆς τρεῖς μυστηριώδεις λέξεις: μανή, θεκέλ, φάρες.

Τὸ περίεργον αὐτὸ ὅραμα ἐτάραξε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς προσκεκλημένους. Οἱ παριστάμενοι σοφοὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐξηγήσουν τὸ φαινόμενον καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁ Δανιήλ. Αὐτὸς εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα ὅτι αἱ τρεῖς αὐταὶ λέξεις σημαίνουν ὅτι ἡ βασιλεία του ἐμετρήθη, ἐζυγίσθη καὶ διενεμήθη.

Πράγματι τὴν ἰδίαν ἐκείνην νύκτα ὁ μὲν Βαλτάσαρ ἐφονεύθη, ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Μήδων Κῦρος ὁ πρεσβύτερος ἐκυρίευσε τὴν Βαβυλῶνα καὶ ὑπέταξε τὸ Βαβυλωνιακὸν κράτος (538 π. Χ.).

2. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Βαβυλῶνος ὑπὸ τῶν Μήδων, ὁ Δανιὴλ εἶχε διατηρήσει τὴν ὑψηλὴν θέσιν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἶχε τὴν εὔνοιαν τῶν νέων κυριάρχων. Οἱ αὐλικοὶ τότε ἐφθόνησαν διὰ τοῦτο τὸν ξένον Δανιὴλ καὶ κατώρθωσαν νὰ πείσουν τὸν Κῦρον νὰ ἐκδώσῃ Διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπηγορεύετο εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐπὶ τρίακοντα ἡμέρας νὰ ζητήσῃ ὅ,τι δήποτε εἴτε ἀπὸ ἄνθρωπον εἴτε ἀπὸ τὸν Θεόν.

Ὁ Δανιὴλ ὅμως, παρὰ τὸ Διάταγμα, ἔκαμε τὴν προσευχὴν τρεῖς φορὰς τὴν ἡμέραν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐζητοῦσεν ἀπὸ αὐτὸν τὴν προστασίαν του. Οἱ ἐχθροί του τὸν συνέλαβον νὰ προσεύχεται καὶ τὸν κατήγγειλαν εἰς τὸν Κῦρον. Αὐτὸς τότε διέταξε νὰ ριφθῇ ὁ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

Ἀλλ' ἐκεῖ ὁ Δανιὴλ δὲν ἔπαθε τίποτε, διότι ἄγγελος Κυρίου ἔφραξε τὰ στόματα αὐτῶν.

Τὴν ἑπομένην μὲ ἔκπληξιν εἶδεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ αὐλικοί του ὅτι ὁ Δανιὴλ ἦτο σῶος καὶ ἀβλαβής. Ὅταν δὲ ἐπληροφορήθη ἀπὸ τὸν προφήτην τὰς ραδιουργίας τῶν ἐχθρῶν του, διέταξε καὶ ἔρριψαν ἐκείνους εἰς τοὺς λέοντας.

3. Ὁ Δανιὴλ ὡς προφήτης ἐπροφήτευσε περὶ τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς μάλιστα καθώρισεν ἀκριβῶς τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θὰ ἐμφανισθῇ ὁ Χριστὸς εἰς τὴν Γῆν ὡς ἐλευθερωτής.

Ὁμοίως ὁ Δανιὴλ ἐπροφήτευσε καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον καὶ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς παγκοσμίου βασιλείας τοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι ἡ πέτρα, ἡ ὁποία συνέτριψε τὰ εἴδωλα καὶ κατόπιν ἐξηπλώθη εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αὐτὴ ἐμεγάλωσε καὶ διαρκῶς μεγαλώνει. Προορίζεται νὰ σκεπάσῃ ὅλην τὴν Γῆν. Τότε θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος· θὰ γίνῃ ἡ δευτέρα Παρουσία καὶ ἡ μέλλουσα Κρίσις τοῦ Κυρίου.

Περὶ αὐτῆς ὁ προφήτης Δανιὴλ λέγει: «Οἱ θρόνοι ἐτέθησαν καὶ ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν ἐκάθισε. Τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιὼν καὶ ἡ τρίχα τῆς κεφαλῆς του ὡσεὶ ἔριον καθαρόν. Ὁ θρόνος του φλόγα πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. Καὶ ποταμὸς πυρὸς ἔτρεχεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Χίλιαι χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ. Κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν». (Δαν. Ζ', 9 - 10. Ἴδε καὶ Ματθ. ΚΕ', 31).

54. Η ΕΣΘΗΡ ΣΩΖΕΙ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ *(Ἐσθήρ)*

Ἡ Ἐσθὴρ ἦτο μία ὡραία ὅσον καὶ εὐσεβὴς Ἰσραηλῖτις, ἡ ὁποία κατώρθωσε νὰ σώσῃ τοὺς ὁμοφύλους της ἀπὸ βεβαίαν καταστροφήν. Ἔζησεν ὡς αἰχμάλωτος τῶν Βαβυλωνίων εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὕστερα ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἦτο κόρη τοῦ Ἀμιναδὰβ καὶ κατήγετο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Βενιαμίν.

Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἔμεινεν ὀρφανή. Διὰ τοῦτο τὴν ἀνατροφήν της ἀνέλαβεν ὁ θεῖος της Μαρδοχαῖος. Αὐτὸς ἔμενε τώρα ὡς Ἰουδαῖος αἰχμάλωτος εἰς τὰ Σοῦσα τῆς Περσίας, εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ μεγάλου βασιλέως τῶν Περσῶν, τοῦ Ξέρξου. Ἐκεῖ ὁ Μαρδοχαῖος ἦτο ἄνθρωπος μέγας, λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ὡς αὐλικὸς τοῦ βασιλέως.

Ἀπὸ τὸν Μαρδοχαῖον ἐγνώρισεν ὁ Ξέρξης τὴν Ἐσθήρ, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὡς σύζυγόν του. Ἔτσι ἡ Ἐσθὴρ ἔγινε βασίλισσα τοῦ ἀπεράντου τότε Περσικοῦ κράτους.

Ἀπὸ τὸν βασιλέα ἀπέκρυπτε τὴν ἐθνικότητά της, ἐξακο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λουθοῦσεν ὅμως νὰ λατρεύῃ τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐκτελοῦσε τὰς συμβουλὰς τοῦ θείου της Μαρδοχαίου.

Τὴν πρόοδον τοῦ Μαρδοχαίου ἐφθόνησαν τότε δύο αὐλικοὶ σωματοφύλακες τοῦ βασιλέως καὶ ἀπεφάσισαν νὰ δολοφονήσουν τὸν Ξέρξην. Ὁ Μαρδοχαῖος ὅμως ἐπληροφορήθη τὴν συνωμοσίαν καὶ τὴν ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν Ἐσθήρ. Ἡ Ἐσθὴρ δὲ εἰδοποίησε τὸν Ξέρξην καὶ οὕτω ὁ βασιλεὺς ἐσώθη ἀπὸ βέβαιον θάνατον.

2. Ἡ Ἐσθὴρ κατόπιν ἔσωσε τὸ γένος της, τοὺς Ἑβραίους, ἀπὸ μίαν γενικὴν σφαγήν. Τὴν σφαγὴν αὐτὴν εἶχε διανοηθῆ ὁ Ἀμάν, ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ Ξέρξου, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ τὴν εἶχεν ὑπογράψει ὁ βασιλεύς.

Ὁ Ξέρξης εἶχε διορίσει ὡς πρωθυπουργόν του τὸν Ἀμὰν καὶ εἶχε διατάξει ὅλοι οἱ αὐλικοί του νὰ τὸν προσκυνοῦν. Καὶ ἐνῷ ὅλοι οἱ αὐλικοί του εἶχον συμμορφωθῆ μὲ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, μόνον ὁ Μαρδοχαῖος δὲν ἤθελε νὰ προσκυνῇ τὸν Ἀμάν.

—Ἐγώ, ἔλεγεν, εἶμαι Ἰουδαῖος· καὶ οἱ Ἰουδαῖοι μόνον τὸν Θεὸν προσκυνοῦν καὶ λατρεύουν.

Τότε ὁ Ἀμάν, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Μαρδοχαῖον, διενοήθη νὰ θανατώσῃ ὅλους τοὺς Ἰουδαίους, ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ κράτος του, διότι μόνον αὐτοὶ ἐννοοῦσαν νὰ μὴν ὑπακούουν εἰς τὸν νόμον τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ εἰς τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως. Ἔκαμε λοιπὸν ἕνα βασιλικὸν Διάταγμα καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸν Ξέρξην νὰ τὸ ὑπογράψῃ καὶ τοῦ εἶπε:

—Βασιλεῦ, ὑπάρχει ἕνα ἔθνος διεσκορπισμένον μέσα εἰς τὸ κράτος σου, τὸ ὁποῖον δὲν ἐκτελεῖ τοὺς νόμους σου καὶ δὲν ὑπακούει εἰς τὰ προστάγματά σου. Διάταξε λοιπὸν τὸ ἔθνος αὐτὸ νὰ ἐξοντωθῇ καὶ ἐγὼ θὰ δώσω εἰς τὸ βασιλικὸν Ταμεῖον 10 χιλιάδες τάλαντα ἀργυρᾶ.

Ὁ βασιλεὺς ἐπείσθη καὶ ὑπέγραψε τὸ Διάταγμα, εἶπε δὲ εἰς τὸν Ἀμάν:

—Τὰ χρήματα κράτησέ τα, κάμε δὲ τὸ ἔθνος τοῦτο ὅπως τοῦ ἁρμόζει.

Ἔβαλε κατόπιν κλῆρον ὁ Ἀμὰν καὶ ὥρισεν ὡς ἡμέραν ἐκτελέσεως τοῦ βασιλικοῦ Διατάγματος τὴν 14ην τοῦ μηνὸς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

᾿Αδάρ. Εἰδοποίησε δὲ πρὸς τοῦτο ὅλους τοὺς διοικητὰς τοῦ Περσικοῦ κράτους.

Τὸ βασιλικὸν Διάταγμα ἔγραφεν:

Ὁ μέγας βασιλεὺς Ξέρξης

πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ τοπάρχας τῶν ἀπὸ τῆς ᾿Ινδικῆς μέχρι τῆς Αἰθιοπίας ὑποτεταγμένων εἰς αὐτὸν 127 χωρῶν.

Ὡς κύριος πάσης τῆς Οἰκουμένης, διατάσσω·

᾿Επειδὴ μεταξὺ τῶν λαῶν μου ἔχει ἀναμιχθῆ ἕνας δυσμενὴς καὶ ἀνυπότακτος λαός, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ ἐκτελῇ τὰ προστάγματά μου, διὰ τοῦτο ὁ λαὸς αὐτὸς ὁλόκληρος, «σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις», ὁρίζω νὰ σφαγῇ «ὁλορριζεί», χωρὶς οἶκτον καὶ φειδώ, τὴν 14ην τοῦ δωδεκάτου μηνὸς ᾿Αδάρ, τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Θρῆνος καὶ κλαυθμὸς ἐξηπλώθη τότε μεταξὺ τῶν ᾿Ισραηλιτῶν. Καὶ ἔπεσαν εἰς νηστείαν καὶ εἰς προσευχὴν καὶ εἰς μετάνοιαν. Αὐτὸς δὲ ὁ Μαρδοχαῖος, ὅταν ἔμαθε τὴν συκοφαντίαν αὐτήν, «διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του» καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως καὶ ἐφώναξε δυνατά:

—Γίνεται μία ἀδικία εἰς ἕνα ἔθνος ἀθῷον.

Ὁ ᾿Αμὰν ὅμως, διὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ, ἡτοίμασε τὸν θάνατον αὐτοῦ.

3. Τὸ φοβερὸν μήνυμα ἔφθασε καὶ εἰς τὴν βασίλισσαν ᾿Εσθήρ. ᾿Ελυπήθη τότε καὶ αὐτὴ καὶ ἔκλαυσε μαζὶ μὲ τὸ γένος της. Ἔκαμε τὴν προσευχήν της εἰς τὸν Θεὸν καὶ κατόπιν παρουσιάσθη εἰς τὸν Βασιλέα.

Τὴν ὥραν αὐτὴν ὁ Ξέρξης ἐρωτοῦσε τοὺς αὐλικούς:

—Ποίαν τιμὴν ἐκάματε εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, ὁ ὁποῖος μοῦ ἔσωσεν ἄλλοτε τὴν ζωήν;

—Καμμίαν, τοῦ ἀπήντησαν ἐκεῖνοι.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰσήρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν ὁ ᾿Αμάν, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας του πρὸς ὑπογραφὴν τὸ Διάταγμα τῆς καταδίκης τοῦ Μαρδοχαίου εἰς σταυρικὸν θάνατον. Καὶ ὁ Ξέρξης τὸν ἐρωτᾷ:

—Τί πρέπει νὰ κάμωμεν εἰς ἕνα ἔμπιστον ἄνθρωπον, ποὺ θέλει ὁ βασιλεὺς νὰ τὸν δοξάσῃ;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ ὁ Ἀμάν, ἐπειδὴ ἐνόμισεν ὅτι αὐτὸν ἐνοοῦσεν ὁ βασιλεύς, λέγει πρόθυμα:

—Νὰ τοῦ δώσῃς βασιλικὰς τιμάς.

—Αὐτὸ νὰ κάμῃς, τοῦ εἶπεν ὁ Ξέρξης, εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, ὁ ὁποῖος μοῦ ἔσωσεν ἄλλοτε τὴν ζωήν.

Ὅταν ἤκουσεν αὐτὰ ἡ Ἐσθήρ, ἐπῆρε θάρρος καὶ εἰς ἄλλην περίστασιν, ποὺ ὁ βασιλεὺς τὴν ἐρώτησε καὶ τῆς εἶπεν:

—Τί θέλει ἡ βασίλισσα;

Ἐκείνη ἀπήντησε:

—Κατεδίκασες, βασιλεῦ, ἐμένα καὶ τὴν φυλήν μου εἰς σφαγήν, χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃς. Εἶμαι Ἰουδαία καὶ τοὺς Ἰουδαίους διέταξες νὰ σφάξουν οἱ τοπάρχαι σου, διότι ὁ Ἀμάν, ποὺ δὲν θέλει τὸ καλόν σου, τοὺς ἐσυκοφάντησε, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἐμένα καὶ τὸν Μαρδοχαῖον, τὸν σωτῆρα σου.

Ὁ Ξέρξης, ὅταν ἔμαθεν αὐτὰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Ἀμάν, διέταξε νὰ τὸν σταυρώσουν, τοὺς δὲ Ἰουδαίους τοὺς ἄφησε νὰ λατρεύουν ἀνενόχλητοι τὸν Θεόν των.

Τοιουτοτρόπως ἡ Ἐσθὴρ ἔσωσε τὸ γένος της ἀπὸ βέβαιον ὄλεθρον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

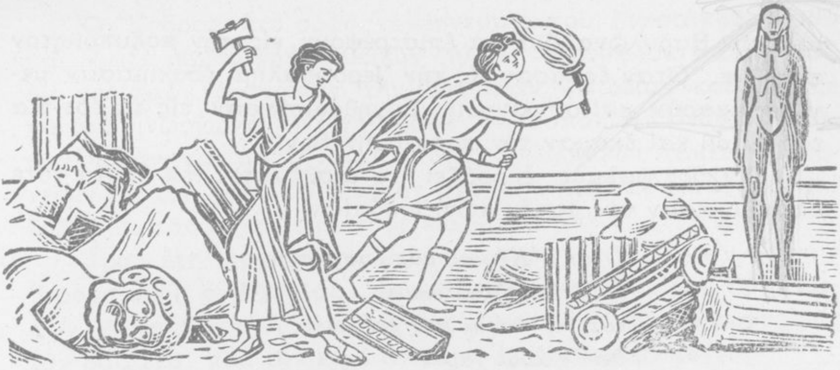

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΟΓΔΟΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

55. Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΝ. ΕΣΔΡΑΣ ΚΑΙ ΝΕΕΜΙΑΣ *(Τὰ βιβλία Ἔσδρας — Νεεμίας)*

Οἱ Ἰουδαῖοι ἔμειναν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἑβδομήκοντα περίπου ἔτη. Τὸ ἔτος 538 π. Χ., ὁ Κῦρος ὁ πρεσβύτερος, ὁ ἱδρυτὴς τοῦ Περσικοῦ κράτους, ἀφοῦ συνήνωσεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τοὺς Μήδους καὶ τοὺς Πέρσας, εἰσέβαλεν εἰς τὴν χώραν τῶν Βαβυλωνίων καὶ ἐκυρίευσεν, ὅπως εἴδαμεν, τὴν Βαβυλῶνα. Τότε περιῆλθον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του καὶ ἡ Συρία καὶ ἡ Παλαιστίνη.

Ὁ Κῦρος ἔδειξε μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἐξορίστους Ἰουδαίους καὶ ἐδείχθη πρόθυμος νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτοὺς νὰ γυρίσουν εἰς τὴν πατρίδα των.

Ἐξέδωκε λοιπὸν Διάταγμα, τὸ ἔτος 536 π.Χ., διὰ τοῦ ὁποίου τοὺς ἄφηνεν ἐλευθέρους νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, νὰ πάρουν μαζί των τὰς περιουσίας των, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, τὰ ὁποῖα εἶχε μεταφέρει εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὁ Ναβουχοδονόσωρ (606 - 536 = 70 ἔτη).

2. Πεντήκοντα περίπου χιλιάδες Ἰουδαῖοι, μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ζοροβάβελ καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωσίαν, ἀνεχώρησαν τότε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πολυπόθητον πατρίδα. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐδοκίμασαν μεγίστην χαρὰν καὶ συγκίνησιν. Συνηθροίσθησαν εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ Ναοῦ καὶ ἔκαμαν τὴν προσευχήν των.

Ὁ 125ος ψαλμὸς ἐκφράζει τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα τότε ἐπλημμύρισαν τὰς ψυχὰς τῶν Ἰουδαίων:

Ὅταν ὁ Κύριος μᾶς ἐπανέφερεν
ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν,
τότε τὸ στόμα μας ἐγέμισεν
ἀπὸ γέλοια χαρᾶς
καὶ ἡ γλῶσσα μας ἀπὸ ᾄσματα ἀγαλλιάσεως.

Ἀλλὰ καὶ μεγάλην θλῖψιν ἐδοκίμασαν, διότι μόνον ἐρείπια εὕρισκον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Κατ' ἀρχὰς ἔκτισαν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ Ναοῦ τὸ Θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἤρχισαν νὰ προσφέρουν τακτικὰ θυσίας πρὸς τὸν Θεόν.

Ἔπειτα ἤρχισαν μὲ ἐράνους, τοὺς ὁποίους ἔκαναν μεταξύ των καὶ μεταξὺ τῶν διεσπαρμένων εἰς διάφορα μέρη Ἰουδαίων, νὰ ἀνοικοδομοῦν τὸν Ναόν.

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἠθέλησαν τότε νὰ λάβουν μέρος καὶ οἱ Σαμαρεῖται, ἀλλὰ ἡ πρότασίς των ἀπερρίφθη ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, διότι τοὺς ἐθεωροῦσαν προδότας καὶ τὴν θρησκείαν των νοθευμένην.

Διὰ τοῦτο οἱ Σαμαρεῖται κατηγόρησαν τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ὡς ἐπαναστάτας καὶ τὸ ἔργον διεκόπη τότε. Κατόπιν ὁ Δαρεῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Ὑστάσπους, ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀποπερατώσουν τὸν Ναόν, τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὁποίου ἐτελέσθησαν πανηγυρικῶς τὸ ἔτος 516 π. Χ.

Ἀπὸ τὸν Ναὸν ὅμως τώρα λείπει ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἡ ὁποία κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων ἐχάθη καὶ δὲν ἀνευρέθη.

3. Μετὰ ὀγδοήκοντα ἔτη, ἤτοι τὸ ἔτος 456 π. Χ., ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἄλλαι ἓξ χιλιάδες Ἰουδαίων, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ σοφοῦ νομοδιδασκάλου Ἔσδρα.

Οὗτος ἔφερε πολλὰ δῶρα εἰς τὸν Ναὸν καὶ ἐστόλισεν αὐτόν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

῾Ο Ἔσδρας ἦτο σοφὸς ἑρμηνευτὴς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου καὶ ἔδειξε μέγαν θρησκευτικὸν ζῆλον. Ἵδρυσε συναγωγὰς διὰ τὸν λαόν, ἐκανόνισε τὴν δημοσίαν λατρείαν καὶ διέταξε νὰ ἀναγινώσκωνται εἰς τὸν λαὸν περικοπαὶ ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, τὸν ὁποῖον καὶ ὁ ἴδιος προσωπικῶς τακτικὰ ἑρμήνευεν εἰς τὸν λαόν. Συνέστησε σχολεῖα, διώρισε δικαστὰς καὶ ἠμπόδισε τὰς σχέσεις μὲ τοὺς εἰδωλολάτρας.

Τρία ἔτη ἀργότερον, ἤτοι τὸ 453 π. Χ., ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Νεεμίας, ὡς ἔπαρχος τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου Α΄. Αὐτὸς ἦτο ἀγαπητὸς καὶ ἔμπιστος εἰς τὸν βασιλέα, ποὺ τὸν εἶχε διορίσει ἀρχιοινοχόον του.

Μίαν ἡμέραν ὁ Νεεμίας παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀρταξέρξην λυπημένος καὶ δακρυσμένος, διότι ἔμαθεν ὅτι ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ πατρίς του, εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. ῾Ο βασιλεὺς τὸν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης του καὶ ἐκεῖνος ἀπήντησεν:

—Ἔμαθα, βασιλεῦ μου, ὅτι ἡ πατρίς μου εἶναι ἐρείπια καὶ οἱ συμπατριῶται μου εἶναι δυστυχεῖς.

Καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ κτίσῃ τὰ τείχη της. Καὶ ὁ Ἀρταξέρξης τότε ἐξέδωκε διαταγὴν καὶ ἐπέτρεψε τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς πόλεως καὶ τῶν τειχῶν τῆς Ἱερουσαλήμ.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Νεεμίας συνήντησε τὸν σοφὸν νομοδιδάσκαλον Ἔσδραν· καὶ οἱ δύο μαζὶ ὠργάνωσαν τὸ νέον Κράτος τῶν Ἰουδαίων.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς πόλεως, ἐκάλεσαν εἰς συνάθροισιν τὸν λαὸν καὶ ἐδιάβασαν εἰς αὐτὸν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ. Τότε μάλιστα ὥρισαν τὰ γνήσια βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ μελετᾷ ὁ λαός, καὶ ἀνενέωσαν τὴν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν Ἰουδαίων.

Οἱ Ἰουδαῖοι μὲ μεγάλην προσοχὴν καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἤκουσαν τὰς συμβουλὰς τοῦ Ἔσδρα καὶ ὡρκίσθηκαν ὅτι θὰ ἐκτελοῦν εἰς τὸ ἑξῆς μὲ ἀφοσίωσιν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

56. ΟΙ ΙΟΥΔΑΙΟΙ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ. ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΩΝ Ο΄ (*Μακκαβ. Α΄ καὶ ἑξῆς*)

Οἱ Ἰουδαῖοι ἔμειναν φόρου ὑποτελεῖς εἰς τοὺς Πέρσας μέχρι τοῦ ἔτους 332 π.Χ.

Μετὰ ταῦτα ὑπετάχθησαν εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, ὁ ὁποῖος ἐνίκησε τοὺς Πέρσας καὶ ἐκυρίευσεν ὅλον τὸ κράτος των, συνεπῶς καὶ τὴν Παλαιστίνην.

Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως Γάζης, ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐπορεύετο εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μὲ ἀπειλητικὰς διαθέσεις, διότι οἱ Ἰουδαῖοι εἶχον ἀρνηθῆ νὰ πληρώνουν φόρους εἰς αὐτόν. Διὰ τοῦτο φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς Ἰουδαίους, ὅταν ἐπλησίαζεν ὁ Ἕλλην κατακτητὴς εἰς τὴν πρωτεύουσάν των.

Τότε ὁ ἀρχιερεὺς αὐτῶν Ἰωδαέ, ἀφοῦ ἐφόρεσε τὴν ὡραιοτέραν ἀρχιερατικὴν στολήν, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ ἱερεῖς καὶ λευΐτας λευκοφοροῦντας καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν λαόν, ἐξῆλθε πρὸς συνάντησιν τοῦ νικητοῦ. Τὸν ὑπεδέχθη ὡς ἐλευθερωτήν.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐγονάτισε πρὸ τοῦ ἀρχιερέως καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Ναόν.

Τότε ὁ ἀρχιερεὺς ἐπέδειξεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ ἀνέγνωσεν εἰς αὐτὸν τὴν προφητείαν τοῦ Δανιήλ, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος πρὸ 220 περίπου ἐτῶν προέλεγε τὴν κατάκτησιν τῆς Περσικῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ Ἕλληνα βασιλέα.

2. Ἡ προφητεία τοῦ Δανιὴλ περὶ τῶν Ἑλλήνων ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν τριχωτὸς ἤρχετο ἀπὸ τὴν Δύσιν καὶ ἐξηπλώνετο εἰς ὅλην τὴν Γῆν... Καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἔγινε πολὺ μεγάλος καὶ εἶχε κέρας περίβλεπτον. Καὶ ὅταν ἐμεγάλωσεν ὁ τράγος, συνετρίβη τὸ κέρας τὸ μέγα καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐφύτρωσαν τέσσαρα ἄλλα κέρατα περίβλεπτα εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνδρός, ἡ ὁποία ἔλεγεν: Ὁ τριχωτὸς τράγος εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων. Καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα εἶναι ὁ πρῶτος βασιλεύς. Τὸ ὅτι δὲ συνετρίβη καὶ ἀνέβησαν τέσσαρα ἀντ' αὐτοῦ, σημαίνει ὅτι τέσσαρα βασίλεια θὰ σχηματισθοῦν ἐκ τοῦ ἔθνους τούτου...» (Κεφάλ. Η΄).

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Ἀλέξανδρος εὐχαριστήθηκεν ἀπὸ τὴν προφητείαν αὐτὴν καὶ διὰ τοῦτο ὄχι μόνον ἐσεβάσθη τὴν θρησκείαν τῶν Ἑβραίων, ἀλλὰ καὶ τοὺς παρεχώρησεν αὐτονομίαν, ἀρκεσθεὶς εἰς τὸ νὰ εἰσπράττῃ ἀπὸ αὐτοὺς φόρον ὑποτελείας.

3. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, οἱ Διάδοχοι αὐτοῦ, ὡς γνωστόν, ἐμοιράσθησαν τὸ ἀπέραντον κράτος του. Γύρω δὲ ἀπὸ τὴν Χαναὰν ἱδρύθησαν δύο Ἑλληνικὰ Κράτη. Τὸ βασίλειον τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοὺς Πτολεμαίους καὶ τὸ βασίλειον τῆς Συρίας ὑπὸ τοὺς Ἀντιόχους.

Κατ' ἀρχὰς ἡ Παλαιστίνη ὑπήχθη ὑπὸ τὸ βασίλειον τῆς Αἰγύπτου, οἱ δὲ Πτολεμαῖοι ἐπεριποιήθησαν τοὺς Ἑβραίους. Χάριν τῶν Ἑβραίων τῆς Αἰγύπτου, οἱ ὁποῖοι εἶχον λησμονήσει τὴν γλῶσσαν των καὶ ὡμίλουν τὴν Ἑλληνικήν, ἔγινε τότε ἡ μετάφρασις τῆς Π. Διαθήκης εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Οἱ Πτολεμαῖοι ἀνέθεσαν εἰς 70 ἢ διὰ τὴν ἀκρίβειαν 72 λογίους Ἰουδαίους μεταφραστὰς νὰ κάμουν τὴν μετάφρασιν τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ μετάφρασις αὐτὴ τῆς Π. Διαθήκης λέγεται τῶν ἑβδομήκοντα.

Κατόπιν ὅμως τὴν Παλαιστίνην ἐκυρίευσαν οἱ Ἀντίοχοι τῆς Συρίας, οἱ ὁποῖοι κατεδίωξαν καὶ ἐτυράννησαν πολὺ τοὺς Ἑβραίους. Ἰδίως ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς συμπεριεφέρθη σκληρότατα πρὸς τοὺς Ἑβραίους.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ τὸ ἔτος 169 π. Χ., ἐφόνευσε πολλοὺς Ἰουδαίους, ἔκαυσε τὰ ὡραιότερα οἰκοδομήματα, ἠρήμωσε τὴν πόλιν, διήρπασε καὶ ἀπεγύμνωσε τὸν Ναὸν ἀπὸ ὅλα του τὰ κοσμήματα καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βωμὸν καὶ ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

Τέλος ὁ Ἀντίοχος διέταξε νὰ καύσουν ὅλα τὰ βιβλία τοῦ Νόμου καὶ ἐξέδωκε Διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξηναγκάζοντο ὅλοι οἱ ὑπήκοοί του ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ ὁμιλοῦν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ ἔχουν ὡς θρησκείαν των τὴν Ἑλληνικὴν εἰδωλολατρίαν. Τότε πολλοὶ Ἰουδαῖοι διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

57. Ο ΕΛΕΑΖΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΜΗΤΗΡ ΜΕ ΤΑ ΕΠΤΑ ΠΑΙΔΙΑ *(Β Μακκαβ. κεφ. Ϛ'—Ζ')*

Μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων πολλοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι συνεμορφώθησαν μὲ τὸ αὐστηρὸν Διάταγμα τοῦ Ἀντιόχου καὶ πρὸ πάντων οἱ Ἑλληνισταὶ Ἰουδαῖοι. Ὁ πολὺς ὅμως Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἔμεινε πιστὸς εἰς τὴν θρησκείαν καὶ τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων του. Πολλοὶ ὑπῆρξαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐπροτίμησαν νὰ ἀποθάνουν παρὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν των εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν καὶ ὁ γέρων Ἐλεάζαρος καὶ μία μητέρα μὲ ἑπτὰ παιδιά.

Ὁ Ἀντίοχος μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶχε διατάξει ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι ὑπήκοοί του νὰ φάγουν χοιρινὸν κρέας καὶ νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου.

Ὁ γέρων Ἐλεάζαρος, ἐνενηκονταετὴς τὴν ἡλικίαν καὶ κατέχων ἐπισημοτάτην θέσιν μεταξὺ τῶν νομοδιδασκάλων, ὡδηγήθη ἐνώπιον τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀντιόχου καὶ ἐξεβιάζετο νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας, ποὺ ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον. Ὁ Ἐλεάζαρος ὅμως ἐπροτίμησε τὸν θάνατον παρὰ νὰ ἀρνηθῇ τὴν θρησκείαν του.

2. Περισσότερον συγκινητικὴ καὶ ἀξία θαυμασμοῦ εἶναι ἡ ἱστορία τῆς μητέρας μὲ τοὺς ἑπτὰ υἱούς.

Αὐτοὶ — νέοι παλληκάρια — ὡδηγήθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ἐξηναγκάζοντο μὲ τὴν βίαν νὰ φάγουν χοιρινὸν κρέας. Ὁ πρῶτος εἶπε τότε εἰς τὸν Ἀντίοχον:

—Εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ ἀποθάνωμεν, παρὰ νὰ παραβῶμεν τοὺς νόμους τῆς θρησκείας μας.

Ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ τοῦ κόψουν τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια, νομίζων ὅτι ἔτσι θὰ ἐφόβιζε τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς καὶ τὴν μητέρα των.

Ἔσυραν κατόπιν βιαίως πρὸς τὰ βασανιστήρια τὸν δεύτερον ἀδελφόν, λέγοντες πρὸς αὐτόν:

—Πρὶν βασανίσωμεν ἕνα πρὸς ἕνα τὰ μέλη τοῦ σώματός σου, λέγε μας, θὰ φάγῃς ἢ ὄχι χοιρινὸν κρέας;

—Ὄχι, ἀπήντησεν ἐκεῖνος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐπηκολούθησαν τὰ ἴδια βασανιστήρια, ἀλλὰ ὁ ἡρωϊκὸς νέος ἀποθνήσκων εἶπεν εἰς τὸν Ἀντίοχον :

—Σὺ μὲν μᾶς θανατώνεις τώρα, ὁ Βασιλεὺς ὅμως τοῦ σύμπαντος θὰ μᾶς ἀναστήσῃ εἰς αἰώνιον ζωήν.

Ὁμοίως καὶ ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος ἕως τὸν ἕκτον ἀπέθανον θάνατον μαρτυρικόν.

3. Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ θανατωθῇ καὶ ὁ τελευταῖος ἀδελφός, ὁ Ἀντίοχος τὸν προέτρεπε νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας καὶ τοῦ ὑπέσχετο μὲ ὅρκους νὰ τοῦ δώσῃ πλούτη καὶ δόξαν. Ἀλλὰ αὐτὸς ἦτο ἀμετάπειστος καὶ ἕτοιμος νὰ ἀποθάνῃ.

Τότε ὁ Ἀντίοχος παρεκάλεσε τὴν παρισταμένην εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ δρᾶμα μητέρα νὰ τὸν πείσῃ. Αὐτὴ ἐπῆγε κοντά του, ἔσκυψεν εἰς τὸ αὐτί του καὶ τοῦ εἶπεν εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν :

—Παιδί μου, κοίταξε τὸν Οὐρανόν, τὴν Γῆν καὶ ὅλα τὰ δημιουργήματα. Ὅλα τὰ ἔκαμεν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ μηδενός. Μὴ φοβηθῇς τὸν δήμιον τοῦτον, ἀλλὰ νὰ ὑπομείνῃς γενναίως τὰ μαρτύρια καὶ τὸν θάνατον, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί σου.

Καὶ τότε ὁ υἱὸς εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς δημίους :

—Τί περιμένετε ; Δὲν ὑπακούω εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ἀλλ' εἰς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ. Σὺ δέ, ἀσεβέστατε Ἀντίοχε, δὲν θὰ διαφύγῃς τὴν θείαν τιμωρίαν.

Καὶ ὁ Ἀντίοχος μὲ ὀργὴν διέταξε νὰ τὸν βασανίσουν περισσότερον τῶν ἄλλων.

Τελευταία ἐμαρτύρησε γενναίως καὶ ἡ εὐσεβὴς μήτηρ των.

58. ΟΙ ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΙ *(Μακκαβ. Βιβλ. Α', Β', Γ')*

Ὁ ἄγριος διωγμός, τὸν ὁποῖον ἐκίνησεν ὁ Ἀντίοχος κατὰ τῶν Ἰουδαίων, ἠνάγκασεν ὡρισμένους γενναίους Ἰουδαίους νὰ ἀποσυρθοῦν εἰς ὀρεινὰς πόλεις καὶ χωρία καὶ νὰ ὀργανώσουν ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ ξένου κατακτητοῦ.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐξεργέσεως κατὰ τοῦ τυράννου ἐσημειώθη εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Μοδεΐν. Ἐκεῖ εἶχε καταφύγει ὁ εὐσεβὴς ἱερεὺς Ματταθίας, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν διωγμόν, ποὺ εἶχεν ἐγερθῆ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ Ματταθίας εἶχε πέντε υἱούς. Ὅταν λοιπὸν ἦλθον εἰς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὴν μικρὰν ἐκείνην πόλιν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου, πολλοὶ Ἰουδαῖοι τρομοκρατημένοι ἐσκέπτοντο νὰ ὑπακούσουν εἰς αὐτούς.

Πρῶτον ἐκάλεσαν τὸν Ματταθίαν καὶ τοῦ εἶπον νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως. Ὁ Ματταθίας ὅμως ἀπεκρίθη:

—Ἂν ὅλοι ὑπήκουσαν εἰς τὸν βασιλέα, ἐγὼ ὅμως καὶ τὰ παιδιά μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου θὰ μείνωμεν πιστοὶ εἰς τὴν Διαθήκην τῶν πατέρων μας.

2. Μόλις ἐτελείωσεν ὁ Ματταθίας, παρουσιάσθη ἕνας Ἰουδαῖος διὰ νὰ ρίψῃ θυμίαμα εἰς τὸν βωμὸν τῶν εἰδώλων. Ὅταν εἶδε τοῦτο ὁ Ματταθίας, ἠγανάκτησεν ἀπὸ συγκίνησιν ἱερὰν καὶ ὥρμησεν ἐναντίον του. Τὸν ἐκτύπησε καὶ τὸν ἐθανάτωσεν ἐπάνω εἰς τὸν βωμόν. Ὕστερα ἐφώναξεν εἰς τὸν λαόν:

—Ὅποιος ἔχει ζῆλον νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὴν Διαθήκην καὶ εἰς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ ἂς ἔλθῃ μαζί μου.

Καὶ ἔφυγεν εἰς τὰ ὄρη. Τοιουτοτρόπως ἐκηρύχθη ἡ ἐπανάστασις ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τοῦ Ἀντιόχου.

Τὸ 166 π. Χ. ἀπέθανεν ὁ Ματταθίας ἀπὸ τὰς κακουχίας τῶν βουνῶν καὶ τοῦ πολέμου καὶ ἔγινεν ἀρχηγὸς τῶν Ἑβραίων ἐπαναστατῶν ὁ υἱός του Ἰούδας. Αὐτὸς πρῶτος ἐπῆρε τὸ ὄνομα Μακκαβαῖος, δηλαδὴ ἐξολοθρευτὴς ἢ ἐπαναστάτης. Αὐτὸς κατώρθωσεν ἔπειτα ἀπὸ αἱματηρὰς μάχας καὶ νίκας ἐναντίον τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀντιόχου νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ τὴν ἀπελευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας.

Τότε ἐκαθάρισε τὸν Ναόν, ἐκρήμνισε τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς καὶ ἔκαμε κομμάτια τὸ ἄγαλμά του, τὸ ἔτος 165 π. Χ. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἑώρταζον κατόπιν ὡς ἑορτὴν τῶν Ἐγκαινίων τοῦ Ναοῦ οἱ Ἰσραηλῖται.

Ὁ Ἰούδας ἐφονεύθη εἰς μίαν μάχην καὶ τὸν διεδέχθη ὁ ἀδελφός του Ἰωνάθαν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων.

3. Μετὰ τὸν φόνον καὶ τοῦ Ἰωνάθαν, ἀρχηγὸς τῶν Μακκαβαίων ἔγινεν ὁ ἀδελφός του Σίμων, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ αὐτὸς ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων. Αὐτὸς κατώρθωσε νὰ ἀπελευθερώσῃ ἐντελῶς τοὺς Ἰουδαίους, νὰ κάμῃ συμμάχους του τοὺς Ἕλληνας καὶ νὰ σταθεροποιήσῃ τοιουτοτρόπως τὴν ἀνεξαρτησίαν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῶν Ἑβραίων. Ὁ λαὸς τὸν ἀνεκήρυξεν «ἀρχηγὸν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἀρχιερέα», τὸ ἔτος 140 π.Χ.

Ὁ Σίμων ἐφονεύθη κατόπιν προδοσίας, διεδέχθη δὲ αὐτὸν ὁ υἱός του Ἰωάννης Ὑρκανὸς (136 - 105 π. Χ.).

Τοιουτοτρόπως οἱ Ἰσραηλῖται, ἀφοῦ ἐπὶ 400 περίπου χρόνια ἔμειναν ὑποτεταγμένοι εἰς ξένους κατακτητάς, ἀπέκτησαν τώρα τὴν ἐλευθερίαν των μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ, διότι ὁ Θεὸς δὲν ἔπαυσε νὰ βοηθῇ καὶ νὰ προστατεύῃ τὸν λαὸν ἐκεῖνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ προέλθῃ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

Σημείωσις. Μὲ τοὺς Μακκαβαίους λαμβάνει τέλος ἡ Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, διότι τῆς Π. Διαθήκης τὰ τελευταῖα βιβλία εἶναι τὰ τέσσαρα τῶν Μακκαβαίων. Οἱ Ἰσραηλῖται ὅμως συνέχισαν τοὺς ἀγῶνας των διὰ τὴν ἐλευθερίαν μέχρι τοῦ Χριστοῦ.

59. ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Ὁ Ἰωάννης Ὑρκανὸς ὠνομάσθη βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων καὶ ἥνωσεν εἰς τὸ κράτος του τὴν Σαμάρειαν, τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Ἰουδαίαν. Ἠνάγκασε δὲ ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ κράτους του καὶ μάλιστα τοὺς Ἰδουμαίους νὰ ἔχουν τὴν Ἑβραϊκὴν θρησκείαν καὶ νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Μετὰ τοῦτο βασιλεῖς ἔγιναν τὰ δύο του παιδιά, πρῶτον ὁ Ἀριστόβουλος ὁ Α΄ καὶ κατόπιν ὁ Ἰαννῆς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰαννῆ, βασίλισσα ἔγινεν ἡ σύζυγός του Σαλώμη, ὡς ἐπίτροπος τῶν δύο ἀνηλίκων τέκνων της, τοῦ Ἀριστοβούλου Β΄ καὶ τοῦ Ὑρκανοῦ Β΄.

Ὅταν ἐμεγάλωσαν τὰ δύο παιδιά, ἔκαμαν ἐμφύλιον πόλεμον μεταξύ των. Τότε δὲ εὑρῆκεν εὐκαιρίαν ὁ Ρωμαῖος στρατηγὸς Πομπήϊος καὶ τὸ ἔτος 63 π. Χ. ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὑπέταξε τὴν Παλαιστίνην.

Ὁ Πομπήϊος ὠνόμασε τότε τὸν Ὑρκανὸν τὸν Β΄ ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων, τὸν δὲ Ἀριστόβουλον Β΄ ἔστειλεν αἰχμάλωτον εἰς τὴν Ρώμην,

Ἀπὸ τὴν Ρώμην ὅμως κατώρθωσε νὰ δραπετεύσῃ ὁ Ἀριστόβουλος καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὅπου ἔκαμε δεύ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τερον ἐμφύλιον πόλεμον μὲ τὸν ἀδελφόν του Ὑρκανὸν Β΄.

Διὰ νὰ τοὺς συμβιβάσῃ τότε ὁ ὕπατος καὶ δικτάτωρ τῆς Ρώμης Ἰούλιος Καῖσαρ, τὸν μὲν Ὑρκανὸν τὸν Β΄ ἔκαμεν ἐθνάρχην τῆς Ἰουδαίας, τὸν δὲ Ἀριστόβουλον Β΄ ἐπίτροπον αὐτῆς. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἐξηκολούθησεν, ἔγινε βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ὁ ἐκ τῆς Ἰδουμαίας καταγόμενος Ἡρῴδης ὁ Μέγας, τὸ ἔτος 40 π. Χ., ἀναγνωρισθεὶς ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ρώμης Ὀκταβιανὸν Αὔγουστον.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τούτου, ὡς γνωστὸν, ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

2. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν οἱ Ἑβραῖοι ἀποτελοῦσαν τὸ ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους βασίλειον τῶν Ἰουδαίων. Ἐχωρίζοντο μεταξύ των εἰς διαφόρους κοινωνικὰς καὶ θρησκευτικὰς τάξεις. Τοιαῦται τάξεις, αἱ ὁποῖαι διετηροῦντο καὶ εἰς τὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ, ἦσαν:

α΄) Οἱ Ναζηραῖοι.

β΄) Οἱ Σαδδουκαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἦσαν πλούσιοι Ἰουδαῖοι.

γ΄) Οἱ Φαρισαῖοι, θεωρούμενοι ὡς καθαροί, καὶ

δ΄) Οἱ Ἐσσαῖοι, ὡς οἱ ἰδικοί μας ἀσκηταί, ζῶντες εἰς τὰς ἐρήμους.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἑβραῖοι ἀποτελοῦσαν τὸν ὄχλον, τὸν λαόν.

Διακρίσεις μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἦσαν οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, οἱ νομικοὶ καὶ οἱ γραμματεῖς, οἱ ὁποῖοι ὡς ἀσχολίαν των εἶχον νὰ μελετοῦν καὶ νὰ ἑρμηνεύουν τὸν Νόμον τοῦ Μωϋσέως.

Ὅλοι αὐτοὶ ἀποτελοῦσαν τὴν Ἑβραϊκὴν κοινωνίαν.

60. Η ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ. ΟΙ ΡΩΜΑΙΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ. Ο ΜΕΣΣΙΑΣ

Ὁ Ἡρῴδης ὁ Μέγας ἐχρημάτισε βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τοῦ 40 π. Χ. μέχρι τοῦ 2 μ. Χ.

Ὁ Ἡρῴδης κατ' ἀρχὰς ἐπεριποιήθη τοὺς Ἰουδαίους. Ἐπροστάτευσε τὸν λαὸν καὶ ἐπανίδρυσε τὸν Ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων, ὁ ὁποῖος εἶχε καταστραφῆ ἀπὸ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους. Τὸν Ναὸν τοῦτον ἔκαμε μεγαλύτερον καὶ τὸν περιέβαλε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μὲ τέσσαρας αὐλάς. Ἡ οἰκοδομή του διήρκεσε τεσσαράκοντα ἓξ ἔτη.

Κατόπιν ὅμως ὁ Ἡρῴδης ἤρχισε νὰ γίνεται κακὸς καὶ ἐτυράννησε πολὺ τοὺς Ἰουδαίους. Ἀπέθανε μὲ φρικτὸν θάνατον. Τὸν διεδέχθησαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τὰ τρία παιδιά του, ὁ Ἀρχέλαος, ὁ Ἡρῴδης Ἀντίπας καὶ ὁ Φίλιππος, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐχώρισαν τὴν Παλαιστίνην εἰς τρία βασίλεια.

2. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης ἔμενεν ὁ ἀνώτερος Ρωμαῖος Διοικητὴς τῆς Παλαιστίνης, ὁ ὁποῖος ἐπέβλεπεν εἰς τὴν διοίκησιν τοὺς Ἰουδαίους βασιλεῖς· διότι οἱ Ρωμαῖοι, ὅταν ὑπέταξαν τοὺς Ἑβραίους, ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς νὰ ἔχουν ἰδικούς των ἄρχοντας, ἔπρεπεν ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι νὰ πληρώνουν φόρον εἰς τοὺς Ρωμαίους.

Οἱ Ρωμαῖοι αὐτοὶ διοικηταὶ ἐλέγοντο ἐπίτροποι (πραίτωρες), τὸ δὲ οἴκημα, ὅπου ἔμενον εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐλέγετο πραιτώριον. Ἐλέγοντο καὶ ἡγεμόνες. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ Πόντιος Πιλᾶτος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐσταυρώθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Τότε οἱ Ἑβραῖοι εἶχον καὶ ἰδικά των δικαστήρια, ὅπως τὸ Μέγα Συνέδριον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ μικρὰ δικαστήρια—μὲ ἑπτὰ ἢ τρεῖς δικαστὰς—εἰς τὰς ἄλλας πόλεις.

Τὸ Μέγα Συνέδριον εἶχεν ἑβδομήκοντα δικαστάς, οἱ ὁποῖοι ἐλέγοντο βουλευταί. Πρόεδρος αὐτοῦ ἦτο ὁ ἑκάστοτε Ἀρχιερεὺς ἢ Μέγας Ἀρχιερεὺς τῶν Ἱεροσολύμων. Τὸ δικαστήριον αὐτὸ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ὅλας τὰς ποινάς, ἀκόμη καὶ τοῦ θανάτου, τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐκτελέσῃ χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ Ρωμαίου πραίτωρος.

3. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν μεταξὺ τῶν Ἑβραίων καὶ μεταξὺ ὅλων τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου εἶχε διαδοθῆ μὲ μεγάλην ἐπίτασιν ἡ φήμη ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὡς Σωτὴρ καὶ Ἐλευθερωτής. Ἡ φύσις γεννᾷ Βασιλέα εἰς τὸν Ρωμαϊκὸν λαόν, ἔλεγε μιὰ ἐθνικὴ προφητεία, τὸ δὲ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν εἶχεν ἀποφανθῆ ὅτι ὁ Βασιλεὺς αὐτὸς θὰ εἶναι Παῖς Ἑβραῖος.

Καὶ ὁ Μεσσίας πράγματι ἦλθεν. Ἀλλ' οἱ Ἑβραῖοι, οἱ ὁποῖοι τότε ἦσαν ὑποτεταγμένοι εἰς ξένους κατακτητάς, τοὺς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ρωμαίους, εἶχον διαστρέψει τὴν ἀληθινὴν ἔννοιαν τῶν προφητειῶν καὶ ἐπερίμεναν τὸν Μεσσίαν ὡς βασιλέα ἐπίγειον, μὲ στρατεύματα καὶ δόξας καὶ τιμάς, διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς κατακτητὰς καὶ νὰ ἐπανιδρύσῃ τὸ ἀρχαῖον βασίλειον τοῦ Δαβίδ, μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν, τὴν δόξαν καὶ τὴν ἔκτασιν. Τὸν ἐπερίμεναν ἀκόμη καὶ ὡς κατακτητὴν τῶν ἄλλων ἐθνῶν, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν διακυβέρνησιν τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου.

Διὰ τοῦτο, ὅταν ἦλθεν ὁ Χριστός, ἄσημος καὶ ταπεινός, πρᾶος καὶ εἰρηνικός, δὲν ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς Αὐτόν. Ἀπεναντίας μάλιστα οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Τὸν ἐσυκοφάντησαν, Τὸν κατεδίωξαν καὶ ἐν τέλει Τὸν ἐσταύρωσαν. Ἀλλὰ περὶ τούτων ὅλων θὰ μᾶς διδάξῃ ἡ **Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης** τὴν ὁποίαν θὰ διδαχθῶμεν εἰς τὴν **Δευτέραν Τάξιν.**

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο εἴδαμεν πῶς ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Παρηκολουθήσαμεν τὴν πτῶσιν καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ πρόσωπον τῶν πρωτοπλάστων καὶ πῶς οἱ ἄνθρωποι μακρὰν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἔζησαν ζωὴν δυστυχισμένην, εἰς τὸ σκότος τῆς πολυθεΐας καὶ τῆς εἰδωλολατρίας καὶ εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας.

2. Εἴδομεν ἀκόμη πῶς ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ Πατριάρχου Ἀβραὰμ ἐπρονόησε νὰ προέλθῃ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ προήρχετο ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ **Χριστός**. Παρηκολουθήσαμεν τὰς τύχας τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἔκαμε Διαθήκην, δηλ. συμφωνίαν μὲ τὸν Θεόν. Διεπιστώσαμεν ὅτι, ἐνῷ ὁ Θεὸς ἐτήρησε τὰς ὑποσχέσεις του, δηλ. τὴν **Διαθήκην**, ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς παρεσπόνδησεν ἐπανειλημμένως καὶ παρεβίασε τὴν Διαθήκην αὐτήν.

Ἀλλὰ παρετηρήσαμεν συγχρόνως καθ' ὅλην τὴν παρακολούθησιν τῶν τυχῶν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ὅτι, ὅταν ὁ λαὸς αὐτὸς ἦτο εὐσεβὴς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐφύλαττε τὰς ἐντολάς Του, εἶχε τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ἐνίκα τοὺς ἐχθρούς του, διέβαινε θαλάσσας καὶ ποταμούς, «ἀβρόχοις ποσίν», ἐτρέφετο μὲ μάννα καὶ ὄρτυγας, ἐποτίζετο εἰς τὰς ἐρήμους μὲ νερὸ καὶ ἀνεδεικνύετο εἰς κράτος μέγα καὶ ἰσχυρόν.

Ὅταν ὅμως ἐγκατέλειπε τὸν Θεὸν καὶ ἐλησμόνει τὰς ἐντολάς Του, διεφθείρετο, ἔχανε τὴν δύναμίν του, ὑπεδουλώνετο εἰς ἄλλους λαοὺς καὶ ὑπέφερε τὰ πάντα. Ἀλλὰ μόλις μετανοοῦσεν εἰλικρινῶς καὶ ἐξηγνίζετο, εὕρισκε πάλιν τὴν προστασίαν τοῦ παναγάθου Θεοῦ καὶ ἀπηλευθερώνετο.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

3. Τέλος εἰς κάθε σχεδὸν μάθημα εἴδαμεν ὅτι ἡ Θεία Πανσοφία εἶχε προσχεδιάσει νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν Μονογενῆ Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ, ὅστις θὰ ἀπηλευθέρωνε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ αἰωνίου θανάτου καὶ θὰ ἐδίδασκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀληθινὴν Θρησκείαν καὶ τὴν ἁγνὴν Ἠθικήν.

Μέσα εἰς ὅλα τὰ κεφάλαια αὐτὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καθαρὰ διαφαίνεται ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ εἰς ὅλας τὰς περιόδους τῆς θρησκευτικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Ἰδίως ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ ἢ Διαθήκη, ὅτι θὰ ἀποστείλῃ Σωτῆρα καὶ Λυτρωτήν, ὅστις θὰ συνάψῃ τὴν νέαν, τὴν Καινὴν Διαθήκην, μεταξὺ Θεοῦ καὶ ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸς εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τὴν ἱστορίαν τοῦ ὁποίου θὰ διδαχθῶμεν εἰς τὴν ἀμέσως ἑπομένην τάξιν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

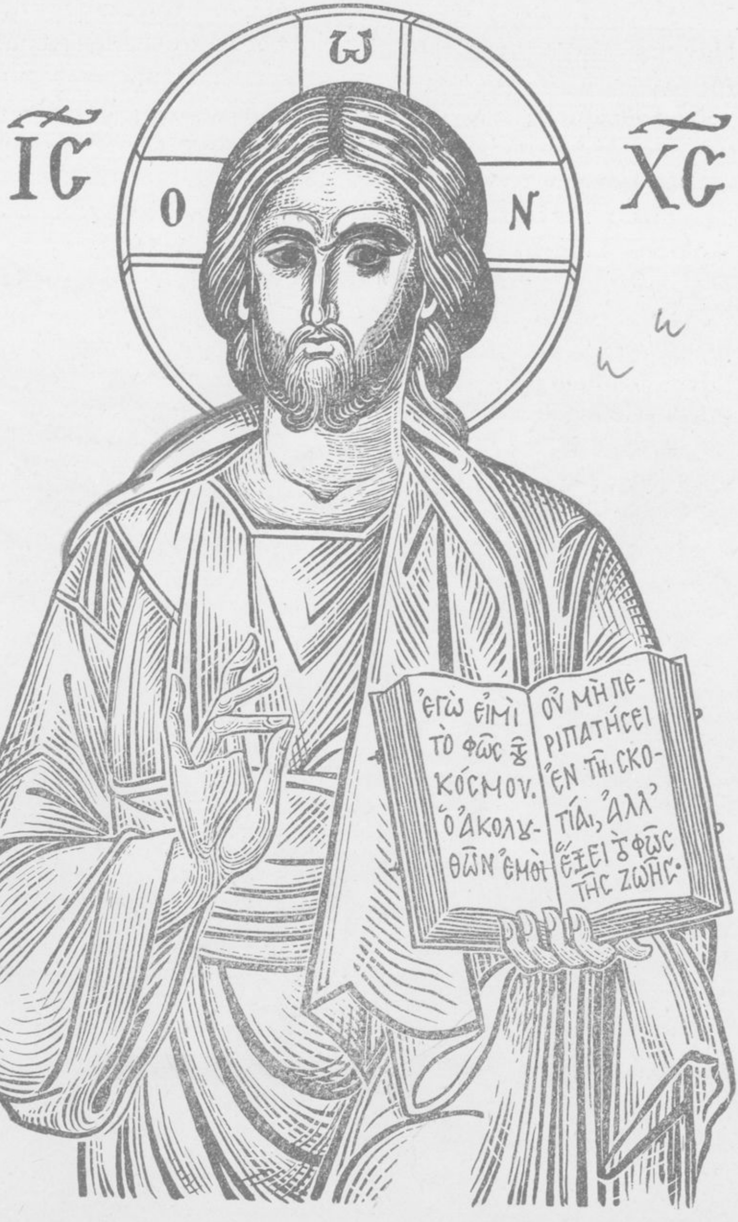

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ

1 Δαμασκὸς
2 Σιδὼν
3 Καισάρεια Φιλίππου
4 Φαινὸς (Μισσεμά).
5 Λίμνη Μαιρῶν
6 Τύρος
7 Σεπφωρὶς
8 Ὄρος τῶν Μακαρισμῶν
9 Βηθσαϊδὰ
10 Καπερναοὺμ (ἐρείπια)
11 Ναζαρὲτ
12 Ἀκκὼ (Πτολεμαΐς)
13 Γέργεσα
14 Ζαβουλὼν
15 Τιβεριὰς
16 Ναΐν
17 Σεναβρὶς
18 Σαμάρεια (ἐρείπια)
19 Συχὲμ
20 Ὄρος Γαρεζὶν
21 Καισάρεια Παλαιστίνης
22 Κέδρων χείμαρρος
23 Βεθὴλ
24 Μωδεΐν
25 Ἀντίπατρις
26 Ἱεριχὼ (ἐρείπια)
27 Ἐλαιὼν
28 Γεθσημανὴ
29 Ἱερουσαλὴμ
30 Ἐμμαοὺς
31 Ἰόππη
32 Βηθανία
33 Λίμνη Σιλωὰμ
34 Γάδαρις
35 Βηθλεὲμ
36 Χεβρὼν

ΧΑΡΤΗΣ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Σελ.

1. Ἡ Παλαιστίνη γεωφυσικῶς 11
2. Ἡ Παλαιστίνη πολιτικῶς 13

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΝ Τῌ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

3. Ἡ Δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου 15
4. Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων 19
5. Ὁ κατακλυσμός. Ὁ πύργος Βαβέλ. Ἡ διασπορὰ τῶν ἀνθρώπων 23

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

6. Ὁ Ἀβραὰμ Πατριάρχης τῶν Ἑβραίων 26
7. Γέννησις, θυσία καὶ γάμος τοῦ Ἰσαὰκ 28
8. Ὁ Ἰακὼβ Πατριάρχης τῶν Ἰσραηλιτῶν 32
9. Ὁ Ἰακὼβ εἰς τὴν Χαρρὰν 34
10. Ὁ Ἰωσὴφ καὶ οἱ ἀδελφοί του 36
11. Ὁ Ἰωσὴφ δοξάζεται εἰς τὴν Αἴγυπτον 40
12. Ὁ Ἰακὼβ καὶ τὰ παιδιά του εἰς τὴν Αἴγυπτον 43
13. Ἡ θρησκεία τῶν Ἑβραίων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Πατριαρχῶν. Ὁ Ἰὼβ 46

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΫΣΕΩΣ

14. Ὁ Μωϋσῆς ἐλευθερωτὴς καὶ νομοθέτης τῶν Ἰσραηλιτῶν . . 48
15. Ὁ Θεὸς ἀναθέτει εἰς τὸν Μωϋσῆν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰσραηλιτῶν 51
16. Αἱ δέκα πληγαὶ καὶ τὸ πρῶτον Πάσχα τῶν Ἰσραηλιτῶν . . 53
17. Ἔξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης 55

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σελ.
18. Πορεία διὰ τῆς ἐρήμου. Νίκη κατὰ τῶν Ἀμαληκιτῶν 58
19. Ἡ Διαθήκη μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἰσραηλιτῶν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ . 59
20. Κατασκόπευσις τῆς Χαναὰν 64
21. Θάνατος τοῦ Ἀαρών. Ὁ χαλκοῦς ὄφις. Ἡ προφητεία τοῦ Βαλαὰμ 66
22. Θάνατος τοῦ Μωϋσέως 69

Α' ΕΞΑΜΗΝΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΩΫΣΕΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ

23. Ὁ Ἠθικὸς Νόμος 72
24. Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου 73
25. Ὁ κλῆρος. Αἱ ἱεραὶ τελεταί. Αἱ θυσίαι 75
26. Αἱ ἑορταὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν 77
27. Ὁ πολιτικὸς Νόμος τῶν Ἰσραηλιτῶν 79

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΕΜΠΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

28. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ. Κατάκτησις τῆς Χαναὰν 81
29. Οἱ Κριταὶ καὶ ἡ ἐποχή των 85
30. Οἱ Κριταὶ Γοθονιὴλ καὶ Δεβώρα 86
31. Οἱ Κριταὶ Γεδεὼν καὶ Ἰεφθάε 90
32. Σαμψών, Ἠλί, Σαμουὴλ 93
33. Ἡ Ῥοὺθ καὶ ὁ Βοὸζ πρόγονοι τοῦ Δαβὶδ 97

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΚΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

34. Ὁ Βασιλεὺς Σαούλ. Δόξα τοῦ Δαβὶδ 100
35. Ὁ Δαβὶδ βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν 106
36. Αἱ συνέπειαι τῆς ἁμαρτίας τοῦ Δαβίδ. Ὁ Σολομῶν διάδοχος τοῦ Δαβὶδ 110
37. Ὁ Δαβὶδ ὡς προφήτης καὶ ποιητὴς 112
38. Ὁ βασιλεὺς Σολομῶν 114
39. Τὰ μεγάλα ἔργα τοῦ Σολομῶντος 116

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΒΔΟΜΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

40. Ὁ χωρισμὸς τοῦ βασιλείου τῶν Ἑβραίων εἰς δύο 122
41. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ 124
42. Ὁ προφήτης Ἠλίας 125

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σελ.
43. Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος 128
44. Ὁ Τωβὶτ καὶ ὁ υἱός του Τωβίας 131
45. Ἡ Ἰουδὶθ σώζει τὴν πατρίδα της 134
46. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα 136
47. Ὁ προφήτης Ἱερεμίας 140
48. Οἱ προφῆται καὶ ἡ περὶ Μεσσίου ἰδέα 143
49. Ὁ προφήτης Ἠσαΐας 145
50. Οἱ δώδεκα ἐλάσσονες προφῆται 150
51. Ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ 156
52. Ὁ προφήτης Δανιὴλ καὶ οἱ Τρεῖς Παῖδες 158
53. Ὁ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων 163
54. Ἡ Ἐσθὴρ σώζει τοὺς Ἑβραίους 165

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΟΓΔΟΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

55. Ἡ ἐπάνοδος ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ἔσδρας καὶ Νεεμίας . . 169
56. Οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ τοὺς Ἕλληνας. Μετάφρασις τῶν Ο΄ 172
57. Ὁ Ἐλεάζαρος καὶ ἡ μήτηρ μὲ τὰ ἑπτὰ παιδία 174
58. Οἱ Μακκαβαῖοι 175
59. Ὑποταγὴ τῶν Ἑβραίων εἰς τοὺς Ρωμαίους 177
60. Ἡ δυναστεία τοῦ Ἡρῴδου. Οἱ Ρωμαῖοι Ἐπίτροποι. Ὁ Μεσσίας 178

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τὸ ἔργον τῆς Θείας Οἰκονομίας

Ἐπιμελητὴς ἐκδόσεως καὶ ὑπεύθυνος ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν δοκιμίων ὁ θεολόγος κ. ΔΙΟΝ. Α. ΦΟΥΡΤΖΗΣ (ἀπόφ. Ὑπ. Παιδείας 33328/28-3-51).

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΚΟΝΕΣ

Σελ.
1. Ἡ δημιουργία 17
2. Ἡ ἔξωσις τῶν πρωτοπλάστων 21
3. Ἡ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε 24
4. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραὰμ 29
5. Ἡ εὐλογία τοῦ Ἰακὼβ 32
6. Τὸ ὄνειρον τοῦ Ἰακὼβ 35
7. Ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσὴφ 39
8. Ὁ Ἰωσὴφ ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραὼ 41
9. Ὁ Ἰωσὴφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του 44
10. Ἡ Διάσωσις τοῦ Μωϋσῆ 49
11. Ὁ Μωϋσῆς καὶ ἡ φλεγομένη βάτος 52
12. Διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης 57
13. Ὁ Μωϋσῆς λαμβάνει τὰς 10 ἐντολὰς 61
14. Ὁ Μωϋσῆς 63
15. Ὁ χαλκοῦς ὄφις 67
16. Ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ ὄρος Νεβὼ 70
17. Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου 74
18. Ὁ Κριτὴς Γεδεὼν 90
19. Ὁ Σαμψὼν 94
20. Ροὺθ καὶ Βοὸζ 98
21. Δαβὶδ καὶ Γολιὰθ (μονομαχία) 102
22. Θάνατος τοῦ Σαοὺλ καὶ τοῦ Ἰωνάθαν 104
23. Δαβὶδ καὶ Νάθαν 108
24. Ὁ Ναὸς τοῦ Σολομῶντος 117
25. Ὁ προφήτης Ἠλίας 126
26. Ὁ » Ἐλισσαῖος 130
27. Ὁ » Ἱερεμίας 141
28. Ὁ » Ἡσαΐας 147
29. Ὁ » Δανιὴλ 159
30. Ὁ Μεσσίας 183

ΧΑΡΤΑΙ

1. Ἡ Παλαιστίνη κατὰ τοὺς πρὸ Χριστοῦ χρόνους 83
2. Χάρτης τῆς Παλαιστίνης καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐθνῶν 137
3. Χάρτης τῆς Ἁγίας Γῆς (Ἔγχρωμος) 184

Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ βιβλίου ὀφείλεται εἰς τὸν ζωγράφον κ. ΑΓ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἀντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιῶν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α 108).

024000018027

ΕΚΔΟΣΙΣ Α΄, 1951 (VI) — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 150.000

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ : ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ ΑΣΠΙΩΤΗ-ΕΛΚΑ Α.Ε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

~~1) Η δημιουργία~~

1) Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου

2) Ὁ Κατακλυσμός ὁ Πύργος τῆς Βαβέλ διασπο

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

l'école

l'église

204

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής